STORTINGET

Dokument 15:16

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2251–2400
06.–16.04.2026

Innhold

2251. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. der politiet har måttet avbryte et oppdrag fordi de måtte lade elbil, besvart av justis- og beredskapsminister 11
2252. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. nasjonale satsinger for militær satellittkommunikasjon i nordområdene, besvart av forsvarsminister 12
2253. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. mobilitetsanalyse, besvart av samferdselsminister 13
2254. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. at man skal kunne lese en forskrift og skjønne hva man har lov til, besvart av helse- og omsorgsminister 14
2255. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. digitale standardprogramvarer og kontorløsninger, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister 15
2256. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. evalueringen av mandatet til Norges Bank, besvart av finansminister 15
2257. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. utviklinga i beslag av tobakksfri snus på veg inn til Noreg, besvart av helse- og omsorgsminister 16
2258. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. ANPR-teknologi, besvart av justis- og beredskapsminister 17
2259. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. miljøteknologiordningen, besvart av næringsminister 18
2260. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. RBS, besvart av helse- og omsorgsminister 19
2261. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. bostøtteordninger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 20
2262. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. straffeprosessloven, besvart av justis- og beredskapsminister 22
2263. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. autorisasjonsavgift, besvart av helse- og omsorgsminister 23
2264. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. vedlikeholdsplikten for eksisterende tilfluktsrom, besvart av justis- og beredskapsminister 24
2265. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. dagens miljøregelverk og forvaltningspraksis i havbruksnæringa, besvart av klima- og miljøminister 25
2266. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. type 1-diabetes, besvart av helse- og omsorgsminister 25
2267. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. om Stord–Oslo-ruta framleis skal inngå i FOT-ordninga også etter utløpet av gjeldande kontrakt i 2027, besvart av samferdselsminister 26
2268. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. kvistgeitene, besvart av landbruks- og matminister 27
2269. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. pågripelse og internering av etiopiskere borgere, besvart av justis- og beredskapsminister 28
2270. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Yutong, besvart av samferdselsminister 29
2271. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. mennesker med brukerstyrt personlig assistanse, besvart av helse- og omsorgsminister 30
2272. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. sykdomsrelatert underernæring, besvart av helse- og omsorgsminister 31
2273. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. oversyn over dei 10 største kommunane i landet som er vertskap for utdannings- og forskingsinstitusjonar, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister 33
2274. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. de nye reglene for innleie av arbeidskraft, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 36
2275. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. utviklingshemming, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 37
2276. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. politiets driftsbudsjett, besvart av justis- og beredskapsminister 39
2277. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. rapporteringen, besvart av justis- og beredskapsminister .. 40
2278. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. hvordan UDI har strammet til praksis for godkjennelse og fornyelse av søknader fra indiske kokker som har fått jobb på restauranter i Norge, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 42
2279. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. vern om eiendomsretten, besvart av kommunal- og distriktsminister 44
2280. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. inndelingslova og grenseendring, besvart av kommunal- og distriktsminister 45
2281. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. rapport om organisering og styring av det statlige barnevernet, besvart av barne- og familieminister 46
2282. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Haugesund lufthamn Karmøy, besvart av samferdselsminister 47

side

2283. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. kostnadsanslaga for kvart av prosjekta er P50 eller P85-tal, besvart av samferdselsminister ... 48
2284. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. samfunsnytte (både NNB og NNV 2026-kroner) for Follobanen, besvart av samferdselsminister ... 48
2285. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. omfanget av kjønnslemlestelse blant jenter bosatt i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister ... 49
2286. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. hvordan Kunnskapsdepartementet konkret følger opp at institusjonene faktisk ivaretar de kostnadskrevende kunstfagene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister ... 49
2287. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. tiltak som sikrer reell armlengdes avstand mellom regjeringen og store mediekonsern, besvart av kultur- og likestillingsminister ... 51
2288. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. forsvarlig omkjøringsvei i påvente av oppstart av ny E39 Volda – Furene, besvart av samferdselsminister ... 52
2289. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. antall inndragninger per år, besvart av justis- og beredskapsminister ... 52
2290. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. en felles norsk-svensk utredning av jernbanestrekningen Mora–Sälen–Trysil–Rena, besvart av samferdselsminister ... 54
2291. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. donasjon av F-16 til Ukraina, besvart av forsvarsminister ... 55
2292. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. donasjon av F-16 til Ukraina, besvart av forsvarsminister ... 56
2293. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. ALS syke, besvart av helse- og omsorgsminister ... 56
2294. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. F-16 fly donert til Ukraina, besvart av statsminister ... 58
2295. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. forbudet mot at fartøy over 15 meter kan fiske med snurrevad innenfor fire nautiske mil av grunnlinjene mellom Kinnarodden og Svartnes lykt fra 1.4 til 15.6, besvart av fiskeri- og havminister ... 59
2296. Fra stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer, vedr. nytt geografisk sted for politihøyskolen i Oslo, besvart av justis- og beredskapsminister ... 59
2297. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. å forbedre kommunikasjonene i landet vårt og at det skal være rimelig og tilgjengelig å fly i Norge, besvart av samferdselsminister ... 60
2298. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. endret fylkestilhørighet for Gran kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister ... 61
2299. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. et reelt tilbud om pasientreiser for pasienter som tilhører Kongsvinger sykehus sitt opptaksområde, besvart av helse- og omsorgsminister ... 62
2300. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Hálkavárri skytefelt, besvart av forsvarsminister ... 63
2301. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. trafikksituasjonen på rv. 19 i Moss, besvart av samferdselsminister ... 63
2302. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. lederstillinger i ulike helseforetak, besvart av helse- og omsorgsminister ... 64
2303. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. bygge nye broer på E18 ved Sandvika, besvart av samferdselsminister ... 65
2304. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. Norges nylige CO_2-kvotekjøp i Zambia, besvart av klima- og miljøminister ... 66
2305. Fra stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune, vedr. rullerende barnehageopptak, besvart av kunnskapsminister ... 67
2306. Fra stortingsrepresentant Stian Storbukås, vedr. elektronisk kontroll, besvart av justis- og beredskapsminister 68
2307. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. verdipapirsentralene, besvart av finansminister ... 68
2308. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. pleiepenger hos Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister ... 69
2309. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. de som blir delvis uføre de siste årene i arbeidslivet behandles ulikt om de har privat eller offentlig AFP, besvart av arbeids- og inkluderingsminister ... 70
2310. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. en uavhengig samfunnsøkonomisk analyse av videreføring versus avvikling av Helseplattformen, besvart av helse- og omsorgsminister ... 71
2311. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. omstillingskommisjonen, besvart av klima- og miljøminister ... 72

side

2312. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. vedlikehold og reparasjon av F-16, besvart av forsvarsminister 72
2313. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. abortloven, besvart av helse- og omsorgsminister 73
2314. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. kontinuitetsprinsippet i arveavgiften, besvart av finansminister 74
2315. Fra stortingsrepresentant Rikard Spets, vedr. energibruk og energieffektivisering, besvart av energiminister 76
2316. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. medikamentell abort utenfor sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister 77
2317. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. kostnadsstrukturen i økonomien, besvart av finansminister 78
2318. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. forskriftshjemmel i merverdiavgiftsloven § 11-3 tredje ledd, besvart av finansminister 78
2319. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. dødsstraff for palestinere under okkupasjon, besvart av utenriksminister 80
2320. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. atomeksplosjon, besvart av helse- og omsorgsminister 81
2321. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. overproduksjonsavgiften på økologisk melk, besvart av landbruks- og matminister 81
2322. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. ROBEK, besvart av kommunal- og distriktsminister 82
2323. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. integreringsfeltet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 83
2324. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Bufetat, besvart av barne- og familieminister 84
2325. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. Rikstunnel, besvart av samferdselsminister 85
2326. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. Straffelovrådet, besvart av justis- og beredskapsminister 85
2327. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. nedgang i fiskebestanden, besvart av fiskeri- og havminister 87
2328. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. innsigelse på lokale planar, besvart av kommunal- og distriktsminister 88
2329. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. rettferdsvederlag, besvart av justis- og beredskapsminister 88
2330. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. ADHD, besvart av helse- og omsorgsminister 89
2331. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Vest politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister 90
2332. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. tverrfaglig spesial rusbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister 91
2333. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. internasjonale forsvarsbedrifter som har gjenkjøpsforpliktelser i Norge, besvart av forsvarsminister 94
2334. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsminister 95
2335. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. leieprisene, besvart av kommunal- og distriktsminister 96
2336. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. opprustningen av Forsvaret, besvart av forsvarsminister 98
2337. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. bruken av konsulenttjenester i bistanden, besvart av utviklingsminister 99
2338. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. EU-delegasjonen i Brussel, besvart av kultur- og likestillingsminister 100
2339. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. FN-valgene til komiteene for henholdsvis ikke-statlige organisasjoner og program og koordinering, besvart av utenriksminister 100
2340. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. mislighetssaker, besvart av utviklingsminister 101
2341. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. bruk av tvang i norsk psykiatri, besvart av helse- og omsorgsminister 102
2342. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. diskonteringsrate for fremtidige helseeffekter i helseøkonomiske vurderinger, besvart av helse- og omsorgsminister 103
2343. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. studieplasser, besvart av kunnskapsminister 104
2344. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. helikopterberedskap i vest, besvart av justis- og beredskapsminister 106
2345. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. politidistriktenes utrykningsenheter, besvart av justis- og beredskapsminister 107

2346. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. auka henvisningar og kapasitetsauke, besvart av helse- og omsorgsminister 108
2347. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. tilbudet ved Kvinneklinikken i Stavanger, besvart av helse- og omsorgsminister 108
2348. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. IKEAs samlokalisering, besvart av kommunal- og distriktsminister 109
2349. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Bernkonvensjonen, besvart av landbruks- og matminister 110
2350. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. strømnettet i Geiranger og i Hellesylt, besvart av energiminister 111
2351. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Veisikringskonferansen, besvart av samferdselsminister 112
2352. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. planene i NTP, besvart av samferdselsminister 117
2353. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. husholdningenes konsum, besvart av finansminister 118
2354. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. boplikt, besvart av landbruks- og matminister 118
2355. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. utstyrsituasjonen i landets politidistrikter, besvart av justis- og beredskapsminister 120
2356. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. prosjekta Rogfast og E134 Seljestad - Røldal, besvart av samferdselsminister 120
2357. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. offentlige anskaffelser, besvart av næringsminister 121
2358. Fra stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune, vedr. rehabiliteringsanskaffelsene, besvart av helse- og omsorgsminister 122
2359. Fra stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune, vedr. utsettelse eller midlertidig videreføring av dagens avtaler i Helse Midt-Norge, besvart av helse- og omsorgsminister 123
2360. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. innbyggerundersøkelsen, besvart av kommunal- og distriktsminister 124
2361. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. daglige persontog i hver retning mellom Narvik-Luleå/Stockholm, besvart av samferdselsminister 125
2362. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Haug-Seut, besvart av samferdselsminister 125
2363. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. sykepengeutbetalinger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 126
2364. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. kontrolltime hos Statens vegvesen, besvart av samferdselsminister 127
2365. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. Irans nominasjon til FNs program- og koordineringskomité, besvart av statsminister 128
2366. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. etanolfri 98 oktan bensin, besvart av klima- og miljøminister 129
2367. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. prosjekter med statlig finansiering, besvart av finansminister 129
2368. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. strømstøtten og andre relevante støtteordninger for idretten og frivilligheten, besvart av kultur- og likestillingsminister 131
2369. Fra stortingsrepresentant Alexander Papas, vedr. gul midtstripe på veier, besvart av samferdselsminister 132
2370. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. nynorske barnebøker og ungdomsbøker, besvart av kultur- og likestillingsminister 133
2371. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. hvordan reduksjoner i drivstoffavgiftene påvirker inflasjon og rentenivå, besvart av finansminister 134
2372. Fra stortingsrepresentant Alexander Papas, vedr. rolla som leiar for Oljefondet å bidra i marknadsføringa av eit selskap fondet både er investert i og brukar teknologi frå, besvart av finansminister 135
2373. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. å gjennomgå og forbedre regelverket for pårørendes permisjonsmuligheter i arbeidslivet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 135
2374. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. at Norge, i motsetning til alle andre nordiske land, fortsatt ikke tilbyr CAR-T-behandlingen Carvykti til pasienter med myelomatose, besvart av helse- og omsorgsminister 136
2375. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. framtidig aborttilbud, besvart av helse- og omsorgsminister 137
2376. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. regelverket for fornyelse og gyldighet av midlertidig oppholdstillatelse, besvart av justis- og beredskapsminister 138

2377. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. styrke Norges håndheving overfor skyggeflåten, besvart av fiskeri- og havminister 139
2378. Fra stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik, vedr. nye renseanlegg rundt om i landets kommuner, besvart av klima- og miljøminister 140
2379. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. pilotering av medikamentell abort utenfor sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister 141
2380. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. forutsigbarheten og fremdriften i konsesjonsprosessen til demonstrasjonsanlegg for havvind, besvart av energiminister 142
2381. Fra stortingsrepresentant Rune Midtun, vedr. biologiske trusler, besvart av helse- og omsorgsminister 143
2382. Fra stortingsrepresentant Hilde Grande, vedr. dagens beredskap for veterinærtjenester i Norge, besvart av landbruks- og matminister 145
2383. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. private aktørers uforholdsmessige kostnader ved brå avgiftsendringer, besvart av finansminister 146
2384. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. tilstrekkelig havnekapasitet i Norge til Sørlig Nordsjø II og fremtidige havvindutbygginger, besvart av energiminister 147
2385. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. merverdiavgiften på videresalg av brukte gull- og sølvvarer, besvart av finansminister 148
2386. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. fødetilbudet i Brønnøysund, besvart av helse- og omsorgsminister 149
2387. Fra stortingsrepresentant Martin Virkesdal Jonsterhaug, vedr. en ny verdivurderingsmodell for fritidseiendom, besvart av finansminister 150
2388. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. fastlegetenester i studentsamskipnadene, besvart av helse- og omsorgsminister 150
2389. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. kommunedelingsmidler, besvart av kommunal- og distriktsminister 151
2390. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. bibliotektransport, besvart av kultur- og likestillingsminister 152
2391. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. å sikre at teknologiselskaper holdes ansvarlige når barn eksponeres for skadelig innhold på digitale plattformer, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister 153
2392. Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. vindkraft i tre områder i Hattfjelldal kommune, besvart av energiminister 154
2393. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. Utdanningsdirektoratet, besvart av kunnskapsminister 155
2394. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. forskning og høyere utdanning på Svalbard, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister 156
2395. Fra stortingsrepresentant Monica Molvær, vedr. Voldatunnelen, besvart av samferdselsminister 157
2396. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. utviklingen i politiets handlingsrom, besvart av justis- og beredskapsminister 158
2397. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. bytogprosjekt i Trondheim, besvart av samferdselsminister 158
2398. Fra stortingsrepresentant Erna Solberg, vedr. reguleringsplanen for E39 Ådland-Svegatjørn, besvart av kommunal- og distriktsminister 159
2399. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. sykepenger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister 159
2400. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Kystverket, besvart av fiskeri- og havminister 160

Oversikt over spørsmålsstillere og besvarte spørsmål (2251 - 2400) for sesjonen 2025-2026

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre
FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
Sp Senterpartiet

Almeland, Grunde (V)	2255, 2269, 2313
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2336
Andersen, Alf Erik (FrP)	2308, 2309
Askjer, Hans Edvard (KrF)	2296
Astrup, Nikolai (H)	2307, 2367
Aydar, Seher (R)	2302, 2316, 2375
Bentzen, Bent-Joacim (Sp)	2297, 2327, 2361, 2386
Bergstø, Kirsti (SV)	2319
Danielsen, Hilde Marie Gaebpie (SV)	2392
Eilertsen, Kristian August (FrP)	2271, 2272, 2332, 2333
Elseth, Anette Carnarius (FrP)	2251, 2254, 2345
Fiskaa, Ingrid (SV)	2282, 2320
Fredlund, Anne Lise Gjerstad (SV)	2260, 2334, 2335
Frølich, Peter (H)	2291, 2292
Grande, Hilde (FrP)	2382
Gulati, Himanshu (FrP)	2252, 2259, 2278, 2339, 2340
Gustavsen, Liv (FrP)	2330
Hammer, Marthe (SV)	2256, 2311
Hauan, Anne Grethe (FrP)	2257, 2341, 2346
Helleland, Trond (H)	2397
Hermstad, Arild (MDG)	2337
Hjemdal, Silje (FrP)	2323, 2331, 2368, 2385
Hoksrud, Bård (FrP)	2266, 2270, 2351, 2352
Hussein, Marian (SV)	2363
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	2329, 2338, 2391
Indgaard, Oda (MDG)	2253
Jensen, Siren Julianne (MDG)	2295
Johnsen, Tor André (FrP)	2321
Jonsterhaug, Martin Virkesdal (FrP)	2387
Kapur, Mudassar (H)	2322
Kristiansen, Jørgen H. (KrF)	2261, 2274, 2290, 2357, 2376
Krokeide, Finn (FrP)	2258, 2262, 2280, 2298, 2355, 2360
Lie, Kathy (SV)	2293, 2379
Lien, Geir Inge (Sp)	2288, 2389
Limi, Hans Andreas (FrP)	2314, 2318, 2371
Linnestad, Anne Kristine (H)	2303, 2325
Listhaug, Sylvi (FrP)	2365
Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	2286, 2287
Lønseth, Mari Holm (H)	2276, 2277, 2289, 2396
Marhaug, Sofie (R)	2268
Melby, Guri (V)	2264, 2312
Midtun, Rune (FrP)	2381
Molberg, Anna (H)	2399

Molvær, Monica (H)	2395
Moxnes, Bjørnar (R)	2300
Njåstad, Helge André (FrP)	2265, 2267, 2328, 2344, 2356, 2388
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	2342, 2343
Nyholt, Hege Bae (R)	2263
Papas, Alexander (SV)	2369, 2372
Røse, Ida Lindtveit (KrF)	2285, 2310, 2373, 2374
Sandaune, Lill Harriet (FrP)	2305, 2358, 2359
Sande, Erling (Sp)	2273, 2275
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	2377
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	2347, 2348
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	2304, 2384
Solberg, Erna (H)	2398
Spets, Rikard (FrP)	2315
Stokkebø, Aleksander (H)	2380
Storbukås, Stian (FrP)	2306
Stordalen, Morten (FrP)	2364, 2366
Stuestøl, Julie E. (MDG)	2326
Staahle, Tom (FrP)	2317, 2353, 2383
Sve, Frank Edvard (FrP)	2349, 2350
Sølvberg, Remi (R)	2390
Søreide, Ine Eriksen (H)	2294
Toppe, Kjersti (Sp)	2324, 2400
Trellevik, Ove (H)	2283, 2284
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	2281, 2299
Velle, Simen (FrP)	2393, 2394
Wiborg, Erlend (FrP)	2279, 2301, 2354, 2362
Ystebø, Joel (KrF)	2370
Ytrevik, Sebastian Saltrø (FrP)	2378

STORTINGET

Dokument 15:16

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2251

Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth
Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Sivile politibiler benyttes til flere ulike tjenstlige oppdrag i tillegg til administrasjon og etterforskning. De benyttes også til trafikk og etterretning, hvor enkelte oppdrag kan bli uforutsigbare, lange og akutte, med situasjoner der det er vanskelig eller umulig å stoppe for å lade. Beredskap og løsning av samfunnsoppdrag kan ikke avbrytes fordi politiet må lade bilene når oppdrag blir lange og krevende.

Finnes det tilfeller i Norge der politiet har måttet avbryte et oppdrag fordi de måtte lade elbil?

Begrunnelse:

Politiet i Østerrike har nylig kommet fram til at de skroter planene om elektriske patruljebiler særlig grunnet begrenset rekkevidde, ladeutfordringer og redusert nyttelast. Testprosjektet i Østerrike pågikk i over 2 år.

Politiets Fellestjenester (PFT) mener at det er viktig at også norsk politi må gjennomføre grundig testing og pilotering, ifølge Politiforum (https://www.politiforum.no/elektriske-patruljebiler-jon-helgheim-politiets-fellestjenester/vi-kan-ikke-risikere-at-oppdrag-ma-avbrytes-fordi-politiet-ma-lade-bilene-sine/293083).

Før testprosjektet i Norge er ferdig, har politiet allerede blitt pålagt å fase ut sivile politibiler over til elektrisk.

Målet bør være at beredskap alltid skal gå først, slik at elbiler bare skal brukes der det er forsvarlig, men når man ikke tar seg tid til å vente på egen forskning eller vurdere erfaringene fra andre land, kan tiltak som igangsettes bli feil.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har det overordnede ansvaret for politiet og fastsetter etatens mål, tildeler økonomiske rammer og følger opp virksomheten gjennom den etablerte styringsdialogen. Politiet rapporterer på et overordnet og aggregert nivå som gir departementet nødvendig styringsinformasjon. Departementet mottar ikke rapportering på antall avbrutte oppdrag som følger av ulike årsaker.

Det er viktig at politiet selv har handlingsrom til å vurdere sammensetningen av egen bilpark innenfor de rammene som er satt. Slike vurderinger må bygge på operative behov, lokale forhold og faglige vurderinger. Dette sikrer at kjøretøyene er best mulig tilpasset politiets oppgaver og bidrar til effektiv og forsvarlig tjenesteutførelse.

SPØRSMÅL NR. 2252

Innlevert 30. mars 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati
Besvart 14. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren redegjøre for om Forsvarsdepartementet har gjennomført en kost-nytte-vurdering av planlagte og pågående nasjonale satsinger for militær satellittkommunikasjon i nordområdene, sett opp mot muligheten for å kontrahere eksisterende og operativ bredbånds satellittkommunikasjonskapasitet som allerede er tilgjengelig i Arktis, og om risikoen for at slik kapasitet bindes opp av andre før norske og allierte behov er avklart er vurdert, og hva er i så fall konklusjonen av vurderingene?

Begrunnelse:

Militær bredbånds satellittkommunikasjonskapasitet for arktiske områder er en strategisk knapp ressurs. Få teknologier og aktører kan levere slik dekning i nordområdene, og den tilgjengelige kapasiteten er begrenset.

Det er i dag igangsatt eller under planlegging en rekke initiativer for å styrke militær satellittdekning i nordområdene, blant annet NATOs Northlink-samarbeidet. Det planlegges ytterligere norsk HEO-kapasitet gjennom Space Norway. Samlet representerer disse initiativene kostbare og flerårige investeringer.

Gjennom ASBM-programmet, et norsk statlig satellittprogram eid av Space Norway, finnes det i dag allerede et operativ militær Ka-bånd satellittkommunikasjonskapasitet tilgjengelig for nordområdene. Satellittene er registrert i Norge, bakkeinfrastrukturen er på norsk jord, og kapasiteten er demonstrert for norsk forsvar på Bardufoss. Kapasiteten er åpen for kontrakt på langsiktige avtaler. Andre arktiske stater har signalisert interesse for å kontrahere kapasiteten for deres egne formål i Arktis. Dersom kapasiteten kontraheres av en annen nasjon, vil Norge miste en viktig ressurs for vår nasjonale suverenitetshevdelse og bidrag til alliert tilstedeværelse i nordområdene.

Kapasiteten er også av nasjonal beredskapsmessig relevans. Svalbards eneste faste samband til fastlandet går via sjøfiberkabel. Dersom denne kabelen svikter, enten som følge av ulykke eller fiendtlig handling, vil ASBM-satellittene kunne gi en robust og uavhengig alternativ kommunikasjonslinje. Denne beredskapen mister Norge dersom kapasiteten går til andre.

I en tid der regjeringen er i ferd med å initiere en rebalansering av langtidsplanen for Forsvaret som følge prisøkninger/underfinansiering, og hvor det offentlige generelt sliter med finansieringen av store investeringer, blir det desto viktigere å ha en god ressursforvaltning som innebærer at vi først vurderer utnyttelse all tilgjengelig kapasitet før vi bestemmer oss for å igangsette nye og kostbare prosjekter.

Svar:

Militær satellittkommunikasjon i nordområdene leveres gjennom flere ulike systemer. Å bruke flere systemer gjør løsningene mer robuste og mindre sårbare i kritiske situasjoner. Hva som gir best nytte for kostnaden vurderes fortløpende, basert på behovene til Norge og våre allierte, muligheter for samarbeid med andre land og tilgjengelige kommersielle tjenester. Denne balansen er viktig for å sikre god tilgang og prioritet i alle typer situasjoner.

Dagens satellittbaserte bredbånd dekker ikke behovene til Forsvaret eller våre nærmeste allierte fullt ut. Forsvaret har derfor valgt en løsning som kombinerer sikre og kontrollerte systemer der det er nødvendig, med bruk av kommersielle tjenester der det er mest hensiktsmessig.

Den kommersielle løsningen som omtales i bakgrunn for spørsmålet fra representanten har enn så lenge ikke vært operativ, men ble nylig demonstrert for Forsvaret på Bardufoss. Kapasiteten kan dekke deler av norske behov når nødvendig infrastruktur på bakken er på plass. Den vil likevel ikke være nok til å dekke behovene til allierte i Arktis.

NATO har pekt på et økende behov for bedre satellittbasert bredbånd i Arktis, og startet derfor NORTHLINK-prosjektet i oktober 2024. Norge signerte samme år en intensjonsavtale sammen med 12 andre allierte land. Målet er å tette dagens mangler i kommunikasjonen i nord og utvikle et sikkert og pålitelig satellittnettverk for Arktis.

I dette arbeidet ble det tidlig klart at best løsning er å bygge videre på det eksisterende ASBM-programmet. En videreutvikling, kalt ASBM Next, skal gi sikker militær satellittkommunikasjon til deltakerlandene fra 2030, til en lavere kostnad enn dagens løsninger. NORTHLINK vil bidra til å dekke behovene til NATO-landene gjennom samarbeid, øke kapasiteten i Arktis og gjøre systemene mer robuste ved å ha flere satellitter.

SPØRSMÅL NR. 2253

Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard
Besvart 14. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Da Rikshospitalet flyttet til Gaustad i 1999 var det egne krav til skinnegående kollektivdekning ifm. byggingen, blant annet etableringen av en ny trikkelinje.

Hvilke krav til skinnegående kollektivdekning foreligger for nye Aker sykehus i Oslo, og hvorfor har det ikke blitt bestilt en egen mobilitetsanalyse i forbindelse med planleggingen av sykehuset?

Begrunnelse:

Nye Aker sykehus i Oslo bygges i disse dager uten en god påkobling på hverken t-bane eller trikk. Staten er part i byvekstavtalen for Oslo-området som har forpliktet seg til nullvekst i biltrafikken, og konsekvensene for nullvekstmålet vil være negative. Det er fortsatt mulig å gjøre tilpasninger i prosjektet, da prosjektets ferdigstillelse er 5 år ut i tid.

Svar:

Reguleringsplanen for Nye Aker sykehus legger til grunn at sykehuset skal ha høy kollektivandel, men det er ikke fastsatt rekkefølgebestemmelser som krever etablering av nye skinnegående tilbud. Spørsmålet om trafikale forhold var et tema som ble konsekvensutredet og behandlet som en del av reguleringsplanprosessen for Aker sykehus – både da planprosessen lå i Oslo kommune og i den endelige statlige planprosessen. Reguleringsplanen var på andregangs offentlig ettersyn og høring våren 2022. Oslo kommune uttalte i høringen at de var opptatt av forholdet til kollektivtransport og gang- og sykkelveiløsninger. Den statlige reguleringsplanen for Aker sykehus ble vedtatt av Kommunal- og distriktsdepartementet 28. februar 2023.

Jeg har fått opplyst at i forslag til planprogram for utviklingen av Aker sykehusområde inklusiv Storbylegevakten, lå det inne forslag til etablering av trikk i rv. 4, men dette lå ikke inne da Oslo kommune vedtok planprogrammet i 2018.

I den vedtatte reguleringsplanen ligger det til grunn at Aker sykehusområde ligger tett på kollektivknutepunktet i Sinsenkrysset, med forbindelser til Sinsen T-banestasjon, trikkeholdeplass for trikkelinje 17 og med bussforbindelser langs ring 3 og rv. 4. Det vil etableres nye adkomstmuligheter, da det nye sykehuset vil ligge lenger sør på tomten enn dagens bygg. Det ligger dermed til rette for at en høy andel av reisende til Aker sykehus vil kunne benytte offentlig kommunikasjon. Som følge av at det er en viss høydeforskjell mellom Sinsen T-banestasjon og sykehusområdet er det i reguleringsplanen stilt krav om etablering av en heisforbindelse for å sørge for god atkomst, jf. hensynet til universell utforming.

Reguleringsplanen legger til rette for at en andel av reisende kan gå og benytte sykkel som reisemiddel. Reguleringsplanen sikrer at det skal tilrettelegges for bruk av sykkel ved at det er krav til etablering av et anlegg for sykkelparkering i tråd med Oslo kommunes parkeringsnorm. Dette innebærer at det er tatt inn krav til om lag 1 800 sykkelparkerings-plasser. Samtidig er antall parkeringsplasser for bil begrenset til 750 plasser, noe som er i tråd med Oslo kommunes parkeringsnorm. Begrenset antall parkeringsplasser for bil vil bidra til at reisende benytter offentlig kommunikasjon samt mulighetene til å gå og benytte sykkel som reisemiddel.

Jeg er kjent med at prosjektet 'Trikk Bjerke' er ett av prosjektene i det lokalt reviderte forslaget til ny Oslopakke 3 for perioden 2027-2045. Det pågår nå et arbeid med «Prinsippavklaring for rv. 4 Sinsen - Gjelleråsen». Utredningen er et samarbeid mellom Statens vegvesen, Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. I dette arbeidet vurderes prinsipielle løsninger for hvordan rv. 4 i Oslo kan transformeres slik at kollektiv, gående og syklende vil få høyere prioritering enn i dag. Ulike løsninger for trikk mellom Sinsen og Bjerke inngår som en del av utredningsarbeidet, også med tanke på hvordan løsningene vil påvirke trafikkmengde og trafikksikkerhet på strekningen. Det ses også på holdeplassplassering når det gjelder Aker sykehus. Utredningen skal være ferdig i oktober 2026.

SPØRSMÅL NR. 2254

Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth
Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ifølge generelle prinsipper skal lover og forskrifter være tydelige, forståelige, så presise som mulig og i tillegg til å skrives i klart språk. Hvis forskrifter er uklare vet ikke folk hva som er lov eller ulovlig, håndhevingen kan bli tilfeldig og det kan oppleves urettferdig.

Er justisministeren enig i at man skal kunne lese en forskrift og skjønne hva man har lov til, og bør forskriften om markedsføring av usunn mat og drikke endres eller forklares bedre for lettere å forstå hva som er mulig og hva som er forbudt?

Begrunnelse:

Norge har innført en ny forskrift som forbyr markedsføring av usunn mat og drikke rettet mot barn under 18 år. Dette gjelder ikke bare reklame, men også smaksprøver til barn og konkurranser der barn kan vinne godteri.

Den nye forskriften viser seg å være utfordrende når det gjelder forståelsen av lovligheten i et påskearrangement. I en velforening på Romerike i Akershus har man i år besluttet å avlyse det tradisjonelle arrangementet fordi det er usikkerhet om det fortsatt er lov med påskeeggjakt for lokalmiljøets barn med premier som sjokolade og godteri som kommer fra den lokale nærbutikken.

Det årlige arrangementet har aldri vært ment som reklame, men premiene blir sponset av en matvarekjede. Når premiene blir sponset kan alle barna delta, uavhengig av familiens økonomi siden dette da blir et gratis arrangement. Det er velforeningen og foreldrene som har stått for gjennomføringen av arrangementet, som årlig har vært et svært hyggelig og inkluderende tiltak for alle barna i lokalmiljøet.

Siden det er vanskelig å forstå om dette er innenfor eller utenfor loven, har velforeningen som nevnt valgt å avlyse enn å risikere å gjøre noe straffbart. Å levere ut appelsin som premie, eller ha 18 års grense med legitimasjonsplikt mens barna står utenfor gjerdet til barnehagen, ble valgt bort av velforeningen.

Svar:

Jeg svarer på ditt spørsmål til justis- og beredskapsministeren Astri Aas-Hansen, som ansvarlig statsråd for forskriften det dreier seg om.

Det er riktig og viktig at lover og forskrifter er tydelige, forståelige og så presise som mulig, slik at folk skal kunne forutse sin rettsstilling. Og jeg er enig med representanten i at man skal kunne lese en forskrift og skjønne hva man har lov til.

Samtidig er det i Norge vanlig at lover og forskrifter ikke gir svar på hvert enkelt tilfelle, men heller inneholder generelle og skjønnsmessige formuleringer. På den måten står bestemmelsene seg over tid og blir ikke så lange og omstendelige at de blir uleselige. Forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler særlig rettet mot barn er ikke mer skjønnspreget eller komplisert enn andre regelverk. Helsedirektoratet har også publisert et rundskriv til forskriften som gir veiledning om hvordan reglene skal forstås og praktiseres. I tillegg er direktoratet tilgjengelige for å veilede nærmere om enkeltsituasjoner.

Det er opp til Helsedirektoratet, som tilsynsmyndighet, å vurdere konkrete situasjoner. På generelt grunnlag vil jeg imidlertid minne om at det er aktiviteter med markedsføringshensikt som rammes av reglene. Tilbud og aktiviteter som det ikke ligger markedsføringshensikt mot barn og unge bak, vil ikke rammes av denne forskriften.

Avslutningsvis vil jeg minne om at forskriften vil bli evaluert. Dersom det oppstår noe som tilsier behov for å endre på den, vil vi vurdere det etter at den har fått fungere en tid.

SPØRSMÅL NR. 2255

Innlevert 1. april 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland
Besvart 14. april 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvor mye bruker staten samlet sett over statsbudsjettet på lisenser til ulike digitale standardprogramvarer og kontorløsninger, som for eksempel Microsoft 365 og andre tilsvarende tjenester?

Begrunnelse:

Digitale programvareløsninger er grunnleggende del av infrastrukturen i moderne arbeidsliv, inkludert for offentlig sektor. Tjenester for e-post, dokumentproduksjon, samhandling, arkivering og skylagring anskaffes i stor grad gjennom lisensbaserte modeller og abonnementer, og kostnadene kan være fordelt på flere virksomheter og budsjettposter.

I dag benyttes i betydelig grad løsninger fra et begrenset antall store internasjonale leverandører, som for eksempel Microsoft og Google. Dette er etablerte og godt utprøvde løsninger, men de representerer også betydelige lisenskostnader og innebærer avhengighet av noen få, hovedsakelig amerikanske leverandører. Samtidig har spørsmål om leverandøravhengighet, sikkerhet og digital suverenitet fått økt oppmerksomhet, blant annet gjennom EUs arbeid på området.

For å kunne vurdere økonomiske og strategiske sider ved statens bruk av digitale plattformer, er det relevant å ha oversikt over de samlede lisenskostnadene.

Svar:

Statsregnskapet inneholder alle statens inntekter og utgifter. Statlige virksomheter bruker en obligatorisk standard kontoplan i sin regnskapsføring. Konto 642 i standard kontoplan for statlige virksomheter brukes primært for leie av datasystemer, som inkluderer årlige lisenser, programvarelisenser og lignende driftskostnader for IT.

Tabellen nedenfor viser utviklingen for artskonto 642 for statlige virksomheter i årene 2021 – 2024.

År	MNOK
2021	3 038
2022	3 401
2023	4 225
2024	5 155

Tallene er i millioner kroner, og de er ikke justert for inflasjon.

SPØRSMÅL NR. 2256

Innlevert 31. mars 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer
Besvart 10. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Perioden siden den nye sentralbankloven ble vedtatt i 2018 har vært ekstraordinær, med pandemi, strømprissjokk, galopperende matpriser og nå sterk vekst i drivstoffprisene. Sjokkene utenfra forplanter seg til nær sagt alle norske priser. Samtidig har Norges Bank møtt dette med nullrenter og så svært rask renteoppgang. Med de økte drivstoffprisene, har Norges Bank varslet opptil to nye renteøkninger.

Hvordan, og på hvilken måte, har regjeringen planlagt å involvere Stortinget i den videre evalueringen av mandatet til Norges Bank?

Begrunnelse:

Da sentralbanksjefen varslet at de støttet en evaluering av mandatet til Norges Bank, sa hun at det var viktig av hensyn til en demokratisk forankring av pengepolitikken. Evalueringsprosessen har hittil bestått i at 12 håndplukkete økonomer ble invitert til å komme med

innspill, og at Norges Bank selv arrangerte en konferanse, samt oversendte egne synspunkter fredag før påske. Det er stortinget som vedtok sentralbankloven og det er naturlig at praktiseringen ses i lys av lovgivers formål med loven. Perioden siden den nye sentralbankloven ble vedtatt i 2018 har vært ekstraordinær, med pandemi, strømprissjokk, galopperende matpriser og nå sterk vekst i drivstoffprisene. Sjokkene utenfra forplanter seg til nær sagt alle norske priser. Samtidig har Norges Bank møtt dette med nullrenter og så svært rask renteoppgang. Med de økte drivstoffprisene, har Norges Bank varslet opptil to nye renteøkninger.

Svar:

Stortinget ble varslet i Finansmarkedsmeldingen 2025 om at det ble satt i gang en evaluering av bestemmelsen om pengepolitikken fastsatt ved kongelig resolusjon 13. desember 2019. I svar på skriftlig spørsmål fra Marie Sneve Martinussen (R) i februar 2025 ble det varslet at Finansdepartementet ville fastsette et tidspunkt for en slik gjennomgang.

I Finansmarkedsmeldingen 2025 ble det opplyst at departementet la opp til å gjennomføre en evaluering av bestemmelsen for pengepolitikken på samme måte som i 2018. Blant annet ville Norges Bank bli bedt om å komme med en vurdering av erfaringene med bestemmelsen og at departementet la opp til å arrangere en konferanse i forbindelse med evalueringen. Stortinget ble igjen orientert om prosessen i Nasjonalbudsjettet 2026.

Finansdepartementet har lagt vekt på å ha en bred og åpen prosess med tidlig involvering. I august 2025 ble alle interesserte invitert til å komme med skriftlige innspill med vurderinger av erfaringen med den nåværende bestemmelsen om pengepolitikken. Invitasjonen ble publisert på regjeringen.no og var tilgjengelig for alle som måtte ønske å komme med innspill. Brevet ble i tillegg sendt direkte til økonomer i akademia, finansmarkedene og arbeidslivsorganisasjonene. Det var tre måneders svarfrist. Departementet mottok innspill fra seks av partene i arbeidslivet, én finansmarkedsaktør, to akademikere, to interesseorganisasjoner i eiendomsbransjen og en norsk borger. Alle innspillene kan leses på regjeringen.no.

I mars arrangerte Finansdepartementet og Norges Bank i fellesskap en todagers konferanse om evalueringen av bestemmelsen. Representanten ble sammen med resten av Finanskomiteen invitert til å delta på konferansen, som ble avholdt i Norges Banks lokaler. Konferansen kan ses i opptak på norges-bank.no.

Norges Bank leverte som forespurt sin skriftlige vurdering før påske. Den kan leses på deres nettsider.

Det tas sikte på å sluttføre evalueringen av den pengepolitiske bestemmelsen og annonsere eventuelle endringer senere i år. Eventuelle endringer i bestemmelsen følger Lov 21. juni 2019 nr. 31 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven). I henhold til lovens § 1-4 første ledd kan Kongen i statsråd treffe vedtak om målene for sentralbankvirksomheten, jf. § 1-2 og § 1-3. Banken skal gis anledning til å uttale seg før vedtak treffes. Slike vedtak skal meddeles Stortinget.

Representanten viser for øvrig til utøvelsen av pengepolitikken i sitt spørsmål. Departementet vurderer dette årlig i finansmarkedsmeldingene og vil komme med sin vurdering av utøvelsen av pengepolitikken i 2025 i den kommende Finansmarkedsmeldingen 2026, som legges frem for Stortinget nå i april.

SPØRSMÅL NR. 2257

Innlevert 5. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan
Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Korleis har utviklinga i beslag av tobakksfri snus på veg inn til Noreg vore sidan produkta kom på marknaden rundt 2017?

Grunngjeving:

Tobakksfri snus er i dag i praksis forbode i Noreg, fordi produktet blir rekna som eit nytt nikotinprodukt som må godkjennast før det kan omsetjast. Samtidig er det vist til frå fleire hald at slike produkt kan vera mindre helseskadelege enn vanleg snus med tobakk.

Dette inneber også at det er ulovleg å ta med seg tobakksfri snus inn i Noreg. Samtidig er det lov å selja såkalla helkvit snus med små mengder tobakk. Resultatet er at produsentar tilset heilt minimale mengder tobakk – i praksis berre nok til å oppfylla regelverket – for å få produkta inn på den norske marknaden.

Snus og tobakk er blant dei varene det blir handla mest av over grensa, særleg i Sverige. Samtidig tyder tal frå Tolletaten på at beslag av tobakksfri snus har auka kraftig dei siste åra, både i tal på saker og i mengd.

Mange nordmenn er ikkje klar over at det er ulovleg å ta med seg tobakksfri snus inn i landet, og kan dermed bryta lova utan å vita det. Likevel risikerer dei bøter eller andre reaksjonar dersom dei blir stoppa i tollen. I praksis kan folk få bøter på fleire hundre kroner for å ta med seg éin boks frå Sverige.

Dette skapar ein situasjon der eit produkt som er lovleg å kjøpa i nabolanda, og etterspurt av folk flest, likevel fører til reaksjonar når det blir teke med inn i Noreg.

Dette reiser eit heilt grunnleggjande spørsmål: Når etterspurnaden er stor, grensehandelen aukar og stadig fleire blir tekne med slike produkt, fungerer regelverket etter intensjonen – eller pressar det i praksis folk over i smugling og regelbrot?

På denne bakgrunnen er det behov for ei oversikt over korleis beslag av tobakksfri snus har utvikla seg sidan produkta kom på marknaden rundt 2017, og om regelverket treff når både produsentar og forbrukarar har tilpassa seg krava – eller om det i praksis avgrensar valfridomen til folk flest utan å oppnå det det var meint å gjera.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har via Finansdepartementet innhentet beslagstall fra Tolletaten. Tolletaten har opplyst om at grunnet omlegging til nye IT-system er statistikk fra før 2022 ikke tilgjengelig. Antall beslag av tobakksfri snus i perioden 2022–2025:

År	Antall beslag
2022	200
2023	800
2024	1300
2025	2762

Regjeringens tobakkspolitikk er formulert i Meld. St. 15 (2022–2023) Folkehelsemeldinga – Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar. Vi satser der på dokumentert effektive tiltak for å hindre nikotinavhengighet og helseskader blant barn og unge.

Når det gjelder tobakksfri nikotinsnus, er produktgruppen i dag ikke tillatt i Norge som et rent forbrukerprodukt. Årsaken er at slike produkter innebærer risiko for helseskade, særlig for barn og unge. Produktet er imidlertid tilgjengelig i Norge som reseptfritt legemiddel.

SPØRSMÅL NR. 2258

Innlevert 30. mars 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvor mange av landets politibiler er nå utstyrt med ANPR-teknologi, og er regjeringens ambisjonsnivå at alle nye politibiler i politidistriktene skal leveres med ANPR-teknologi installert?

Begrunnelse:

ANPR (Automatic Number Plate Recognition) er en skiltskanner hvor kameraet er utstyrt med teknologi som automatisk leser registreringsnummeret på kjøretøy. Systemet har vært i bruk – og under kontinuerlig utvikling – av Statens vegvesen siden 2008. Det er britisk politi som utviklet ANPR-teknologien allerede i 1976. Siden den gang har teknologien blitt utviklet gjennom bruk av politi og andre offentlige etater i flere land.

Utrykningspolitiet (UP) kontaktet Politidirektoratet allerede i 2005 med forespørsel om igangsettelse av prøveprosjekt med ANPR-teknologien i sine biler. Prosjektet kom i gang i 2010, og siden 2012 har alle UP-patruljer hatt ANPR-teknologi i sine biler. Erfaringen fra UP sin bruk av ANPR er at teknologien er svært effektiv.

Da Fremskrittspartiet satt i regjering ble det prioritert – og satt av midler til – installasjon av flere ANPR-enheter i landets politibiler, slik at denne teknologien også blir tilgjengelig for politidistriktene og ikke bare UP. Forrige stortingsperiode (2021-2025) løftet vi også tematikken gjennom flere skriftlige spørsmål til daværende

justis- og beredskapsminister. Det vises herunder til Dokument nr. 15:2777 (2021-2022), Dokument nr. 15:2875 (2021-2022), og Dokument nr. 15:2268 (2022-2023).

Det ønskes på denne bakgrunn en tilbakemelding på hvor mange av landets politibiler som nå har ANPR-teknologi installert. Videre ønskes det besvart om regjeringens ambisjonsnivå er at alle nye politibiler som leveres i politidistriktene skal leveres med ANPR-teknologi installert.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har det overordnede ansvaret for politiet og fastsetter etatens mål, tildeler økonomiske rammer og følger opp virksomheten gjennom den etablerte styringsdialogen. Politiet rapporterer på et overordnet og aggregert nivå som gir departementet nødvendig styringsinformasjon. Rapporteringen omfatter imidlertid ikke detaljer om graden av spesialtilpasning av utstyr i politiets kjøretøy. Departementet mottar dermed ikke data som muliggjør en oversikt over hvor mange av landets politibiler som er utstyrt med ANPR-teknologi.

Departementet har ikke fastsatt føringer for hvilken andel av nye politibiler i politidistriktene som skal utstyres med ANPR-teknologi. Eventuelle beslutninger om økt innføring av slik teknologi må vurderes i lys av øvrige prioriterte behov i etaten og de samlede økonomiske rammene. Etter min vurdering er det politiet selv som har de beste forutsetningene for å foreta denne avveiningen.

SPØRSMÅL NR. 2259

Innlevert 30. mars 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 14. april 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvilke krav det stilles til innovasjonshøyde for prosjekter støttet under miljøteknologiordningen til Innovasjon Norge, hvordan disse kvalitetssikres, hvilke vurderinger/tiltak gjøres for å unngå konkurransevridende virkninger av slik støtte, og hvordan søker man opprettholde likebehandling av aktørene i et marked og unngå favorisering av en enkelt aktør på bekostning av andre?

Begrunnelse:

Jeg viser til miljøteknologiordningen til Innovasjon Norge som gir tilskudd til utvikling, pilottesting og demonstrasjon av ny miljøteknologi. Ifølge Innovasjon Norge må produktet/prosessen være innovativ og løse et vesentlig miljøproblem, og ordningens formål er å redusere risikoen knyttet til utvikling og lansering av ny miljøteknologi.

Svar:

All finansiering fra Innovasjon Norge (IN) som inneholder subsidieelementer må være i tråd med EØS-regelverket for statsstøtte (statsstøtteregelverket). Formålet med statsstøtteregelverket er å sikre at markedsaktørene stilles overfor forutsigbare og like konkurranse- og rammevilkår i hele EØS. Dette bidrar også til å unngå et subsidiekappløp mellom EØS-landene. Miljøteknologiordningen er innmeldt under flere artikler i gruppeunntaket (GBER) i statsstøtteregelverket, men de fleste tilskudd som innvilges under miljøteknologiordningen, får støtte under GBER art. 25 «Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter (FoU)».

I Innovasjon Norges policy for Miljøteknologiordningen står det at «Kjernen i et innovasjonsprosjekt/miljøteknologiprosjekt er FoU». Prosjekter som oppfyller kravene til FoU i henhold til definisjonen i statsstøtteregelverket, skal bidra til framgang og bedre løsninger (som også løser et miljøproblem) enn det som er på markedet fra før. For prosjekter som søker Miljøteknologiordningen, blir innovasjonshøyde og vesentlig miljøeffekt vektlagt i vurderingen av saker.

For Miljøteknologiordningen kreves det at prosjektet innebærer innovasjon på internasjonalt nivå. Dette vil si at prosjektet:

- må kunne dokumentere nyhetsgraden i forhold til beste tilgjengelig løsning i markedet
- har betydelig prosjektrisiko
- har avklart immaterielle rettigheter (IPR) for bruk av de nye innovative løsningene

- ligger på et teknologimodenhetsnivå som klassifiseres som «Eksperimentell utvikling» i tråd med internasjonale definisjoner.

Krav til innovasjonshøyde er kun ett av flere seleksjonskriterier som skal vurderes ifm. søknad om støtte gjennom Miljøteknologiordningen. Andre prosjektspesifikke egenskaper som vurderes, og som skal sannsynliggjøres gjennom dokumentasjon, er miljøeffekt, prosjektets verdiskapingspotensial, bedriftsøkonomisk lønnsomhet og bedriftens økonomiske og forretningsmessige gjennomføringsevne. Videre er det et krav at støtten fra Innovasjon Norge skal være utløsende for at prosjektet gjennomføres.

Alle saker vurderes av minst to personer, men i tillegg:

- For tilskudd over 2 mill. kroner vurderes saken av en regional kredittkomité.
- For tilskudd over 5 mill. kroner benytter Innovasjon Norge også et bredt sammensatt rådgivende panel, bestående av tre eksterne rådgivere med bransjekunnskap, som blant annet gjør en vurdering av prosjektets innovasjonshøyde.
- For tilskudd over 8 mill. kroner vurderes saken i tillegg av Innovasjon Norges hovedkredittutvalg.

Likebehandling er et viktig prinsipp i vurderingen av alle søknader om offentlig støtte. I Innovasjon Norge sikres dette blant annet ved at prinsipper og føringer for de ulike ordningene beskrives i policydokumenter som ligger til grunn for vurderingen av alle prosjekter. For å sikre transparens om krav, kriterier og policyer som ligger til grunn for vurdering av prosjektsøknader til de ulike ordningene, er disse beskrevet og åpent tilgjengelig på Innovasjon Norges nettsider. For å sikre likebehandling på tvers i organisasjonen har Innovasjon Norge også en finansieringshåndbok som fungerer som et internt oppslagsverk og verktøy for saksbehandlere som vurderer prosjektsøknader. Videre skal alle saker vurderes av flere personer.

Jeg vil samtidig understreke at departementet ikke er involvert i saksbehandlingen av prosjektsøknader til Miljøteknologiordningen eller andre av Innovasjon Norges ordninger. Forvaltningen av ordningene og det generelle saksbehandlingsansvaret ligger til Innovasjon Norge. Departementets ansvar er å sørge for at Innovasjon Norges forvaltning av oppdragene, herunder finansielle ordninger, gjøres i tråd med formålet og innenfor gjeldende regelverk. Dette ivaretas gjennom Innovasjon Norges innmelding av ordninger til EFTA Surveillance Authority (ESA) og Innovasjon Norges rapportering til departementet.

En nærmere beskrivelse av hvilke krav som ligger til grunn i Innovasjon Norges vurdering av prosjektsøknader under Miljøteknologiordningen og andre finansielle ordninger er som nevnt over beskrevet i egne policydokumenter og er tilgjengelig på Innovasjon Norges nettsider: Policy for finansiering | Innovasjon Norge.

SPØRSMÅL NR. 2260

Innlevert 30. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund
Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I statsbudsjettet for 2024 sluttet en samlet helse og omsorgskomité seg til en merknad som slo fast at de Regionale brukerstyrte sentrene (RBS) skulle sikres finansiering og at arbeidet med ny tilskuddsordning skulle lede til en mer forutsigbar finansiering. Nå har Helsedirektoratet gitt et formelt svar som bekrefter at ordningen ikke er rettet mot det faglige og kompetansebyggende arbeidet til RBS, og det er uklart om de er søknadsberettiget.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at flertallsmerknaden blir fulgt opp?

Svar:

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2024 hadde flertallet, som representanten påpeker, følgende merknad i innst. 11 S – 2023-2024: Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til tilskuddsordningen til nasjonale bruker- og pårørendeorganisasjoner og ber regjeringen prioritere tilskudd til allerede etablerte tilbud og prosjekter i 2024, slik at forutsigbarheten til organisasjonene ivaretas. Videre vil disse medlemmene påpeke viktigheten av at Erfaringssentrum, Preventio, Fagrådet for rusfeltet og de regionale bruker styrte sentrene sikres finansiering gjennom denne ordningen.

Helsedirektoratet fikk i 2021 i oppdrag å vurdere om den søkbare delen av bevilgningen på kap. 765.71 var hensiktsmessig innrettet. Regelverket for tilskuddsordningen til nasjonale bruker- og pårørendeorganisasjoner ble endret i 2023, basert på Helsedirektoratets forslag. Hensikten med regelverksendringen var blant annet å tydeliggjøre formålet med ordningen, for å gjøre det enklere for søkere å forstå hva ordningen omfatter og gjøre forvaltningen av ordningen mindre krevende. Det var også et mål å sikre bedre måloppnåelse, blant annet ved å spisse kriteriene for å kunne søke over ordningen. Regelverksendringen medførte at færre tiltak oppfylte tildelingskriteriene for tilskuddsordningen og flere organisasjoner som tidligere hadde mottatt tilskudd over ordningen ble henvist til å søke over tilskuddsordningen til rådgivnings-, støtte- og veiledningstjenester.

Samtidig ble det lagd en overgangsordning som la til rette for at de regionale brukerstyrte sentrene samt Erfaringssentrum og Rusfeltets hovedorganisasjon (tidligere Fagrådet for rusfeltet) kunne søke driftsstøtte på tilskuddsordningens regelverk for 2022. Denne ordningen ble videreført i 2024 og i 2025, i 2025 kun for de fem regionale brukerstyrte sentrene. Med bakgrunn i dette mener jeg at merknaden fra 2024 er fulgt opp.

I 2026 har vi gått bort fra overgangsordningen og etablert en egen tilskuddsordning for brukerstyrte tiltak og aktiviteter. Tilskuddet ble etablert gjennom at midlene som har gått til å finansiere overgangsordningen for de regionale brukerstyrte sentrene ble trukket ut av driftstilskuddet til bruker- og pårørendeorganisasjoner innen psykisk helse, rus og vold.

Gjennom omtalen i prop 1 S omtaler regjeringen innretning av tilskuddsordningene. Vi er løpende opptatt både av at ordningen i størst mulig grad skal være forutsigbar for søkerne, samtidig som vi må forvalte bevilgningen på posten på en måte som understøtter en ønsket faglig utvikling og rettferdig fordeling av tilskudd.

Bevilgningen skal bidra til å styrke arbeidet med brukerstyrte tiltak, og bedre samarbeidet mellom aktørene på området. Med bakgrunn i formuleringene i Prop 1 S er regelverket er derfor innrettet mot brukerstyrte tiltak, ikke kompetansebyggende arbeid. I tillegg er den rettet mot å styrke samarbeidet mellom aktører på feltet. De regionale brukerstyrte sentrene kan på den bakgrunn søke midler til den delen av sine aktiviteter som faller inn under ordningen, eventuelt også over andre ordninger, dersom de oppfyller kravene.

Slik det framgår av Prop 1 S (2025–2026) skal ordningen evalueres allerede inneværende år, slik at nødvendige justeringer kommer på plass så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2261

Innlevert 30. mars 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen
Besvart 14. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvordan vurderer regjeringen dagens regelverk og ordninger for unge uføre som står i et presset boligmarked, og mener statsråden at nivået på stønader og bostøtteordninger er tilstrekkelig til å sikre et verdig og økonomisk bærekraftig liv for unge uføre i Norge?

Begrunnelse:

Unge uføre har gjennom folketrygden en høyere uføreytelse enn andre uføre, men likevel opplever mange store utfordringer i møte med et presset boligmarked og sterk kostnadsvekst. I flere kommuner ligger inntektsgrensen for bostøtte lavere enn uføreytelsen for unge uføre, noe som gjør at de verken kvalifiserer for bostøtte eller har økonomi til å håndtere vanlige markedsleier. Dette kan innebære at personer etter faste utgifter sitter igjen med svært lite midler til livsopphold. Situasjonen vekker bekymring både for levestandard, psykisk helse og muligheten for å leve et verdig og forutsigbart liv. Det er derfor behov for en avklaring om hvorvidt dagens ordninger er utformet slik at unge uføre faktisk kan klare seg i praksis.

Svar:

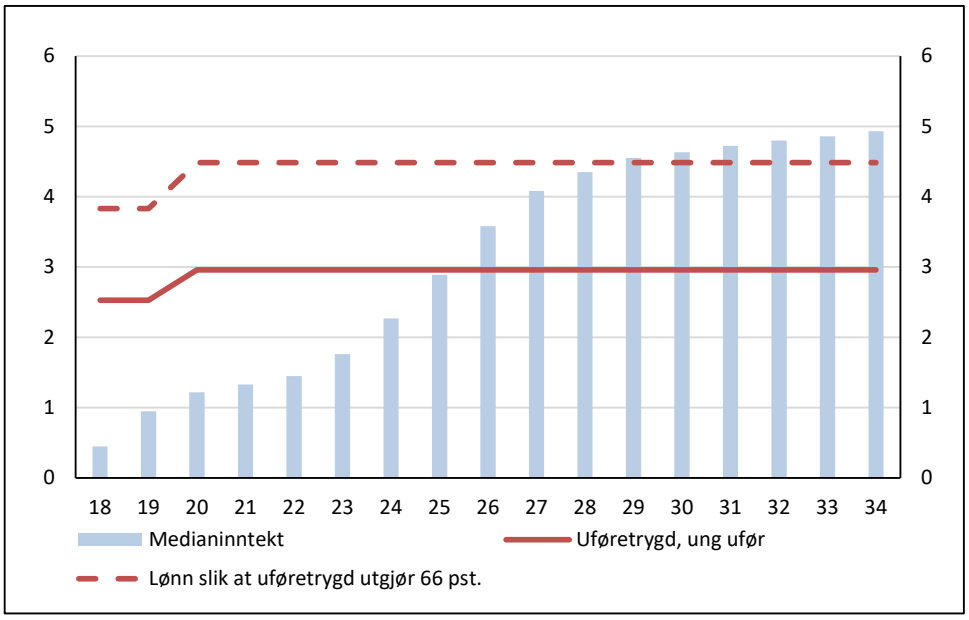
Andelen uføre i alderen 18–29 år har økt betydelig over tid. Ved utgangen av 2010 utgjorde uføre 1,1 pst. av befolkningen i samme alder, mens andelen var om lag 2,7 pst. ved utgangen av 2025. Det kan være tegn til at utviklingen har flatet ut de siste årene, men utflatingen skjer på et historisk høyt nivå.

Det høye antallet unge mottakere av uføretrygd er bekymringsfullt. Det er særlig alvorlig når unge blir uføre, både for den enkelte og for samfunnet, fordi de mister mange yrkesaktive år. Slik representanten peker på, har dette også betydning for den enkeltes økonomi. For å begrense antallet er det både viktig å få redusert antallet som går over til uføretrygd, og å bidra til at flere av dem som allerede mottar uføretrygd kommer helt eller delvis tilbake i arbeid. Arbeiderpartiregjeringen er i gang med flere nye initiativ for å få flere i jobb og færre på trygd.

Formålet med uføretrygd er å sikre inntekt for personer som har fått sin inntektsevne varig nedsatt på grunn av sykdom, skade eller lyte. Uføretrygd kan gis fra fylte 18 år. Minsteytelsen utgjør som hovedregel 2,329 G for gifte og samboende og 2,529 G for enslige. For medlemmer som ble uføre før fylte 26 år på grunn av en alvorlig og varig sykdom som er klart dokumentert, utgjør minsteytelsene 2,709 G for gifte og samboende og 2,959 G for enslige fra de fyller 20 år. Forskjellen fra de vanlige minsteytelsene omtales gjerne som «ung ufør»-fordel. Den høyere minsteytelsen beholdes så lenge de mottar uføretrygd, som ofte er fram til mottakerne går over på alderspensjon. Lønnsvekstanslagene i Nasjonalbudsjettet 2026 gir et anslått gjennomsnittlig grunnbeløp i 2026 på 133 241 kroner. Beregnet med dette grunnbeløpet utgjør minsteytelsen for gifte og samboende unge uføre om lag 360 900 kroner, mens minsteytelsen for enslige unge uføre utgjør 394 300 kroner. Uføre med barn kan i tillegg få behovsprøvd barnetillegg.

Begrunnelsen for at de som blir uføre som unge skal ha høyere minsteytelser, er at de har et særskilt langvarig inntektsbortfall og i liten grad har hatt mulighet til å opparbeide seg noen kapital tidligere i livet.

Uføretrygden skal sikre et rimelig inntektsnivå. Samtidig må nivået veies opp mot at det skal være lønnsomt å arbeide. Nivået på uføretrygden har betydning for hvor mange som får uføretrygd, og en eventuell økning av ytelsene ville trekke i retning av flere uføre. Eksempelvis viser tall fra Arbeids- og velferdsdirektoratet at det først er fra fylte 25 år at det er vanlig for ikke-uføre å ha inntekt om lag på nivå med uføretrygden for unge uføre, se figur 1.

Figur 1 Median pensjonsgivende inntekt i ulike aldre (2023). Minstenivå på uføretrygd for enslige unge uføre (2026). Andel av folketrygdens grunnbeløp (G) for samme år
Kilder: Arbeids- og velferdsdirektoratet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Figuren viser median pensjonsgivende inntekt sammenliknet med nivået på minsteytelsen for enslige unge uføre. Medianinntekten er «den midterste inntekten» når inntektene sorteres i stigende rekkefølge. Pensjonsgivende inntekt er i hovedsak arbeidsinntekt. Videre utgjør uføretrygd som hovedregel 66 pst. av tidligere arbeidsinntekt. Figuren viser at det først er fra fylte 29 år at den pensjonsgivende inntekten er på et slikt nivå at uføretrygden tilsvarer 66 pst. av denne.

På den andre siden har de som ble uføre mens de var unge, lavere inntektsnivå enn ikke-uføre ved høyere alderstrinn.

Kommunal- og distriktsministeren er ansvarlig statsråd for boligpolitikk og bostøtteordningen, og omtalen av dette er utformet i samråd med ham. Formålet med den statlige bostøtten er å sikre personer med lave inntekter og høye boutgifter en egnet bolig. Bostøtten dekker en andel av godkjente boutgifter opp til en øvre grense (boutgiftstak). Den øvre grensen avhenger av husholdningsstørrelse og kommune. Grensen er også høyere

for personer som har behov for en spesialtilpasset bolig. Fra boutgiftene trekkes det en egenandel, som avhenger av husholdningsinntekt.

Det er flere unntak fra de generelle beregningsreglene for bostøtte. Blant annet har uføre med innvilget rettighet som ung ufør og enslige alderspensjonister gunstigere egenandels-beregninger enn andre slik at de får høyere bostøtte. Slik representanten peker på i begrunnelsen for spørsmålet, kan uføretrygden for unge uføre i praksis likevel være for høy til at de kan få bostøtte i tillegg til uføretrygden. Det gjelder særlig hvis de ikke har barn, og særlig i noen kommuner. Flere mottakere er også omfattet av overgangsordninger og kompensasjonsordninger som er innført av ulike grunner, blant annet etter uførereformen i 2015.

Regjeringen oppnevnte 19. desember 2025 et bostøtteutvalg, som blant annet skal vurdere bostøttens rolle og formål fremover. Utvalget skal blant annet se på samspillet med det helhetlige inntektssikringssystemet. Utvalget har fått frist for å levere sin utredning 31. desember 2026.

Det finnes også andre ordninger for å hjelpe unge uføre med å skaffe og beholde en egnet bolig. For eksempel kan kommunen gi startlån fra Husbanken til personer med langvarige boligfinansieringsproblemer. Noen kommuner tilbyr også etableringstilskudd.

Folketrygden kan ellers yte grunnstønad til bestemte formål, herunder drift av tekniske hjelpemidler, mens hjelpestønad gis til personer som har særskilt behov for tilsyn og pleie på grunn av varig sykdom, skade eller lyte. Hjelpemidler fra folketrygden kompenserer for utgifter til bedring av arbeidsevnen og funksjonsevnen i dagliglivet for personer som har varig sykdom, skade eller lyte.

Om personer ikke kan dekke levekostnadene sine gjennom arbeid, egne midler eller økonomiske rettigheter som for eksempel uføretrygd, er det mulig å søke om økonomisk stønad (sosialhjelp). Denne ordningen skal sikre et forsvarlig livsopphold, og den er en subsidiær og sterkt behovsprøvd ordning. Sosialhjelp er en kommunal stønad og der det skal foretas en individuell vurdering.

SPØRSMÅL NR. 2262

Innlevert 31. mars 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 9. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Mener statsråden at vilkårene i straffeprosessloven kapittel 27 om gjenåpning av straffesaker bør revideres, eller mener statsråden at det gjeldende lovverket i tilstrekkelig grad ivaretar hensynene bak reglene for gjenåpning av straffesaker?

Begrunnelse:

Det vises til reglene for gjenåpning av rettskraftige straffedommer, som er hjemlet i straffeprosessloven §§ 389 – 401. Reglene er en viktig sikkerhetsventil i det norske regelverket for straffeforfølgning, som skal sikre at straffedommer er korrekte. Dersom nye bevis eller omstendigheter tyder på at en rettskraftig straffedom er uriktig, skal det være mulig å få saken vurdert på nytt.

Det vises videre til den mye omtalte Baneheia-saken fra Sørlandet, og medienes dekning av gjenopptakelseskommisjonens arbeid og avgjørelser i den saken. En annen sak som er interessant i denne sammenheng, er saken som ble omtalt i nettsak publisert av Aftenposten den 13. mars:

https://www.aftenposten.no/norge/i/d4nKxo/gjenopptakelseskommisjonen-ikke-grunnlag-for-aa-gjenoppta-sak-om-sovevoldtekt

Spørsmålsstiller er godt kjent med straffesakskjeden, herunder gjenopptagelseskommisjonens uavhengighet, og at statsråden derfor ikke kan uttale som deres saksbehandling i den konkrete sak. Men gjenopptagelseskommisjonens behandling av de enkeltsakene mediene har omtalt, reiser et justispolitisk spørsmål om regelverket for gjenopptagelse av straffesaker er godt nok utformet til å ivareta hensynene bak regelverket. Derfor bes det nå om statsrådens vurdering av om regelverket bør revideres, eller om statsråden mener det gjeldende lovverket i tilstrekkelig grad ivaretar hensynene bak reglene for gjenåpning av straffesaker.

Svar:

Regjeringen oppnevnte 10. februar 2023 et uavhengig utvalg for å granske straffesaken mot Viggo Kristiansen i Baneheia-saken og foreta en særskilt gjennomgang av Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker (Gjenopptakelseskommisjonen).

Den første delutredningen (NOU 2024:24 Prøvd på nytt) ble overlevert daværende justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl 20. desember 2024. Utvalget besluttet i samråd med departementet å avvente overleveringen av delrapport II til straffesaken mot Jan Helge Andersen var rettskraftig avgjort. Høyesterett avsa 22. januar 2026 dom i straffesaken mot Andersen og 13. februar 2026 mottok jeg andre delutredning (NOU 2026:3 Straffeforfølgelsen av Viggo Kristiansen).

Første delutredning inneholder forslag til endringer av gjeldende gjenåpningssystem, herunder Gjenopptakelseskommisjonens organisering, saksbehandling og kompetanse. Påtalemyndighetens rolle i gjenopptakelsessaker omtales også.

De to delrapportene vil på vanlig måte bli sendt på alminnelig høring innen kort tid. Justis- og beredskapsdepartementet vil deretter gjennomgå utvalgets forslag, samt høringsinnspillene, og vurdere behovet for eventuelle endringer.

SPØRSMÅL NR. 2263

Innlevert 31. mars 2026 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt
Besvart 15. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Flere yrkesutdanninger krever i dag betaling av autorisasjonsavgift på 750–1 000 kr for å få bruke tittel og motta riktig lønn, til tross for at høyere utdanning i utgangspunktet skal være gratis.

Hva går avgiften konkret til og hva finansierer den i praksis?

Begrunnelse:

Autorisasjonsavgiften rammer nyutdannede i sentrale velferdsyrker på et utsatt tidspunkt i livet. Avgiften, typisk mellom 750 og 1000 kroner per person, må betales før man kan bruke beskyttet yrkestittel og utøve sentrale oppgaver (f.eks. medikamenthåndtering for sykepleiere). I praksis betyr dette at nyutdannede kan stå uten mulighet til å arbeide som kvalifisert yrkesutøver og dermed tvinges til å ta lønnet arbeid som ufaglært inntil autorisasjonen er på plass. Konsekvensene er både økonomiske for den enkelte, unødvendig byråkratisk friksjon i overgangen fra utdanning til arbeid og en urimelig byrdefordeling der kostnaden bæres av nyutdannede fremfor fellesskapet. Spørsmålet er om det er hensiktsmessig at slike funksjoner finansieres direkte gjennom et engangsbeløp fra nyutdannede. Fra et rettssikkerhets- og forvaltningsperspektiv reiser ordningen spørsmål om forholdsmessighet og likebehandling: betaling er et vilkår for å kunne utøve lovpålagte oppgaver og få korrekt lønn. Når avgiften hindrer nyutdannede i å tre inn i yrket, kan avgiften oppleves som et økonomisk hinder som særlig rammer studenter med svak og uforutsigbar økonomi. Dette hindrer i tillegg målet om en rask overgang til arbeid i kritiske velferdsyrker. Vi ber statsråden redegjøre for hvilke vurderinger regjeringen gjør rundt avgiftens legitimitet, hva avgiftsinntektene dekker i detalj, og hvilke konkrete tiltak som kan sikre at nyutdannede umiddelbart kan arbeide som kvalifiserte fagpersoner uten å bære en urimelig økonomisk byrde.

Svar:

Spørsmålet er oversendt fra forsknings- og høyere utdanningsministeren til helse - og omsorgsministeren da eksempelet det vises til er hentet fra helse.

Helsepersonelloven § 48 a regulerer vilkårene for å få autorisasjon som helsepersonell.

Helsepersonell som ikke har rett til autorisasjon kan få lisens, jf. helsepersonelloven § 49.

Det er Helsedirektoratet som gir autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning mot nærmere fastsatt godtgjørelse, jf. helsepersonelloven § 53. Denne godtgjøringen er regulert i forskrift om gebyr ved behandling av søknad om autorisasjon, lisens, spesialistgodkjenning og godkjenning av etterutdanning for spesialister. Det betyr i praksis at den enkelte søker betaler et gebyr for behand-

lingen av sin søknad. Gebyrene skal finansiere Helsedirektoratets kostnader ved å saksbehandle søknadene.

Fram til 1. mars 2023 var gebyrene uavhengig av profesjon og uavhengig av hvor søker har sin utdanning fra. Dagens gebyrsatser er differensiert ut fra hvor ressurskrevende saksbehandlingen er ved de forskjellige typene søknader, men de dekker likevel ikke fullt ut Helsedirektoratets kostnader ved å saksbehandle søknadene.

Gebyrene for søker med utdanning fra utlandet ble redusert i 2024 etter at Stortinget bevilget 20 millioner kroner til å redusere kostnader forbundet med gjennomføring av tilleggskrav og gebyrer for behandling av søknader om autorisasjon og spesialistgodkjenning fra helsepersonell med utdanning fra utlandet, jf. Prp. 1 S (2023-2024).

SPØRSMÅL NR. 2264

Innlevert 31. mars 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby
Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil justis- og beredskapsministeren ta initiativ til umiddelbare presiseringer eller instruksjoner som tydeliggjør at vedlikeholdsplikten for eksisterende tilfluktsrom fortsatt gjelder?

Begrunnelse:

Når det gjelder bygging og vedlikehold av tilfluktsrom, så har den generelle dispensasjonen fra 1998, som fritar nye bygg for tilfluktsromplikt, blitt opphevet. Samtidig har regjeringen varslet at de skal komme med endringer i regelverket som ytterligere presiserer kravet om å bygge tilfluktsrom i nybygg.

Undertegnede får imidlertid tilbakemelding fra bransjeaktører om at flere eiere av tilfluktsrom, både offentlige og private, feiltolker situasjonen, og er av den oppfatning at gjeldende forskriftskrav ikke lenger gjelder fordi nytt regelverk er varslet. Dette er et problem fordi det fører til at rehabilitering og vedlikehold av eksisterende tilfluktsrom går saktere enn det ellers kunne ha gjort.

I en alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon der risikoen for krig og konflikt er høyere enn før, er behovet for flere og bedre vedlikeholdte tilfluktsrom viktig for folks trygghet.

Svar:

Det er riktig at vedlikeholdsplikten følger av gjeldende regelverk. Denne plikten gjelder uavhengig av at det gis dispensasjoner fra byggeplikten. Vedlikeholdsplikten gjelder altså uten at det er behov for ytterligere presiseringer.

Jeg har bedt Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), ved Sivilforsvaret, om å i 2026 intensivere sin veiledning og tilsyn med eksisterende tilfluktsrom. Sivilforsvaret har opplyst om at de er tydelige i sin kommunikasjon til eiere av tilfluktsrom om at forskriften fortsatt gjelder, og at tilfluktsrom skal vedlikeholdes i tråd med gjeldende krav.

Etter dialog med Sivilforsvaret er mitt inntrykk at mange offentlige og private eiere nå iverksetter tiltak for å oppfylle vedlikeholdsplikten. Flere tar også kontakt med Sivilforsvaret for å få veiledning om sitt ansvar.

SPØRSMÅL NR. 2265

Innlevert 3. april 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 14. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Meiner statsråden at dagens miljøregelverk og forvaltningspraksis i havbruksnæringa i tilstrekkeleg grad skil mellom tradisjonelle opne anlegg og ny teknologi som kan redusera utslepp og miljøpåverknad, og kva vil regjeringa gjera for å sikra at miljøkrav ikkje utilsikta bremsar utvikling og innføring av meir berekraftige oppdrettsløysingar?

Grunngjeving:

Statsforvaltaren i Vestland har nyleg avslege alle søknader om ny eller utvida oppdrettsverksemd i Hardangerfjorden, også prosjekt som tek sikte på bruk av lukka eller anna utsleppsreduserande teknologi, med grunngjeving om at fjorden har nådd si tolegrense.

Svar:

Forurensningsregelverket for akvakultur i sjø er teknologinøytralt. Forurensningsmyndigheten skal vurdere de forurensningsmessige ulempene, inkludert miljøpåvirkning og risiko for miljøet, uavhengig av teknologi. Om akvakulturvirksomhet kan tillates, avhenger av de konkrete forholdene og miljøets sårbarhet på den enkelte lokalitet. Når det gjelder Hardangerfjorden, som representanten viser til i begrunnelsen for spørsmålet, viser kunnskapsgrunnlaget at det i dag er fare for eutrofi, som vil si økte nivåer av næringssalter og lave oksygennivåer i fjordbunnen. Dette skyldes forurensende virksomhet og klimaendringer med økt avrenning fra land og sjeldnere utskiftning av bunnvannet i fjorden. Denne kunnskapen er det viktig å ta i betraktning når søknader om ny akvakulturvirksomhet i fjorden behandles. Jeg kan ikke kommentere de konkrete sakene i Hardangerfjorden, men uttaler meg her på generelt grunnlag. De aktuelle vedtakene kan påklages til Miljødirektoratet som klageinstans etter forurensningsloven.

Jeg er positiv til at næringen tar i bruk ny teknologi som kan redusere miljøpåvirkningen. Det er imidlertid viktig at teknologien er tilstrekkelig utprøvd slik at man vet hvilken rensing som kan oppnås. Dersom virksomheter med ny teknologi skal kunne tillates i områder der tradisjonell akvakultur ikke kan tillates på grunn av miljøutfordringer, må det kunne dokumenteres at ny teknologi faktisk har lavere miljøbelastning. Inntil man har slik dokumentasjon, bør utprøving av ny teknologi foregå i områder som tåler utslippene også dersom teknologien ikke skulle fungere som forutsatt.

SPØRSMÅL NR. 2266

Innlevert 1. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud
Besvart 15. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden sikre at barn med type 1-diabetes som har behov for slangeløs insulinpumpe, får tilgang uten unødvendig ventetid, og hvordan kan statsråden forsvare en praksis der barn må vente i flere år og i enkelte tilfeller frem til 2027 på grunn av økonomiske prioriteringer og anbudsregler, og når dette går på bekostning av barnets helse og mulighet til å delta i normale aktiviteter?

Begrunnelse:

Jeg er gjort kjent med en sak der en 11 år gammel gutt med type 1-diabetes ikke får tilgang til slangeløs insulinpumpe, til tross for et klart behov. En slik løsning vil gjøre det mulig for ham å delta i fysisk aktivitet og idrett på en trygg og forsvarlig måte. I dag opplever han at insulinpumpe med slange er til hinder, særlig under fotball. Familien opplyser at behandlingen i store perioder kobles av for at han skal kunne delta, noe som medfører ustabilt blodsukker og økt helserisiko.

Det er særlig alvorlig at det allerede finnes en tilgjengelig løsning i form av Omnipod 5, men at gutten likevel har fått beskjed om at han tidligst kan få tilgang mai 2027. Familien oppfatter at dette ikke skyldes medisinske vurderinger, men økonomiske rammer og anbudsregler. Samtidig får enkelte pasienter som allerede bruker eldre systemer, tilgang tidligere.

Dette reiser prinsipielle spørsmål om prioritering i helsetjenesten. Når barn i praksis må velge mellom å ivareta egen helse og å delta i idrett og hverdagsliv, tyder det på et system som ikke i tilstrekkelig grad setter barnets beste først. Det er vanskelig å forstå hvordan en slik praksis kan forsvares, og saken illustrerer behovet for en gjennomgang av regelverk og prioriteringer som i dag hindrer likeverdig tilgang til nødvendig medisinsk utstyr.

Svar:

Helse- og omsorgstjenesten i Norge skal være likeverdig og bygge på faglige vurderinger av nytte, alvorlighet og ressursbruk. Barn og unge med type 1-diabetes har krav på god og moderne behandling, og det er et klart mål å legge til rette for best mulig livskvalitet og deltagelse i hverdags- og fritidsaktiviteter.

Til dette spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF har også innhentet informasjon fra Oslo universitetssykehus HF og Akershus universitetssykehus HF i anledning spørsmålet om slangeløs insulinpumpe.

Helse Sør-Øst RHF informerer om at Omnipod 5 (OP5) er tatt inn som et tillegg til eksisterende avtale, og er forbeholdt eksisterende brukere som per 01.07.2025 var registrert som bruker av enten Omnipod Dash eller Omnipod Eros. Det ble ikke åpnet opp for overgang til OP5 for nye brukere eller for brukere av andre insulinpumpeprodukter. Bakgrunnen for dette har vært at insulinpumpene og det kontinuerlige blodsukkermålingsutstyret på de eksisterende avtalene ble vurdert som gode produkter som vil være til hjelp for de aller fleste pasienter med diabetes. I dialog med de kliniske fagmiljøene ble behovet for OP5 sånn sett ikke opplevd som «akutt», men OP5 ble allikevel lagt til på avtalen slik at erfaringer med bruken av produktet kunne opparbeides uten at dette kom i konflikt med anskaffelsesregelverket.

Omnipod 5 er en slangeløs insulinpumpe som samhandler automatisk med blodsukkermålingsutstyret. Omnipod Dash er forløperen til Omnipod 5. Omnipod Dash er også en slangeløs insulinpumpe, men samhandlingen med blodsukkermålingsutstyret håndteres manuelt. Begge systemene er vanntette og har samme pumpekomfort og størrelse. Dersom pasienten ikke allerede bruker slangeløs pumpe (Dash eller Eros), følges dagens prioritering: Omnipod Dash først, deretter Accu-Chek Solo.

Generelt er det adgang til å gjøre unntak fra innkjøpsavtaler dersom det foreligger medisinskfaglige vurderinger som tilsier at pasienten ikke får den helsehjelpen de har rett på.

Helseforetakene understreker at barn og unge med type 1-diabetes i all hovedsak får et godt og velfungerende behandlingstilbud, og at det arbeides kontinuerlig for å sikre best mulig livskvalitet og deltakelse i dagligliv og fysisk aktivitet.

Barnets beste er et grunnleggende hensyn i helsetjenesten, og barn med kroniske sykdommer skal følges opp på en helhetlig måte. Jeg forventer at helseforetakene sørger for gode løsninger innenfor gjeldende regelverk og at de har en god dialog med pasient og familie.

SPØRSMÅL NR. 2267

Innlevert 3. april 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 13. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gjere greie for om han legg til grunn at Stord–Oslo-ruta framleis skal inngå i FOT-ordninga også etter utløpet av gjeldande kontrakt i 2027?

Grunngjeving:

Stord lufthamn har etter at ruta Stord–Oslo vart teke inn i dei statlege FOT-rutene frå 1. april 2024 opplevd ein svært sterk trafikkvekst. I 2025 vart det sett passasjerrekord med om lag 52 700 reisande, ein auke på nærare 45 prosent frå året før. Lufthamnleiinga peikar på at veksten

i hovudsak skuldast FOT-ordninga, som har gitt fleire avgangar, stabile og lågare prisar og dermed gjort flytilbodet langt meir attraktivt for både næringsliv og innbyggjarar i Sunnhordland. Trafikkutviklinga held fram inn i 2026.

Ei rapport frå Menon Economics, omtalt i same samanheng, viser at Stord lufthamn bidreg med rundt 33 millionar kroner årleg i verdiskaping og om lag 31 arbeidsplassar, i tillegg til betydelege ringverknader for næringslivet i regionen. Lufthamna spelar òg ei viktig rolle for beredskap, tilgjenge og som avlasting for veg- og ferjesamband i ein region med store avstands- og reisetidsutfordringar.

Samtidig vert det åtvara mot at grunnlaget for vidare drift kan falle bort dersom Stord–Oslo-ruta ikkje vert teke med vidare når gjeldande FOT-kontrakt går ut i oktober 2027. Lufthamnleiinga har peika på at utan FOT-ruta vil det vere svært krevjande å oppretthalde eit stabilt og føreseieleg rutetilbod, trass i dokumentert etterspurnad og samfunnsnytte.

Svar:

Ordninga med statleg kjøp av flyruter (FOT) skal bidra til å sikre eit tilfredsstillande flytilbod i område der det ikkje er grunnlag for kommersiell drift, og vert utforma på bakgrunn av transportfaglege vurderingar og overordna prioriteringar.

I arbeidet med ny konkurranse om drift av FOT-ruter i Sør-Noreg frå 1. november 2027 gjer departementet samla vurderingar av rutetilbodet, mellom anna i lys av omsynet til eit tenleg transporttilbod, statens utgifter og kva som er praktisk og politisk gjennomførbart.

Eg tek sikte på å kunngjere konkurransen i løpet av april. Kva for ruteområde som vil inngå i konkurransen, vil gå fram av kunngjeringa.

SPØRSMÅL NR. 2268

Innlevert 1. april 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 15. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan vedtaket til Stortinget fra 10. april 2025 om å "finne løysingar som sikrar dyrevelferda til kvistgeitene og tar vare på genressursane i vidare husdyrhald" følges opp, når det samtidig meldes om at villgeitene avlives?

Begrunnelse:

Stortinget fattet 10. april i 2025 følgende vedtak:

"Stortinget ber regjeringa ta initiativ til at Mattilsynet, i staden for å avvikle heile villgeitflokken innan fristen som no er sett, arbeider vidare for å finne løysingar som sikrar dyrevelferda til Kvistgeitene og tar vare på genressursane i vidare husdyrhald."

Denne vinteren har Mattilsynet arbeidet med å temme geiter, men også satt i gang arbeidet med å avlive geiter. Dette på tross av at stortingsvedtaket sier at avlivingen skulle stoppes, og at det skulle jobbes med andre løsninger. Mange frykter konsekvensene av arbeidet som nå er satt i gang.

Svar:

Stortinget ba regjeringen om å «ta initiativ til at Mattilsynet, i staden for å avvikle heile villgeitflokken innan fristen som no er sett, arbeider vidare for å finne løysingar som sikrar dyrevelferda til Kvistgeitene og tar vare på genressursane i vidare husdyrhald».

I Prop. 1 S (2025-2026) er det gitt følgende tilbakemelding om oppfølgingen av vedtaket:

«Landbruks- og matdepartementet har vore i dialog med Mattilsynet om saka, og legg til grunn at Mattilsynet finn gode løysingar i samarbeid med andre interessentar. Desse interessentane er eigar av flokken, Norsk genressurssenter ved Norsk institutt for bioøkonomi og verten for ei planlagd bevaringsbesetning. Det går føre seg arbeid for å etablere ei bevaringsbesetning og å avvikle resten av den forvilla geiteflokken. Departementet legg til grunn at vedtak nr. 568, av 16. april 2025, med dette er følgt opp.»

Representanten begrunner spørsmålet blant annet med at Mattilsynet denne vinteren har «arbeidet med å temme geiter, men også satt i gang arbeidet med å avlive geiter».

Ordlyden i Stortingets vedtak er som nevnt følgende:

«Stortinget ber regjeringa ta initiativ til at Mattilsynet, i staden for å avvikle heile villgeitflokken innan fristen som no er sett, arbeider

vidare for å finne løysingar som sikrar dyrevelferda til Kvistgeitene og tar vare på genressursane i vidare husdyrhald.»

Før Stortingets anmodningsvedtak, hadde Mattilsynet av hensyn til dyrevelferd fattet vedtak om avvikling av dyreholdet – altså den forvillede geiteflokken på Kvist - innen 31. desember 2025. Avviklingen ble satt på vent mens det ble jobbet med å finne alternativer som både kunne sikre dyrevelferden og ta vare på genressurser i videre husdyrhold.

Jeg vil i denne sammenheng klargjøre at Mattilsynet er tilsynsmyndighet. Mattilsynet har fattet et vedtak som er rettet mot dyreeieren. Det er dyreeierens oppgave å følge opp dette på den måten vedkommende finner riktig.

En prosjektgruppe bestående av dyreeier, Norsk genressurssenter ved NIBIO og en lokal småbruker, utarbeidet en tids- og tiltaksplan for etablering av en bevaringsbesetning og avvikling av den forvillede flokken. Mattilsynet gav veiledning til gruppen, og utsatte fristen for avvikling til 31. mai 2027.

Gjennom vinteren 2025/2026 har prosjektgruppen arbeidet med temmingsforsøk. Jeg er gjort kjent med at målet har vært at flest mulig av geitene skulle inngå i en bevaringsbesetning. Mattilsynet har opplyst følgende om dette arbeidet:

«Daglig tilsyn, fôring, bruk av viltkamera og hestehenger som leskur, har ført til at mange flere dyr har oppholdt seg ved fôringsplassen i lengre perioder. Der har det vært kamp om fôret, og kamp om å komme inn i hengeren. Dette tilsier at dyra har hatt behov for den økte fôringen, og for å søke ly for vær og vind. Som følge av det økte tilsynet på Kvist har det også vært mulig å ta hånd om syke og skadde dyr som har blitt oppdaget. Status nå er at vi er kjent med at nærmere 40 dyr er avlivet som følge av sykdom, skade og/eller at de ikke er mulige å temme (og derfor heller ikke mulig å føre tilsyn med, eller gi hjelp til ved sykdom osv.) Totalt er ca 23 dyr tatt hånd om og oppstallet i fjøs.»

Prosjektgruppen har informert Mattilsynet om syke og skadde dyr som de har tatt hånd om, og som har blitt undersøkt og behandlet eller avlivet i samråd med praktiserende veterinær. Mattilsynet har opplyst at det er «dokumentert flere dyr med skader og sykdommer og dyr som ikke hadde overlevd dersom de ikke hadde blitt tatt hånd om. Mattilsynet har gjennomført tilsyn på Kvist i februar 2026 og observert at arbeidet utføres i samsvar med plan.»

Jeg forstår at det er et stort engasjement for geitene på Kvist, men det er viktig å huske at Mattilsynets vedtak bygger på faglige vurderinger av dyrevelferden til geitene. Jeg forstår at prosjektgruppen også har gjort observasjoner som bekrefter Mattilsynets vurderinger. Slik jeg ser det, er det grunnleggende at dyra skal ha tilsyn og stell, fôr og vann, hjelp ved sykdom, og ly fra vær og rovdyr. Individmerking og journalføring er viktig for sporing og dyrehelse, men også for overvåking av dødelighet og dyrevelferd.

I den forvillede geiteflokken på Kvist har ikke disse kravene vært oppfylt på lang tid, men dyreeier og resten av prosjektgruppen har nå gjort en stor innsats for at tamme og friske dyr fra flokken kan leve videre i et registrert dyrehold med god dyrevelferd. Disse dyra vil kunne beite på Kvist også i fremtiden, og videreføre en stamme med gammel norsk mjølkegeit fra Sogn på en god og forsvarlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2269

Innlevert 1. april 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 15. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om praksisomleggelsen vist til i bakgrunnen for dette spørsmålet er fremlagt for Justisdepartementet og om det er vurdert grundig om denne er i tråd med returdirektivet, og i forlengelse av dette kan det også bes redegjort for hvilke vurderinger som eventuelt er foretatt knyttet til grunnlovens § 92 om statens forpliktelse til å forhindre menneskerettighetsbrudd?

Begrunnelse:

Det vises til spørsmål nummer 1591, 1632, 1768 som omhandler pågripelse og internering av etiopiskere borgere på utlendingsinternatet. En av de som ble pågrepet og internert den 28.01.2026, familiefaren fra Haugesund sitter fortsatt internert. Han har lovlig opphold i Norge og har hatt det de siste årene (vant i tingretten april 2023), han har vunnet frem i både tingretten og lagmannsretten som har slått fast at familiesplittelse vil innebærer uvanlige store belastninger for barna og være

brudd på EMK art 8. Staten har anket Lagmannsrettens avgjørelse, han er gitt utsatt iverksettelse frem til saken er rettskraftig avgjort. Returdirektivet som Norge er bundet av setter rammer for interneringen artikkel 15. 4:

> "Når det viser seg at det av rettslige eller andre grunner ikke lenger er rimelig å regne med uttransport, eller vilkårene i nr. 1 ikke lenger er til stede, er frihetsberøvelse ikke lenger berettiget og vedkommende skal løslates umiddelbart."

Langvarig praksis har vært at når man er gitt utsatt iverksettelse holdes man ikke internert da det ikke er vil være grunnlag for å regne med uttransport før saken er avgjort. Denne langvarige interneringen av familiefaren fra Karmøy (Haugesund) med fire norske barn synes være et klart brudd på etablert praksis av PU.

Likevel begjærer politiet forlenget internering og interneringssaken ligger til behandling hos domstolen.

Svar:

Spørsmålet knytter seg til en konkret enkeltsak som er til behandling i politiet og i rettsapparatet. Jeg kan ikke kommentere enkeltsaker, og går derfor ikke nærmere inn på faktum eller vurderinger i den aktuelle saken. Jeg kan imidlertid opplyse om at lagmannsretten i kjennelse 10. april 2026 fant at det var grunnlag for videre internering.

Den generelle delen av spørsmålet gjelder hvorvidt det i noen saker begjæres internering selv om utlendingen er gitt utsatt iverksettelse, og om dette i så fall er forenlig med returdirektivet, Grunnloven og menneskerettighetene.

Både forpliktelsene etter returdirektivet og aktuelle grunnlovsmessige og menneskerettslige forpliktelser, ble drøftet i Prop. 126 L (2016-2017) som grunnlag for de bestemmelsene vi har i utlendingsloven i dag om pågripelse og internering.

EUs returdirektiv er ikke i seg selv til hinder for pågripelse og internering av en utlending som er gitt utsatt iverksetting. At det kan være grunnlag for pågripelse og internering under forberedelsen av en sak som kan føre til utreiseplikt, ble tydeliggjort i utlendingsloven, men hadde også tidligere blitt lagt til grunn i praksis.

Den konkrete vurderingen av når det kan være grunnlag for pågripelse og internering selv om det på interneringstidspunktet ikke foreligger utreiseplikt, gjøres av politiet og domstolen. På samme måte foretas det i hver enkelt sak en konkret vurdering av om internering er nødvendig og forholdsmessig.

SPØRSMÅL NR. 2270

Innlevert 2. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud
Besvart 16. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er statsråden komfortabel med at statlig eide og offentlig finansierte kollektivselskaper kjøper busser i stor skala fra den kinesiske produsenten Yutong, som samtidig er blant de største leverandørene av busser til Russland gjennom Ukraina-krigen, og vil statsråden vurdere sikkerhetsrisikoen med anskaffelser av offentlige transportmidler fra en kinesisk produsent med sterkt russisk samarbeid?

Begrunnelse:

Den kinesiske bussprodusenten Yutong er blant de største leverandørene av elektriske busser til norsk kollektivtransport, med leveranser til blant annet Vy, Ruter og Skyss. Samtidig viser tall fra russiske bransjekilder at Yutong har levert et stort antall busser til Russland gjennom hele perioden etter fullskalainvasjonen av Ukraina: 1 732 busser i 2023, 2 211 busser i 2024 og 1 305 busser i 2025. Yutong er blant de største utenlandske bussleverandørene på det russiske markedet.

Aftenposten har avdekket at Yutongs busser har sikkerhetsutfordringer knyttet til dataoverføring til Kina, noe som reiser egne spørsmål om beredskap og nasjonal sikkerhet. Det er med andre ord flere grunner til skepsis til Yutong.

Norge har sluttet opp om et omfattende sanksjonsregime mot Russland og har gjentatte ganger understreket betydningen av at vestlige land ikke bidrar til å opprettholde den russiske økonomien.

Det fremstår som et paradoks at staten og offentlig eide selskaper samtidig bruker store beløp på innkjøp fra et selskap som i stor skala handler med Russland. Det finnes likeverdige europeiske alternativer på markedet. Det

er behov for å vurdere om offentlige anskaffelser i større grad bør ta hensyn til leverandørers virksomhet i land som er underlagt norsk sanksjonspolitikk.

Svar:

Samferdselsdepartementet er i gang med et arbeid med å vurdere, på generelt grunnlag, risikoen for nasjonale sikkerhetsinteresser ved bruk av busser fra land Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med. Arbeidet innbefatter en utredning av behov for og innretning på eventuelle risikoreduserende tiltak. I forbindelse med risikovurderingen har det vært gjennomført en bred verdikartlegging av busstransportens betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser. Hvilke grep som kan være aktuelle, er det naturlig å komme tilbake til når kartleggingsarbeidet vi har satt i gang er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 2271

Innlevert 2. april 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen
Besvart 9. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at kommuner ikke har hjemmel til å fastsette generelle tidsgrenser for reiser utenfor egen kommune eller til utlandet for personer med BPA, så lenge bruken skjer innenfor tildelt timeramme, vedtakets formål og arbeidsrettslige bestemmelser?

Begrunnelse:

Fremskrittspartiet har fått flere tilbakemeldinger om at kommuner innfører begrensninger for mennesker med brukerstyrt personlig assistanse. Blant annet Handikapforbundet erfarer at kommuner innfører standardiserte begrensninger på reiser for brukere av BPA, herunder tidsgrenser som «maks 5 uker per år» utenfor kommunen eller til utlandet. I 2016 slo daværende helseminister Bent Høie fast i et svar på et skriftlig spørsmål i Stortinget, at BPA kan benyttes ved reiser utenfor kommunen innenfor den tildelte timerammen, og innenfor arbeidsrettslige bestemmelser.

BPA er et virkemiddel for likestilling og samfunnsdeltakelse. Dette må også gjelde muligheten for å reise i inn- og utland på lik linje som andre. Slike tilfeldige begrensninger fra kommuner innskrenker bevegelsesfriheten og rettighetenes innhold. Dette til tross for tidligere bekreftelse og tydelige føringer i rundskrivet om BPA.

Jeg ber derfor om en bekreftelse fra statsråden på at kommunene ikke har noen hjemmel til å innføre tilfeldige og inngripende begrensninger knyttet til reiser og BPA, ikke minst kommuners adgang til å vedta generelle begrensinger utover det som er fastslått i rundskrivet.

Svar:

Det følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 at kommunen skal sørge for at personer som «oppholder seg i kommunen», tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Oppholdsprinsippet gir kommunen et ansvar for alle som oppholder seg i kommunen. På samme måte medfører oppholdsprinsippet en geografisk begrensning på hvor kommunen er forpliktet til å yte tjenester.

Selv om oppholdsprinsippet også gjelder når tjenestene er organisert som BPA, ligger det i BPA-ordningens natur at adgangen og muligheten til å ta med seg tjenestene i en BPA-ordning ut av kommunen, vil være noe større for disse brukerne enn for brukere som mottar tjenester etter en mer tradisjonell modell og som ofte er bundet til brukerens hjem. Dette skyldes at kommunen har tildelt bruker en timeramme som bruker kan disponere relativt fritt med hensyn til når og hvor tjenesten skal ytes. Innenfor den tildelte timerammen, og innenfor arbeidsrettslige bestemmelser, kan derfor BPA benyttes ved reiser utenfor kommunen. Forutsetningen er imidlertid at det ikke påløper økte kostnader for kommunen. Så lenge bruken skjer innenfor tildelt timeramme, vedtakets formål og arbeidsrettslige bestemmelser uten ekstra kostnad for kommunen kan det derfor i prinsippet ikke settes generelle tidsgrenser for reiser utenfor egen kommune.

Det å ta med seg tildelte tjenester organisert som BPA til utlandet reiser særskilte spørsmål bruker må avklare med assistentens arbeidsgiver. Brukers reiser til utlandet gjøres i utgangspunktet på eget ansvar. Bruker må imidlertid forsikre seg om at arbeidsgiver har tilstrekkelige forsikringsordninger for assistentene, og for øvrig vil oppfylle sitt arbeidsgiveransvar for assistentene

under oppholdet i utlandet. Lengre utenlandsopphold reiser også særskilte spørsmål knyttet til forsvarlighet og kontroll av ordningen som i forkant må avklares med kommunen. Særlig bør en tenke gjennom hva man gjør dersom assistenten blir syk, eller dersom det skulle oppstå uoverensstemmelse mellom bruker og assistent.

Jeg vil understreke at BPA er et viktig bidrag til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand. For personer i denne situasjonen betyr BPA mye for muligheten til yrkesdeltakelse, utdanning og et aktivt og selvstendig liv. Kommunene må la intensjonen med ordningen være førende for hvordan tjenesten organiseres og hvilke vilkår som stillers til brukeren, herunder hvilke krav til rapportering fra bruker til kommunen som inngår i ordningen.

SPØRSMÅL NR. 2272

Innlevert 2. april 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen
Besvart 15. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at pasienter i risiko for eller som er rammet av sykdomsrelatert underernæring, får systematisk kartlegging, individuell ernæringsplan og oppfølging i både spesialist- og primærhelsetjenesten, i lys av de alvorlige funnene i kartleggingsrapporten «Sulteføret omsorg» (2025)?

Begrunnelse:

Kartleggingsrapporten «Sulteføret omsorg» (2025) viser at sykdomsrelatert underernæring fortsatt er en gjennomgående oversett tilstand i norsk helse- og omsorgstjeneste.

Over 100 000 pasienter rammes årlig, og samfunnskostnadene er beregnet til 31,7 mrd. kroner. Samtidig får kun rundt fem prosent av underernærte sykehuspasienter en diagnose, til tross for at forekomsten anslås til rundt 30 prosent.

Rapporten avdekker flere forhold:

For det første at 50–60 prosent av pasientene som opplever spiseutfordringer og ufrivillig vekttap ikke får hjelp fra helsepersonell. Videre at rundt 70 prosent ikke får en individuell ernæringsplan.

For det andre at over 80 prosent av pårørende får ingen informasjon eller veiledning om hvordan de kan bidra.

For det tredje at 78 prosent av de medisinske kvalitetsregistrene vurderer underernæring som relevant, men bare 6 av 41 omtaler det i sine årsrapporter, og kun to registre har kvalitetsindikatorer på området.

For det fjerde at læringsmålene i legers spesialistutdanning har store mangler: Allmennleger og onkologer har ingen læringsmål om ernæring, til tross for høy risiko for underernæring i disse pasientgruppene.

For det femte at screening av hjemmeboende eldre skjer kun for 25 prosent, og det finnes ingen nasjonale systemer for å registrere eller følge opp effekter av ernæringsbehandling.

Funnene peker på manglende systematikk, svake pasientforløp og fravær av helhetlig ledelse og kompetanse, særlig i primærhelsetjenesten. Rapporten anbefaler styrket pasientstemme, bedre datainnsamling og tydeligere faglig forankring av ernæringsarbeidet.

På bakgrunn av dette er det grunn til å spørre hvordan regjeringen vil sikre at underernæring ikke forblir en «statistrolle» i pasientbehandlingen, men møtes med systematiske tiltak, bedre kompetanse, bedre helsedata og tydelige krav til både kommuner og helseforetak.

Svar:

Jeg deler bekymringen for at pasienter som er i risiko for, eller rammet av, sykdomsrelatert underernæring, ikke alltid får systematisk kartlegging, individuell ernæringsplan og tilstrekkelig oppfølging i kommunehelsetjenesten. Underernæring kan få alvorlige konsekvenser for helse, funksjon og livskvalitet, og bidrar til økt sykdomsbyrde og behov for omfattende tjenester. God ernæringsoppfølging er derfor en sentral del av forsvarlige og sammenhengende pasientforløp, særlig for eldre og personer med sammensatte behov. Det pågår imidlertid flere tiltak for å bidra til et mer systematisk ernæringsarbeid og bedre oppfølging av pasienter med risiko for underernæring i helse- og omsorgstjenesten.

Pårørende er en viktig ressurs, både fordi de kjenner pasienten godt og fordi de i mange tilfeller bidrar i

den daglige oppfølgingen. Helsedirektoratets pårørendeveileder er tydelig på at helse- og omsorgstjenesten skal legge til rette for informasjon, dialog og samarbeid innenfor rammene av reglene om taushetsplikt og samtykke, og vurdere pårørendes behov for opplæring og veiledning. I saker som gjelder ernæringssvikt eller risiko for underernæring, bør dette blant annet bety at pårørende – når pasienten samtykker – får informasjon om pasientens ernæringsmessige utfordringer, hvilke tiltak som er satt inn, hva de selv kan bidra med, og hvem de kan kontakte ved bekymring eller endringer. Dette er særlig viktig i overganger mellom sykehus, hjemmetjeneste, fastlege og sykehjem.

Medisinske kvalitetsregistre samler strukturert informasjon fra behandlingsforløp for pasienter innenfor definerte sykdomsgrupper. Informasjon om utredning, behandling, oppfølging og resultat av behandlingen gir oss kunnskap om uberettiget variasjon i helsetilbudet og kvalitet i helsetjenesten, som grunnlag for kvalitetsforbedring. Funnene i rapporten må ses i lys av at medisinske kvalitetsregistre utformer sine variabler og kvalitetsindikatorer ut fra registerets formål og definerte forbedringsområder. Kvalitetsregistrene har kvalitetsforbedring som hovedformål, og et grunnleggende prinsipp er å begrense datainnsamlingen til det som er nødvendig, særlig fordi mye av rapporteringen er manuell og ressurskrevende. At underernæring vurderes som klinisk relevant uten å være omtalt i årsrapport eller inngå i egne kvalitetsindikatorer, innebærer derfor ikke at temaet er uviktig, men at det ikke er definert som et primært forbedringsmål i det enkelte register. Der ernæring har direkte betydning for behandlingsresultater, inngår det også som variabler eller indikatorer, slik som iblant annet Norsk nyfødtmedisinsk kvalitetsregister, Norsk kvalitetsregister for behandling av spiseforstyrrelser og Norsk hjerneslagregister. Det er primært fagmiljøene som etablerer kvalitetsregistre og som definerer og avgrenser den aktuelle pasientgruppen, samt avklarer hvilke kvalitetsutfordringer man ønsker mer kunnskap om. Basert på dette defineres faglig relevante variabler og kvalitetsindikatorer.

Grunnutdanningen i medisin er regulert gjennom RETHOS, som er styringssystemet for nasjonale retningslinjer i helse- og sosialfagutdanningene. Retningslinjene er forskriftsfestet i Lovdata. RETHOS angir sluttkompetanse, og profesjonsspesialisert kompetanse inngår ikke. For LIS1-utdanningene og for LIS i onkologi og allmennmedisin er ikke ernæring eksplisitt nevnt i læringsmålene, men fremgår som en integrert del av blant annet forebygging.

Kvalitetsindikatorer for ernæring er nå under implementering av de regionale helseforetakene. Jeg har også gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å sørge for at alle sykehus har en ernæringsstrategi. De fleste helseforetakene har nå en ernæringsstrategi eller er i prosess med å utarbeide en slik strategi. Ernæringsstrategiene i sykehusene innebærer at alle pasienter skal få vurdert ernæringsstatus og at kvalitetssikret ernæringsbehandling skal inngå som en naturlig del av behandlingsforløpet.

Jeg er opptatt av at kommunene har gode rammer for å sikre systematisk kartlegging, individuell ernæringsplan og oppfølging av pasienter i risiko for underernæring. Regjeringen støtter dette arbeidet blant annet gjennom tydelige nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring. I tillegg er det etablert nasjonale kvalitetsindikatorer som gir kommunene et viktig verktøy for å følge med på egen praksis, identifisere forbedringsområder og sammenlikne seg med andre. Videre har modellutviklingsprogrammet for klinisk ernæringsfysiolog i tjenestene gitt verdifulle erfaringer. Programmet viser at styrket ernæringsfaglig kompetanse bidrar til mer systematisk ernæringsarbeid og bedre oppfølging av pasienter med risiko for underernæring. Jeg vil også fremheve utviklingen av eldrebarometeret som et viktig supplement til eksisterende kvalitetsindikatorer. Samlet gir disse verktøyene større åpenhet om kvaliteten i tjenestene, bedre støtte til kommunenes lokale forbedringsarbeid og et styrket grunnlag for nasjonal oppfølging og styring.

SPØRSMÅL NR. 2273

Innlevert 3. april 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande
Besvart 13. april 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden lage eit oversyn over dei 10 største kommunane i landet som er vertskap for utdannings- og forskingsinstitusjonar og kor mykje som blir overført til institusjonar som ligg i desse kommunane?

Grunngjeving:

Utdannings- og forskingsbudsjettet er på om lag 63 mrd. kroner for 2026. Ein stor del av summen går til universitet og høgskular. Det er naturleg at ein stor del av budsjettet er tileigna studiestader med studiecampus. Samtidig er det viktig at folk i alle delar av landet har tilgang til høgare utdanning. Utdanningsbudsjettet er som andre delar av offentleg sektor i stor grad finansiert av skatteinntekter frå heile landet, og det er viktig at dei store investeringane i høgare utdanning også kjem heile landet til gode.

Svar:

Norge har en desentralisert universitets- og høyskolestruktur med 24 statlige universiteter og høyskoler og 25 private høyskoler som tilbyr utdanning på omtrent 120 studiesteder. I tillegg kommer tilbud som gis utenfor de faste studiestedene, som for eksempel ved studiesenter, samt nettbasert undervisning. I hvilken grad høyere utdanning kommer hele landet til gode, må derfor vurderes ut fra flere forhold. Fleksibel undervisning som er for eksempel samlingsbasert eller nettbasert, gjør at studenter som bor i andre kommuner enn der hvor studiestedene ligger, kan følge undervisningen.

21 statlige universiteter og høyskoler og 15 private høyskoler mottar midler over Kunnskapsdepartementets budsjett på kap. 260. Bevilgningen på kap. 260 i 2026 er på 48,2 mrd. kroner, hvorav 45,9 mrd. kroner til statlige institusjoner og 2,3 mrd. kroner til private institusjoner.

Universitetene og høyskolene får midlene som én rammebevilgning, som betyr at institusjonen selv skal disponere og fordele tildelingen mellom sine formål, aktiviteter og enheter for å møte de målene som er satt for sektoren og den enkelte virksomhet. Kunnskapsdepartementet tildeler ikke midler til de enkelte studiestedene, og har ikke oversikt over hvordan kostnadene er fordelt på ulike kommuner.

Tabellen under viser registrerte studenter høstsemesteret 2025 ved universiteter og høyskoler med finansiering over kap. 260, fordelt etter studiestedets kommune. Siden de ti største kommunene kan avgrenses på ulike måter, er det vist tall for alle kommuner sammen med innbyggertallet per 1.1.2026 (SSB-tall). Tabellen viser også institusjonens totale studentantall og delen kommunens studiesteder utgjør av dette, samt institusjonens rammebevilgning for 2026. Institusjoner som har studiesteder i flere kommuner, fremkommer dermed flere ganger. Fordelingen av studentene mellom studiestedene kan gi en grov indikasjon på hvordan kostnadene er fordelt, men viser ikke dette direkte. De faktiske kostnadene vil avhenge av faktorer som blant annet antall ansatte på studiestedene, bygningsmassen og annen infrastruktur, hvilke studieprogram som tilbys, og andre oppgaver de ansatte har utover undervisning. Studentene på noen nettbaserte tilbud er registrert på kommunen hvor fagmiljøet er etablert, mens andre ikke er knyttet til en kommune. Bevilgning er oppgitt i 1 000 kroner.

Kommune	Innbyggere	Inst.	Studenter i kommunen	Institusjonens studenter totalt	Prosent av institusjonens studenter i kommunen	Institusjonens rammebevilgning totalt
Oslo/Bærum	861 942	UiO	27 411	27 411	100	7 302 468
		OM	20 339	24 118	84,3	3 229 635
		BI	14 993	22 456	66,8	445 553
		HK	13 690	15 037	91,0	409 598
		VID	3 536	5 806	60,9	543 805
		NIH	2 028	2 028	100	322 538
		LDH	1 385	1 385	100	158 383

		MF	955	955	100	119 748
		AHO	891	891	100	273 704
		NLA	875	3 331	26,3	349 873
		NMH	794	794	100	345 228
		KHiO	611	611	100	442 807
		STH	335	335	100	21 214
		HLT	324	324	100	17 329
		FIH	238	331	71,9	13 024
		BDM	49	49	100	35 417
		HFDK	16	16	100	2 422
Bergen	294 860	UiB	20 618	20 618	100	4 589 045
		HVL	11 082	16 854	65,8	2 539 260
		NHH	4 497	4 497	100	669 219
		BI	3 853	22 456	17,2	445 553
		HK	1 347	15 037	9,0	409 598
		VID	1 207	5 806	20,8	543 805
		NLA	1 113	3 331	33,4	349 873
		BAS	167	167	100	23 106
Trondheim	218 460	NTNU	36 917	43 665	84,5	8 583 369
		BI	2 425	22 456	10,8	445 553
		DMMH	762	839	90,8	152 040
		NLA	20	3 331	0,6	349 873
Stavanger	151 669	UiS	13 647	13 647	100	2 054 484
		BI	1 079	22 456	4,8	445 553
		VID	983	5 806	16,9	543 805
		NLA	45	3 331	1,4	349 873
Kristiansand	119 287	UiA	11 287	14 636	77,1	1 990 904
		AHS	398	398	100	35 649
		NLA	336	3 331	10,1	349 873
Drammen	106 013	USN	3 712	18 680	19,9	2 353 196
Lillestrøm	96 771	OM	3 779	24 118	15,7	3 229 635
Fredrikstad	86 243	HiØ	2 668	7 405	36,0	896 629
Tromsø	79 943	UiT	11 639	16 674	69,8	4 281 564
		VID	18	5 806	0,3	543 805
Ålesund	59 663	NTNU	2 690	43 665	6,2	8 583 369
Bodø	53 638	NU	6 837	11 759	58,1	1 851 729
		UiT	60	16 674	0,4	4 281 564
Indre Østfold	47 943	HiØ	95	7 405	1,3	896 629
Haugesund	38 663	HVL	1 776	16 854	10,5	2 539 260

Porsgrunn	37 435	USN	3 001	18 680	16,1	2 353 196
Hamar	33 817	INN	3 197	15 257	21,0	1 531 613
Molde	33 291	HiM	3 184	3 801	83,8	357 036
Halden	32 082	HiØ	4 642	7 405	62,7	896 629
Ringerike	31 942	USN	1 491	18 680	8,0	2 353 196
Gjøvik	31 350	NTNU	3 953	43 665	9,1	8 583 369
Lillehammer	29 669	INN	5 316	15 257	34,8	1 531 613
Kongsberg	29 169	USN	1 238	18 680	6,6	2 353 196
Horten	28 173	USN	4 637	18 680	24,8	2 353 196
Rana	25 844	NU	370	11 759	3,1	1 851 729
		UiT	30	16 674	0,2	4 281 564
Grimstad	25 569	UiA	3 349	14 636	22,9	1 990 904
Harstad	25 204	UiT	1 124	16 674	6,7	4 281 564
Stjørdal	25 108	NU	995	11 759	8,5	1 851 729
Kristiansund	24 479	HiM	617	3 801	16,2	357 036
		DMMH	77	839	9,2	152 040
		NTNU	31	43 665	0,1	8 583 369
		HVO	8	4 371	0,2	450 550
Steinkjer	24 007	NU	433	11 759	3,7	1 851 729
Sunnfjord	22 804	HVL	721	16 854	4,3	2 539 260
Ås	22 725	NMBU	8 936	8 936	100	1 695 344
Alta	22 074	UiT	2 583	16 674	15,5	4 281 564
Elverum	21 937	INN	2 870	15 257	18,8	1 531 613
Narvik	21 647	UiT	925	16 674	5,5	4 281 564
Klepp	21 444	HGUt	23	23	100	2 401
Levanger	20 807	NU	2 283	11 759	19,4	1 851 729
		NTNU	62	43 665	0,1	8 583 369
Stord	19 276	HVL	945	16 854	5,6	2 539 260
Namsos	15 112	NU	489	11 759	4,2	1 851 729
Notodden	13 389	USN	1 443	18 680	7,7	2 353 196
Sogndal	12 552	HVL	2 330	16 854	13,8	2 539 260
Hammerfest	11 391	UiT	109	16 674	0,7	4 281 564
Midt-Telemark	11 157	USN	2 848	18 680	15,2	2 353 196
Volda	11 009	HVO	4 363	4 371	99,8	450 550
Sør-Varanger	9 947	UiT	105	16 674	0,6	4 281 564
		SA	8	187	4,3	132 389
Vågan	9 905	UiT	35	16 674	0,2	4 281 564
Hadsel	8 374	NU	117	11 759	1,0	1 851 729
Alstahaug	7 489	VID	62	5 806	1,1	543 805

Målselv	6 819	UiT	51	16 674	0,3	4 281 564
Gol	4 902	USN	144	18 680	0,8	2 353 196
Åmot	4 191	INN	3 659	15 257	24,0	1 531 613
Vinje	3 829	USN	166	18 680	0,9	2 353 196
Guovdageaidnu	2 886	SA	179	187	95,7	132 389
Stor-Elvdal	2 239	INN	215	15 257	1,4	1 531 613
Nesna	1 796	NU	232	11 759	2,0	1 851 729

SPØRSMÅL NR. 2274

Innlevert 2. april 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen
Besvart 10. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvordan følger regjeringen opp Stortingets anmodningsvedtak om å gjennomgå innleieregelverket, og når kan selvstendig næringsdrivende konsulenter forvente konkrete justeringer som gjør det mulig å fortsette yrkesutøvelse innenfor gjeldende regelverk?

Begrunnelse:

De nye reglene for innleie av arbeidskraft, som trådte i kraft 1. januar 2024, har hatt store konsekvenser for deler av konsulentmarkedet, særlig for selvstendig næringsdrivende og små enkeltselskaper innen IKT, teknologi og prosjektledelse. Etter regelendringene kan virksomheter i praksis kun leie inn arbeidskraft fra godkjente bemanningsforetak, samtidig som Arbeidstilsynets godkjenningsordning ikke åpner for at foretak med én ansatt kan bli godkjent som bemanningsforetak.

Dette har ført til at mange selvstendige konsulenter, som tidligere har levert høyt kvalifisert kompetanse gjennom bistandskontrakter basert på person og kompetanse, nå i realiteten er avskåret fra store deler av arbeidsmarkedet. En stor andel av oppdrag innen IKT og ledelse lyses nettopp ut som bistandsoppdrag, og regelverket oppleves derfor av mange som et reelt hinder for videre yrkesutøvelse.

Problemstillingene knyttet til dette regelverket har vært gjenstand for betydelig kritikk, og i juni 2024 ba et bredt flertall på Stortinget regjeringen om å gjennomgå de nye reglene med sikte på å finne løsninger for denne gruppen selvstendig næringsdrivende. Flere opplever imidlertid at det så langt har skjedd lite i oppfølgingen, og at usikkerheten vedvarer.

Svar:

I Stortingets anmodningsvedtak i juni 2024 (Dokument 8:154 S (2023-2024), Innst. 449 S (2023-2024) ble regjeringen bedt om å vurdere et avgrenset unntak fra arbeidsmiljøloven slik at selvstendige IT-rådgivere og konsulenter med spesialkompetanse fortsatt skal kunne levere arbeid og oppdrag. På bakgrunn av anmodningsvedtaket sendte Arbeids- og inkluderingsdepartementet 18. desember 2024 på høring et forslag om å nedsette en arbeidsgruppe med partene i arbeidslivet med formål å innhente mer kunnskap om tilknytningsformer i rådgivnings- og konsulentnæringen, identifisere og kartlegge de ulike aktørenes behov, samt belyse eventuelle utfordringer og foreslå mulige løsninger.

I april i fjor ble derfor en partssammensatt arbeidsgruppe nedsatt av regjeringen med dette formål. Arbeidsgruppen har nylig fullført sitt arbeid og jeg mottok rapporten 27. mars. Den er publisert på regjeringen.no (Tilknytningsformer for selvstendige konsulenter og rådgivere - regjeringen.no).

En samlet arbeidsgruppe foreslår at Arbeids- og inkluderingsdepartementet utarbeider en veileder som angir når det kan være grunnlag for å inngå selvstendig oppdrag i konsulent- og rådgivernæringen.

Arbeidsgruppen er delt i synet på behovet for særregler. Halve arbeidsgruppen mener at det ikke er behov for særregler. Den andre halvdelen anbefaler at det fastsettes en snever særregel som gir adgang til å leie inn

selvstendige konsulenter og rådgivere med eget aksjeselskap, og som har spesialkompetanse som skal utføre rådgivnings- og konsulenttjeneste i klart avgrenset prosjekt.

Rapporten vil nå bli sendt på alminnelig høring. Vi skal se på veien videre når høringsinstansene har sagt sitt.

SPØRSMÅL NR. 2275

Innlevert 3. april 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande
Besvart 13. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden gje ei oversikt over fordeling av nye VTA-plassane i 2026 fordelt fylkesvis og mellom VTA og VTO, samt kor mange av dei som har fått tildelt plass som har ei utviklingshemming?

Begrunnelse:

Det er i 2026 sett av midlar til omlag 700 nye VTA-plassar. Det er interessant å vite kor mange plassar som er fordelt så langt. Etter kva eg forstår er plassane fordelt mellom dei to tiltakstypane VTA og VTO. Fordelinga mellom desse, samt korleis dei fordeler seg utover landet gir eit bilde av korleis NAV i dei ulike delane av landet prioriterer. I tildelingsbrevet frå departementet til Nav står det at personar med utviklingshemming er ei prioritert gruppe ved inntak til tiltaket varig tilrettelagt arbeid (VTA). Det er interessant å få kartlagt kor stor andel av dei som har fått en plass i kvar av de to tiltakstypane, har ei utviklingshemming.

Svar:

For å kunne gje Stortinget oversikt over fordelinga av VTA-plassar har eg bestilt tal frå Arbeids- og velferdsdirektoratet. Disse er samla i vedlegget.

I mars 2026 var det om lag 14 320 plassar i VTA. For landet samla var noko over 10 000 (70 pst.) VTA-deltakarar tilset i ei førehandsgodkjent verksemd (VTA-F) og noko under 4300 (30 pst.) i ei ordinær verksemd (VTA-O). Ansvaret for fordelinga av plassar mellom VTA-F og VTA-O ligg hos fylkesleddet i Nav, som er i dialog med lokalkontora. Fordelinga varierer betydeleg mellom fylka. Til dømes er noko under 41 pst. av VTA-deltakarane i Trøndelag i ei ordinær verksemd. Tilsvarande var den same andelen 22 pst. i Troms og Finnmark (sjå tabell 1).

I statsbudsjettet for 2026 er det lagt til rette for om lag 700 nye plassar i VTA. Hittil i år har det vore ei auke frå januar til mars på 129 nye tiltaksplassar. 86 plassar er innvilga hos førehandsgodkjende verksemder, medan 42 plassar er hos ordinære verksemder (sjå tabell 2). Sidan det framleis er tidleg i året og mange plassar ikkje er etablert ennå, har eg og valt å legge ved ei fylkesvis oversikt over Arbeids- og velferdsdirektoratets fordeling av tiltaksmidlar til VTA (sjå tabell 3). Det er midlane som vært fordelt til fylke, ikkje plassar.

Arbeids- og velferdsdirektoratet anslår at rundt årsskiftet var om lag 3 660 eller 37 pst. av deltakarane i VTA i førehandsgodkjent verksemd personar med utviklingshemming Tilsvarande hadde 992 eller 23 pst. av deltakarane i VTA i ordinær verksemd, utviklingshemming (sjå tabell 4).

Direktoratet legg til at det kan vere ei underrapportering av brukarar med utviklingshemming i statistikken. Ein del med utviklingshemming står truleg oppført med ei anna hovuddiagnose. I tillegg er mange VTA-deltakarar (17 pst.) ikkje registrert med nokon diagnose.

Diagnosedata for nye deltakarar i 2026 var ikkje tilgjengeleg.

Vedlegg til svar:

Tabell 1: Fordeling VTA-plassar per mars 2026, fordelt på region og tiltaksvarianter – VTA i førehandsgodkjent verksemd (VTA-F) og VTA i ordinær verksemd (VTA-O)

	VTA-F	VTA-O	Sum
Totalt i Noreg	*10 037*	*4 283*	*14 320*
Oslo	650	196	846
Aust-Viken	1455	501	1956
Vest-Viken	701	384	1094
Vestland	1070	448	1518
Rogaland	826	301	1127
Trøndelag	921	628	1549
Nordland	654	299	953
Vestfold og Telemark	992	350	1342
Troms og Finnmark	667	197	864
Møre og Romsdal	465	198	662
Innlandet	820	272	1092
Agder	807	509	1316

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 2: Nye VTA-plassar oppretta hittil i 2026 (januar-mars) , fordelt på Navs regioner og tiltaksvarianter – VTA i førehandsgodkjent verksemd (VTA-F) og VTA i ordinær verksemd (VTA-O)

	VTA-F	VTA-O	Antall nye plassar
Totalt i Noreg	*86*	*42*	*129*
Oslo	-3	9	6
Aust-Viken	2	7	9
Vest-Viken	11	3	14
Vestland	26	11	37
Rogaland	17	8	25
Trøndelag	1	-9	-8
Nordland	11	2	13
Vestfold og Telemark	4	-4	0
Troms og Finnmark	10	4	14
Møre og Romsdal	5	8	13
Innlandet	1	7	8
Agder	1	-4	-3

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 3: Fordeling av middel over kap 634 post 77 (VTA) i 2026, sammenlikna med 2025. Tal i 1000 kroner.

	2026	2025	Endring
Totalt i Noreg	*2 411 699*	*2 244 259*	*167 440*
Oslo	157 515	146 217	11 298

Aust-Viken	328 980	308 705	20 275
Vest-Viken	172 994	161 699	11 295
Vestland	262 700	246 760	15 940
Rogaland	197 700	185 366	12 334
Trøndelag	236 349	224 148	12 201
Nordland	155 209	146 664	8 545
Vestfold og Telemark	230 652	216 205	14 447
Troms og Finnmark	152 405	144 292	8 113
Møre og Romsdal	107 493	100 901	6 592
Innlandet	184 922	172 895	12 027
Agder	202 780	190 407	12 372
Ikkje fordelt	22 000		22 000

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 4: VTA-deltakarar med utviklingshemming ved utgangen av 2025.

	Alle VTA-deltakarar	Med utviklingshemming	Pst. med utviklingshemming
I førehandsgodkjent verksemd	10 005	3 660	37%
I ordinær verksemd	4 246	992	23%
Samla	14 251	4 652	33%

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Merknad: Tala i tabell 4 kan ikkje samanliknast direkte med tala i tabell 1. Tabell 4 gjelder talet på deltakarar på slutten av månaden (desember 2025). Tabell 4 gjelder talet på plassar som gjennomsnitt den aktuelle månaden (mars 2026).

Mange VTA-deltakarar (17 pst.) er ikkje registrert med nokon diagnose.

SPØRSMÅL NR. 2276

Innlevert 5. april 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 9. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Viser til mitt spørsmål dokument nr. 15:2059 (2025-2026). Jeg ba om tabell i 2026-kroner, men har mottatt tabell med løpende priser. Gjentar derfor spørsmålet og ber om at det blir besvart: Ønsker tabell over politiets driftsbudsjett, spesifisert per kapittel og post, med utgifter i budsjett og regnskap for 2021-2026 i 2026-kroner.

Kan det bes om at det spesifiseres for mye av utgiftene som knytter seg til pensjon, og hvor tabellen også skal vise prosentvis vekst?

Svar:

Under følger en tabell med oversikt over saldert budsjett og regnskapsført budsjett for kap. 440, kap. 441 og kap. 443 i perioden 2021-2026. Beløpene er i mill. kroner.

Beløpene er omregnet til 2026-kroner basert på Statistisk sentralbyrås priskalkulator.

Kap. 441 og kap. 443 ble opprettet i budsjettet for 2023. Kap. 441 ble innlemmet i kap. 440 i budsjettet for 2026. Det er derfor brudd i tallrekken for kap. 441 og kap. 443. Den prosentvise økningen på kap. 440 inkluderer kap. 441.

Kap. 440	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Prosentvis økning
Saldert budsjett	23 985	23 940	21 201	22 361	24 564	25 482	6,24
Regnskaps-ført budsjett	23 887	25 327	23 265	23 544	25 361		

Kap. 441	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Prosentvis økning
Saldert budsjett			422	403	391		
Regnskaps-ført budsjett			439	397	403		

Kap. 4413	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Prosentvis økning
Saldert budsjett			1 555	1 588	1 681	1 740	11,9
Regnskaps-ført budsjett			1 658	1 673	1 826		

Statsregnskapets artskonto 542-Pensjonspremie til SPK viser følgende utvikling over kap. 440, 441 og 443:

År	Pensjonspremie til SPK
2021	1 637
2022	1 908
2023	2 361
2024	2 349

Regnskapstallene for 2025 er ikke klare.

Det understrekes at politiet blir kompensert for deler av pensjonsutgiftene på samme måte som at de blir kompensert for lønnsveksten. Da pensjonssystemet ble lagt om i 2022, fikk politiet i tillegg ytterligere kompensasjon over statsbudsjettet for å ta høyde for konsekvensene av nytt pensjonssystem.

SPØRSMÅL NR. 2277

Innlevert 5. april 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 15. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva viser kartleggingen gjennomført av Riksadvokaten om tilrettelagte avhør, hvordan er denne kartleggingen foreløpig fulgt opp av Politidirektoratet og Kripos, har, eventuelt hvilke, ytterligere tiltak har statsråden iverksatt for å se på utviklingen i antall tilrettelagte avhør, og hva viser rapporteringspunktet om tilrettelagte avhør i de kvartalene denne rapporteringen er gjennomført?

Begrunnelse:

Jeg har merket meg spørsmål dokument nr. 15:1072 (2025-2025). I svaret skriver statsråden:

"Når det gjelder nedgangen i tilrettelagte avhør som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet, kan jeg opplyse om at det som et tiltak i opptrappingsplanen skal gjennomføres en utredning av denne utviklingen. En kartlegging er allerede gjennomført av Riksadvokaten og følges nå opp i samarbeid med Politidirektoratet og Kripos. Politidirektoratet har i tillegg innført et rapporteringspunkt i forbindelse med den ordinære tertialrapporteringen der politidistriktene skal rapportere på eventuelle avvik i gjennomføringen av tilrettelagte avhør."

Ber om flere opplysninger om denne kartleggingen, hvor lenge den skal pågå, hva som er foreløpige funn og om eventuelle foreløpige tiltak er igangsatt/vurdert.

Svar:

ed etableringen av Statens barnehus og reglene for tilrettelagte avhør har vi sørget for at barn og andre særlig sårbare skal kunne avgi sine forklaringer på en trygg og god måte i et miljø som er tilpasset deres behov. Samtlige politidistrikt har nå egne barnehus. I tillegg er det etablert underavdelinger flere steder der reiseveien for barna er lang.

I perioden etter 2017 har det vært en nedgang i antallet tilrettelagte avhør på landsbasis. I 2025 ble det gjennomført 3905 tilrettelagte avhør. Det er en nedgang på om lag 33 prosent sammenlignet med 2017. Det er variasjoner mellom de ulike politidistriktene og i de ulike årene, men for perioden frem til 2024, sett under ett, er dette en generell trend. Nedgangen er størst for barn i førskolealder, og knytter seg særlig til saker om mishandling i nære relasjoner, kroppskrenkelser og enkelte seksuallovbrudd.

Det er ikke foretatt endringer i regelverket eller i riksadvokatens direktiver som kan forklare nedgangen i antallet avhør. For å innhente et bedre kunnskapsgrunnlag besluttet regjeringen derfor at det som et tiltak opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024-2028), skulle foretas en nærmere utredning av årsaken(e) til nedgangen.

Som et ledd i dette utredningsarbeidet ba riksadvokaten i desember 2024, politidistriktene om å redegjøre for årsakene til eventuell nedgang i eget distrikt i perioden 2019 til 2024. Distriktene ble blant annet bedt om å redegjøre nærmere for praksis for beslutninger om tilrettelagte avhør, lokale føringer knyttet til saker med potensielt mange tilrettelagt avhør, typisk nettovergrepssaker, og eventuelle føringer knyttet til barn i førskolealder. Om det i perioden fra 2019 til 2024 var registrert endringer i barnevernets eller andre offentlige instansers praksis ("terskel") for melding av saker til politiet, skulle også dette opplyses.

Samtlige politidistrikter besvarte henvendelsen, men det lot seg ikke gjøre å trekke entydige konklusjoner ut av svarene. Årsakene til nedgangen synes med andre ord å være flere og sammensatte. Enkelte distrikter mener nedgangen i deres distrikt skyldes at de har samlet erfaring og er flinkere til å ta velbegrunnede beslutninger om tilrettelagte avhør. Andre distrikt opplyste at barneverntjenesten i deres distrikt har hevet terskelen for å inngi anmeldelse. Manglende avhørskapasitet ble trukket frem av to distrikter. Trolig kan det også være årsaker som ligger utenfor politiet og påtalemyndigheten. Politidirektoratet opplyser for eksempel at de er kjent med at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har registrert en nedgang i meldinger til barneverntjenesten knyttet til vold og overgrep.

Politidirektoratet og riksadvokaten opplyser at de har tett dialog om denne problemstillingen og at det i samarbeid med fagmiljøet på Kripos fortløpende vurderes ulike tiltak. Riksadvokaten har blant annet besluttet at det skal utarbeides oppdaterte direktiver om tilrettelagte avhør i annet halvår 2026. Videre vurderer Politidirektoratet å etablere et nettkurs om avhørslederrollen for påtalejurister som ikke har gjennomført videreutdanningen for avhørsledere ved Politihøgskolen.

Fra 2025 innførte Politidirektoratet et fast rapporteringspunkt om avvik i politidistriktenes gjennomføring av tilrettelagte avhør. Ved årsrapporteringen for 2025 var det en gjennomgående tilbakemelding fra flere politidistrikter at det er en utfordring med rekruttering og bevaring av personell med riktig kompetanse til å gjennomføre og lede tilrettelagte avhør. Politidirektoratet er i dialog med Politihøgskolen for å søke og fremme økt rekruttering til avhørerutdanningene.

Jeg er tilfreds med at Politidirektoratet og riksadvokaten følger opp bekymringen rundt nedgangen i tilrettelagte avhør av barn og at det allerede er igangsatt nødvendige tiltak. Jeg vil følge arbeidet fremover for å sikre at barn og andre særlig sårbare får ivaretatt sin rettsikkerhet og møtes på en omsorgsfull måte gjennom tilbudet på barnehusene.

SPØRSMÅL NR. 2278

Innlevert 5. april 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati
Besvart 13. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan UDI har strammet til praksis for godkjennelse og fornyelse av søknader fra indiske kokker som har fått jobb på restauranter i Norge, fremvise statistikk for innvilgelser og avslag for denne yrkesgruppen fra India de siste fem årene, og fortelle om hvordan UDI undersøker autentisiteten av skoledokumenter fra indiske søkere?

Begrunnelse:

Jeg har de siste månedene blitt kontaktet av en lang rekke indiske restauranter som opplever en praksisendring fra UDI som nesten gjør det umulig å få visum til kokker fra India, og flere eksempler på at kokker som allerede har jobbet i Norge over flere år ikke får fornyelse.

Dette gjelder også kokker med mangeårig erfaring fra noen av verdens mest eksklusive hoteller, og kokker som i Norge har arbeidserfaring både sammen med noen av Norges mest kjente og internasjonalt høyt anerkjente kokker. Dette er personer som tjener godt over kravet til selvforsørgelse, og som er i eller kommer til Norge for å arbeide, betale skatt fra første dag, og inneha nøkkelroller i norske restaurantvirksomheter.

Minst en av restaurantene jeg er blitt kontaktet av og har besøkt ble nødt til å stenge ned virksomheten over en periode grunnet at samtlige av deres kandidater for nøkkelposisjon som kokk/kjøkkensjef fikk nei på sin søknad.

Det er åpenbart at UDI har gjennomført en praksisendring. Restaurantene det gjelder opplever ting som at attester fra tidligere arbeidsgivere karakteriseres som for lite fyldige, mens attestene anklages for manipulasjon dersom man ber tidligere arbeidsgivere komme med mer deskriptive attester. Mange opplever at UDI ikke har noe godt system for å verifisere skoledokumenter fra India, og derfor isteden avslår søknader. Eksemplene er mange.

Svar:

Det er bred politisk enighet om at arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS (tredjeland) skal være behovsstyrt. Rekruttering av arbeidskraft fra tredjeland skal ikke fortrenge innenlandsk arbeidskraft, og behovet for arbeidskraft må balanseres mot hensynet til en kontrollert og bærekraftig innvandring. Det er lagt til rette for at arbeidsgivere kan rekruttere nødvendig fagkompetanse fra tredjeland. For å kunne få oppholdstillatelse som faglært arbeidstaker, må søkeren dokumentere at han eller hun har en formell fagutdanning som er relevant for stillingen i Norge, og som minimum tilsvarer en treårig yrkesfaglig utdanning på nivå med norsk videregående skole.

I 2022 oppdaget UDI et stort antall søknader med falske utdanningsdokumenter fra tyrkiske og vietnamesiske borgere som søkte om oppholdstillatelse for å jobbe som kokk i Norge. Samtidig hadde UDI mottatt et høyt antall søknader fra indiske borgere med et jobbtilbud som kokk i Norge. UDI mistenkte at antallet søknader var høyere enn det faktiske behovet for kokker hos norske arbeidsgivere, og gjennomførte derfor søk i åpne kilder. Det ble funnet svært mange falske utdanningsdokumenter i disse sakene.

I 2024 utarbeidet utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) en rapport om utdanning og dokumentasjon i India. Det fremgår av rapporten at indiske utdanningsdokumenter har lav troverdighet. Dokumentasjonen er enkel å manipulere, og i tillegg er korrupsjon og bestikkelser utbredt. Det finnes også et stort marked for kjøp og salg av forfalskede dokumenter. Det er dokumentert at det finnes falske utdanningsinstitusjoner og falske studieprogrammer som indiske myndigheter advarer mot. Myndighetene i India publiserer egne lister over godkjente utdanningsinstitusjoner, samt lister over «falske institusjoner» som ikke er offentlig godkjente og som ikke har myndighet til å utstede utdanningsgrader til studenter. Utdanning fra disse falske institusjonene kvalifiserer ikke for videre utdanning eller arbeid i India.

At offentlige myndigheter i India rutinemessig advarer mot utdanningsinstitusjoner som ikke er godkjent, illustrerer både problemet og behovet for kontrollmekanismer. UDI vurderer autentisiteten av utdanningsdokumenter, og det er flere forhold som kan indikere at dokumentene er forfalsket, slik som skjev plassering av tekst, ulik bruk av fonter og skriftstørrelse, eller helt identisk ordlyd (inkludert skrivefeil) i attester fra ulike arbeidsgivere. Dersom søkeren oppfyller øvrige vilkår og søknaden ligger an til innvilgelse, undersøker UDI om skolen står på listen over utdanningsinstitusjoner som er godkjent av indiske myndigheter. Det foretas også søk i åpne kilder. Hvis det er nok indikasjoner på at institusjonen ikke er reell, avslås søknaden om oppholdstillatelse. Dersom institusjonen fremstår som reell, ber UDI ambassaden i New Delhi om å verifisere dokumentasjonen. Måten UDI kontrollerer opplysninger og dokumenter på kan variere fra sak til sak og kan endre seg over tid i takt med misbruksmønstrene.

UDI opplyser at en del søknader ikke inneholder utdanningsdokumenter i det hele tatt, men kun attester fra tidligere arbeidsgivere. Søkere med spesielle kvalifikasjoner tilegnet gjennom realkompetanse eller i kombinasjon med noe formell utdanning, kan innvilges oppholdstillatelse som faglært. For at søkere med realkompetanse skal kunne få tillatelse som faglært, må den praktiske erfaringen og opplæringen som hovedregel ha vart i dobbelt så lang tid som den manglende formelle utdanningen ville ha vart. Søkere uten formell utdanning må som hovedregel ha minst seks år med praktisk erfaring og opplæring. UDI foretar konkrete og individuelle vurderinger av kompetansen til søkeren på bakgrunn av den dokumentasjonen som er lagt frem i saken. Søkere må dokumentere grundig hvordan de har tilegnet seg de spesielle kvalifikasjonene, for eksempel ved å fremlegge attester eller annen dokumentasjon fra tidligere arbeidsgivere. Arbeidsattester er enkle å forfalske og det er svært vanskelig å verifisere arbeidsattester, da arbeidsgivere kan har skiftet navn eller lagt ned virksomheten. Det er heller ikke vanlig at indiske arbeidsgivere fører oversikt over tidligere medarbeidere. Verifisering er svært ressurskrevende, og UDI verifiserer derfor bare arbeidsattester i helt spesielle tilfeller.

Det er i utgangspunktet de samme kravene som gjelder ved søknad om fornyet oppholdstillatelse som ved førstegangssøknader. Når det søkes om fornyelse, undersøker UDI om vilkårene for tillatelse som faglært fortsatt er oppfylt, og om vilkårene var oppfylt gjennom hele tillatelsesperioden, herunder om søkeren har fått tilstrekkelig lønn, og om han eller hun faktisk jobbet som kokk. I søknader om fornyelser fra indiske kokker vil UDI bl.a. vurdere om søkeren har kompetanse som faglært, om stillingen krever faglært kompetanse, og vil også vurdere om dokumentene og opplysningene som er gitt er ekte og troverdige, herunder om arbeidstilbudet er reelt. Selv om vilkårene for oppholdstillatelse som faglært i hovedsak har bestått over tid, har behandlingen av søknadene endret seg ettersom det er avdekket omfattende misbruk, og UDI har fått bedre informasjon om utdanninger og dokumentasjon fra Landinfo. Jeg mener det er viktig at personer som har fått tillatelse som faglært på bakgrunn av uriktige opplysninger og forfalskede dokumenter, ikke innvilges fornyet oppholdstillatelse.

Det er ikke mulig å ta ut statistikk over faglærte som har søkt tillatelse på grunn av jobb som kokk. UDI har imidlertid statistikk over vedtak for faglærte fra India der arbeidsgiveren er registrert med overnattings- og serveringsvirksomhet i enhetsregisteret, se tabell nedenfor:

År	Førstegangssøknad		Fornyelse		Totalsum
	Innvilgelse	*Avslag*	*Innvilgelse*	*Avslag*	
2016	9	16	33		58
2017	17	10	33		60
2018	20	19	34		73
2019	36	18	38		92
2020	29	11	51		91
2021	57	15	39		111
2022	66	42	63	1	172
2023	57	42	115	1	215
2024	4	62	52	5	123
2025	3	58	22	20	103
2026 tom. mar		58	7	15	80
Totalsum	**343**	**395**	**565**	**44**	**1347**

Disse tallene kan også omfatte søkere som skal jobbe som servitør, vinkelner, resepsjonist mv., men erfaringsmessig har de fleste tilbud om arbeid som kokk. Det kan også være noe usikkerhet knyttet til om tallene omfatter alle relevante saker, da det kan være at arbeidsgiver er registrert med annen næringskode eller at arbeidsgiver ikke er registrert (særlig tidlig i perioden). Det er også uklart hva som skjer med registreringen dersom arbeidsgiveren senere slettes fra enhetsregisteret.

SPØRSMÅL NR. 2279

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Mener statsråden at det gir tilstrekkelig forutsigbarhet og vern om eiendomsretten når en utbygger kan kjøpe en tomt som i gjeldende reguleringsplan er avsatt til boligformål, bruke betydelige midler på planarbeid og tilpasninger i dialog med kommunen og offentlige myndigheter, og deretter likevel bli stanset etter klagebehandling, og vil statsråden ta initiativ til å klargjøre eller endre regelverket slik at rettsvirkningene av vedtatte reguleringsplaner styrkes?

Begrunnelse:

Jeg er gjort kjent med en sak der flere personer kjøpte en tomt fordi eiendommen allerede var regulert til boligformål i gjeldende sentrumsplan. Dette var en avgjørende forutsetning for kjøpet. Etter kjøpet ble det satt i gang en omfattende prosess i tett dialog med kommunen og øvrige myndigheter. Planene ble justert underveis i tråd med innspill fra blant annet kommune og fylkeskommune, og det ble også gjennomført arkeologiske undersøkelser og andre tilpasninger.

Til tross for dette fikk en nabo medhold i klage hos Statsforvalteren, og prosjektet ble stanset. Dette skal blant annet ha vært begrunnet med at kommunen ikke hadde vurdert «null-utbygging» som alternativ, selv om arealet allerede var regulert til boligformål i gjeldende plan.

Saken reiser et prinsipielt spørsmål om hvor stor rettslig og faktisk verdi en vedtatt reguleringsplan har for dem som innretter seg etter den. Dersom en utbygger ikke kan legge til grunn at en tomt regulert til bolig faktisk kan utvikles til bolig, svekkes både forutsigbarheten, tilliten til plansystemet og vernet om eiendomsretten. Det blir også vanskeligere å få fart på boligbygging dersom vedtatte planer i praksis gir så liten trygghet.

Det bes derfor om statsrådens vurdering av om dagens praksis og regelverk i tilstrekkelig grad ivaretar behovet for forutsigbarhet for grunneiere og utbyggere som innretter seg lojalt etter gjeldende reguleringsplaner.

Svar:

Jeg kan ikke ta stilling til den konkrete saken representanten er gjort kjent med. Jeg uttaler med derfor på generelt grunnlag.

Utgangspunktet i norsk rett er at den enkelte har full råderett over sin egen eiendom. Innskrenking av denne råderetten krever et tilstrekkelig rettslig grunnlag. I plan- og bygningsloven kommer dette til uttrykk i plan- og bygningsloven § 21-4 første ledd, som sier at tiltakshaver har rettskrav på å få tillatelse dersom tiltaket en søker tillatelse til er i samsvar med gjeldende reguleringsplan og andre materielle bestemmelser som følger av loven. Denne byggeretten gir forutsigbarhet for en utbygger. På den andre siden står myndighetene i plan- og byggesaker - det vil si kommunene og statsforvalterne - ikke fritt til å gjøre unntak fra slike materielle bestemmelser. En søknad om et tiltak som er i strid med materielle bestemmelser skal derfor avslås.

Statsforvalteren har som klageinstans et særlig ansvar for å behandle byggesaker i tråd med regelverket. Statsforvalterne er nettopp satt til denne oppgaven for å være en rettssikkerhetsgarantist som skal sikre likebehandling og forutsigbarhet for tiltakshavere, naboer og andre berørte.

Videre er det et generelt prinsipp i norsk rett at myndighetene med hjemmel i lov kan treffe vedtak som innebærer innskrenkninger i bruken av arealer uten erstatning til grunneier. Et eksempel er at en kommune vedtar arealplaner med bindende føringer. Hvilke føringer den enkelte arealplan gir beror på en tolkning av planen. Den klare hovedregelen er at kommunen kan vedta slike arealplaner, herunder endre eksisterende arealplaner, uten at grunneier har krav på erstatning.

Eiendomsretten er beskyttet av Grunnloven § 105. Bestemmelsen er fulgt opp gjennom Grunnloven § 113, som sier at myndighetenes inngrep overfor den enkelte må ha hjemmel i lov. Eiers rådighet over sin eiendom går derfor ikke lenger enn lovgivningen til enhver tid tillater, blant annet av hensyn til andre viktige samfunnsinteresser. Jeg mener at Grunnloven og plan- og bygningsloven gir tilstrekkelig forutsigbarhet og vern om eiendomsretten for utbyggere og tiltakshavere.

SPØRSMÅL NR. 2280

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide
Besvart 14. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Mener statsråden det er i tråd med ordlyden i og hensynene bak inndelingslova § 10 (1) første punktum, at regjeringen benytter seg av tall i Prop 34LS som man ikke vet om oppfyller vilkårene for å tilhøre den personkrets (innbyggerne) som bestemmelsen angir at det bør innhentes synspunkt på spørsmålet om grenseendring fra?

Begrunnelse:

Det vises til regjeringens forslag om endret fylkestilhørighet for Gran kommune, jf. Prop 34 LS. Regjeringen benytter her en sammenblanding av tallene i «hovedutvalget» og «ekstrautvalget» i Sentios innbyggerundersøkelse fra 2022. Vi vet ikke hvordan «ekstrautvalget» ble rekruttert, og heller ikke om de faktisk var innbyggere i Gran kommune når de besvarte innbyggerundersøkelsen. Det siste bekreftes av måten statsråden har besvart tidligere skriftlig spørsmål om nettopp dette, jf. Dokument nr. 15:1697 (2025-2026). Statsråden svarer ikke direkte på det han blir spurt om, og adresserer overhodet ikke problemstillingen om at man ikke vet om respondentene i «ekstrautvalget» faktisk var innbyggere av Gran kommune på det tidspunktet de avga sitt svar.

Inndelingslova § 10(1) første punktum fastslår at det er innbyggerne i den aktuelle kommunen sitt synspunkt som bør innhentes, i saker som gjelder spørsmål om grenseendring. Inndelingslova § 10(1) hitsettes:

«Kommunestyret bør innhente innbyggjarane sine synspunkt på forslag til grenseendring. Høyringa kan skje ved folkerøysting, opinionsundersøking, spørjeundersøking, møte eller på annan måte.»

Med den opplysning av de faktiske forhold vi har i denne saken – gjennom Sentios innbyggerundersøkelse, Statsforvalterens utredning, Prop 34LS og statsrådens besvarelse av tidligere spørsmål – kan vi umulig si om respondentene i «ekstrautvalget» faktisk var innbygger i Gran kommune. Det er derfor uvisst om det er innbyggernes synspunkt som har blitt innhentet gjennom «ekstrautvalget». Følgelig er det ikke sikkert at «ekstrautvalget» oppfyller vilkårene for å være den personkretsen hvis syn på saken bør innhentes, jf. inndelingslova § 10 (1) første punktum.

Svar:

Det følger av inndelingsloven § 10 første ledd at kommunestyret bør innhente innbyggernes synspunkt på forslag om grenseendring. Det er opp til det enkelte kommunestyre om innbyggernes synspunkt skal innhentes, hvem som skal høres og på hvilken måte. Det er innbyggerne i den aktuelle kommunen som kan høres, slik representanten også peker på. I tilfeller der det aktuelle området krysser kommunegrenser, kan det bli aktuelt for flere kommuner å gjennomføre innbyggerhøring. I forarbeidene til inndelingsloven peker departementet på at det i så fall er en fordel om prosessene samordnes, jf. Ot.prp. nr. 41 (2000–2001) side 74.

Sentio Research gjennomførte en innbyggerhøring på vegne av Gran kommune om eventuell endret fylkestilhørighet for kommunen. Sentio Research skriver blant annet følgende om utvalget i innbyggerundersøkelsen i Gran kommune:

«Utvalget består av totalt 4061 personer i alderen 16 år og eldre, som er bosatt i Gran kommune.

Hovedutvalg

Det ble sendt ut invitasjon til undersøkelsen på SMS til alle innbyggere i Gran kommune med tilgjengelig mobilnummer. Vi sendte ut invitasjon til 6787 innbyggere. Av disse svarte 3518. Dette gir en svarprosent på 52 prosent.

Ekstrautvalg

For at de som ikke har tilgjengelig mobilnummer skulle få mulighet til å delta i undersøkelsen, åpnet Gran kommune for at de kunne kontakte kommunen og legge igjen sitt mobilnummer. I alt var det 723 mobilnummer som ble innhentet. Etter at vi fjernet dubletter og nummer som var med i hovedutvalget, ble det sendt invitasjon til 635 mobilnummer. Av disse svarte 543. Dette gir en svarprosent på 85 prosent.

Hovedutvalget og ekstrautvalget inngår begge i det samlede resultatet, men vi har i tillegg sett på forskjeller i resultatene i de to utvalgene […]»

Departementet har lagt til grunn Sentios beskrivelse om at utvalget, altså hovedutvalget og ekstrautvalget samlet, består av totalt 4061 personer i alderen 16 år og eldre, som er bosatt i Gran kommune.

SPØRSMÅL NR. 2281

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen
Besvart 14. april 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak og hvilken tidsplan har statsråden for oppfølgingen av ekspertutvalgets rapport om organisering og styring av det statlige barnevernet, og hvordan vil statsråden håndtere utvalgets anbefalinger om å skille mellom Bufetats tjenesteytende funksjoner fra Bufdirs direktoratsrolle?

Begrunnelse:

Ekspertgruppen som vurderte organisering og styring av det statlige barnevernet, leverte 1. oktober i fjor en rapport med en tydelig anbefaling: Dagens organisering fungerer ikke godt nok. For å løse utfordringene med økonomiske overskridelser og svikt i kvaliteten på tilbudet til sårbare barn, er det nødvendig å skille direktoratsoppgaver (Bufdir) fra drifts- og utføreroppgaver (Bufetat).

Høringsrunden viser massiv støtte til ekspertgruppens forslag. Både tunge fagmiljøer og store ansattorganisasjoner som FO (Fellesorganisasjonen) og Akademikerforbundet er tydelige på at en slik deling er nødvendig. Likevel har Bufdir i sin høringsuttalelse valgt å gå imot dette, uten at kritiske og avvikende synspunkter internt i organisasjonen kommer frem.

Redaktør i tidsskriftet Stat & Styring, Øyvind Eggen, skrev i mars 2025 en artikkel under overskriften «Ingen får vite hva Bufetat mener om organiseringen av barnevernet som etaten har ansvar for». Artikkelen er urovekkende lesning. Det kan fremstå som om kritiske røster er blitt nedtonet for å beskytte dagens struktur, noe som ville vært i strid med behovet for et åpent og ærlig kunnskapsgrunnlag i en så viktig sak.

Det vil derfor være oppklarende om statsråden kan redegjøre konkret for hvordan rapporten fra ekspertgruppen følges opp, og hvordan statsråden stiller seg til spørsmålet om deling av Bufdir og Bufetat.

Svar:

Departementet fikk overlevert rapporten fra ekspertutvalget som skulle se på dagens organisering av det statlige barnevernet 1. oktober 2025. Ekspertutvalget skulle fremme forslag til modeller som sikrer formålseffektiv styring og god forvaltning. Rapporten beskriver i stort et utfordringsbilde som er godt kjent fra før. Ekspertutvalget anbefaler bl.a. en trinnvis omstilling av organiseringen av institusjonsbarnevernet, som vil ende i en deling av Bufdir og Bufetat i to separate virksomheter. Det er bra at vi har fått en samlet gjennomgang av organiseringen og hvilke utfordringer og muligheter som finnes. Rapporten har vært på offentlig høring med frist 31. januar 2026.

Det ble særlig vektlagt å innhente et helhetlig høringssvar fra Bufdir og Bufetat, da virksomhetene berøres direkte av rapportens vurderinger og anbefalinger. Bufdir fikk derfor i oppdrag å utarbeide et samlet høringssvar, som reflekterte begge virksomhetenes vurderinger og relevante perspektiver. Det skulle også legges til rette for god dialog og informasjonsflyt i virksomhetens etablerte medbestemmelsesarenaer (IDF), slik at ansattes erfaringer og vurderinger ble synliggjort i høringsinnspillet. Høringssvaret fra Bufdir og Bufetat inkluderte blant annet vedlegg med innspill fra koordinerende hovedverneombud i Bufetat. Bufdir opplyser i svaret at høringsinnspillet har vært behandlet på IDF-nivå i virksomheten, og at arbeidstakerorganisasjonene og vernetjenesten har hatt innsyn i utkast underveis i prosessen og fått anledning til å gi innspill. Arbeidstakerorganisasjonene er også egne høringsinstanser. Departementet har blant annet mottatt selvstendige høringssvar fra Akademikerforbundet, Fagforbundet og Fellesorganisasjonen.

Departementet har mottatt 51 høringssvar og har fått viktige innspill fra mange sentrale aktører i barnevernet. Vi har satt oss godt inn i høringssvarene og også etterspurt utdyping og mer informasjon der det har vært behov. Dersom det skal settes i gang store organisatoriske endringer av det statlige barnevernet, må vi være trygge på at det gjør at barna vil få bedre hjelp, og at det gir bedre styring og bruk av fellesskapets midler.

Vi jobber nå med videre oppfølging og kommer tilbake til Stortinget med en vurdering av forslaget om å dele Bufdir og Bufetat i to separate virksomheter i Prop. 1S for 2027.

Parallelt jobber vi langs flere spor for å sikre at barna som trenger opphold i barnevernsinstitusjon, får den hjelpen de trenger. Blant det viktigste er at vi har økt antall institusjonsplasser. Dette har bidratt til å snu en utvikling med stor økning i antall brudd på bistandsplikten. Det videre arbeidet må også ses i sammenheng med allerede igangsatte og pågående utviklingsprosesser på barnevernsfeltet, herunder oppfølging av tiltakene fra områdegjennomgangen av institusjonsbarnevernet og implementeringen og oppfølgingen av Prop. 83 L (2024-2025) Kvalitetsløftet i barnevernet. Her er vi i gang med en omlegging av institusjonene som skal hindre at barna må flytte når behovene deres endrer seg, og sikre at de

gjennom tilknyttede helseteam får den helsehjelpen de trenger der de bor.

SPØRSMÅL NR. 2282

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa
Besvart 16. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil det vera i samsvar med statsstøtteregelverket og EØS-avtalen å selja Haugesund lufthamn Karmøy til bokført verdi dersom denne er lågare enn marknadspris, og kan eit eventuelt krav om sal i den opne marknaden for å sikra marknadspris sameinast med behovet for å hindra at uønskte selskap eller statar får eigarskap til kritisk infrastruktur?

Grunngjeving:

Haugesund lufthamn Karmøy vert driven av Lufthavndrift AS gjennom ein tenestekonsesjonsavtale med Avinor. Selskapet har over tid hatt store økonomiske utfordringar, med gjentekne underskot og behov for betalingsutsetjingar.

Lufthavndrift AS har i brev til Samferdselsdepartementet 8. november 2024 skrive at dei «primært ønskjer å kjøpa lufthamna», og har òg tidlegare fremja tilsvarande ønske. I denne samanhengen er det vist til kjøp til bokført verdi, anslått til om lag 120 mill. kroner før reasfaltering og om lag 200 mill. kroner etter.

Når eit privat selskap ønskjer å kjøpa ein offentleg eigedom til bokført verdi, oppstår det spørsmål om denne prisen svarar til reell marknadsverdi, eller om eit eventuelt sal vil innebera ein økonomisk fordel. Etter EØS-reglane kan sal av offentlege eigedelar til under marknadspris utgjera ulovleg statsstøtte.

Dersom eit lovleg sal føreset at eigedomen vert lagd ut i den opne marknaden for å sikra marknadspris, reiser dette samstundes spørsmål om korleis ein kan ivareta kontrollen med kritisk infrastruktur og hindra eigarskap frå uønskte aktørar.

Svar:

Lufthavndrift AS (LUD) har ein tenestekonsesjonskontrakt med Avinor AS (Avinor) på Hauge-sund lufthamn for perioden 2019–2039. Kontrakten inneber at LUD betaler leige til Avinor for bruken av infrastrukturen og sjølv har ansvaret for drifta og vedlikehaldet. LUD står fritt til å fastsetje lufthamnavgiftene og styre den kommersielle drifta. Dersom LUD ikkje klarer å oppretthalde drifta, skal Avinor igjen ta over ansvaret for lufthamna, jf. Prop. 31 (2016–2017) og Innst. 129 S (2016–2017).

Eg legg til grunn at eit eventuelt sal av lufthamna må forankrast i Stortinget. Eit mogleg sal må skje i tråd med anskaffings- og statsstøtteregelverket. Eit sal av lufthamna til ein pris under marknadsverdi vil kunne innebere ulovleg statsstøtte. Marknadspris kan truleg oppnåast ved å leggje lufthamna ut i den opne marknaden. Eit direktesal til LUD kan etter statsstøttereglene isolert sett òg vere mogleg dersom marknadsverdien kan påvisast gjennom uavhengige takstar. Avhengig av den konkrete utforminga vil eit mogleg sal kunne reise anskaffings- og statsstøtterettslege spørsmål som må vurderast nærmare.

I Noreg har staten ved Avinor eigd dei lufthamnene som er vurderte å ha ein samfunnskritisk funksjon for den sivile luftfarten. Eg meiner at dette òg gjeld Haugesund lufthamn, som har mykje å seie for transportstandarden for befolkninga og næringslivet i regionen. Etter mi vurdering bør derfor staten ved eit eventuelt sal av lufthamna sikre seg ein forkjøpsrett dersom lufthamna skulle bli vidareseld. Det er vidare mi vurdering at staten ved eit eventuelt sal bør leggje inn ein klausul om at eigedomen berre kan nyttast til lufthamnformål. Andre kontraktsføresegner kan òg vurderast. Risikoen for at uønskte statar eller selskap får tilgang til kritisk infrastruktur kan truleg òg handterast gjennom verkemiddel i tryggleikslovgjevinga.

SPØRSMÅL NR. 2283

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik
Besvart 16. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan eg be om at det vert gjort greie for om kostnadsanslaga for kvart av prosjekta er P50 eller P85-tal?

Grunngjeving:

Viser til svar på spørsmål 1437 (2025-2026) frå underteikna.

Svar:

P50.

SPØRSMÅL NR. 2284

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik
Besvart 13. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan eg be om berekna samfunsnytte (både NNB og NNV 2026-kroner) for Follobanen, og dersom det ikkje føreligg oversikt over endeleg kostnad ber eg om at det vert berekna samfunsnytte for basert på ein sluttsum på 37 mrd. kroner?

Svar:

Nytt dobbeltspor mellom Oslo og Ski, Follobanen, var prioritert i Nasjonal transportplan 2014-2023 med oppstart i 2015. Totalkostnaden vart i Stortingsmeldinga berekna til om lag 20 milliardar kroner. Dei store investeringskostnadene gjorde at prosjektet isolert sett hadde ein negativ berekna samfunnsøkonomisk netto nytte, på om lag (minus) ni milliardar kroner. Bygginga av dobbeltsporet vart likevel prioritert fordi det vart rekna som ein heilt nødvendig føresetnad for å kunna etablera eit togtilbod som svarer til dei framtidige transportbehova i denne korridoren (Oslo-Svinesund).Som kjent vart Follobanen vesentleg dyrare, og ferdigstilt seinare enn det som vart lagt til grunn i nemnde NTP. Det planleggast ei etterevaluering av Follobane-prosjektet i regi av forskingsprogrammet Concept ved NTNU. Concept har som formål å bidra til betre avgjerdsgrunnlag og styring av store statlege investeringsprosjekt, og gjennomfører mellom anna etterevalueringar av prosjekt som har vore underlagde den statlege KS-ordninga. Concept-rapportane blir brukte som eit fagleg og uavhengig grunnlag for å dokumentera kostnadsutvikling, resultatoppnåing (samfunnsnytte) og læring i etterkant av gjennomførte prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 2285

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse
Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil regjeringen ta initiativ til at myndighetene får et faktisk kunnskapsgrunnlag om omfanget av kjønnslemlestelse blant jenter bosatt i Norge, f.eks. gjennom en nasjonal kartlegging eller annen systematisk innhenting av kunnskap?

Begrunnelse:

Arbeids- og inkluderingsministeren har uttalt (NRK, 07.03.26) at det er grunn til å tro at norske jenter fortsatt utsettes for kjønnslemlestelse, og at det finnes store mørketall. Samtidig fremgår det at norske myndigheter ikke har oversikt over omfanget eller systematisk kunnskap om hvor og hvordan risikoen oppstår, blant annet i forbindelse med utenlandsopphold.

Svar:

Kjønnslemlestelse er vold i nære relasjoner, det er uakseptabelt og straffbart etter norsk lov. Det er et alvorlig overgrep og brudd på barns og kvinners rettigheter. Norsk lov forbyr kjønnslemlestelse, både i Norge og i utlandet. I tilfeller der forbudet brytes, kan både den som utfører inngrepet og den som bestiller inngrepet eller medvirker til det straffes. Samtidig er det viktig å presisere at det ikke er ulovlig å være omskåret. De som trenger helsehjelp etter omskjæring skal ha et trygt og helhetlig tilbud. Derfor har jeg bedt Helsedirektoratet vurdere muligheten til å videreutvikle behandlingstilbudet til jenter og kvinner som er utsatt for kjønnslemlestelse.

Som representanten påpeker har vi dessverre ikke sikre tall på hvor mange som rammes. Den best tilgjengelige kunnskapen om omfanget er basert på en vitenskapelig studie gjennomført av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) fra 2014. Basert på statistikk om innvandrerbefolkningen og omfangstall fra opprinnelsesland ble det gjort en statistisk estimering av antallet jenter som kunne være rammet. Studien estimerte dette antallet til 17 300.

NKVTS arbeider nå med oppdaterte beregninger som vil foreligge i 2026. Vi vil da få et bedre kunnskapsgrunnlag slik representanten etterlyser.

Kvinnelig omskjæring er fortsatt en tradisjonell praksis i mange områder. Forskning tyder på at andelen jenter som blir utsatt for overgrepet går ned i de fleste land. Studier og kliniske data tyder også på at praksisen forlates i stor grad etter innvandring til Norge, men at tilfeller av omskjæring i hjemlandet etter innvandring forekommer. Derfor tar vi tar på alvor og deler fagmiljøer og organisasjoners bekymring for at jenter og kvinner kan bli utsatt for kjønnslemlestelse.

SPØRSMÅL NR. 2286

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius
Besvart 13. april 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden og Kunnskapsdepartementet konkret følge opp at institusjonene faktisk ivaretar de kostnadskrevende kunstfagene, når departementet legger til grunn at dette ansvaret nå ligger hos institusjonene selv, samtidig som erfaringene fra sektoren viser at institusjonene i liten grad foretar slike interne omprioriteringer?

Begrunnelse:

Statsråden viser til at institusjonene selv har ansvar for å prioritere og fordele midler internt, og at forenklingen av finansieringssystemet skal gi dem større handlingsrom. I praksis ser vi imidlertid at institusjonene i svært liten grad foretar slike omprioriteringer, blant annet fordi interne fordelingsmodeller er politisk og organisatorisk krevende å endre. Dette gjelder særlig ved breddeuniversiteter, hvor kunstfagene utgjør en liten del av virksomhe-

ten og dermed har begrenset gjennomslag i interne budsjettprosesser.

Når departementet samtidig understreker at satsene ikke skal gjenspeile reelle kostnader, og at kunstfagene nå er plassert i en kategori som ikke dekker deres faktiske ressursbehov, oppstår et gap mellom departementets intensjon og institusjonenes faktiske praksis. Dette gjør det nødvendig å få klarhet i hvordan Kunnskapsdepartementet vil sikre at den politiske prioriteringen av kunstfagene faktisk blir fulgt opp i sektoren, utover å vise til institusjonenes ansvar. Dette gjelder også mangelen på risikovurdering før departementet valgte å bruke endringen i resultater fra 2022–2023 som grunnlag for ny finansiering, til tross for at disse post covid kullene var atypiske ved flere av landets utøvende kunstfaglige utdanninger og dermed kan gi utilsiktede og langvarige utslag i videre finansiering.

Svar:

Dette temaet ligger under mitt ansvarsområde som forsknings- og høyere utdanningsminister og besvares derfor av meg.

Universitetene og høyskolenes ansvar for å prioritere ressursene mellom ulike aktiviteter, herunder mellom ulike utdanninger, er ikke noe nytt som ble innført med endringene i finansieringssystemet i 2025. Dette ansvaret lå til grunn også før endringene. Som del av det har institusjonene ansvar for å dimensjonere tilbudet sitt i tråd med både søkernes ønsker og samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse. Endringene i finansieringssystemet skal gjøre institusjonene bedre i stand til å gjøre prioriteringer ved egen institusjon og svare på det brede samfunnsoppdraget og helheten i regjeringens prioriteringer for sektoren. Jeg vil også minne om at endringene i kategorier og satser gjelder alle fagområder og at hensynene til små fag gjør seg gjeldende innenfor flere fagområder.

Kunnskapsdepartementet har en formalisert styringsdialog med universitetene og høyskolene, blant annet gjennom tildelingsbrev og etatsstyringsmøter. I denne styringsdialogen følger departementet opp institusjonenes måloppnåelse på sektormål og utviklingsavtale, og hvordan de følger opp nasjonale mål og prioriteringer for dimensjonering av studietilbudene. I tildelingsbrevene har departementet de siste årene lagt økt vekt på at institusjonene styrker sin evne til utvikling og omstilling, herunder omdisponeringer innenfor egen ramme for å støtte opp under de prioriterte kompetansebehovene. Institusjonene er også bedt om å varsle Kunnskapsdepartementet i god tid dersom de vurderer å legge ned små fag av nasjonal betydning.

Som jeg viste til i mitt forrige svar, er vi i gang med å utarbeide nye utviklingsavtaler med de statlige universitetene og høyskolene som skal gjelde fra 2027. Departementet forventer at alle institusjoner, i dialog med andre der relevant, vurderer om behovet for å styrke samarbeid og arbeidsdeling kan være et aktuelt utviklingsområde i avtalen. Samarbeid og arbeidsdeling kan særlig være aktuelt for utdanningstilbud som har små og sårbare fagmiljø og få studenter. Dette kan bidra til å styrke kvaliteten og opprettholde utdanninger der fagmiljøene i dag er små og fragmenterte.

Jeg er også i gang med å utvikle et kompetansebudsjett, hvor formålet er å sikre en best mulig sammenheng mellom det samlede utdanningstilbudet og samfunnet og arbeidslivets kompetansebehov. Dette gjør vi fordi vi har behov for å forsterke arbeidet med å sikre den kompetansen Norge trenger i en tid hvor vi kommer til å måtte prioritere strengere når knappheten på arbeidskraft øker. De nye utviklingsavtalene blir en sentral del av dette arbeidet.

Vi har altså mange virkemidler. Det er viktig å holde fast ved at styringen av universiteter og høyskoler skal være på et overordnet nivå. Dette må vi gjøre på en klok måte i tett samarbeid med sektoren. Nasjonale myndigheter bør definere prioriteringene og behovene, men jeg tror ikke vi er de beste til å vurdere hvordan hvert enkelt tilbud og sammensetningen av studieporteføljen skal se ut. For å finne ut av dette må universitetene og høyskolene blant annet ha nær kontakt med lokalt næringsliv, kommunene, helse- og velferdstjenestene, for å nevne noen. Det har de på en helt annen måte enn nasjonale myndigheter har forutsetninger for. Mitt ansvar som statsråd er å bidra med overordnet styring, en tydelig retning, og sikre at institusjonene finner gode løsninger på å møte samfunnsbehovene.

SPØRSMÅL NR. 2287

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius
Besvart 16. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden behovet for ytterligere tiltak som sikrer reell armlengdes avstand mellom regjeringen og store mediekonsern, særlig når ledere fra slike konsern trer inn i politiske nøkkelroller, og vil statsråden ta initiativ til å vurdere om pressestøtteordningen i større grad bør ta hensyn til konserntilknytning og konsolidering i mediemarkedet, for å ivareta mediemangfoldet, når vi vet at konsolideringen bare har tiltatt siden den gangen Konkurransetilsynet fremmet bekymring i 2022?

Begrunnelse:

Amedia er Norges største mediekonsern og den klart største enkeltmottakeren av direkte pressestøtte. Når konsernets konserndirektør for samfunn og kommunikasjon midlertidig går inn i rollen som statssekretær i regjeringen, og deretter skal vende tilbake til konsernet, aktualiserer dette spørsmål om habilitet, rolleforståelse og armlengdes avstand til sterke aktører i mediebransjen. Marte Ingul har fått permisjon fra sin stilling og er utnevnt som statssekretær i Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet frem til 1. august 2026. Dette reiser prinsipielle spørsmål om hvordan regjeringen sikrer at statssekretæren ikke får en rolle i saker som kan berøre konsernets interesser, herunder mediepolitikk og pressestøtteordninger. [amedia.no] [subjekt.no]

I en tid med økende konsolidering i mediemarkedet er det avgjørende at befolkningen kan ha full tillit til at beslutninger om mediestøtte og rammevilkår blir fattet uavhengig av bransjens største aktører. Derfor er det nødvendig med tydelige svar om hvordan habilitetsvurderinger og uavhengighet skal ivaretas. Kulturministeren bør også gjøre rede for om pressestøtteordningen i større grad bør ta hensyn til konserntilknytning og konsolidering i mediemarkedet da vi vet at denne har tiltatt og mediemakten har havnet på stadig færre hender siden Konkurransetilsynet meldte bekymring i 2022. [DN.no]

(https://www.dn.no/innlegg/konkurranse/konkurransetilsynet/medier/god-grunn-til-a-folge-med-pa-konkurransen-i-det-norske-nyhetsmarkedet/2-1-1356535)

Svar:

Prinsippet om armlengdes avstand er en bærebjelke i norsk mediepolitikk, og er etter mitt syn godt ivaretatt i dagens ordninger. Produksjonstilskuddet tildeles etter objektive kriterier som er fastsatt i forskrift og som forvaltes av Medietilsynet, uavhengig av politisk styring i den enkelte sak. Dette sikrer at beslutninger om mediestøtte fattes uavhengig av enkeltaktører i bransjen – uansett hvor store de måtte være.

Den samlede mediestøtten fastsettes av Stortinget for fire år av gangen, og de neste styringssignalene skal behandles høsten 2026. Jeg vil naturligvis følge utviklingen i mediemarkedet nøye, men jeg ser i dag ikke behov for å endre innretningen av pressestøtteordningen av hensyn til konserntilknytning og konsolidering i mediemarkedet.

Av representantens begrunnelse fremgår det at bakgrunnen for spørsmålet er utnevnelsen av en statssekretær i Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet som har permisjon fra sin stilling.

Det følger av Håndbok for politisk ledelse del I punkt 4.2 at politisk ledelse ikke kan ha permisjon uten skriftlig samtykke fra statsministeren eller stabssjefen. Den aktuelle statssekretæren har fått slikt samtykke.

Det er avgjørende at befolkningen kan ha tillit til at beslutninger i regjeringen og departementene fattes uavhengig av særinteresser og personlige bindinger. Dette hensynet ivaretas gjennom flere regelsett, herunder habilitets- og karanteneregelene. Forvaltningslovens habilitetsregler gjelder fullt ut for politisk ledelse, og habilitet skal vurderes konkret i hver enkelt sak. Karanteneloven gir Karantenenemnda hjemmel til å ilegge politisk ledelse karantene og/eller saksforbud ved overgang fra politisk stilling til virksomhet utenfor statsforvaltningen.

Habilitet er noe det enkelte medlem av politisk ledelse selv vurderer i hver sak. Den enkelte kan også be om hjelp fra embetsverket. Habilitetsreglene er grundig behandlet i Håndbok for politisk ledelse kapittel 2.3, og alle som tiltrer politisk ledelse får opplæring i habilitetsregelverket.

For å unngå enhver tvil har den aktuelle statssekretæren ved tiltredelse, i dialog med embetsverket, etablert en praksis der hun ikke involveres i behandlingen av eventuelle saker som kan berøre organisasjonen hun har permisjon fra sine interesser.

SPØRSMÅL NR. 2288

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien
Besvart 15. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å avhjelpe utfordringene til nødetatene langs veien i dag, og vil statsråden gripe inn for å sikre en forsvarlig omkjøringsvei i påvente av oppstart av ny E39 Volda – Furene?

Begrunnelse:

Situasjonen på dagens veitrase lang E39 Volda – Furene er uholdbar. Fremkommeligheten er dårlig, og nødetatene opplever stadig forsinkelser langs Vika på grunn av trafikkforholdene. Ved stenging av veien fungerer fv. 5894 over Krøvelseidet som omkjøringsvei. Ved forrige stenging av E39 ble det full stans i trafikken også her, siden omkjøringsveien ikke er dimensjonert for denne trafikkmengden.

Svar:

Prosjektet E39 Volda–Furene ligger i Statens vegvesens planportefølje i Nasjonal transportplan 2025–2036, jf. Meld. St. 14 (2023–2024). Prosjektet vil gi ny E39 i tunnel mellom Volda sentrum og knutepunktet Furene. I Statens vegvesens forslag til porteføljeprioritering av mai 2025 ligger prosjektet som nr. 22 av 29.

Statens vegvesen vurderer gjennom budsjettåret hvilke mindre tiltak som gjennomføres, f.eks. for framkommelighet og trafikksikkerhet. I 2026 skal Statens vegvesen arbeide videre med å konkretisere prioriteringene med sikte på effektiv utnyttelse av ressursene og best mulig måloppnåelse. Det er viktig at etaten har fleksibilitet gjennom budsjettåret til å gjøre nødvendige prioriteringer, for å sikre effektiv ressursbruk og for å håndtere uforutsette hendelser.

Ved stenging av E39 går lokal omkjøring i dag via fv. 655 og fv. 5894. Langtransporten blir anbefalt omrutet via fv. 60 (trafikkmeldinger og skilting). Møre og Romsdal fylkeskommune som er veimyndighet på fylkesveier og prioriterer eventuelle tiltak på disse strekningene. Justis- og beredskapsdepartementet stiller krav til responstid til brann- og redningsvesen og til politiet. Helse- og omsorgsdepartementet stiller krav til ambulansetjenesten. Nødetatene planlegger sin innsats og tar høyde for sårbare punkter lokalt, og skal være godt forberedt på å håndtere ulike situasjoner.

SPØRSMÅL NR. 2289

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth
Besvart 14. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over antall inndragninger per år, gjennomsnittlig beløp per år og antall inndragninger på over 2 millioner kroner per år, fra 2014 til og med 2025?

Begrunnelse:

Ber også om oversikt over hvor mye som er innbetalt per år.

Svar:

Inndragning har de senere år vært en politisk prioritet med tydelige signaler i Prop. 1 S samt tildelingsbrev til politiet og Den høyere påtalemyndighet. Økokrim har også vært tydelige på behovet for å øke inndragningstallene. Gjennom det såkalte inndragningsløftet er målet å øke inndragnings- og erstatningsbeløpene nasjonalt til én milliard kroner innen 2027. Politiet og påtalemyndigheten er videre satt vesentlig bedre i stand til å lykkes med å inndra utbytte gjennom flere satsinger på økt kapasitet, kompetanse og bruk at teknologi. Jeg er glad for at vi ser

resultater av disse satsingene, og at det er en signifikant økning i beløpene som besluttes inndratt.

Regjeringen vil fortsette å prioritere inndragning av utbytte, og iverksette flere tiltak på dette området. Blant annet viser jeg til at det er fremmet forslag for Stortinget om nye regler for selvstendig inndragning, jf. Prop. 27 L (2025–2026), Endringer i straffeloven (selvstendig inndragning m.m.).

Under følger oversikt over rettskraftige inndragninger og innbetalinger for årene 2014- 2025, innhentet fra Politidirektoratet. Det gjøres imidlertid oppmerksom på at statistikken over rettskraftige inndragninger er hentet fra politiets registre som tar utgangspunkt i tidspunktet for rettskraftig avgjørelse, mens statistikk over innbetalt beløp til Statens Innkrevingssentral (SI) er fordelt etter når inndragningskravet ble overført til SI. I praksis innebærer dette at ett og samme inndragningskrav kan være tilknyttet ulike år i de to kildene. De to tabellene er derfor ikke sammenlignbare år for år. Dette medfører også at det kan være utfordrende å skulle gi en presis og nyttig statistikk over hvor mye av de inndratte beløpene som faktisk er innbetalt da inndragningskravene fra flere år tilbake kan ha ligget til innkreving over lengre tid, mens de siste års inndragningskrav har ligget til innkreving i kortere tid. Oppgjør av inndragningskrav kan også skje på andre måter enn ved innbetaling ved for eksempel avskrivninger på bakgrunn av død, foreldelse, gjeldsordning eller konkurs. Det er likevel lagt ved en oversikt over andel innbetalte og oppgjorte inndragningskrav som må benyttes med nevnte forbehold.

Tabell 1. Rettskraftige inndragninger. 2014–2025

	Rettskraftige inndragninger*		
	Antall*	Beløp (MNOK)**	Antall > 2 MNOK*
2014	8 784	210	15
2015	8 363	326	18
2016	7 735	166	11
2017	8 073	191	16
2018	8 985	108	9
2019	8 773	197	16
2020	8 078	982***	15
2021	8 162	190	16
2022	9 669	180	12
2023	13 646	154	15
2024	16 637	332	22
2025	18 863	347	24

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak). Hentedato for 2019–2025: 10.02.2026. Hentedato for 2014–2018: 08.04.2026

* Statistikken omfatter her kun inndragning etter hjemlene for inndragning av utbytte, utvidet inndragning og inndragning av produktet av, gjenstanden for og redskapet til en straffbar handling, jf. straffeloven 2005 §§ 67-69 og straffeloven 1902 §§ 34-35. Det vil si at inndragning etter andre hjemler ikke er inkludert, som f.eks. inndragning etter Havressursloven § 65.

** Statistikk over beløp fra rettskraftige inndragninger omfatter kun inndragningskrav som i politiets registre er oppgitt i norske kroner (NOK). Antall rettskraftige inndragninger teller imidlertid alle inndragninger med rettskrafttidspunkt i det enkelte året, uavhengig av det er oppgitt en verdi i NOK.

*** I 2020 ble dom i den såkalte Cappelen-saken rettskraftig, hvilket utgjør 825 MNOK av totalen for året.

Tabell 2. Innbetalt beløp til Statens innkrevings-sentral (SI). 2014–2025	
	Innbetalt beløp (MNOK)*
2014	158,4
2015	75,4
2016	80,7
2017	74,7
2018	54,7
2019	72,4
2020	63,7
2021	60,5
2022	78,0
2023	61,5
2024	159,6
2025	102,7

Kilde: Statens innkrevingssentral (SI). Hentedato: 07.04.2026
* Statistikk over innbetalt beløp er knyttet til tidspunktet inndragningskravet ble overført til Statens innkrevingssentral (SI). Dette er ikke nødvendigvis samme tidspunkt/år som en inndragning ble rettskraftig. De to tabellene er derfor ikke direkte sammenlignbare.
Statistikken omfatter alle typer inndragningskrav som SI krever inn på vegne av politi eller tilkjente i straffesaker.

SPØRSMÅL NR. 2290

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen
Besvart 15. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden at Norge bør ta initiativ til å delta i en felles norsk-svensk utredning av jernbanestrekningen Mora–Sälen–Trysil–Rena, og vil regjeringen vurdere å behandle og finansiere dette som et beredskaps- og forsvarsprosjekt snarere enn å avvente en ordinær NTP-prosess?

Begrunnelse:

Sverige planlegger nå en ny jernbanestrekning mellom Mora og Sälen, med et uttalt ønske om forlengelse videre til Trysil og Rena. Prosjektet begrunnes i økende beredskapsbehov og militær mobilitet, særlig i lys av Sveriges NATO-medlemskap og oppbygging av militær infrastruktur frem mot 2027.

En slik jernbaneforbindelse vil kunne etablere en helt ny øst–vest-korridor gjennom Innlandet, styrke Østerdalens rolle som militær transportakse og bidra til rask forflytning av personell, materiell og forsyninger mellom Norge og Sverige. Svenske myndigheter og regionale aktører er allerede i gang med planlegging og utredning.

Svar:

Etablering av jernbane mellom Rena og Svenskegrensen ble utredet på slutten av 1800-tallet og første halvdel av 1900-tallet, men planen ble lagt bort på 1960-tallet. Verken Jernbanedirektoratet eller Trafikverket arbeider med en slik utredning. Jernbanedirektoratet har for øvrig tett dialog med Forsvaret om transportbehovet knyttet til militær mobilitet, og hvilke tiltak som er hensiktsmessig for å dekke behovet. Jernbanedirektoratet har i tillegg jevnlig kontakt med svenske Trafikverket, og de holder hverandre løpende oppdatert om spørsmål av betydning for utvikling av togtilbud og infrastruktur på tvers av grensen.

SPØRSMÅL NR. 2291

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Peter Frølich
Besvart 15. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

I mai 2025, snaut to år etter at regjeringen først annonserte donasjon av F-16 til Ukraina, sa forsvarsminister Sandvik til NRK at donasjonen «går i henhold til plan» og skulle fullføres i løpet av 2025.

Var denne opplysningen sannferdig, gitt at flere av flyene i april 2026 fortsatt er demontert, nedpakket og ikke i operativ tjeneste i Ukraina?

Svar:

De norskdonerte flyene ble overdratt til Ukraina mellom desember 2024 og april 2025, i tråd med planen. Den norske donasjonen ble gjort som en del av en bred internasjonal koalisjon, og Ukraina og den flernasjonale luftforsvarskoalisjonen var godt kjent med at flyene hadde omfattende behov for klargjøring, i motsetning til Danmark og Nederland som fremdeles opererte F-16-systemet i 2023 og kunne ta flyene direkte fra operativ tjeneste. Det ble vurdert som bedre å donere de norske flyene i den tilstanden de var i fremfor å ikke donere fly.

Kommunikasjonen utad om de donerte norske flyene til Ukraina har av naturlige årsaker ikke vært detaljert. Etter oppfordring fra ukrainske myndigheter ble det ikke kommentert nøyaktig hvor mange fly som ble donert eller tilstanden på disse.

Sammen med danske og nederlandske fly inngår de norske flyene nå i én samlet ukrainsk F-16-flåte. Flyene er nå ukrainsk eiendom. Beslutninger om innfasing, vedlikehold og bruk av flyene i flåten baseres på målsettingen om å skape mest mulig forsvarsevne for Ukraina. Beslutningene tas i dialog mellom Ukraina og den flernasjonale gruppen som bistår landet i dette arbeidet. Gruppen ledes av Danmark og Nederland.

På grunn av at flere land innfaser kampflyet F-35 har det vært begrenset med tilgjengelig kapasitet til vedlikehold av F-16 jagerfly. Etter dialog med Ukraina og Luftforsvarskoalisjonen ble det besluttet at vedlikehold skulle gjennomføres som en del av kontrakten mellom USA og det belgiske selskapet Sabena, finansiert gjennom JUMPSTART-mekanismen, der Norge bidrar betydelig med finansiering. Det er Ukraina, i konsultasjon med den internasjonale koalisjonen, som bestemmer prioriteringsrekkefølge på arbeid ved Sabena. Departementet mottok gjennom sommeren 2025 informasjon fra Forsvarsmateriell om at vedlikeholds-situasjonen for F-16 var krevende. Jeg informerte Stortinget på egnet måte om endringer i forventet fremdrift i leveransen av flyene i september 2025.

Kapasiteten ved Sabena i Belgia utvides nå, slik at flere av de ukrainske flyene kan vedlikeholdes der. Arbeidet med de norskdonerte flyene går fremover. Forsvarsmateriell har opplyst at vedlikehold på fly nr. 1 nå pågår i Belgia, og at vedlikehold på fly nr. 2 påbegynnes i mai. Begge flyene har planlagt avslutning av vedlikehold og testflyging innen august.

Når det gjelder de siste fire flyene, er dette fly som ikke har vært i operativ bruk på flere år. Da disse ble besluttet donert var noen av flydelene allerede tatt ut i Norge for bruk som reservedeler og til å vedlikeholde fly som er solgt til Romania. Hvordan arbeidet med disse flyene vil prioriteres fremover vil avhenge av ukrainske behov og vurderinger gjort i den flernasjonale luftforsvarskoalisjonen.

SPØRSMÅL NR. 2292

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Peter Frølich
Besvart 15. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Når ble regjeringen klar over at de norske F-16-flyene, annonsert donert til Ukraina for flere år siden, fortsatt ikke er montert og i aktiv tjeneste, og hvilke konkrete tiltak har regjeringen iverksatt for å få flyene på vingene?

Svar:

De norskdonerte flyene ble overdratt til Ukraina mellom desember 2024 og april 2025, i tråd med planen. Ukraina og den flernasjonale luftforsvarskoalisjonen var godt kjent med at flyene hadde omfattende behov for klargjøring; i motsetning til Danmark og Nederland som fremdeles opererte F-16-systemet i 2023 og kunne ta flyene direkte fra operativ tjeneste. Det ble vurdert som bedre å donere de norske flyene i den tilstanden de var i fremfor å ikke donere fly.

Flyene er nå ukrainsk eiendom. Det er Ukraina, i konsultasjon med den internasjonale koalisjonen, som bestemmer prioriteringsrekkefølge på vedlikeholdsarbeidet som gjøres ved Sabena.

Departementet mottok gjennom sommeren 2025 informasjon fra Forsvarsmateriell om at vedlikeholdssituasjonen for F-16 var krevende. Jeg informerte Stortinget på egnet måte om endringer i forventet fremdrift i leveransen av flyene i september 2025.

Kapasiteten ved Sabena i Belgia utvides nå, slik at flere av de ukrainske flyene kan vedlikeholdes der. Arbeidet med de norskdonerte flyene går nå fremover. Forsvarsmateriell har opplyst at vedlikehold på fly nr. 1 nå pågår i Belgia, og at vedlikehold på fly nr. 2 påbegynnes i mai. Begge flyene har planlagt avslutning av vedlikehold og testflyging innen august. Vedlikehold pågår under en kontrakt mellom Sabena og amerikanske myndigheter, og det vurderes ikke som hensiktsmessig å avbryte kontrakten og transportere flyene til Norge.

Når det gjelder de siste fire flyene, er dette fly som ikke har vært i operativ bruk på flere år. Da disse ble besluttet donert var noen av flydelene allerede tatt ut i Norge for bruk som reservedeler og til å vedlikeholde fly som skulle til Romania. Hvordan arbeidet med disse flyene vil prioriteres fremover vil avhenge av ukrainske behov og vurderinger gjort i den flernasjonale luftforsvarskoalisjonen.

KAMS og Forsvarsmateriell opplyste nylig overfor Forsvarsdepartementet at det ikke vil være utstyr og deler igjen i Norge til å utføre denne typen vedlikehold av F-16 etter at oppdraget med å levere F-16 til Romania er gjennomført. Utstyr og deler er en del av det kontraktfestede salget til Romania. De norske donasjonsflyene må derfor bli vedlikeholdt i Belgia.

Regjeringen er opptatt av å understøtte Ukrainas flyvedlikeholdskapasitet og vil se på mulige løsninger for å bygge opp slik kapasitet i en bred internasjonal ramme.

SPØRSMÅL NR. 2293

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Kathy Lie
Besvart 15. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

17.03.2026 vedtok et enstemmig storting at ALS-syke som søker om å ta i bruk den nye medisinen ILB som er under utprøving, skal få en individuell faglig behandling av sin søknad om få godkjenningsfritak for å kunne bruke medisinen. Flere pasienter fikk avslag fra DMP før dette vedtaket, men søkte på nytt etter stortingsvedtaket. De opplever nå avslag med samme begrunnelse, og opplever ikke at DMP følger Stortingets vedtak.

Hva vil helseministeren foreta seg for at forvaltningen skal følge opp Stortingets vedtak?

Begrunnelse:

31.03.2026 kunne vi lese i avisen Tidens krav og en ALS-syk pasient som opplever at DMP fastholder tidligere avslag om å få ta i bruk den nye medisinen ILB som nå inngår i en studie med 116 utvalgte ALS pasienter i regi av OUS. Medisinen anses trygg nok til å brukes i studier på mennesker, men DMP mener det er for stor risiko for ALS syke som ikke får delta i studien å få ta i bruk denne medisinen. Dette til tross for at stortinget enstemmig sa at forvaltningen kan og bør justere sin praksis av ordningen med godkjenningsfritak i påvente av en helhetlig gjennomgang av et ekspertutvalg.

Stortinget vedtok enstemmig 17.03.2026: Stortinget ber regjeringen i påvente av at ekspertgruppen kommer med sin rapport, sørge for at pasienter med ALS og andre alvorlige og dødelige sykdommer gis reell mulighet til å benytte ordningen med godkjenningsfritak for legemidler i tidlig fase, etter en individuell vurdering, når dette blir vurdert som faglig forsvarlig av helseforvaltningen etter anbefaling fra behandlende lege. Pasienten, pasientens lege og de pårørende er fortvilet over at de får avslag med den samme begrunnelsen som før stortingsvedtaket. Det er viktig å huske på at disse pasientene uten ILB medisinen går en sikker og byrdefull død i møte. Det er slett ikke sikkert at ILB er en mirakelkur, men foreløpige resultater gir pasientene håp i en vanskelig situasjon. Siden ALS er en raskt progredierende dødelig sykdom uten andre behandlingsalternativer, er pasientene villige til å risikere bivirkninger.

I annonseringen til den nå pågående studien sies det at man har sett lite bivirkninger og at det er lite risiko med deltagelse. DMPs avslag på søknadene om godkjenningsfritak synes derfor uforståelig for pasientene.

Det er også uforståelig at helseforvaltningen ikke synes å ta hensyn til stortingets vedtak i behandlingen av søknadene.

Svar:

Stortinget vedtok 17. mars 2026 innstilling om å styrke tilgangen til legemidler i tidlig fase for pasienter med alvorlige sykdommer. Det ble her vedtatt at forvaltningspraksis knyttet til behandling av søknader om godkjenningsfritak bør kunne justeres, forutsatt at dette kan skje uten lovendring.

Stortingets vedtak er fulgt opp ved at Helse- og omsorgsdepartementet har orientert Direktoratet for medisinske produkter om innstillingen. Føringene fra Stortinget inngår dermed i grunnlaget for forvaltningens behandling av søknader om godkjenningsfritak. Samtidig er det viktig å understreke at Stortinget også har presisert at søknader om godkjenningsfritak fortsatt må vurderes som faglig forsvarlig av både behandlende lege og helseforvaltningen. Innenfor dagens regelverk kan ikke en søknad innvilges dersom behandlingen ikke vurderes som faglig forsvarlig. Etter gjeldende regelverk må forvaltningen etter en konkret og individuell vurdering avslå søknader dersom den kommer til at kravet til faglig forsvarlighet ikke er oppfylt.

Jeg har stor forståelse for at pasienter med livstruende sykdom, og uten tilgjengelige behandlingsalternativer, ønsker å prøve alt som kan gi håp. Nettopp i slike situasjoner er det likevel avgjørende at behandlingen som tilbys, er trygg og faglig forsvarlig. For søknadene som så langt er behandlet om godkjenningsfritak for ILB, er vurderingen at det foreløpig ikke foreligger tilstrekkelig dokumentasjon på sikkerhet og effekt ved bruk i vanlig klinisk praksis. Det er derfor gitt avslag i tråd med gjeldende regelverk. Dette er også i tråd med føringene i innstillingen som Stortinget har vedtatt. Når det gjelder forskjellen mellom vurderingen av faglig forsvarlighet i kliniske studier og ved søknader om godkjenningsfritak, viser jeg til mitt tidligere svar på skriftlig spørsmål nr. 1239 fra representanten Kristian August Eilertsen.

Stortinget vedtok også at det skal settes ned en hurtigarbeidende ekspertgruppe som skal se nærmere på dette regelverket. Det arbeidet er vi nå i gang med. Jeg er glad for at vi får en grundig gjennomgang av ordningen, slik at vi får utredet hvordan slike legemidler kan gjøres tilgjengelig for pasienter som er rammet av alvorlig sykdom uten tilgjengelige behandlingsalternativer.

SPØRSMÅL NR. 2294

Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide
Besvart 15. april 2026 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

I juli 2024 sa statsministeren til VG at F-16 fly donert til Ukraina «må ha alle kapasiteter til å fungere» og «være relevante for Ukrainas behov».

Hvorfor er flere av de donerte flyene fortsatt demonterte, nedpakket og ikke i operativ tjeneste, snart to år senere?

Begrunnelse:

F-16 jagerflyene som Norge har donert til Ukraina er fortsatt ikke satt inn i operativ tjeneste, ifølge NRK (07.04.26.).

Svar:

Norge faset ut F-16-systemet i 2021 til fordel for våre nye F-35 kampfly. I 2022 ble det inngått en avtale med Romania om salg av 32 fly med tilhørende utstyr slik at de kan bygge opp et moderne flyvåpen. Salget omfatter i tillegg verkstedutstyr, reservedeler og trening av teknisk personell. Flyene som Romania har kjøpt fra Norge benyttes i dag blant annet til å skyte ned russiske droner som er på avveie mot NATOs sørflanke samt til å kunne stille opp for andre NATO-land i airpolicing-oppdrag i Baltikum.

Donasjon til Ukraina ble først aktualisert i 2023. Norge donerte da seks fly som en del av en bred internasjonal koalisjon. Ukraina og den flernasjonale luftforsvarskoalisjonen var godt kjent med at flyene hadde omfattende behov for klargjøring, i motsetning til Danmark og Nederland, som fremdeles opererte F-16-systemet i 2023 og kunne ta flyene direkte fra operativ tjeneste. Det ble vurdert som bedre å donere de norske flyene i den tilstanden de var i fremfor å ikke donere fly.

Kommunikasjonen utad om de donerte norske flyene har av naturlige årsaker ikke vært detaljert. Etter oppfordring fra ukrainske myndigheter ble det ikke kommentert nøyaktig hvor mange fly som ble donert eller tilstanden på disse.

De norskdonerte flyene ble overdratt til Ukraina mellom desember 2024 og april 2025, i tråd med planen. Sammen med danske og nederlandske fly inngår de nå i én samlet ukrainsk F 16-flåte. Flyene er nå ukrainsk eiendom. Beslutninger om innfasing, vedlikehold og bruk av flyene i flåten baseres på målsettingen om å skape mest mulig forsvarsevne for Ukraina. Beslutningene tas i dialog mellom Ukraina og den flernasjonale gruppen som bistår landet i dette arbeidet. Gruppen ledes av Danmark og Nederland.

På grunn av at flere land innfaser kampflyet F-35 har det vært begrenset med tilgjengelig kapasitet til vedlikehold av F-16 jagerfly. Etter dialog med Ukraina og Luftforsvarskoalisjonen ble det besluttet at vedlikehold skulle gjennomføres som en del av kontrakten mellom USA og det belgiske selskapet Sabena, finansiert gjennom JUMP-START-mekanismen, der Norge bidrar betydelig med finansiering. Det er Ukraina, i konsultasjon med giverlandene, som bestemmer prioriteringsrekkefølge på arbeidet ved Sabena. Kapasiteten ved Sabena i Belgia utvides nå, slik at flere av de ukrainske flyene kan vedlikeholdes der.

Et sentralt forhold i denne sammenhengen er Ukrainas beslutning om at Sabena skal prioritere vedlikehold av allerede mottatte fly fremfor klargjøring av nye fly. Dette er en beslutning som tilligger Ukraina. Den bygger på at det er mindre ressurskrevende å vedlikeholde operative fly enn å klargjøre nye fly med omfattende behov.

Arbeidet med de norskdonerte flyene går fremover. Forsvarsmateriell har opplyst at vedlikehold på fly nr. 1 nå pågår i Belgia, og at vedlikehold på fly nr. 2 påbegynnes i mai. Begge flyene har planlagt avslutning av vedlikehold og testflyging innen august. Vedlikehold pågår under en kontrakt mellom Sabena og amerikanske myndigheter, og det vurderes ikke som hensiktsmessig å avbryte kontrakten og transportere flyene til Norge.

Når det gjelder de siste fire flyene, er dette fly som ikke har vært i operativ bruk på flere år. Da disse ble besluttet donert, var noen av flydelene allerede tatt ut i Norge for bruk som reservedeler og til å vedlikeholde fly som skulle til Romania.

Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS) og Forsvarsmateriell opplyste nylig overfor Forsvarsdepartementet at det ikke vil være utstyr og deler igjen i Norge til å utføre denne typen vedlikehold av F-16 etter at oppdraget med å levere F-16 til Romania er gjennomført. Utstyr og deler er en del av det kontraktfestede salget til Romania. De norske donasjonsflyene må derfor bli vedlikeholdt i Belgia.

Regjeringen er opptatt av å understøtte Ukrainas flyvedlikeholdskapasitet og vil se på mulige løsninger for å bygge opp slik kapasitet i en bred internasjonal ramme.

SPØRSMÅL NR. 2295

Innlevert 8. april 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen
Besvart 17. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Fiskebåt har bedt regjeringen trekke forbudet mot at fartøy over 15 meter kan fiske med snurrevad innenfor fire nautiske mil av grunnlinjene mellom Kinnarodden og Svartnes lykt fra 1.4 til 15.6. Mange frykter rovdrift og overfiske på svekkede fiskebestander hvis ønsket fra Fiskebåt innfris. Områdene er viktige gyte og oppvekstområder og Kystfiskarlaget har advart mot forslaget.

Vil statsråden videreføre forbudet og vurdere å forlenge stengningsperioden og utvide området som omfattes for å sikre fiskeriressursene for fremtida?

Svar:

Kysten av Øst-Finnmark har over tid hatt store innslag av liten hyse og økende innslag av liten torsk om våren. Ofte er en stor del av fisken så småvokst at sammensettingen på feltene ligger under minstemålskriteriene. På den bakgrunn er området mellom Kinnarodden og Svartnes lykt i Øst-Finnmark stengt for fartøy på eller over 15 meter største lengde for fiske med snurrevad innenfor 4 nautiske mil fra grunnlinjen fra og med 1. april til og med 15. juni. Fiskeridirektoratet kan åpne for fiske dersom innblandingen av torsk, hyse og sei under minstemål til sammen er under 15 prosent i antall i de enkelte fangster. Dette fremgår av forskrift om gjennomføring av fiske, fangst og høsting av viltlevende marine ressurser (høstingsforskriften) § 50a.

Jeg ønsker å høste erfaring med reguleringen slik den nå er utformet. Dersom det lempes på forbudet, vil det kunne føre til mindre effektiv kontroll og dårligere vern av fisk under minstemål. God etterlevelse av minstemålsreglene bidrar til en mer bærekraftig forvaltning av bestandene. Fiskeridirektoratet vil følge nøye med på fisket gjennom de neste månedene. Forslag fra fiskeriorganisasjonene om endringer i reguleringen vil med bakgrunn i erfaringer fra i år vurderes i arbeidet med neste års regulering.

SPØRSMÅL NR. 2296

Innlevert 8. april 2026 av stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer
Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Statsministeren pekte i valgkampen på Mortensrud som nytt geografisk sted for politihøyskolen i Oslo. Dette har skapt forventninger lokalt.

På hvilken måte følges statsministerens utspill opp av regjeringen og når kan man forvente en avklaring på stedsvalget?

Svar:

Politihøgskolen i Oslo ligger på Majorstuen og trenger på sikt nye lokaler. Det er grunn til å tro at det kan være lønnsomt å etablere seg på et rimeligere sted fremfor å utbedre skolen på dagens lokasjon. Regjeringen har derfor bedt om en utredning av flytting av Politihøgskolen i Oslo, for å undersøke om den heller bør legges til et annet sted. Utredningen vil gi et viktig kunnskapsgrunnlag som en endelig beslutning vil bygge på.

Regjeringen ønsker å spre statlig virksomhet til flere deler av byen for å skape aktivitet og gode bomiljøer, og mener at Politihøgskolen er svært interessant i så måte. Ett av alternativene utreder er bedt om å vurdere, er muligheten for å flytte Politihøgskolen til Søndre Nordstrand, fordi regjeringen mener at det vil kunne gi gevinster både for Oslo, og Politihøgskolen. Søndre Nordstrand er en av Oslos yngste og mest mangfoldige bydeler. Å plassere Politihøgskolen her vil være et tydelig signal om at politiet og staten ønsker nærhet og tillit til befolkningen, og at rekruttering fra hele samfunnet er viktig. En lokalisering på Søndre Nordstrand vil også gi en nærhet

til beredskapssenteret på Taraldrud, med kompetansen og øvingsmulighetene som finnes der.

En utredning er første skritt. Justissektoren har mange store fremtidige investeringsbehov, både i bygg og IKT, og det er viktig å få et godt kunnskapsgrunnlag for å kunne gjøre gode prioriteringer.

Jeg har gitt samme svar på spørsmål nr. 3218 i oktober 2025. Det er nødvendig å etablere et godt beslutningsunderlag før regjeringen tar endelig stilling til om det er aktuelt å flytte fra Majorstuen, og hvor best egnede lokasjon i så fall er.

SPØRSMÅL NR. 2297

Innlevert 8. april 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen

Besvart 15. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Senterpartiet er opptatt av å forbedre kommunikasjonene i landet vårt og at det skal være rimelig og tilgjengelig å fly i Norge. Dette er viktig for folk og næringsliv.

Kan statsråden fremlegge nyeste statistikk på kabinfaktor for FOT-rutene i kontrakten for Nord-Norge fordelt på hver avgang?

Begrunnelse:

Svaret kan gjerne oversendes i excel-format.

Svar:

FOT-operatørene rapporterer kabinfaktor per rute eller ruteområde(r), og ikke per enkelt avgang. Nedenfor følger nyeste statistikk på gjennomsnittlig kabinfaktor per rute som gjelder perioden 1. april 2025 til 31. desember 2025 for Widerøes flyruter i Nord-Norge, og perioden 1. august 2025 til 31. januar 2026 for Lufttransports helikopterrute Værøy–Bodø.

Rute/ruteområde(r)	Kabinfaktor
Andøya–Bodø	42 %
Brønnøysund–Bodø	62 %
Harstad/Narvik–Bodø	62 %
Leknes–Bodø	73 %
Mosjøen–Bodø	68 %
Mo i Rana – Bodø	73 %
Røst–Bodø	33 %
Stokmarknes–Bodø	67 %
Sandnessjøen–Bodø	71 %
Svolvær–Bodø	73 %
Finnmark (ruteområde 1 og 2)	47 %
Kirkenes–Tromsø	64 %
Andøya–Tromsø	75 %
Harstad/Narvik–Tromsø	53 %
Lakselv–Tromsø	61 %
Stokmarknes–Tromsø	78 %
Sørkjosen–Tromsø	31 %
Brønnøysund–Trondheim	68 %
Mosjøen–Trondheim	70 %
Mo i Rana – Trondheim	77 %
Namsos–Trondheim	71 %
Rørvik–Trondheim	70 %
Sandnessjøen–Trondheim	73 %
Værøy–Bodø	57 %

SPØRSMÅL NR. 2298

Innlevert 8. april 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide
Besvart 14. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden at informasjonen som gis i Prop 34 LS, på side 11 siste avsnitt, er i henhold til kravene til omfang og grundighet i utredningsinstruksen § 2-2, og hvilke vurderinger gjør statsråden seg av om denne fremstillingen av de faktiske forhold er forenlig med informasjonsplikten i Grunnloven § 82?

Begrunnelse:

Det vises til Prop 34 LS om endret fylkestilhørighet for Gran kommune. Proposisjonens side 11 siste avsnitt, under overskriften «Innbyggernes synspunkt», lyder:

«Våren 2022 gjennomførte Sentio Research Group en opinionsundersøkelse på oppdrag fra Gran kommune. Et utvalg innbyggere på 4061 personer i alderen 16 år eller eldre bosatt i Gran kommune ble stilt to spørsmål.»

Avsnittet inneholder to vesentlige elementer av feilinformasjon. Det opplyses om at 4061 personer ble stilt to spørsmål, og utfra sammenhengen fremstilles det som om det ble utført av Sentio Research Group. Det vises herunder til Sentios rapport fra innbyggerundersøkelsen, rapportens s. 3:

«Hovedutvalg

Det ble sendt ut invitasjon til undersøkelsen på SMS til alle innbyggere i Gran kommune med tilgjengelig mobilnummer. Vi sendte ut invitasjon til 6787 innbyggere. Av disse svarte 3518. Dette gir en svarprosent på 52 prosent.

Ekstrautvalg

For at de som ikke har tilgjengelig mobilnummer skulle få mulighet til å delta i undersøkelsen, åpnet Gran kommune for at de kunne kontakte kommunen og legge igjen sitt mobilnummer. I alt var det 723 mobilnummer som ble innhentet. Etter at vi fjernet dubletter og nummer som var med i hovedutvalget, ble det sendt invitasjon til 635 mobilnummer. Av disse svarte 543.»

Videre vises det til uttalelsene i samme Sentio rapport på s. 11:

«Resultatene bør ses i lys av at utvalgene har forskjellige egenskaper. Vi har lite kontroll på hvordan rekrutteringen til ekstrautvalget har foregått. Ekstrautvalget kan antas å ha et sterkere engasjement for saken, ettersom de har meldt seg for å svare. Resultatene viser også at en større andel av ekstrautvalget svarer at det er viktig at hadelandskommunene tilhører samme fylke (Akershus), sammenlignet med hovedutvalget.»

Det er altså ikke riktig at Sentio har stilt spørsmål til 4061 innbyggere – Sentio stilte spørsmål til 3518 innbyggere. Resterende 543 respondentene har kommunen selv rekruttert, og Sentio «har lite kontroll på hvordan rekrutteringen til ekstrautvalget har foregått». Følgelig vet vi heller ikke om disse 543 faktisk var innbyggere av Gran kommune, slik det også hevdes i det siterte avsnittet fra Prop 34 LS. Det siste har statsråden tidligere på direkte spørsmål unnveket å svare på, jf. Dokument nr. 15:1697 (2025-2026).

Svar:

Jeg har svart representanten en rekke ganger på spørsmål om innbyggerundersøkelsen som ble gjennomført i mars 2022, og min vurdering er at omtalen i Prop. 34 LS (2025–2026) er i tråd med utredningsinstruksen. Jeg er uenig i representantens påstand om feilinformasjon i Prop. 34 LS.

Sentio skriver om innbyggerundersøkelsen at «Utvalget består av 4061 personer i alderen 16 år og eldre, som er bosatt i Gran kommune». Dette har statsforvalteren og departementet lagt til grunn. Når Sentio skriver at utvalget består av 4061 personer bosatt i Gran kommune, har jeg ikke grunnlag for å stille spørsmål ved det.

Som jeg har pekt på i tidligere svar til representanten Krokeide, er det argumenter både for og mot at Gran kommune skal endre fylkestilhørighet fra Innlandet fylke til Akershus fylke. Departementet har synliggjort de ulike sidene av saken i Prop. 34 LS, basert på kommunens utredning, innkomne høringssvar fra statsforvalterens høring av saken og statsforvalterens tilrådning.

Saken ligger nå til behandling i Stortinget, og det er opp til Stortinget om Gran kommune skal bli en del av Akershus fylke eller fortsette som en del av Innlandet fylke.

SPØRSMÅL NR. 2299

Innlevert 8. april 2026 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen
Besvart 16. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil helseministeren sikre at pasienter som tilhører Kongsvinger sykehus sitt opptaksområde har et reelt tilbud om pasientreiser, slik at de unngår å måtte organisere transport selv og måtte forskuttere dyre taxiregninger?

Begrunnelse:

Oslo Universitetssykehus har ansvaret for pasientreiser i området til Akershus Universitetssykehus, herunder også Kongsvinger sykehus. Fra 1. mars 2024 har Pasientreise- og syketransportavdelingen ved OUS stått uten leverandør av pasientreiser. Dette skaper store utfordringer for pasienter, som da må ordne transport selv og søke om refusjon av utgiftene. For svært mange pasienter er det krevende å skulle legge ut store beløp for helt nødvendig transport hjem fra sykehus. Fra 2020 fikk innbyggerne i Nes, Ullensaker og Eidsvoll Kongsvinger sykehus som sitt nærsykehus på en rekke sykehustjenester. Det eksisterer ingen eller svært dårlig kollektivforbindelse for mange av innbyggerne i disse kommunene til og fra sykehuset, og man er avhengig av å kjøre bil selv eller benytte taxi. Pasienter som sendes til Kongsvinger sykehus opplever å ikke få nødvendig transport hjem etter behandling. Ordførerne i kommunene Nes, Ullensaker og Eidsvoll har tidligere krevd at OUS tar grep. I Eidsvoll kommune har hovedutvalget for helse og mestring engasjert seg i dette, blant annet gjennom å løfte pasientreiseutfordringene gjennom samarbeidet i Helsefellesskapet. I september 2024 fikk det samme hovedutvalget bekreftet at OUS/Pasientreiser hadde opprettet 10 biler for å dekke behovet, slik at pasienter igjen kunne benytte seg av pasientreiser uten å måtte legge ut store beløp for taxi. Det er nå usikkerhet knyttet til om denne særordningen har bortfalt eller fortsatt fungerer. Det kommer tydelige signaler om at situasjonen fortsatt er uholdbar når det gjelder pasientreiser til og fra Kongsvinger sykehus. Dersom helseforetaket ikke klarer å etablere avtaler med taxinæringen gjennom anbud, må det iverksettes andre, varige løsninger som sikrer pasienter tilgang på en stabil og forutsigbar pasientreiseordning. Høye taxiutgifter gjør det vanskelig for mange å legge ut for transport og flere har gitt uttrykk for at det er krevende å søke om refusjon.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet status og en vurdering av saken hos Helse Sør-Øst RHF, som igjen har innhentet informasjon fra Oslo universitetssykehus HF og Akershus universitetssykehus HF. Helse Sør-Øst RHF er kjent med utfordringene knyttet til pasientreiser i opptaksområdet til Kongsvinger sykehus, og særlig de konsekvenser manglende avtale med transportleverandør har hatt siden 1. mars 2024. Situasjonen har medført at enkelte pasienter i større grad enn tidligere selv har måttet organisere transport og forskuttere kostnader, dog med rask etterfølgende refusjon.

For å avhjelpe situasjonen har Oslo universitetssykehus HF etablert midlertidige løsninger med organisert transport for prioriterte pasientgrupper, og kapasiteten er gradvis utvidet i dialog med helsetjenesten og brukerne, blant annet gjennom økning i antall biler og utvidede tidsvinduer for transport. Fra 1. mars 2026 er tilbudet ytterligere styrket med tidligere oppstart av transport på hverdager.

Det er samtidig erkjent at dagens løsning ikke fullt ut dekker behovet, særlig når det gjelder transport på natt, helg og helligdager. Dette kan medføre både praktiske og økonomiske belastninger for pasienter og pårørende, samt uønskede konsekvenser for pasientflyt og drift ved sykehusene. Helse Sør-Øst RHF har derfor bedt Oslo universitetssykehus HF, i samarbeid med Akershus universitetssykehus HF og øvrige berørte aktører, om å arbeide videre med varige løsninger. Det pågår nå en kartlegging av behovet for utvidet transporttilbud, herunder nattdekning, med sikte på å etablere et mer helhetlig og forutsigbart tilbud for pasientene.

Jeg merker meg ut fra orienteringen over at Helse Sør-Øst RHF følger opp den aktuelle problemstillingen, og at de arbeider aktivt med tiltak for å sikre at pasienter også i denne delen av deres helseregion har tilgang til et forsvarlig og likeverdig pasientreisetilbud, uavhengig av deres bosted.

SPØRSMÅL NR. 2300

Innlevert 8. april 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes
Besvart 16. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Forsvaret øker den militære aktiviteten i vårt nordligste fylke og vil modernisere Hálkavárri skytefelt, men dette kan komme i konflikt med reindriftsnæringas interesser.

Hva er status for prosessen med modernisering av skytefeltet og på hvilke måter blir reindriftsnæringa konsultert og inkludert i arbeidet?

Svar:

Forsvaret arbeider med å modernisere deler av Halkávárri/Porsangmoen skyte- og øvingsfelt. Siden området er en del av sommerbeitet til Reinbeitedistrikt 14A Spierttagáissá, har reindriften vært involvert gjennom hele prosessen.

Det har over tid vært dialog mellom Forsvarsbygg, kommunen, statsforvalteren, Sametinget og reinbeitedistriktet om hvordan Forsvarets behov kan balanseres mot hensynet til reindriften. Reinbeitedistrikt 14A har også mottatt kompensasjon for tap og driftsulemper som følger av Forsvarets aktivitet i området.

Arbeidet med en områdereguleringsplan for hele feltet pågår. Formålet er å skape større forutsigbarhet for både Forsvarets virksomhet og reindriften. Det er utarbeidet konsekvensutredninger for reindriften, og det er gjennomført konsultasjoner og dialog med berørte parter.

Forsvarsbygg har justert planarbeidet etter innspill fra blant annet statsforvalteren og reindriften, blant annet ved å redusere og tydeliggjøre hvilke områder som kan være aktuelle for fremtidige tiltak. Moderniseringen av kavaleribanen inngår nå for eksempel som del av det videre planarbeidet for hele feltet. Videre prosess er at Forsvarsbygg og kommunen utarbeider et nytt planforslag, med sikte på å imøtekomme bl.a. innsigelser fra Statsforvalteren.

Regjeringen legger vekt på at reindriften skal være reelt involvert i prosessen, og at hensynet til både nasjonale forsvarsbehov og samiske næringsinteresser blir ivaretatt.

SPØRSMÅL NR. 2301

Innlevert 8. april 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg
Besvart 17. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden at trafikksituasjonen på rv. 19 i Moss, mellom Moss havn, fergeleiet, kanalbroen og E6, kun er et lokalt byutviklingsproblem, eller erkjenner statsråden at dette også er kritisk infrastruktur av betydning for nasjonal samfunnssikkerhet, forsyningsberedskap og militær mobilitet, og at dette taler for statlig fullfinansiering fremfor bompenger for Moss' innbyggere?

Begrunnelse:

Rv. 19 gjennom Moss er bindeleddet mellom Moss havn, landets mest trafikkerte fergesamband og E6. Strekningen har dokumenterte kapasitetsproblemer, særlig som følge av støtvis fergetrafikk og tungtransport, og det er allerede i dag utfordringer med fremkommeligheten.

Moss er et nasjonalt transportknutepunkt hvor vei, sjøtransport og fergetrafikk møtes. Samtidig har nasjonale myndigheter slått fast at transportinfrastruktur, havner og fremkommelighet er en del av samfunnssikkerheten og totalberedskapen, blant annet knyttet til forsyningssikkerhet og militær mobilitet.

Lokale analyser viser i tillegg at trafikkavviklingen gjennom Moss er sårbar ved hendelser, og at fremkommeligheten gjennom sentrum raskt kan bryte sammen. Situasjonen ved kanalbroen bidrar til ytterligere flaskehalser, som forplanter seg til resten av veinettet og hindrer effektiv avvikling av trafikken fra fergeleiet og havnen.

På denne bakgrunn er det grunn til å stille spørsmål ved om dette i realiteten er infrastruktur av nasjonal betydning for beredskap og samfunnssikkerhet, og ikke et prosjekt hvor finansieringen i hovedsak bør belastes lokale innbyggere.

Svar:

Den 13. oktober 2025 ga Samferdselsdepartementet Statens vegvesen oppdrag om å vurdere videre prosess for planlegging av rv. 19 i Moss. Mulige alternativer for ny rv. 19 gjennom Moss skal vurderes, der en også skal se på alternativer som tidligere ikke har vært vurdert. En vurdering av finansieringsmodell ligger ikke i dette oppdraget.

Rv. 19 gjennom Moss er en viktig strekning for regjeringen, og prosjektet er prioritert i Statens vegvesens portefølje for 2025-2036. Prosjektet skal bidra til å bedre fremkommeligheten for trafikken mellom ferjeleiet og E6. Videre skal prosjektet gi bedre fremkommelighet og forutsigbar reisetid. Rv. 19 gjennom Moss er ikke vurdert som kritisk infrastruktur av betydning for nasjonal samfunnssikkerhet, forsyningsberedskap og militær mobilitet. Det er for øvrig ingen regel som sier at kritisk infrastruktur av betydning for nasjonal samfunnssikkerhet ikke kan finansieres med bompenger.

Jeg vil komme nærmere tilbake til saken når Statens vegvesens svar på det ovennevnte oppdraget foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2302

Innlevert 8. april 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar
Besvart 16. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

NRKs gjennomgang viser at flere sykehus styres av helsetopper som har styreverv og lederstillinger i ulike helseforetak samtidig. Ledere som bor langt unna sykehus og folka som kjenner konsekvensene på kroppen, bestemmer over helsetilbudet. Med helsefortaksmodellen er kontrollen flyttet over til såkalte profesjonelle styret. Avgjørelser om DPS, fødetilbud og akuttfunksjoner blir tatt i lukka styrerom.

Hva er helseministerens vurdering av avstanden mellom ledelsen og på den ene sia og lokalbefolkninga og de ansatte på den andre?

Begrunnelse:

Tre av fire styreledere for helseforetakene i Nord-Norge er også tilknyttet et annet helseforetak. Dette ble først kjent gjennom NRK Nordland. Den manglende åpenheten er ikke tillitsvekkende.

Dobbeltroller er et problem ved flere helseforetak. De siste årene har vi sett mange sykehuskamper der lokalbefolkning og ansatte ofte står sammen mot ledelsen. Det skaper naturligvis reaksjoner når overbetalte ledere og direktører, som bor langt unna hverdagen på sykehusene, tar viktige avgjørelser om helsetilbudet over hodene på dem det gjelder.

Både den fysiske avstanden, den økonomiske avstanden og dobbeltrollene bidrar til å skape et gap mellom lederne på toppen, som tar beslutningene, og lokalbefolkningen og de ansatte, som kjenner konsekvensene av dem på kroppen.

Svar:

Jeg er opptatt av at spesialisthelsetjenesten skal ha tillit i befolkningen, og at beslutninger om tjenestetilbudet skal bygge på åpenhet, medvirkning og god kjennskap til lokale forhold.

Styrene i helseforetakene er sentrale for at de regionale helseforetakene skal kunne ivareta sitt sørge-for-ansvar og sikre befolkningen likeverdig tilgang til helsetjenester av god kvalitet innenfor de rammene Stortinget har vedtatt. Ved sammensetning av styrer i foretak med statlig eierskap er relevant kompetanse hovedhensynet. Gitt slik kompetanse skal det også legges vekt på kapasitet og mangfold. Geografisk tilhørighet kan inngå som en del av et relevant mangfold. Dette følger av statens prinsipper for god eierutøvelse og retningslinjene for styrevalg i selskaper med statlig eierandel.

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til styrene i helseforetakene i Nord-Norge. Helse Nord RHF har opplyst at det ved oppnevningen av nye styrer for perioden 2026–2028 er lagt vekt på flere hensyn, blant annet å sikre en god balanse mellom lokalkunnskap og kunnskap om sykehusdrift på strategisk nivå. Etter det departementet har fått opplyst, har de seks underliggende helseforetake-

ne til sammen 30 eieroppnevnte styremedlemmer, hvorav 17 har bostedsadresse i Nord-Norge. Av de 13 som har bostedsadresse i andre deler av landet, har tre vokst opp i landsdelen. I tillegg kommer styremedlemmer valgt av og blant de ansatte, som også bidrar med lokal tilknytning og erfaring fra tjenestene.

Jeg er opptatt av at styrene samlet sett skal ha geografisk forankring og kjennskap til lokale forhold. Samtidig er det viktig at styrene har kompetanse til å håndtere drift, omstilling og strategisk utvikling. Jeg har forståelse for at fysisk og opplevd avstand mellom beslutningstakere og lokalsamfunn kan skape uro. Nettopp derfor er det avgjørende med åpne prosesser og reell medvirkning. Helseforetakene har åpne styremøter, slik at alle som ønsker det, kan følge beslutningsprosessene. Viktige styresaker behandles i samarbeids- og drøftingsmøter med foretakstillitsvalgte og brukerutvalg, og større saker forankres også med berørte kommuner og andre relevante aktører. Slik jeg ser det, er det derfor ikke grunnlag for å si at avgjørelser om viktige sykehustilbud blir tatt i lukkede rom, slik det synes å fremgå av dette aktuelle spørsmålet.

Sykehusutvalget pekte i NOU 2023: 8 Fellesskapets sykehus på behovet for gode prosesser for å sikre regional, politisk og demokratisk forankring i sykehusstyringen. Utvalget viste til at noe av kritikken mot helseforetaksmodellen, blant annet om sterk konsentrasjon av makt, kan ses i sammenheng med at enkelte styremedlemmer også har lederroller i andre helseforetak eller regioner. Samtidig pekte utvalget på at denne praksisen også kan bidra til viktig erfaringsoverføring på tvers. I høringen understreket de regionale helseforetakene og flere helseforetak at det er viktig at styrene har medlemmer med kunnskap om drift av sykehus og god sektorkunnskap. Slik kompetanse er også viktig for styrenes evne til å være et reelt korrektiv til administrerende direktør. Det ble samtidig vist til at en for sterk begrensning i adgangen til å kombinere lederroller og styreverv kan innebære tap av viktig kompetanse og erfaringsoverføring.

Sett i lys av de utfordringene spesialisthelsetjenesten står overfor, mente regjeringen at det var viktig å sikre erfaringsoverføring mellom helseforetakene og styremedlemmer som har ledererfaring fra tilsvarende virksomheter, da vi omtalte denne saken i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Ettersom helsereformutvalget er blitt bedt om å legge fram ulike alternative modeller til både styring, finansiering og organisering av helsetjenesten, mener jeg at spørsmålet som representanten tar opp, kan ses på i forbindelse med helsereformutvalget. Da er jeg helt åpen for at vi også kan gjøre endringer i dette. Fordelen da er at vi kan se det i sammenheng med alle de andre endringsprosessene som skjer, og at vi kan finne en løsning for hele helsereformarbeidet som også kommer til å stå seg over tid.

SPØRSMÅL NR. 2303

Innlevert 9. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 16. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke vurderinger gjør statsråden seg med hensyn til finansieringsansvaret for et eventuelt broprosjekt og kan statsråden redegjøre for de samlede samfunnsøkonomiske kostnadene ved å rive og bygge nye broer på E18 ved Sandvika – herunder køkostnader og konsekvenser for både persontrafikk og næringstransport i anleggsperioden?

Begrunnelse:

Nye beregninger fra Statens vegvesen viser at E18-broene ved Sandvika er i så dårlig forfatning at de må rives og bygges på nytt. Den anslåtte kostnaden for dette er om lag 14 milliarder kroner.

E18 Vestkorridoren er en av landets mest trafikkerte veistrekninger, og en rivning og gjenoppbygging av broene vil etter alt å dømme medføre betydelige ulemper over flere år. Dette vil gi seg utslag i lange køer, økt reisetid og store kostnader for både pendlere og næringsliv i regionen. Statens vegvesen har på denne bakgrunn anbefalt tunnel som et alternativ til nye broer, nettopp fordi de samlede kostnadene ved broalternativet vurderes som svært høye.

E18 Vestkorridoren er planlagt finansiert gjennom bompenger betalt av bilistene. Det er naturlig å legge til grunn at bygging av nye broer i sin helhet vil måtte finansieres av staten.

Svar:

Strekningen E18 Ramstadsletta–Nesbru består av flere lengre bruer som ble bygget på slutten av 1960 tallet. Gjennom Statens vegvesen sin kartlegging og vurdering av tilstanden for E18-bruene er det avdekket at bruene generelt har en utfordrende tilstand med høye, løpende drifts- og vedlikeholdskostnader, og et fremtidig behov for tyngre vedlikehold og utskifting.

Dersom det skulle bli aktuelt å skifte ut bruene, er det ikke tvil om at det blir en krevende situasjon og også koste storsamfunnet i form av store forsinkelseskostnader. Det vil også bli trafikale konsekvenser i lengre perioder. Jeg er gjort kjent med at Statens vegvesen opererer med forsinkelseskostnader for trafikantene på mellom 500 og 2 300 mill. 2024-kr ettersom hva slags løsning som velges.

I mitt svar på spørsmål nr. 2445, jf. brev av 13. juni 2025, opplyser jeg at Statens vegvesen vil utarbeide et fullstendig forslag til reguleringsplan for E18 Ramstadsletta – Nesbru i løpet av 2026. Prosjektet ligger i utviklingsporteføljen i Nasjonal transportplan 2025-2036. Prioritering av E18 Ramstadsletta – Nesbru må avklares i neste Nasjonal transportplan. Det er dermed for tidlig på nåværende tidspunkt å kunne si noe nærmere om finansieringen av et eventuelt bruprosjekt.

SPØRSMÅL NR. 2304

Innlevert 9. april 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther
Besvart 16. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan sikrer departementet at Norges nylige CO_2-kvotekjøp i Zambia faktisk utløser nye klimatiltak, når Norfund samtidig oppnår overskudd i det samme integrerte kraftmarkedet?

Begrunnelse:

Et grunnleggende krav i internasjonal kvotehandel er at utslippsreduksjonene som krediteres er reelt tilleggsmessige – altså at tiltakene ikke ville blitt gjennomført uten kvotekjøpet. Norge har nylig inngått en avtale med Zambia som åpner for kjøp av inntil 3,5 millioner tonn CO_2-reduksjoner over ti år, fasilitert gjennom Global Green Growth Institute (GGGI).

Parallelt investerer Norfund, gjennom Climate Investment Fund, i fornybarprosjekter i det sørlige Afrika, inkludert i Zambia, gjennom Southern African Power Pool (SAPP). Disse investeringene gir betydelig avkastning, noe som indikerer at regionens sol- og kraftmarked er investerbart også uten salg av klimakvoter. Når Norge samtidig kjøper karbonkreditter under begrunnelsen om at prosjektene ikke ville blitt realisert uten norsk støtte, oppstår det et spørsmål knyttet til hvordan departementet sikrer at kvotekjøpet utløser et klimatiltak som ikke ville skjedd uten kjøpet.

For at Stortingets bevilgninger gjennom NOGER skal gi reelle utslippskutt – og ikke gå til aktiviteter som uansett ville blitt gjennomført – er det avgjørende at regjeringen kan vise hvordan vurderingene av tilleggsmessighet kvalitetssikres på tvers av norske virkemiddelapparater og departementer.

Svar:

Utviklingen i solkraftmarkedet går raskt, med fallende kostnader og økt lønnsomhet for utbygging i mange markeder. Samtidig varierer rammebetingelsene betydelig fra sted til sted. I flere områder begrenses lønnsomheten av svakt eller manglende strømnett, høye tilknytningskostnader og utilstrekkelig kapasitet for energilagring, som er nødvendig for å integrere solkraft i kraftsystemet.

Programmet som utvikles i Zambia omfatter ikke bare solkraftproduksjon, men også nødvendige kostnader knyttet til batterilagring og tilknytning til strømnettet. Kvotemidlene benyttes ikke til samme typer tiltak som Norfund finansierer innenfor sitt investeringsmandat. Mens Norfund investerer på kommersielle vilkår i prosjekter som forventes å være lønnsomme over tid, brukes kvotemidlene til tiltak som ikke er lønnsomme nok til å være kommersielt realiserbare uten karbonfinansiering.

Det gjennomføres grundige vurderinger av finansiell addisjonalitet for å sikre at det kun gis støtte til tiltak som ikke ville blitt realisert uten kvotemidlene. Denne vurderingen gjentas gjennom krediteringsperioden, det vil si perioden det utstedes kvoter i, for å sikre at vilkåret om finansiell addisjonalitet fremdeles er tilfredsstilt.

For å bistå i den finansielle og tekniske vurderingen av programmer, benyttes implementeringspartnere med særskilt kompetanse til å vurdere prosjektenes økonomiske bæreevne. Metoden som anvendes for å beregne utslippsreduksjoner utløst av kvoteprogrammet i Zambia er utarbeidet av den internasjonale krediteringsstandarden Gold Standard. Anvendelsen av denne metodikken og utregningen av utslippsreduksjonene blir verifisert av uavhengige metodeeksperter.

Utlysningen for prosjekter under kvoteprogrammet i Zambia er offentlig tilgjengelig på nettsidene til Zambias departementet for grønn økonomi og miljø: https://www.mgee.gov.zm/?page_id=8562.

SPØRSMÅL NR. 2305

Innlevert 9. april 2026 av stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune
Besvart 16. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

En medlemsundersøkelse fra NHO viser at rullerende barnehageopptak kan redusere ulønnet permisjon med opptil 9 000 årsverk. En sannsynlig konsekvens av dette er økt arbeidsdeltakelse, høyere skatteinngang og mer verdiskaping.

Vil statsråden på bakgrunn av dette nyansere beregningen av provenyet ved innføring av rullerende barnehageopptak?

Begrunnelse:

Mangel på barnehageplasser gjør at mange småbarnsforeldre i dag står ufrivillig utenfor arbeidslivet, noe som også skaper betydelige rekrutteringsutfordringer for næringslivet.

NHOs medlemsundersøkelse viser at rullerende opptak kan redusere ulønnet permisjon tilsvarende opp mot 9 000 årsverk. Dette representerer en betydelig arbeidskraftreserve. Når flere får mulighet til å gå fra ulønnet til lønnet arbeid, vil det bidra til økte skatteinntekter og høyere verdiskaping.

I forrige uke hadde Ole Erik Almlid og Karita Bekkemellem et utspill hvor de løfter samfunnsbetydningen av barnehagetilbudet. Saken i Dagsavisen viser at bedrifter har problemer med å ansette folk som følge av at de ikke får barnehageplass. I mange kommuner reduseres antallet opptak gjennom året, det samme gjelder også åpningstider, begge forhold som utgjør en betydelig utfordring for sysselsettingsgraden for småbarnsforeldre som enten må vente lenge på plass, eller som er avhengig av liberale åpningstider fordi de er pendlere, aleneforsørgere mv.

Svar:

Finansdepartementet inkluderer normalt ikke atferdsvirkninger i provenyberegningene, verken for endringer (i skattereglene eller andre politikkendringer) som antas å kunne styrke eller svekke arbeidstilbudet. Dette skyldes både at det ofte tar tid før politikkendringer slår ut i endret arbeidstilbud, og at det er stor usikkerhet i størrelsen på effektene. Dette tilsier at slike effekter ikke tas med i inndekningen i budsjettet.

SPØRSMÅL NR. 2306

Innlevert 9. april 2026 av stortingsrepresentant Stian Storbukås
Besvart 16. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden med tall og statistikk redegjøre for bruken av elektronisk kontroll, besøksforbud og kontaktforbud for personer i aldersgruppen 15-18 år, og hvordan utviklingen har vært siden disse virkemidlene ble innført?

Begrunnelse:

Jeg viser til svaret fra statsråden i tidligere spørsmål (Dokument nr. 15:2161 (2025-2026)).

Svaret nevner virkemidlene som refereres til i ovennevnte spørsmål, men sier ingenting om i hvilken grad disse benyttes i praksis.

Svar:

I perioden 2019–2025 er følgende antall unike personer under 18 år ilagt kontakt- og/eller besøksforbud:

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
212	244	259	309	532	561	621

Når det gjelder ilagt besøksforbud med elektronisk kontroll (omvendt voldsalarm), har totalt 13 personer mellom 15–18 år i perioden fra 8. april 2024 fram til d.d. vært ilagt dette.

SPØRSMÅL NR. 2307

Innlevert 9. april 2026 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup
Besvart 17. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

11. oktober 2027 vil EU, Storbritannia og flere andre land korte ned oppgjørssyklusen i verdipapirsentralene fra to dager til én dag. Det er nødvendig at Norge gjennomfører omleggingen på samme tid, både av hensyn til finansiell stabilitet og forutsigbarhet for det norske markedet.

Kan finansministeren bekrefte at Norge vil gjennomføre omleggingen på samme tidspunkt som øvrige land, og at han i god tid vil legge frem forslag for Stortinget om nødvendige lovendringer?

Svar:

EU vedtok 8. oktober 2025 forordning (EU) 2025/2075 som endrer det felleseuropeiske regelverket for verdipapirsentraler. Endringen innebærer at den obligatoriske oppgjørssyklusen i verdipapirsentralene forkortes fra to dager til senest én bankdag etter handel (T+2 til T+1). Formålet er å redusere tiden mellom handel og oppgjør i verdipapirmarkedet og på den måten forbedre oppgjørseffektiviteten i hele EU/EØS.

Finansdepartementet følger regelutviklingen i EU tett, og arbeidet med innlemming i EØS-avtalen og nasjonal gjennomføring av EØS-relevant regelverk er høyt prioritert. Det er viktig å få regelverket om kortere oppgjørssyklus på plass raskt for å sikre like regler og konkurransevilkår mellom aktører i EU og Norge. Vi har tydeliggjort overfor de andre EFTA-landene at dette er en sak som må prioriteres for innlemmelse i EØS-avtalen, slik at omleggingen kan skje samtidig med øvrige land.

Finanstilsynet har på oppdrag fra Finansdepartementet utarbeidet et høringsnotat med forslag til gjennomføring av regelverket i norsk rett. Departementet sendte høringsnotatet på høring 17. april med høringsfrist 29. mai.

SPØRSMÅL NR. 2308

Innlevert 9. april 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen
Besvart 20. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvilke konkrete grep kan statsråden gjøre for å sikre raskere saksbehandling av pleiepenger hos Nav, og har Statsråden planer om å iverksette disse grepene på noe nærliggende tidspunkt?

Begrunnelse:

Mange familier lever i belastende situasjoner med barn og ungdom med alvorlige sykdommer og medisinske tilstander som krever kontinuerlig tilsyn og pleie. Pleiepengeordningen er viktig for disse familiene i perioder der jobb er umulig. Samtidig møtes mange med lang behandlingstid av søknad, noe som gjør en allerede vanskelig situasjon, mer belastende.

Svar:

Stortingsrepresentanten viser til at pleiepengeordningen er viktig for mange familier i belastende situasjoner. Jeg er enig i at ordningen er viktig, og jeg har stor forståelse for at det kan være krevende for mange foreldre med syke barn å vente lenge på en utbetaling fra Arbeids- og velferdsetaten.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ansvar for å utvikle Arbeids- og velferdsetaten slik at den kan nå sine mål for saksbehandlingstider for ulike ytelser. Dette innebærer løpende vurderinger og prioriteringer mellom ulike ytelsesområder som er viktige for mange personer i ulike livssituasjoner. Direktoratet er de som har best forutsetninger for å foreta disse vurderingene og avveiningene.

Departementet har i tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet gitt tydelige føringer om at det forventes økt effektivitet i ytelsesforvaltningen, blant annet gjennom reduserte saksbehandlingstider og/eller reduserte restanser. Samtidig skal etaten sikre god balanse mellom kvalitet og produktivitet i saksbehandlingen. For å bidra til blant annet å redusere utfordringene knyttet til lange saksbehandlingstider ble Arbeids- og velferdsetatens driftsbevilgning varig styrket med 100 millioner kroner fra 2025. Dette er et viktig bidrag til å få ned saksbehandlingstidene. Regjeringen er opptatt av et velfungerende Nav, derfor har vi satt ned en ekspertgruppe som skal gi konkrete råd til hvordan Nav bør organiseres fremover for å gi folk bedre tjenester. Disse anbefalingene vil gi et godt grunnlag for å utvikle fremtidens arbeids- og velferdsforvaltning til det beste for innbyggerne og for Norge.

Det har over tid vært økende saksmengde innenfor området pleiepenger for syke barn. Jeg viser i denne forbindelse til Prop. 1 S (2025-2026) der det er informert om at antallet omsorgspersoner som mottok pleiepenger for sykt barn økte med 40 prosent fra 2023 til 2024. Arbeids- og velferdsdirektoratet rapporterer om at økningen har fortsatt gjennom 2025.

Endringer i regelverket fra 10. oktober 2017 har bidratt til at flere mottar pleiepenger over lengre perioder. Dette medfører mer sammensatte vurderinger i Arbeids- og velferdsetaten knyttet til blant annet arbeidssituasjon, beregning av ytelsen, gradering, refusjon og vurdering av pleiebehov, og gjør saksbehandlingen mer ressurskrevende. Mangelfull eller forsinket dokumentasjon fra arbeidsgiver og helsepersonell har også betydning for saksbehandlingstiden.

En del saker tar lenger tid å behandle som følge av at Nav venter på opplysninger fra en tredjepart. Dette gjelder typisk inntektsmelding fra arbeidsgiver eller medisinsk dokumentasjon fra helsetjenesten. Arbeids- og velferdsetaten har informert meg om at det har vært en økning i saker som må settes på vent for videre utredning, særlig knyttet til behovet for tilstrekkelige medisinske opplysninger for å vurdere pleiebehovet etter gjeldende regler.

Arbeids- og velferdsdirektoratet arbeider med flere tiltak som samlet sett skal bidra til økt effektivitet og bedre kvalitet i saksbehandlingen. Direktoratet har satt i gang et arbeid med gjennomgang av rundskrivene til folketrygdlovens kapittel 9, med sikte på å tydeliggjøre regelverk og lovforståelse. Dette skal bidra til mer ensartet praksis i Arbeids- og velferdsetaten, og gi bedre forutsigbarhet for både søkere, medisinsk helsepersonell og saksbehandlere når det gjelder vurderingen av retten til pleiepenger for syke barn.

Videre intensiverer etaten arbeidet med systemstøtte for å effektivisere saksbehandlingen. Dette omfatter blant annet forbedringer knyttet til inntektsmelding og refusjonsordningen, som kan redusere kompleksiteten i sakene. Det arbeides også med tiltak for mer effektiv revurdering av saker, samt økt grad av automatisering der regelverket tillater det.

SPØRSMÅL NR. 2309

Innlevert 9. april 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen
Besvart 16. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan Statsråden redegjøre for hvorfor de som blir delvis uføre de siste årene i arbeidslivet behandles ulikt om de har privat eller offentlig AFP?

Begrunnelse:

Uføretrygd fra NAV kan som hovedregel ikke kombineres med AFP (avtalefestet pensjon) i privat sektor. Hvis du mottar uføretrygd etter fylte 62 år, må du si fra deg denne for å få AFP. For offentlig sektor gjelder egne regler der delvis uføre kan oppleve at uførepensjonen reduseres ved uttak av AFP.

Svar:

Før pensjonsreformen var avtalefestet pensjon (AFP) en ren tidligpensjonsordning som skulle erstatte arbeidsinntekt i alderen 62–66 år. Denne gamle ordningen var en full livsoppholdsytelse og kunne som hovedregel ikke kombineres med arbeid eller andre livsoppholdsytelser som uføretrygd mv. I forbindelse med pensjonsreformen ble AFP i privat sektor fra 2011 lagt om til en livsvarig påslagsordning som fritt kan kombineres med arbeidsinntekt og midlertidig inntektssikring fra folketrygden som sykepenger, arbeidsavklaringspenger mv. Kravet om at en ikke kunne motta både uføretrygd og AFP ble videreført i den nye ordningen i privat sektor, jf. AFP-tilskottsloven § 8 første ledd hvor det framgår at ny AFP ikke ytes til personer som etter fylte 62 år har mottatt uføretrygd fra folketrygden.

I forbindelse med pensjonsreformen i 2011 ble det ikke enighet om en fullstendig reform av offentlig tjenestepensjon. Offentlig AFP ble videreført som en tidligpensjonsordning i alderen 62–66 år, og av den grunn har årskullene født til og med 1962 hatt ulik AFP-ordning avhengig av sektortilhørighet.

Først i 2018 ble det enighet om nye regler for offentlig tjenestepensjon, herunder at offentlig AFP skulle legges om etter mønster av privat AFP. Dette regelverket er nå trådt i kraft. Ny offentlig AFP gjelder for offentlig ansatte født i 1963 eller senere, og har tilnærmet like regler som privat AFP. Som i privat sektor kan en ikke få ny offentlig AFP samtidig som man får uføretrygd fra folketrygden. For å kunne ha rett til AFP fra disse ordningene må en ha sagt fra seg uføretrygden fra folketrygden senest den måneden man fyller 62 år.

Den gamle AFP-ordningen, som fortsatt gjelder for offentlig ansatte født i 1962 og tidligere, er en ren tidligpensjonsordning som er under utfasing. Gammel offentlig AFP beregnes ulikt i alderen 62–64 år og 65–66 år, og det er derfor også ulike regler før og etter fylte 65 år når det gjelder forholdet mellom AFP og uføretrygd.

Offentlig AFP som tidligpensjonsordning før 65 år omtales gjerne som folketrygdberegnet AFP, og det er ikke mulig å motta uføretrygd fra folketrygden samtidig med en slik folketrygdberegnet AFP. Fra 65 år beregnes gammel offentlig AFP på samme måte som brutto alderspensjon, altså en tjenestepensjon som er beregnet som en andel av pensjonsgrunnlaget (normalt 66 prosent av lønnen ved pensjoneringstidspunktet). Offentlig AFP fra 65 år kan i noen tilfeller kombineres med uføretrygd fra folketrygden, dersom en slutter delvis i arbeid. I slike tilfeller er det samordningen av offentlig tjenestepensjon og folketrygd som sørger for at en ikke får mer enn én livsoppholdsytelse samlet.

Det er altså noe ulikt hvordan regelverket for gammel offentlig AFP og ny offentlig og privat AFP er tilpasset de som blir delvis uføre de siste årene i arbeidslivet. Dette skyldes at de to ordningene er ulikt oppbygde. Gammel AFP er en ren tidligpensjonsordning som skal kompensere for bortfall av inntekt for en som slutter helt eller delvis i arbeid, mens ny AFP er en livsvarig påslagsordning som kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. I begge ordningene må en velge mellom enten uføretrygd eller AFP, med unntak av gammel offentlig AFP for personer i alderen 65–66 år som er beregnet som en brutto tjenestepensjon, og hvor det er samordningsregelverket som begrenser det totale beløpet en person kan få fra folketrygden og tjenestepensjonsordningen.

Avslutningsvis vil jeg bemerke at jeg er glad for at vi har fått på plass nytt regelverk for offentlig tjenestepensjon, som gir gode arbeidsinsentiver for offentlig ansatte. Gammel AFP var tilpasset de gamle reglene for alderspensjon fra folketrygden, hvor det i mindre grad var lagt til rette for å kombinere arbeid og pensjon. Disse reglene er nå under utfasing, og i år 2029 vil det ikke lenger være gjenværende mottakere i den gamle AFP-ordningen.

SPØRSMÅL NR. 2310

Innlevert 9. april 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse
Besvart 20. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvorfor har ikke regjeringen tatt initiativ til en uavhengig samfunnsøkonomisk analyse av videreføring versus avvikling av Helseplattformen, når fagøkonomer peker på at dagens kostnadsgrunnlag er omstridt og at helseeffekter ikke er analysert?

Begrunnelse:

Det er betydelig uenighet om både kostnader og nytte ved Helseplattformen. Helseøkonom Ivar Sønbø Kristiansen har i DagensMedisin pekt på at helseeffekter og langsiktig nytte ikke er analysert, og at en samfunnsøkonomisk analyse kunne gitt et mer rasjonelt og etterprøvbart beslutningsgrunnlag. Debatten om Helseplattformen har vært langvarig og det er behov for avklaringer. Når det er såpass stor uenighet om både kostnader, nytte og konsekvenser for helsetjenesten mener jeg det er behov for mer helhetlig analyse av alle kostnader og all nytte ved Helseplattformen.

Svar:

La det først være klart at jeg ønsker kunnskapsbaserte beslutninger, og at debatten skal være basert på fakta.

Representanten spør om det bør gjøres en samfunnsøkonomisk analyse av Helseplattformen, og viser til Ivar S. Kristiansens uttalelser i Dagens Medisin 9. april 2026. Kristiansen mener en slik analyse vil kunne gi et bedre beslutningsgrunnlag, men peker samtidig på at en slik analyse «vil måtte bli både kostbar og tidkrevende».

Helse Midt-Norge RHF viser til en rekke forhold ved Helseplattformen som gjør det utfordrende med en samfunnsøkonomisk analyse. De peker på blant annet metodiske utfordringer knyttet til valg av mål for analysen og at det kan være mer relevant med andre typer faktabaserte evalueringer. Det kan for eksempel være analyser av kostnadsutvikling innen IT og i tjenesten, målrettede analyser av konkrete delgevinster eller risikoområder, eller en forskningsbasert evaluering av arbeidet med å bedre brukervennlighet i løsningen.

Når det gjelder metodiske utfordringer, så peker Helse Midt-Norge RHF på at Helseplattformen er preget av endringer i funksjonalitet og bruksmønstre som kan komplisere en samfunnsøkonomisk analyse. Videre arbeider de fortsatt med forbedring av brukervennligheten og effektiviteten, og å bre løsningen til flere aktører. I tillegg spenner Helseplattformen over en rekke målområder som pasientbehandling, pasientsikkerhet, samhandling, effektivitet, kvalitet og fremtidig digital modenhet. Uten tydelige effektmål som det er enighet om på tvers av sykehus og kommuner, vil en slik analyse ikke kunne gi en klar anbefaling.

En samfunnsøkonomisk analyse vil kreve betydelig datainnsamling, klinisk medvirkning og analytisk kapasitet. I en situasjon med høy belastning i tjenestene, der innsatsen bør brukes til å forbedre og videreutvikle løsningen, kan en slik analyse ha lavere nytte enn mer målrettede evalueringer rettet mot eksempelvis drift og evaluering av arbeidet med å forbedre brukervennlighet og effektivitet i løsningen.

I desember 2025 mottok jeg en analyse av fordeler og ulemper for brukere av Helseplattformen. Analysen var oppfølging av vedtak i Stortinget, og er et faktabasert grunnlag som belyser økonomiske, samfunnsmessige, kvalitetsmessige og juridiske konsekvenser for sykehus, kommuner, fastleger og pasienter. Analysen konkluderer med at kvaliteten og pasientsikkerheten er tilbake på nivå før innføringen og at løsningen har gitt positive effekter for samhandlingen i Midt-Norge, men at brukervennligheten ikke er god nok. Det er ikke gjennomført en samfunnsøkonomisk analyse i dette arbeidet.

Denne regjerningen er opptatt av å gjøre det beste ut av innføringen av Helseplattformen. Nå går det bedre i Helse Midt-Norge og 2025 har vært et vendepunkt for driften. Ventetidene går ned, aktiviteten øker og produktiviteten er høyere enn tidligere år. Driftsresultatet i regionen er forbedret med over 1 milliard fra 2024 til 2025. Regionen er i full gang med å forbedre brukervennligheten i løsningen Helse Midt-Norge RHF har tildelt Sintef oppgaven med å evaluere programmet for brukervennlighet som vil pågå til midten av 2027, og lenger ved behov. Så langt viser rapporten fra SINTEF at program for brukervennlighet arbeider metodisk riktig, og kan dokumentere tidlige og positive erfaringer fra utvalgte innsatsområder.

Jeg forventer at Helse Midt-Norge jobber systematisk med kostnader og gevinster av Helseplattformen, og at løsningen forbedres med utgangpunkt i et faktabasert grunnlag som er målrettet til behovene og risikoområdene i regionene.

SPØRSMÅL NR. 2311

Innlevert 9. april 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer
Besvart 20. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Det har i årenes løp vært satt ned flere offentlige utvalg.

Hvor store har gjennomsnittssekretariatene for disse vært de siste ti årene, og hvor stort skal sekretariatet for omstillingskommisjonen være?

Svar:

Det har i perioden vært nedsatt en rekke offentlige utvalg med svært ulike mandater, kompleksitet og tidsrammer som har avlagt sine rapporter til Klima- og miljødepartementet. Noen utvalg har hatt avgrensede og kortvarige oppdrag, mens andre har hatt brede og tverrsektorielle mandater over lengre tid. Størrelsen på sekretariatene har følgelig variert betydelig, og et gjennomsnitt gir derfor et forenklet bilde av ressursbruken.

Det vil være mest hensiktsmessig å oppgi størrelsen på gjennomsnittssekretariatet i årsverk, ettersom sekretariatsmedlemmene har deltatt i ulikt omfang og over ulike tidsperioder.

Departementet har ikke registrert årsverk knyttet til den enkelte sekretariatsdeltaker. Det finnes imidlertid oversikt over antall sekretariatsmedlemmer per utvalg. Ettersom sekretariatsdeltakelsen har variert betydelig i både varighet og omfang, er det nødvendig å basere seg på et anslag for samlet sekretariatsinnsats. Anslaget er utarbeidet på grunnlag av utvalgenes totale arbeidsperiode og kjennskap til sekretariatets rolle i det enkelte utvalg, og gir derfor kun et omtrentlig mål på ressursbruken.

For de 13 utvalgene som har avlagt rapport til Klima- og miljødepartementet, varierer sekretariatsinnsatsen fra null årsverk i det minst ressurskrevende utvalget til om lag fem årsverk i det mest ressurskrevende.

På et overordnet nivå kan det anslås at et offentlig utvalg i gjennomsnitt har behov for sekretariatsressurser tilsvarende om lag i overkant av tre årsverk. Ressursbehovet vil imidlertid variere betydelig avhengig av utvalgets mandat, kompleksitet, varighet og arbeidsform, og det konkrete behovet kan derfor ligge både vesentlig lavere og høyere enn dette gjennomsnittet.

Finansdepartementet jobber med å etablere sekretariatet for Omstillingskommisjonen, og størrelsen på sekretariatet er ikke endelig avklart.

SPØRSMÅL NR. 2312

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby
Besvart 16. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvilken kapasitet finnes i Norge til å gjennomføre vedlikehold og reparasjon av F-16, er det mulig å gjennomføre nødvendig reparasjon o.l. raskere i Norge enn hva som nå er planlagt i Belgia og hvilke konsekvenser ville dette eventuelt få?

Begrunnelse:

Når det gjelder de norske F-16-flyene som skulle ha vært donert til Ukraina, men som befinner seg i Belgia i påvente av reparasjon, har det blitt foreslått at disse kan hentes hjem til Norge for reparasjon her. Undertegnede ønsker informasjon fra statsråden om realismen i et slikt tiltak.

Svar:

Norge faset ut F-16-systemet i 2021 til fordel for våre nye F-35 kampfly. I 2022 ble det inngått en avtale med Romania om salg av 32 fly med tilhørende utstyr slik at de kan bygge opp et moderne flyvåpen. Salget omfatter i tillegg verkstedutstyr, reservedeler og trening av teknisk personell. Flyene som Romania har kjøpt fra Norge benyt-

tes i dag blant annet til å skyte ned russiske droner som er på avveie mot NATOs sørflanke samt til å kunne stille opp for andre NATO-land i airpolicing-oppdrag i Baltikum.

Donasjon til Ukraina ble først aktualisert i 2023. Norge donerte senere seks fly som en del av en bred internasjonal koalisjon. Ukraina og den flernasjonale luftforsvarskoalisjonen var godt kjent med at flyene hadde omfattende behov for klargjøring; i motsetning til Danmark og Nederland som fremdeles opererte F-16-systemet i 2023 og kunne ta flyene direkte fra operativ tjeneste. Det ble vurdert som bedre å donere de norske flyene i den tilstanden de var i fremfor å ikke donere fly.

De norskdonerte flyene ble overdratt til Ukraina mellom desember 2024 og april 2025, i tråd med planen. Sammen med danske og nederlandske fly inngår de nå i én samlet ukrainsk F-16-flåte. Flyene er nå ukrainsk eiendom. Beslutninger om innfasing, vedlikehold og bruk av flyene i flåten baseres på målsettingen om å skape mest mulig forsvarsevne for Ukraina. Beslutningene tas i dialog mellom Ukraina og den flernasjonale gruppen som bistår landet i dette arbeidet. Gruppen ledes av Danmark og Nederland.

På grunn av at flere land innfaser kampflyet F-35 har det vært begrenset med tilgjengelighet kapasitet til vedlikehold av F-16 jagerfly. Etter dialog med Ukraina og Luftforsvarskoalisjonen ble det besluttet at vedlikehold skulle gjennomføres som en del av kontrakten mellom USA og det belgiske selskapet Sabena, finansiert gjennom JUMPSTART-mekanismen, der Norge bidrar betydelig med finansiering. Det er Ukraina, i konsultasjon med giverlandene, som bestemmer prioriteringsrekkefølge på arbeid ved Sabena. Kapasiteten ved Sabena i Belgia utvides nå, slik at flere av de ukrainske flyene kan vedlikeholdes der.

Arbeidet med de norskdonerte flyene går fremover. Forsvarsmateriell har opplyst at vedlikehold på fly nr. 1 nå pågår i Belgia, og at vedlikehold på fly nr. 2 påbegynnes i mai. Begge flyene har planlagt avslutning av vedlikehold og testflyging innen august. Vedlikehold pågår under en kontrakt mellom Sabena og amerikanske myndigheter, og det vurderes ikke som hensiktsmessig å avbryte kontrakten og transportere flyene til Norge.

Når det gjelder de siste fire flyene, er dette fly som ikke har vært i operativ bruk på flere år. Da disse ble besluttet donert var noen av flydelene allerede tatt ut i Norge for bruk som reservedeler og til å vedlikeholde fly som skulle til Romania.

KAMS og Forsvarsmateriell opplyste nylig overfor Forsvarsdepartementet at det ikke vil være utstyr og deler igjen i Norge til å utføre denne typen vedlikehold av F-16 etter at oppdraget med å levere F-16 til Romania er gjennomført. Utstyr og deler er en del av det kontraktfestede salget til Romania. De norske donasjonsflyene må derfor bli vedlikeholdt i Belgia.

Regjeringen er opptatt av å understøtte Ukrainas flyvedlikeholdskapasitet og vil se på mulige løsninger for å bygge opp slik kapasitet i en bred internasjonal ramme.

SPØRSMÅL NR. 2313

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland
Besvart 17. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Stortinget sendte et tydelig signal da abortloven ble vedtatt og kravet om at abort skulle gjennomføres ved sykehus bortfalt.

Hvordan vil regjeringen sikre at fremtidens aborttilbud hensyntar intensjonen i den nye loven, og kan statsråden garantere at den pågående høringsrunden hos Helsedirektoratet vil lyttes til før beslutninger om aborttilbudet fattes?

Begrunnelse:

Da den nye Abortloven ble vedtatt i 2025 var det et sentralt formål å styrke den gravides valgfrihet og å gi abortsøkende et bedre helsetilbud gjennom å se på blant annet organiseringen av aborttilbudet og tilbud utenfor sykehus.

En sentral del av diskusjonen har derfor handlet om hvordan aborttilbudet skal utformes for å sikre den gravide best mulig tilbud før, under og etter en abort. I NOU 2023: 29 ble abort i primærhelsetjenesten løftet fram. Det ble understreket at Prinsippet om beste effektive omsorgsnivå tilsier at oppgaver som kan utføres i

den kommunale helse- og omsorgstjenesten skal utføres der, samt at et tilbud i primærhelsetjenesten vil øke valgfriheten til abortsøkende. I høringen støttet en rekke instanser et enklere abortforløp utenfor sykehus. Blant dem Helsedirektoratet, Kvinnebevegelsens abortutvalg, Norske Kvinners Sanitetsforening, Kvinnefronten, Sex og samfunn, Folkehelseinstituttet, Kvinnemuseet, Helse Stavanger HF, Amathea, Rådet for legeetikk, Likestillings- og diskrimineringsombudet, JURK, Helse Bergen HF, Den norske jordmorforening, Center for Reproductive Rights, Kvinnegruppa Ottar, Bergen kommune, Oslo Universitetssykehus HF og Oslo kommune.

Argumentene for å utvide tilbudet til primærhelsetjenesten har blant annet vært kortere reisevei, helhetlig oppfølging og større fleksibilitet i tilbudet. Særlig har sårbare grupper, unge og personer som bor langt unna sykehus vært trukket fram. Andre har pekt på at å tilby abort utenfor sykehus kan gi sykehusene bedre kapasitet til å ta hånd om de pasientene som har behov for, eller ønske om, å gjennomgå aborten på sykehus. I tillegg er det påpekt at oppfølging av spontanabort og oppfølging i etterkant av en provosert abort er oppgaver som allerede ligger hos primærhelsetjenesten i dag.

På denne bakgrunn foreslo departementet å oppheve kravet etter gjeldende abortlov om at aborter skal utføres på sykehus og understreket at loven bør ikke stenge for et eventuelt fremtidig tilbud om abort utenfor sykehus, for eksempel hos avtalespesialister. Kravet om at abort skal gjennomføres på sykehus er ikke lengre en del av dagens abortlov.

Helsedirektoratet har nå på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet utredet om tidlig medisinsk hjemmeabort bør tilbys i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Svar:

I Prop. 117 L (2023-2024) Lov om abort skrev regjeringen:

«Samtidig foreslår departementet å oppheve kravet etter gjeldende abortlov om at aborter skal utføres på sykehus. Loven bør ikke stenge for et eventuelt fremtidig tilbud om abort utenfor sykehus, for eksempel hos avtalespesialister. Abortutvalget mener loven bør legge til rette for at de regionale helseforetakene kan inngå avtale med kommuner om gjennomføring av abort i regi av den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Departementet følger ikke opp dette forslaget. Et eventuelt fremtidig tilbud om abort i den kommunale helse- og omsorgstjenesten må utredes nærmere før det eventuelt kan etableres».

Helsedirektoratet fikk i tildelingsbrevet for 2025 i oppdrag å utrede å tilby abort i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Regjeringen la i september 2025 fram Strategi for seksuell helse hvor følgende framgår:

«Regjeringen vil følge opp Helsedirektoratets utredning og pågående prosjekter om tidlig medikamentell abort utenfor sykehus, og begynne arbeidet med regelverk og rammer for abort utenfor sykehus. Utredningen, pilotprosjektet, tidligere studier og erfaringer fra andre land vil danne grunnlag for utforming av en felles nasjonalfaglig retningslinje som kan brukes på tvers av fagområder og tjenestenivåer. Basert på et solid faglig grunnlag vil regjeringen videreutvikle et trygt og tilgjengelig aborttilbud i hele landet».

Når det gjelder Helsedirektoratets utredning om tidlig medisinsk hjemmeabort i de kommunale helse- og omsorgstjenestene er denne nå på høring. Helse- og omsorgsdepartementet har derfor ikke endelig konkludert når det gjelder oppfølging av rapporten.

SPØRSMÅL NR. 2314

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 16. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er anslått årlig provenyeffekt av å fjerne kontinuitetsprinsippet i arveavgiften slik at den som arver får oppjustert verdiene til markedsverdi på det tidspunktet vedkommende arver?

Begrunnelse:

Arveavgiften ble fjernet fra 2014. Samtidig ble det innført et såkalt kontinuitetsprinsipp, slik at den som arver overtar arvelaters skattemessige inngangsverdier. På den måten arver man altså en utsatt skatt, som må betales ved senere salg av arvede gjenstander.

Et eksempel kan være en person som arver noen aksjer av sine foreldre, og som da også arver foreldrenes inngangsverdi på aksjene, beholder aksjene noen år og så selger dem. Da blir skattepliktig gevinst regnet av verdistigningen foreldrene har hatt, pluss verdistigning i arvtakers eiertid.

Uten et kontinuitetsprinsipp vil arvtaker kun skatte av verdistigning etter at vedkommende overtok aksjene og frem til salg.

Det bes om proveny for en slik endring med virkning fra 1. januar 2027.

Svar:

Fra og med 2014 ble arveavgiftsloven opphevet, og det ble innført et generelt kontinuitetsprinsipp ved arv og gave. [1] Kontinuitetsprinsippet går ut på at etterfølgeren overtar arvelaters/givers skatteposisjoner knyttet til de formuesobjekter som overføres. Det er unntak fra kontinuitetsprinsippet for boliger, fritidsboliger og alminnelig gårdsbruk eller skogbruk som kunne vært solgt skattefritt på arvelater/givers hånd.

Før arveavgiften ble fjernet, var det verdien lagt til grunn ved arveavgiftsberegningen som også ble arvemottakers skattemessige inngangsverdi. Dette ga en sammenheng i systemet, der gevinst opptjent i arvelaters eiertid ble beskattet gjennom arveavgiften, og mottaker ble beskattet for verdistiging i egen eiertid. Dersom man avvikler kontinuitetsprinsippet i fravær av en arveavgift, og samtidig lar mottaker skrive opp skattemessig inngangsverdi til markedsverdi, vil det ikke bli noen beskatning av verdistigning i arvelaters eiertid.

Fritaksmetoden og aksjonærmodellen i det norske skattesystemet innebærer at selskapsoverskudd skattlegges på aksjonærens hånd først når det deles ut som utbytte, eller gjennom gevinstbeskatning når aksjen realiseres. Sammenhengen i systemet skal sørge for at skatten blir tilnærmet den samme uansett om man velger å ta ut utbytte og betale utbytteskatt løpende, eller om man velger å holde tilbake overskudd i selskapssektoren og utsette beskatningen til aksjene realiseres. Dette forutsetter at aksjene på et tidspunkt realiseres og at gevinsten dermed kommer til beskatning.

Dersom de som mottar arv eller gaver skal få oppjustert inngangsverdien til markedsverdi, vil det gi store tilpasningsmuligheter som gjør det mulig å unngå gevinstbeskatning. Trolig vil store deler av grunnlaget for gevinstbeskatning forsvinne, fordi man enkelt kan overføre aksjer til barn eller andre nærstående som kan realisere skattefritt når inngangsverdien oppjusteres til markedsverdi. Selv om man ikke foretar aktiv skatteplanlegging, vil den latente skatteforpliktelsen uansett bortfalle ved arv etter dødsfall.

Den konkrete utformingen ville måtte utredes nærmere, og departementet har heller ikke grunnlag for å beregne provenyet av forslaget.

I en SSB-rapport fra 2025 estimerer forfatterne Grindaker og Vestad latente eierinntekter og skatteforpliktelser i årene 2011–2022.[2] I rapporten beregnes den samlede beholdningen av latente eierinntekter (tilbakeholdte overskudd) og skatteforpliktelser blant personlige eiere av norske aksjeselskaper. For 2022 (siste beregningsår) anslås de latente eierinntektene til om lag 1 750 mrd. kroner (målt i 2021-kroner) når aksjene verdsettes til ligningsverdi, og til om lag 4 200 mrd. kroner når aksjene estimeres til markedsverdi. Latente skatteforpliktelser anslås til mellom 700 og 1 600 mrd. kroner, gitt skattesatsen for utbytte i 2022. Den latente eierinntekten er målt ved å ta verdien av aksjene, på de to nevnte måtene, og trekke fra inngangsverdiene og ubenyttede skjermingsfradrag. Anslagene er usikre ettersom aksjeverdiene må estimeres enten ved bruk av skattemessige ligningsverdier eller prediksjon.

Disse tallene tyder på at det kan være betydelige latente gevinster som ikke vil komme til beskatning, dersom man gjør endringer i skattesystemet som gjør det enkelt å realisere disse skattefritt.

1 For aksjer ble det innført et kontinuitetsprinsipp allerede fra innføring av aksjonærmodellen i 2006, jf. Ot.prp. nr. 1 (2004–2005) pkt. 5.6.3.

2 Grindaker, M. og Vestad, O. L. (2025): Latente eierinntekter og skatteforpliktelser på unoterte aksjer i perioden 2011–2022. Rapporter 2025/21. Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 2315

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Rikard Spets
Besvart 20. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Næringslivet pålegges i dag overlappende rapportering om energibruk og energieffektivisering, samt i CO_2-kvotesøknader.

Kunne rapporteringene vært gjort i én og samme løsning, og med gjenbruk av opplysninger, slik at rapporteringsbyrden ble redusert for næringslivet?

Begrunnelse:

Næringslivet tynges stadig ned av nye rapporteringskrav, og ofte rapporteres de samme opplysningene igjen og igjen i ulike rapporteringsløsninger hvor man heller kunne benyttet én samlet løsning og huket av for de aktuelle rapporteringene opplysningene skulle brukes til.

Eksempelvis skal alle norske bedrifter med energibruk på mer enn 2,5 GWh i henhold til Energikartleggingsforskriften, gjøre en detaljert energikartlegging og rapportere energibruken inn i Enovas digital innrapporteringsløsning. Formålet er å finne mulige energieffektiviseringstiltak gjennom kartleggingen og at flest mulig av disse tiltakene gjennomføres.

Samtidig må energieffektiviseringstiltak og/eller CO_2-reduserende tiltak også dokumenteres og rapporteres i forbindelse med CO_2-kompensasjonsordningen, som nå krever at bedriftene som mottar ordningen bruker minst 40 % av kompensasjonen til slike tiltak.

Man kan undre seg hvorfor disse tiltakene ikke kan hentes ut fra Enovas digitale løsning direkte. Det burde være mulig å ha en avkryssingsmulighet eller liknende som fanger opp tiltakene som faller inn under kompensasjonsordningen.

Videre, energikartlegging og gjennomførte tiltak må også brukes i forbindelse med søknad om frie CO_2-kvoter. Igjen kan det stilles spørsmål ved hvorfor ikke energikartleggingen og tilhørende tiltak på energi og CO_2 som allerede er rapportert til Enova, kan hentes direkte fra den løsningen.

Per nå er ikke innrapporteringssystemene laget for å hente ut tall og data til andre rapporteringer, men det bes besvart om det er mulig å lage løsningen for slik flerbruk, og om regjeringen vil ha større oppmerksomhet på slike forenklingsmuligheter fremover.

Svar:

Energikartleggingsforskriften og forskrift om CO_2-kompensasjon ses allerede i sammenheng. Kravet om rapportering på energikartlegging etter forskrift om CO_2-kompensasjon gjaldt kun frem til energikartleggingsforskriften trådte i kraft 1. oktober 2024. Enova og Miljødirektoratet samarbeider allerede om å begrense rapporteringsbyrden. I rapporteringen til Enova om energikartlegging kan foretak krysse av for om de skal søke CO_2-kompensasjon. Når de søker Miljødirektoratet om CO_2- kompensasjon kan de oppgi at de har fullført innrapporteringen etter energikartleggingsforskriften til Enova. Miljødirektoratet vil ha tilgang til Enovas innrapporteringsløsning, slik at virksomhetene ikke trenger å gjennomføre rapporteringen to steder.

Regelverket for CO_2-kompensasjonsordningen stiller også krav om at virksomheter som mottar slik kompensasjon skal bruke minst 40 pst. av denne på klima- og energieffektiviseringstiltak, og skal utarbeide en tiltaksplan for dette. Tiltaksplanene omfatter i mange tilfeller også større klima- og utslippsreduserende tiltak, som det ikke er krav om å rapportere på under energikartleggingsforskriften.

Klimakvoteforskriften oppstiller krav om at anlegg må gjennomføre en energirevisjon eller et sertifisert energiledelsessystem i tråd med artikkel 8 i EUs energieffektiviseringsdirektiv, samt gjennomføre anbefalinger som identifiseres i disse prosessene. Dersom anbefalingene ikke gjennomføres, skal tildelingen av vederlagsfrie klimakvoter reduseres med 20 prosent. Hvorvidt anbefalingene faktisk er gjennomført skal dokumenteres i forbindelse med at den kvotepliktige virksomheten søker om tildeling av vederlagsfrie kvoter. Søknader om tildeling av kvoter skal alltid være verifisert av en uavhengig tredjepart, for eksempel DNV. Det er den uavhengige tredjeparten som skal sjekke at anbefalingene faktisk er gjennomført før søknaden om tildeling av klimakvoter sendes til Miljødirektoratet. Prosessen for søknader om tildeling av kvoter er harmonisert på EU-nivå.

Jeg er opptatt av å redusere rapporteringsbyrden for næringslivet, samt at det legges godt til rette for gjenbruk av opplysninger på tvers av regelverk der dette er mulig.

SPØRSMÅL NR. 2316

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar
Besvart 20. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Norge fikk sin første pilot for abort i primærhelsetjenesten i august 2025, da Sex og samfunn startet et tilbud om medikamentell abort ved klinikken i Oslo. Dette utgjør både et viktig helsetilbud og et nødvendig grunnlag for ny kunnskap og erfaring.

Hvordan vil regjeringa sikre at medikamentell abort utenfor sykehus piloteres og at arbeidet med rammer for abort utenfor sykehus påbegynnes, og medfører det riktighet at beslutningen om abort utenfor sykehusene ligger til direktoratet og ikke til departementet?

Begrunnelse:

I regjeringens tiltakspakke for seksuell helse framgår det at arbeidet med regelverk og rammer for abort utenfor sykehus skal påbegynnes. Videre har regjeringa omtal å pilotere medikamentell abort utenfor sykehus i satsbudsjettet.

Abortutvalget foreslo å utrede tilbud om medikamentell abort hjemme før uke 10. Dette kan føre til at flere gjennomfører abort tidligere i svangerskapet, følge WHO-retningslinjer og sikre et mer likeverdig tilbud. Helsedirektoratet skal utrede faglige, juridiske og økonomiske forhold, før regjeringa vurderer regelverk og rammer. Også i Helse- og omsorgsdepartementet sitt oppdragsbrev til Helsedirektoratet framgår det at Helsedirektoratet skal vurdere resultatene i Sex og samfunns tilbud om abort utenfor sykehus.

Helsedirektoratet har nå på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet utredet om tidlig medisinsk hjemmeabort bør tilbys i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, og forutsetninger for dette. I rapporten konkluderer Helsedirektoratet med at de ikke anbefaler å tilrettelegge for et tilbud i kommunene nå. De har med bakgrunn i sin egen konklusjon kuttet støtten til Sex og samfunns aborttilbud som per i dag er det eneste tilbudet utenfor sykehus. Dette gjør det umulig for Helsedirektoratet å vurdere resultatene fra tilbudet ved slutten av året og å foreslå et nytt tilbud på denne bakgrunn.

Kuttet til tilbudet skjer mens rapporten fortsatt er på høring. Tilbudet har vært viktig for pasientene som har brukt det, men det er også viktig for å utvikle materiell og veiledere for å skape et tilbud utenfor sykehus i hele landet. Helsedirektoratet har med dette signalisert at den pågående høringen ikke vil bli lyttet til og at konklusjonen vil bli stående uavhengig av hva høringsinstansene melder.

Svar:

Regjeringen la i september 2025 fram Strategi for seksuell helse hvor følgende framgår: «Regjeringen vil følge opp Helsedirektoratets utredning og pågående prosjekter om tidlig medikamentell abort utenfor sykehus, og begynne arbeidet med regelverk og rammer for abort utenfor sykehus. Utredningen, pilotprosjektet, tidligere studier og erfaringer fra andre land vil danne grunnlag for utforming av en felles nasjonalfaglig retningslinje som kan brukes på tvers av fagområder og tjenestenivåer. Basert på et solid faglig grunnlag vil regjeringen videreutvikle et trygt og tilgjengelig aborttilbud i hele landet.»

Når det gjelder Helsedirektoratets utredning om tidlig medisinsk hjemmeabort i de kommunale helse- og omsorgstjenestene er denne nå på høring, med frist 17. april. Helse- og omsorgsdepartementet har derfor ikke konkludert når det gjelder oppfølging av rapporten.

Pilotprosjektet ved Sex og samfunn, som startet i august 2025, har mottatt tilskudd over tilskuddsordningen for seksuell helse, som forvaltes av Helsedirektoratet. Helsedirektoratet har i møte med Sex og samfunn opplyst at det ikke vil tildeles midler til videre drift av pilotprosjektet i 2026.

Representanten spør om beslutningen om abort utenfor sykehus ligger til direktoratet og ikke til departementet. Her er det viktig å skille mellom to forhold: Spørsmålet om rammer og regelverk for abort utenfor sykehus er et politisk spørsmål som ligger til regjeringen og Stortinget. Regjeringen har i Strategi for seksuell helse varslet at dette arbeidet skal påbegynnes, og vil komme tilbake til saken etter at høringen er oppsummert. Forvaltningen av den aktuelle tilskuddsordningen ligger til Helsedirektoratet. Helse- og omsorgsdepartementet er klageinstans for ordningen. Departementet griper ikke inn i direktoratets tilskuddsforvaltning, og kan heller ikke kommentere saker som potensielt skal klagebehandles i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2317

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle
Besvart 16. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Drivstoffpriser har både en direkte vekt i KPI og en bred indirekte effekt gjennom kostnadsstrukturen i økonomien.

Hvordan anslår Finansdepartementet at reduksjonene i drivstoffavgifter, både veibruksavgift og CO_2-avgift, vil påvirke konsumprisindeksen (KPI), både direkte gjennom lavere pumpepriser og indirekte gjennom reduserte transportkostnader i andre vare- og tjenestegrupper, og kan departementet oppgi anslått effekt i prosentpoeng på KPI?

Svar:

Reduksjonene i drivstoffavgifter, både veibruksavgift og CO_2-avgift, som ble vedtatt av Stortinget i slutten av mars, er anslått å gi et provenytap på om lag 6 mrd. kroner påløpt i 2026. Avgiftslettelsen Stortinget har vedtatt, er midlertidig.

Disse avgiftsendringene kan i hovedsak påvirke prisnivået på tre måter. Den første er en direkte effekt på sluttpriser, så lenge avgiftsendringen veltes over i prisene konsumenter står overfor. Den andre er en indirekte virkning som følge av endringer i bedrifters kostnader, som igjen kan påvirke prisene de setter. Den tredje er virkningen på underliggende press i norsk økonomi, som følge av mer ekspansiv økonomisk politikk. Denne vil avhenge både av hvordan avgiftslettelsen dekkes inn, og det økonomiske utgangspunktet (som tilstanden i økonomien, hvor høy prisveksten er opprinnelig osv.).

De direkte og indirekte virkningene av disse midlertidige avgiftslettelsene beregnes ved hjelp av den makroøkonomiske modellen KVARTS. Beregningsteknisk er det forutsatt at avgiftslettelsen ikke dekkes inn, dvs. den antas å være finansiert av økt bruk av fondsmidler. Videre er det beregningsteknisk antatt uendret styringsrente og kronekurs.

Beregningen tilsier at avgiftslettelsene reduserer årsveksten i konsumprisindeksen i 2026 med i underkant av 0,2 pst., hvorav om lag to tredjedeler av effekten skyldes redusert pumpepris for konsumentene. Underliggende prisvekst, som ikke påvirkes direkte av avgiftsendringer, påvirkes mindre enn samlet prisvekst. Avgiftslettelsene innebærer en overføring av penger til husholdninger og bedrifter. På mellomlang sikt bidrar det til økt aktivitet i økonomien. Det kan føre til økt press på priser og lønninger, og dermed gi noe økt prisvekst over tid.

Beregningene er beheftet med stor usikkerhet. Eksempelvis forutsetter de full overvelting av avgiftslettelsene til pumpeprisene. Effektene vil bli mindre dersom overveltingen er mindre. I tillegg kan de økonomiske mekanismene i virkeligheten virke annerledes enn modellert i KVARTS. Effekten av ekspansiv økonomisk politikk vil også kunne avhenge av det økonomiske utgangspunktet.

SPØRSMÅL NR. 2318

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi
Besvart 15. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvorfor har ikke finansdepartementet fulgt opp Stortingets forskriftshjemmel i merverdiavgiftsloven § 11-3 tredje ledd, om vilkår for at mottaker av fjernleverbare tjenester ikke er å anse som næringsdrivende?

Begrunnelse:

Det ble innført generell merverdiavgiftsplikt for kjøp av fjernleverbare tjenester fra utlandet med virkning fra 1. januar 2023.

Ansvaret for beregning og betaling av merverdiavgiften er omhandlet i merverdiavgiftsloven § 11-3 første og annet ledd. Bestemmelsen innebærer at den

norske mottakers status som næringsdrivende eller ikke-næringsdrivende er avgjørende for hvem som har ansvar for å beregne, innberette og innbetale merverdiavgift. Dersom den norske kjøperen av tjenesten er næringsdrivende er det den norske kjøperen som er ansvarlig for avgiften. Dersom kjøperen ikke er næringsdrivende (eller offentlig virksomhet) er det den utenlandske selgeren som er ansvarlig. Den utenlandske tjenesteyteren må derfor ta stilling til begrepet «næringsdrivende». Begrepet er et særnorsk og skjønnspreget begrep som må antas vanskelig tilgjengelig for utenlandske tilbydere.

I Prop.1 LS (2022-2023) punkt 7-4-5-7 «Nærmere om mottakers status», har departementet erkjent at det kan være vanskelig for en utenlandsk tilbyder å fastslå om mottaker er næringsdrivende eller ikke. Departementet foreslo derfor en forskriftshjemmel for regulering av når utenlandske tilbydere kan legge til grunn at mottaker er næringsdrivende eller ikke.

Stortinget vedtok lovendringen under forutsetning av at forskriftshjemmelen i merverdiavgiftsloven § 11-3 tredje ledd ble fulgt opp av departementet. Det er nå gått mer enn tre år etter lovendringen trådte i kraft, og departementet har fremdeles ikke vedtatt noen forskriftsbestemmelse til merverdiavgiftsloven § 11-3 tredje ledd.

Svar:

Før 2023 var det generell avgiftsplikt for fjernleverbare tjenester kjøpt i utlandet bare dersom mottakeren i Norge var næringsdrivende eller offentlig virksomhet. Med virkning fra 2023 ble det innført generell avgiftsplikt også ved levering til andre mottakere enn næringsdrivende og offentlig virksomhet – herunder forbrukere. Fjernleverbare tjenester er tjenester der utførelsen eller leveringen etter tjenestens art vanskelig kan knyttes til et bestemt fysisk sted. Et eksempel er rådgivningstjenester.

Selv om kjøp av fjernleverbare tjenester fra utlandet nå er avgiftspliktig uavhengig av mottakerens status, er det fremdeles et viktig skille i avgiftsbehandlingen. Dersom mottakeren av en fjernleverbar tjeneste er næringsdrivende eller offentlig virksomhet, beregnes og oppkreves merverdiavgiften av mottakeren av tjenesten. Ved levering til andre mottakere må tilbyderen av den fjernleverbare tjenesten registrere seg og beregne norsk merverdiavgift. Tilbyderen kan velge å benytte den forenklede registrerings- og rapporteringsordningen VOEC (VAT on E-Commerce).

I Prop. 1 LS (2022–2023) punkt 7.4.5 uttalte departementet at det kan være vanskelig å fastslå mottakerens status. Det ble derfor foreslått en forskriftshjemmel for å ha muligheten til å regulere dette nærmere. Et alternativ som ble skissert, var å kopiere forskriftsbestemmelsen som gjelder ved utenlandske tilbyderes salg av lavverdivarer. Etter denne kan tilbyderen legge til grunn at mottakeren ikke er næringsdrivende eller offentlig virksomhet, med mindre tilbyderen har kunnskap om det motsatte.

Departementet mente at en slik bestemmelse ville være forenklende også ved salg av fjernleverbare tjenester. På den annen side fremhevet departementet at en slik løsning også kunne ha uheldige konsekvenser. Konkret kan slike forskriftsbestemmelser føre til at også næringsdrivende og offentlige virksomheter foretar kjøp under VOEC-ordningen. Dette kan lede til at den næringsdrivende eller offentlige virksomheten mister retten til å gjøre fradrag for den inngående merverdiavgiften på kjøpet. Årsaken er at det under den forenklede VOEC-ordningen ikke er et krav om at tilbyderen utsteder et salgsdokument der merverdiavgiften spesifiseres. Det innebærer at kjøperen vil være uten dokumentasjon for inngående merverdiavgift, som er et vilkår for fradragsrett.

Finanskomiteen viste i Innst. 4 L (2022–2023) punkt 21.4 til at «etter innspill i høringsrunden foreslår departementet at det gis hjemmel til å fastsette forskrift som regulerer når tilbyder kan legge til grunn at mottaker ikke er næringsdrivende eller offentlig virksomhet». Komiteen sluttet seg til forslaget uten ytterligere merknader.

Jeg er opptatt av at tjenester som er til bruk i Norge, behandles merverdiavgiftsmessig likt, uavhengig av om selgeren er hjemmehørende i eller utenfor Norge. Dette er viktig for konkurransenøytraliteten. Den generelle avgiftsplikten som ble innført i 2023, og VOEC-ordningen, bidrar til dette.

I og med at tilbyderens avgiftsbehandling beror på mottakerens status, kan det være forenklende med regler som fastsetter i hvilke tilfeller tilbyderen kan legge til grunn at mottakeren ikke er næringsdrivende eller offentlig virksomhet. Enkle regler vil imidlertid også kunne ha uønskede effekter. Særlig uheldig er det dersom næringsdrivende som ellers har fradragsrett, ender opp med en endelig avgiftsbelastning.

Det er ikke enkelt å gi regler som på den ene siden ivaretar hensynet til forenkling, og på den andre siden motvirker uønskede utfall som skissert ovenfor. Det er heller ikke opplagt hvilke kriterier som i så fall bør gjelde for å identifisere mottakeren. En særregel vil også kunne bli utdatert i takt med at tilbyderne får nye måter å identifisere sine kunder på. Videre har næringsdrivende og offentlig virksomhet et insentiv til å opplyse tilbyderen om sin avgiftsmessige status, slik at de beholder retten til fradrag for inngående merverdiavgift.

På denne bakgrunnen har departementets vurdering så langt vært å ikke gjøre bruk av forskriftshjemmelen i merverdiavgiftsloven § 11-3 tredje ledd. Departementet har heller ikke opplysninger per nå om at det er et stort behov for forskriftsregulering, men følger med og vurderer kontinuerlig forbedringer i VOEC-ordningen, herunder den delen av ordningen som adresseres i spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 2319

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø
Besvart 17. april 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

30. mars vedtok Knesset en lov som gjør dødsstraff ved henging standard dom i israelske militære domstoler for palestinere på Vestbredden som ifølge israelske myndigheter har begått terrorisme med drap som følge. Folkeretten legger sterke begrensninger på okkupantens rett til å vedta lover for den okkuperte befolkningen. Det skal ikke vedtas lover som behandler det okkuperte folket inhumant.

Hvilke tiltak vil utenriksministeren ta i bruk som reaksjon mot israelske myndigheters innføring av dødsstraff for palestinere under okkupasjon?

Begrunnelse:

Knesset innfører dødsstraff for palestinere som med "vilje forårsaker død" gjennom handlinger Israel definerer som terrorisme. I okkuperte Vestbredden blir dødsstraff standard straffeutmåling ved slike domfellelser og i Israel får domstolene autorisasjon til å ilegge dødsstraff for personer som har begått drap der handlingen blir begått med mål om "å benekte statens Israels eksistens". Loven om dødsstraff vil dermed kun ramme palestinere.

Det er ikke mulighet for å anke og den tiltalte vil umiddelbart bli satt i isolasjon. Avrettingen skal skje innen 90 dager. Familien til offeret får lov til å være til stede, mens familien til den dømte ikke får ta farvel med den dømte eller være til stede.

Den nye loven om dødsstraff må sees i sammenheng med den systematiske bruken av tortur mot palestinere i israelsk fangenskap siden oktober 2023, dokumentert i den siste rapporten fra FNs spesialrapportør for Palestina. Den internasjonale komiteen mot tortur uttrykte i 2025 alvorlig bekymring og de beskriver Israels behandling av palestinere i fangenskap som en statlig politikk med organisert og utbredt bruk av tortur og mishandling.

Loven er i strid med Genèvekonvensjonene som legger sterke begrensninger på bruk av dødsstraff og som legger sterke begrensninger på okkupantens rett til å innføre nye liver. Knessets nye lov har mottatt sterk kritikk fra FN, Amnesty International med flere.

Svar:

Norge fordømmer den israelske nasjonalforsamlingens vedtak av loven som utvider mulighetene for å idømme dødsstraff. Dødsstraff er noe Norge tar avstand fra i enhver sammenheng. Retten til liv og respekten for menneskets verdighet og ukrenkelighet er forutsetninger for menneskerettighetene. Dødsstraff bryter med disse prinsippene og er i seg selv inhumant. Det er heller ikke dokumentert at dødsstraff virker avskrekkende.

Dødsstraff eksisterer formelt i israelsk rett allerede, men har kun vært fullbyrdet én gang (Adolf Eichmann, 1962). Vedtaket i Knesset markerer et avvik fra internasjonale normer og innebærer et markant brudd med etablert israelsk praksis og tidligere posisjoner.

Slik loven er formulert vil den i praksis bare rette seg mot palestinere og dermed kunne være i strid med diskrimineringsforbudet i folkeretten. Det er også bekymringsfullt at loven legger opp til behandling av saker om dødsstraff i militære domstoler, med risiko for betydelig svekkelse av grunnleggende rettssikkerhetsgarantier i de mest alvorlige straffesaker. Dersom loven utfordres i israelske domstoler, kan det ikke utelukkes at den vil bli underkjent på konstitusjonelt grunnlag.

Både Norge og en rekke andre land har uttrykt sterk kritikk av det israelske lovvedtaket. I likhet med flere europeiske land og FN-eksperter oppfordret jeg Israel til å trekke forslaget før behandling i nasjonalforsamlingen. Dette er konsistent med den norske innsatsen for å avskaffe dødsstraff globalt. Norge sluttet seg dessuten til EUs uttalelse om lovvedtaket fra 31. mars i år som tydelig oppfordrer Israel til å leve opp til sine internasjonale forpliktelser. Norge vil både bilateralt overfor Israel og i relevante multilaterale fora være tydelig i vår motstand mot dødsstraff generelt og mot innføringen av denne loven spesielt.

I samarbeid med mange andre i det internasjonale samfunn vil vi også fortsette arbeidet for å få slutt på den ulovlige israelske okkupasjonen og støtte opp om realiseringen av en to-statsløsning.

SPØRSMÅL NR. 2320

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa
Besvart 17. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) har på oppdrag frå regjeringa laga planar for eit senario om bruk av atomvåpen i eller nær Noreg, det såkalla Senario 7. Rapporten med råd og tiltak vart levert i fjor sommar. DSA seier at det viktigaste er å sikra at folk veit kva dei skal gjera, og at det kan spara veldig mange liv og mykje liding.

Når skal innbyggarane i Noreg få informasjon om kva dei bør gjera i tilfelle ein atomeksplosjon?

Grunngjeving:

Eg viser til mitt spørsmål nr. 2753 frå september 2024 om same tema, og nylege saker i NRK. Det er nå mange månader sidan DSA leverte rapporten.

Sjølv om eit senario med bruk av atomvåpen i eller nær Noreg framleis er lite sannsynleg, er det svært viktig at folk har informasjon om kva som vil skje og kva dei bør gjera. Eit stort område rundt sjølve eksplosjonen vil bli ramma, men her vil det framleis vera mogleg å overleva dersom ein kjem seg innandørs i ein solid bygning. Det er også behov for informasjon om korleis ein kan søka hjelp og hjelpa andre.

Atomvåpen-tabuet har blitt svekka dei seinare åra. Enkelte land truar med å bruka atomvåpen, og fleire land vurderer å skaffa seg eller utplassera slike masseøydeleggingsvåpen. Noreg har framleis ikkje signert FNs forbod mot atomvåpen, noko som også bidrar til å svekka tabuet.

Å styrka atomvåpentabuet vil vera det beste bidraget til å hindra at katastrofen skjer igjen. Samtidig må arbeidet med beredskapen styrkast.

Svar:

Norge har god atomberedskap i dag. Helse- og omsorgsdepartementet mottok i 2025 en rapport fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) som anbefaler at et scenario om bruk av atomvåpen på eller nært norsk territorium (7. scenario) legges til grunn for planlegging av norsk atomberedskap. Rapporten er utarbeidet i samarbeid med Kriseutvalget for atomberedskap og tar utgangspunkt i eksisterende planer og tiltak for dagens 6 dimensjonerende scenarioer og med vurdering og tilpasninger og tillegg til disse. Rapporten vurderer nærmere utforming av scenario og kommer med en rekke mulige tiltak som kan legges til grunn i planleggingen av atomberedskapen. En viktig del er å være i stand til å gi råd til befolkningen.

Et eventuelt nytt scenario og tiltakene foreslått i rapporten vil berøre mange sektorer og kan få vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser. DSA har nå i samarbeid med Forsvarets forskningsinstitutt utredet dette. Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at rapporten og utredingen av administrative og økonomiske konsekvenser er gradert etter sikkerhetsloven.

Helse- og omsorgsdepartementet og andre berørte departementer vurderer nå oppfølging av rapporten. Jeg minner om at eksisterende atomberedskap inneholder mange tiltak som vil være relevante for å håndtere en situasjon hvor atomvåpen brukes i eller i nærheten av Norge selv om det ikke er planlagt spesielt for dette.

SPØRSMÅL NR. 2321

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen
Besvart 15. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å midlertidig eller permanent fjerne overproduksjonsavgiften på økologisk melk for å bøte på den store mangelen på økologisk melk som følge av økt etterspørsel hos forbrukerne?

Begrunnelse:

Viser til tidligere spørsmål om forholdstall for økologisk melk, samt flere artikler i Nationen og Bondebladet om mangel på økologisk melk, samt Stortingets målsetninger om økologisk produksjon. Statsråden har tidligere argumentert med at det tar 1,5-2 år å omlegge til økologisk produksjon, det ville likevel vært mulig for allerede eksisterende økologisk landbruk å produsere mer dersom staten ikke straffet de for det. Rørosmeieriene opplever en enorm vekst i omsetning og trenger mer melk, og blir det ikke gitt muligheter for å produsere mer vil vi stå med tomme butikkhyller. Det vil være et tap for landbruket, meieriene, og forbrukerne.

Svar:

Som jeg har understreket i tidligere svar, er jeg svært glad for at vi har en høy etterspørsel etter norsk melk, også norsk økomelk.

Økt etterspørsel etter økologisk melk er en viktig forutsetning for å øke det økologiske jordbruksarealet i Norge. Økt omlegging fra konvensjonell til økologisk melkeproduksjon er derfor også viktig i oppfølgingen av Stortingets vedtatte mål om at 10 pst. av det totale jordbruksarealet skal være økologisk innen 2032.

Det er i dag Tine, Rørosmeieriet og flere mindre lokalmatprodusenter som baserer sin produksjon på økomelk. Melkeproduksjon er en biologisk produksjon som tar tid å bygge opp, og en overgang fra konvensjonell produksjon til økologisk tar om lag tre år. Det er derfor svært vanskelig å gjøre hurtige endringer i melketilgangen, selv om etterspørselen svinger.

I forskriften som regulerer melkeproduksjonen i Norge, skilles det ikke mellom økologisk og konvensjonell melk. Det er derfor ikke mulig å frita kun økologisk melk fra overproduksjons-avgiften med dagens forskrift. Forskriften skiller mellom kumelk og geitemelk, men det er ingen ytterligere differensiering mellom spesialmelktyper eller melk som produseres med ulike driftsmetoder. Dette er det flere grunner til. Som jeg svarte i november 2025, vil egne kvoteordninger for ulike typer melk, med tilhørende forholdstallberegninger, medføre økte kostnader, administrasjon og byråkrati. Viktigst er det likevel at det, som følge av en relativt sett liten mengde melk, vil gjøre de ulike produksjonene mer sårbare for etterspørsels-endringer. Produsentene vil riktignok kunne få økt forholdstall når etterspørselen går opp, men de vil også få redusert forholdstall når etterspørselen går ned. Jo mindre det totale volumet i ordningen er, jo større konsekvenser vil det få for enkeltprodusenten.

Norsk melkeråvare, som håndterer melk fra gård til meieri, offentliggjorde 10. april i år at kontrakttillegget til melkeprodusentene for økologisk melk økes fra 1 krone til 1,05 kroner per liter fra 1. juli 2026. Økningen gjelder alle produsenter med kontrakt, og har som mål å stimulere til økt produksjon gjennom å styrke rekrutteringen og hindre frafall blant økologiske melkeprodusenter. Pristillegget for økologisk melk kommer i tillegg til gjeldende noteringspris. I jordbruksoppgjøret i 2024 ble det innført et pristilskudd til økologisk melk. Tilskuddet bidrar både til økt lønnsomhet i produksjonen av økologisk melk og til en mer effektiv verdikjede. Tilskuddet ble økt i jordbruksoppgjøret i 2025, og partene forutsatte at økningen skulle komme de økologiske melkeprodusentene til gode gjennom økt utbetalingspris for økologisk melk.

Å stimulere til økt omlegging fra konvensjonell til økologisk melkeproduksjon er den mest langsiktige måten å møte markedsbehovet på, og jeg er spent på å se resultatene av prisjusteringen fra Norsk melkeråvare.

SPØRSMÅL NR. 2322

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur
Besvart 16. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden basert på kriteriene for at en kommune skal bli innlemmet i ROBEK, gi en vurdering av om Tromsø sin situasjon tilsier at kommunen innlemmes i ROBEK eller ikke?

Begrunnelse:

Jeg viser til den økonomiske situasjonen i Tromsø kommune og det økonomiske regnskapet for 2025.

Svar:

Jeg viser til brev av 10.4.2026 fra Stortingets president med oversendelse av spørsmål nr. 2322 fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur.

Tromsø kommune har lagt ut en nyhetssak på kommunens hjemmesider om at årsregnskapet for 2025 er avlagt. Årsregnskapet skal nå revideres av revisjonen. Deretter oversendes årsregnskapet til kontrollutvalget for uttalelse før formannskapet skal innstille i regnskapssaken overfor kommunestyret. Tromsø kommune opplyser at kommunestyret etter planen skal behandle og vedta årsregnskapet i juni.

En kommune skal registreres i ROBEK dersom ett eller flere av kriteriene i kommuneloven § 28-1 første ledd, har inntruffet. Registreringen av en kommune i ROBEK gjøres på grunnlag av kommunestyrets vedtak om årsregnskapet, og ikke det avlagte regnskapet.

Kontrollen av om en kommune oppfyller lovens vilkår for innmelding i ROBEK foretas av statsforvalteren etter at kommunestyret har vedtatt årsregnskapet. Selve registreringen i ROBEK vil altså først skje etter at denne kontrollen er gjennomført og statsforvalteren har sendt melding til departementet om at kommunen oppfyller vilkårene for registrering i ROBEK.

Departementet avventer kommunens endelige behandling av årsregnskapet og Statsforvalteren i Troms og Finnmark sin kontroll av om Tromsø kommune oppfyller vilkårene for registrering i ROBEK.

SPØRSMÅL NR. 2323

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal
Besvart 17. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvilke organisasjoner mener statsråden nå skal ta ansvar for å løfte og følge opp integreringsfeltet, og mener statsråden at det er riktig at en av de få uavhengige og kritiske stemmene forsvinner fra ordningen?

Begrunnelse:

Den nye forskriften om tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner skulle styrke integreringsarbeidet og sikre mangfold. I praksis ser vi nå det motsatte.

Organisasjonen LIM mister all støtte. Dette er en av de mest synlige organisasjonene i Norge på integreringsfeltet, og en av de som har fått minst støtte over tid.

LIM brukes av skoler, politi, barnevern og fagmiljøer over hele landet. Grunnen er at de tar opp de mest krevende temaene. Æreskultur, sosial kontroll, tvangsekteskap, gjengproblemer og verdikonflikter.

Samtidig får vi nå et felt der mange av organisasjonene som mottar støtte i stor grad mener det samme og jobber likt. Bredden blir mindre.

LIM er en av svært få organisasjoner som tydelig skiller seg ut. De utfordrer egne miljøer og løfter saker andre ikke tar.

Når denne stemmen nå fjernes, mister vi ikke bare en organisasjon. Vi mister en viktig del av mangfoldet i integreringsarbeidet.

Svar:

Frivillighetens arbeid for integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn er noe Arbeiderparti-regjeringen verdsetter høyt. De gir et viktig supplement til det offentlige tilbudet – med aktivisering, språktrening og likemannsarbeid, arenaer der innvandrere kan møtes og der de kan møte storsamfunnet, og med styrket kunnskapsgrunnlag og kunnskapsdeling. Frivilligheten utgjør også en del av beredskapen på feltet, der betydelige ressurser kan mobiliseres på relativt kort tid.

Regjeringen har innført en ny forskrift som samler tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner og tilskudd til nasjonale ressurssentre på integreringsfeltet. For tilskuddet til nasjonale ressurssentre, var organisasjonene tidligere nevnt i budsjettproposisjon som mottakere av tilskudd. Årsaken til at noen ble navngitte mottakere på statsbudsjettet, og andre ikke, kan oppleves som vilkårlig og tilfeldig.

Det ble varslet i budsjettet for 2025 at dette tilskuddet ville bli lagt om til en søkbar ordning i forskrift. Den nye forskriften gir et mer presist regelverk med tydeligere sammenheng mellom mål, kriterium for måloppnåelse,

krav til dokumentasjon og rapportering. Forskriftsfestingen av ordningen bidrar også til likebehandling, etterprøvbarhet og mer åpenhet.

Dette mener jeg er viktig for tilliten og legitimiteten til ordningen. Dette skal i tillegg bidra til å målrettet innsats, slik at vi bruker penger på prosjekter og organisasjoner som best bidrar til bedre integrering.

SPØRSMÅL NR. 2324

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe
Besvart 20. april 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

I siste utgave av Stat & Styring kommer det frem at ingen får vite hva Bufetat mener om organisering av barnevernet som etaten har ansvar for. Ekspertgruppen sin rapport med anbefaling om å skille direktoratsoppgaver (Bufdir) og drifts- og utføreroppgaver (Bufetat) har fått støtte i høringsuttalelser. Men vi får ikke høre meningen til regionene som har ansvar for å drive statlig barnevern.

Vil statsråden gi tydelig beskjed om at Bufetat skal høres og at det innhentes offentlig høringsuttalelser fra Bufetats 5 regioner?

Begrunnelse:

At Bufetat hindres fra å uttale seg offentlig om et så viktig forslag som angår deres ansvarsområde, er ikke tillitsvekkende. 3 av de store ansattorganisasjonene (FO, Akademikerne og juristforbundet) har alle tydelig støttet en slik deling som ekspertgruppen anbefaler. Bufdir støtter ikke forslaget. Ekspertgruppen kom med kraftig kritikk og en samlet vurdering om at verken departementet eller direktoratet tilstrekkelig kontroll på kvaliteten, kapasiteten eller konstnadene i institusjonsbarnevernet. Det er et særtrekk med dagens organisering at Bufdir både er fagdirektorat for hele barnevernsfeltet og samtidig etatsstyrer for Bufetat. Utvalget mener at dagens organisering forsterker dagens utfordringer i institusjonsbarnevernet, og etter en samlet vurdering anbefaler utvalget en deling av direktoratet og etaten i to selvstendige organisasjoner underlagt departementet. Det for så skape tydeligere ansvarslinjer, styrke faglig uavhengighet og gi nødvendige forutsetninger for kvalitetsforbedringer i tjenestene og økt tillit til institusjonsbarnevernet. Det er viktig å få vite om det er ulike synspunkt og vurderingen i Bufetat, som er de som står med ansvaret lokalt og regionalt. I en slik prinsipiell viktig sak er det å forvente at statsråden gir styringssignal om at innhentes høringsuttalelse fra Bufetat sine regioner også , og at disse gis på selvstendig grunnlag og uten føringer fra Bufdir, og offentliggjøres.

Svar:

Rapporten fra ekspertutvalget som så på dagens organisering av det statlige barnevernet ble overlevert departementet 1. oktober 2025. Det er bra at vi har fått en samlet gjennomgang av organiseringen og hvilke utfordringer og muligheter som finnes. Rapporten beskriver i stort et utfordringsbilde som er godt kjent fra før. Vi jobber nå med videre oppfølging og vil komme tilbake til Stortinget med en vurdering av forslaget om å dele Bufdir og Bufetat i to separate virksomheter i Prop. 1S for 2027.

Rapporten har vært på offentlig høring med frist 31. januar 2026. Siden Bufdir og Bufetat berøres direkte av rapportens vurderinger og anbefalinger ble det særlig lagt vekt på å få innhentet et helhetlig høringssvar fra virksomhetene. Bufdir fikk derfor i oppdrag å utarbeide et samlet høringssvar, som skulle gjenspeile vurderinger av rapporten fra både Bufdir og Bufetat. Departementet ba om at det skulle legges til rette for god dialog og informasjonsflyt i virksomhetenes etablerte medbestemmelsesarenaer (IDF), slik at innspillet også synliggjorde ansattes vurderinger og perspektiver. Bufdir opplyser i svaret at høringsinnspillet har vært behandlet på IDF-nivå i virksomheten, og at arbeidstakerorganisasjonene og vernetjenesten har hatt innsyn i utkast underveis i prosessen og fått anledning til å gi innspill. Høringssvaret inkluderte et vedlegg med innspill fra koordinerende hovedverneombud i Bufetat. Departementet har også mottatt selvstendige høringssvar fra flere arbeidstakerorganisasjoner, herunder Akademikerforbundet, Fagforbundet og Fellesorganisasjonen.

I artikkelen fra Stat & Styring som spørsmålsstiller viser til uttaler virksomhetstillitsvalgt i Bufetat at prosessen har vært god. Prosessen blir beskrevet som inkluderende, en opplevelse av at ansattperspektivet ble etterspurt

og at verneombudets uttalelser ble videresendt. Denne oppfattelsen underbygges av uttalelser fra regiondirektør i Bufetat region øst i samme artikkel, som opplevde prosessen som demokratisk og god.

Bufdir og Bufetat er formelt sett samme organisasjon, og formålet med en felles høringsuttalelse har vært å motta en samlet og grundig gjennomarbeidet vurdering fra direktoratet og etaten. En slik metode legger til rette for at departementet får et helhetlig bilde av virksomhetens vurderinger.

Departementet har mottatt 51 høringssvar og har fått viktige innspill fra mange sentrale aktører i barnevernet. Vi har satt oss godt inn i høringssvarene og også etterspurt utdyping og mer informasjon der det har vært behov. Det vurderes ikke som hensiktsmessig på nåværende tidspunkt, å innhente ytterligere høringsuttalelser fra Bufetats fem regioner.

SPØRSMÅL NR. 2325

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad
Besvart 20. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvorfor er "Usikkerhetsanalyse ny Rikstunnel" fra oktober 2025 unntatt offentlighet?

Begrunnelse:

Viser til Jernbanedirektoratets rapport "Kollektivstudie for Østlandet: Hovedrapport", referanse 17.

Svar:

Oppdrag 8-2025 fra oktober 2025, omfatter blant annet Kollektivstudien for Østlandet som Jernbanedirektoratet har utarbeidet i forbindelse med rulleringen av NTP. Del 1, som representanten viser til, inneholder blant annet usikkerhetsanalyse av oppdatert kostnadsestimat for Ny Rikstunnel. Ved oversendelse til SD, ble denne vurdert unntatt offentlighet med hjemmel i Offentlighetslova § 15.

Kollektivstudien ble offentliggjort 9. april i år, og Jernbanedirektoratet opplyser at de nå vurderer om deler av usikkerhetsanalysen kan offentliggjøres. Eventuelle innsynsbegjæringer vil vurderes på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2326

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl
Besvart 16. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden Straffelovrådets anbefalinger om behovet for tydeligere differensiering og høyere straffenivå i alvorlige saker etter straffeloven § 302, og vil regjeringen ta initiativ til en egen oppfølging av disse anbefalingene?

Begrunnelse:

Straffelovrådet pekte i NOU 2022:21 på strukturelle svakheter i straffelovens regulering av seksuallovbrudd mot barn, særlig for seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år.

Straffeloven § 302 regulerer i praksis både frivillig seksuell omgang og seksuell utnyttelse fra voksne. Straffelovrådet påpekte at det at denne bestemmelsen favner både forhold mellom ungdommer og klart utnyttende voksen–barn-situasjoner, bidrar til et straffenivå som i utilstrekkelig grad reflekterer de alvorligste tilfellene. Spriket mellom handlingens alvor og faktisk idømt straff skyldes ikke først og fremst domstolenes praksis, men lovgivningens struktur og manglende differensiering.

I Prop. 132 L (2024–2025) fulgte regjeringen opp deler av NOU 2022:21, men spørsmålene knyttet til straffenivå og struktur i § 302 ble ikke behandlet. Samtidig viser nyere dommer at grove overtredelser av § 302, også med betydelig alders- og maktforskjell, gir straffer langt under den øvre strafferammen på 6 år.

Svar:

Den 1. juli 2025 trådte en rekke endringer i straffelovens kapittel om seksuallovbrudd i kraft. Endringene fulgte opp flere av Straffelovrådets anbefalinger i NOU 2022: 21. Under lovarbeidet vurderte departementet behovet for endringer av strafferammene og straffenivået for flere seksuallovbrudd. I den forbindelse vurderte departementet også straffenivået for seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år etter straffeloven § 302, se Prop. 132 L (2024–2025) punkt 6.6.4.4 side 76. I proposisjonen beskrives Straffelovrådets anbefaling slik:

> «Når det gjelder retningslinjene i lovforarbeidene om straffutmålingen ved seksuell omgang med barn under seksuell lavalder, mener rådet at det er vanskelig å forsvare den store forskjellen mellom normalstraffenivået for voldtekt til samleie av barn under 14 år og normalstraffenivået for tilsvarende handlinger mot barn mellom 14 og 16 år, se NOU 2022: 21 punkt 34.4 side 242. For å illustrere ubalansen i straffutmålingen viser rådet til Rt. 2013 side 1211, hvor en ordfører som hadde gjennomført et betydelig antall samleier med et barn under 16 år, fikk utmålt en ubetinget fengselsstraff på 2 år og 3 måneder. Dette tilsvarer litt over halvparten av normalstraffenivået for et enkeltstående samleie med en fornærmet på 13 år og 11 måneder.»

I NOU 2022: 21 punkt 34.4 side 242 fremgår det at rådet anbefaler at lovgiver gir uttrykk for at domstolene bør ha frihet til å fastsette den straff i den enkelte sak som de til enhver tid finner riktig ut fra tilgjengelige og relevante straffutmålingsmomenter. For en nærmere begrunnelse viser rådet til drøftelsene i punkt 28.6, hvor rådet mer generelt gir uttrykk for at de tidligere lovforarbeidenes retningslinjer for straffutmåling i voldtektssaker, i praksis førte til en betydelig innsnevring av rommet for å differensiere straffutmålingen med utgangspunkt i ulike omstendigheter i den enkelte saken. Rådet viser videre til at normalstraffenivåene som var angitt, på samme måte som minstestraffer, var knyttet til subsumsjoner, og ikke til mer detaljerte typetilfeller.

I Prop. 132 L (2024–2025) gikk departementet inn for å gå bort fra normalstraffer for voldtekt angitt i forarbeidene, og at domstolene bør gis anledning til å benytte straffeskalaen i større grad enn tidligere, i begge retninger, se proposisjonen punkt 6.6.4.1 side 73. Også for overtredelser av straffeloven § 302 uttalte departementet at det generelle straffenivået i hovedsak bør videreføres, men at domstolene bør gis større rom for individuelle vurderinger i straffutmålingen enn etter de tidligere føringene om normalstraffenivåer i forarbeidene, se punkt 6.6.4.4 side 76. I proposisjonen samme sted uttalte departementet videre at normalstraffenivået for samleie med barn mellom 14 og 16 år kan lede til urimelige resultater i enkeltsaker, holdt opp mot det høyere normalstraffenivået for samleie med barn under 14 år. Departementet sluttet seg også til en uttalelse fra tidligere høyesterettsdommer Magnus Matningsdal i artikkelen «Ubalanse i straffenivå ved seksuallovbrudd», Lov og Rett 2021/9 side 519–520, hvor han med utgangspunkt i ovennevnte Rt. 2013 side 1211, kritiserer denne ubalansen i straffenivået. Departementet la til grunn at barnets alder fortsatt bør være et sentralt moment ved straffutmålingen, men at domstolene bør ha frihet til å legge noe mindre vekt på om fornærmede akkurat er over eller under 14 år. Det ble vist til at det å ha seksuell omgang med et barn som nettopp har fylt 14 år, vil kunne være like klanderverdig og skadelig som å ha seksuell omgang med et barn som snart fyller 14 år.

Jeg mener regjeringen i Prop. 132 L (2024–2025) har fulgt opp Straffelovrådets anbefalinger knyttet til straffenivået for overtredelser av straffeloven § 302. Domstolene er gitt et større rom for individuelle vurderinger i straffutmålingen, og kan fastsette en høyere straff dersom de konkrete forholdene i saken tilsier det. Departementets uttalelser i proposisjonen er også fulgt opp av Høyesterett. I to avgjørelser har Høyesterett lagt til grunn at det generelle straffenivået etter straffeloven § 302 er videreført, men at domstolene er gitt et større rom for individuelle vurderinger, og at det etter 1. juli 2025 kan være aktuelt å øke straffen noe dersom konkrete forhold tilsier det, se HR-2025-1727-A avsnitt 29 og HR-2026-713-S avsnitt 31 og 33. I den førstnevnte dommen viser førstvoterende for eksempel til at dersom tiltalte hadde vært betydelig eldre, og forholdet hadde vært begått etter at de aktuelle lovendringene som var foreslått i Prop. 132 L (2024–2025), trådte i kraft, kunne det vært grunn til å vurdere en strengere straff, se avsnitt 41.

I tillegg til de nye føringene om straffenivå i Prop. 132 L (2024–2025), viser jeg til at domstolene kan idømme en strengere straff dersom den seksuelle omgangen også rammes av andre bestemmelser, for eksempel straffeloven § 295 første ledd bokstav c om seksuell utnyttelse av barn i en særlig sårbar situasjon. Dersom overtredelsen av straffeloven § 302 bedømmes som grov, øker strafferammen til fengsel inntil 15 år etter straffeloven § 303. Der den seksuelle omgangen innebærer voldtekt etter straffeloven § 291, anvendes denne bestemmelsen sammen med straffeloven § 302. I så fall vil overtredelsen av § 291

«være styrende for straffutmålingen, og betydningen av om fornærmede er rett over eller rett under 14 år, vil få mindre betydning», se HR-2026-713-S avsnitt 34. Er det ytt eller avtalt vederlag for den seksuelle omgangen, kan bestemmelsen også anvendes sammen med straffeloven § 309 om kjøp av seksuelle tjenester fra mindreårige. I tilfeller der lovbryteren har begått flere straffbare forhold, øker strafferammen vesentlig etter de generelle reglene i straffeloven § 79 bokstav a.

SPØRSMÅL NR. 2327

Innlevert 11. april 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen
Besvart 20. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Nedgang i fiskebestanden treffer kystsamfunn i Nordland hardt. I Lofoten rapporteres det om nedgang på opp mot 90% på landing av hel rundt torsk enkelte steder. Når kvotene går ned over tid og usikkerheten blir større påvirker det både investeringsvilje, rekruttering og muligheten til å opprettholde stabile arbeidsplasser. Vi står nå i fare for varige konsekvenser og nedleggelser av industri på land og til havs.

Hvilke konkrete grep vil statsråden iverksette for næringen i situasjonen?

Svar:

Jeg har stor forståelse for at lave kvoter og uro i de globale sjømatmarkedene er krevende for fiskeriavhengige lokalsamfunn langs hele kysten. Fiskeriressursene i Barentshavet er svært viktige for kystsamfunnene, fiskerne og Norge. Når vi nå har opplevd kutt i kvoter på kommersielt viktige fiskebestander i flere år på rad, er det klart at dette påvirker hele verdikjeden og skaper usikkerhet.

Samtidig vil jeg ikke svartmale situasjonen. Det har vært svært gode tider i fiskeriene med høye kvoter i mange år, og både fiskere og sjømatindustri er godt kjent med biologiske svingninger i fiskebestandene. Fiskerinæringen og landindustrien, i større grad enn mange andre næringer, må være tilpasningsdyktige og leve med usikkerheten som følger av blant annet klimaendringer, havtemperatur, vandringsmønstre og kvoteforhandlinger med andre land.

Selv om torsk er et av våre viktigste kommersielle fiskeslag har vi heldigvis også mange andre typer fisk og sjømat som kan fiskes og bearbeides i en tid med lavere torskekvoter. For å være konkurransedyktig i et globalt råvaremarked må sjømatindustrien være fleksibel.

Det er samtidig viktig at vi legger til rette for at de mest fiskeriavhengige samfunnene får flere bein å stå på. Å bidra til en fremtidsrettet og konkurransedyktig sjømatindustri er et av mine viktigste prosjekter de neste årene, i tråd med regjeringens plan for Norge. Vi har blant annet satt ned et utvalg som skal gjennomgå pliktsystemet for å vurdere om ordningen bedre kan bidra til å sikre stabil tilførsel av råstoff til sjømatindustrien, og en ekspertgruppe som skal foreslå tiltak for å forbedre kvaliteten på råstoffet som landes. Vi skal også arbeide for at de årlige fiskereguleringene i større grad innrettes slik at de sikrer tilgang på råstoff for sjømatindustrien.

For en næring som eksporterer 95 prosent av produksjonen til 150 land er det viktig at vi forholder oss til våre handelsrettslige forpliktelser, som begrenser bruk av statsstøtte til fiskere eller fiskeindustrien.

Jeg vil fortsette å arbeide langs flere spor for at sjømatindustrien skal være lønnsom og tilpasningsdyktig, og for en sterkere kobling mellom uttaket av fellesskapets ressurser og aktivitet, sysselsetting og investeringer i lokalsamfunnene.

SPØRSMÅL NR. 2328

Innlevert 11. april 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 19. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvordan følger regjeringen opp Stortinget sitt vedtak om å redusere statsforvalternes mulighet til å fremme innsigelse på lokale planar som ikke har nasjonal betydning, og vektlegge lokale vedtak i innsigelsesbehehandlingen?

Grunngjeving:

Stortinget vedtok dette: Stortinget ber regjeringen redusere statsforvalterens mulighet til å fremme innsigelse på lokale planer som ikke har nasjonal betydning, og vektlegge lokale vedtak i innsigelsesbehandlingen.

Svar:

Regjeringen har allerede tatt grep for å bedre praktiseringen av innsigelsesordningen. Gjennom innsigelsesprosjektet som jeg har satt i gang, vil departementet se nærmere på statlige og regionale myndigheters bruk av innsigelser. Dette gjelder også for statsforvalterne, og mitt departement har allerede etablert god dialog med statsforvalterne om dette.

Som en del av arbeidet vil jeg også ta initiativ til å forbedre samordningen av statlige styringssignaler i arealpolitikken. I den sammenheng vil det være aktuelt å se nærmere på føringene for bruk av innsigelser, og om terskelen for innsigelser ligger på riktig nivå.

SPØRSMÅL NR. 2329

Innlevert 11. april 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen
Besvart 16. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en reell omlegging av ordningen for rettferdsvederlag, herunder en modernisering av dokumentasjonskrav, arbeidsprosesser og utmålingspraksis, slik at ordningen ikke lenger preges av årelange prosesser, uforholdsmessig ressursbruk og lave utmålinger, men faktisk fungerer som et effektivt og rettferdig oppreisningssystem for dem som har vært utsatt for alvorlig offentlig svikt?

Begrunnelse:

Ordningen for rettferdsvederlag ble etablert for å gi et siste vern til personer som har vært utsatt for alvorlig svikt fra det offentlige. I dag fremstår ordningen som et system som i økende grad sliter med å oppfylle sitt eget formål. Søkere må gjennom omfattende og tidkrevende dokumentasjonsprosesser som ofte strekker seg over mange måneder, og som forutsetter krevende innsynsprosesser og gjennomgang av til tider enorme mengder med dokumenter. I andre tilfeller finnes ikke dokumentasjon, fordi dokumentasjonskrav ikke er fulgt. Dette er en uforholdsmessig byrde for mennesker som allerede har opplevd svikt, og som kan ha begrensede ressurser til å håndtere slike prosesser.

I tillegg er saksbehandlingstiden blitt så lang at mange opplever ordningen som lite tilgjengelig og lite forutsigbar. Når både saksforberedelse og behandling samlet kan ta flere år, svekker det ordningens legitimitet og gjør at mange mister troen på at de vil få en rettferdig vurdering. Utvalget har selv pekt på økende restanser og kapasitetsutfordringer, noe som tyder på at utfordringene ikke kan løses gjennom mindre justeringer, men krever en mer grunnleggende gjennomgang av hele innretningen.

Utmålingspraksisen bidrar ytterligere til utfordringsbildet. Selv i saker der det er dokumentert omfattende svikt, ligger utbetalingene ofte betydelig under maksimalbeløpet. Mange opplever at beløpene ikke står i rimelig forhold til den urett de har vært utsatt for, og at ordningen dermed ikke gir den reelle oppreisningen som var intensjonen. Dette skaper et inntrykk av at ordningen i for liten grad er rigget for å møte dagens behov.

Når ordningen både er ressurskrevende, langvarig og gir lave utmålinger, er det grunn til å stille spørsmål ved

om den fungerer etter hensikten. Det er derfor behov for en helhetlig omlegging av dokumentasjonskrav, arbeidsprosesser og utmålingspraksis, slik at ordningen igjen kan fungere som et effektivt, rettferdig og verdig oppreisningssystem for dem den er ment å hjelpe.

Svar:

Jeg er glad for at det er engasjement rundt rettferdsvederlagsordningen. Jeg er imidlertid ikke uten videre enig i at ordningen ikke fungerer etter hensikten. I 2025 økte søknadstallene med 60 % fra 510 i 2024 til 817. De økende søknadstallene tilsier at informasjonen om ordningen når dit den skal, og at Stortingets anmodningsvedtak, jf. Stortingsvedtak 111 (2020-2021) 26. november 2020, om gi mer og bedre informasjon, er fulgt effektivt opp.

De fleste sakene gjelder «tapt barndom». Det rettes ofte kritikk mot flere offentlige instanser, i ulike kommuner, over forholdsvis lange tidsperioder, - ofte for et helt liv. Uavhengig av organisering er det ikke til å komme forbi at slike saker er ressurskrevende å behandle. I tillegg har søkerne over tid blitt yngre, og nyere saker inneholder mye mer dokumentasjon enn eldre saker.

Samtidig er dokumentasjon nødvendig dersom staten skal utbetale kompensasjon for offentlig svikt. Dette henger sammen med beviskravet om sannsynlighetsovervekt, og er nødvendig uavhengig av hvordan ordningen er organisert. Fordelen med dagens ordning er at det er faginstansene som innhenter dokumentasjon. Søkerne må i liten grad selv gå gjennom vanskelige og omfattende dokumentasjonsprosesser. Dette letter arbeidet for søkerne, men bidrar samtidig noe til en lengre saksbehandlingstid.

Når gjelder størrelsen på vederlaget minner jeg om at oppreisningsbeløpene i norsk erstatningsrett er moderate. Høyesterett legger til sammenligning til grunn at opp-reisning for voldtekt til samleie normalt utgjør 2 G (260 320 kr i 2025) og 3 G (390 480 kr i 2025) til etterlatte for drap. Rettferdsvederlag er ikke ment å erstatte økonomisk tap eller å være en full kompensasjon for det man har vært utsatt for. At sakene er foreldet har også noe å si for utmålingsnivået. Formålet er å gi en «håndsrekning» når søkeren ikke har krav på annen kompensasjon. Rettferdsvederlagsutvalget utmåler et skjønnsmessig beløp basert på rimelighet, i tråd med gjeldende praksis. Med et maksbeløp på 250 000 kroner, og gjennomsnittlig utbetaling på i overkant av 170 000 kroner per sak i 2025, mener jeg at vederlaget ligger på et akseptabelt nivå.

I 2025 var samlet saksbehandlingstid 25,1 måneder, mot 25,6 måneder i 2024. Dette inkluderer utredning i faginstans(er), forberedelse hos Statens sivilrettsforvaltning og vedtak i utvalget. I lys av de økte søknadstallene vil ordningen åpenbart kreve mer ressurser fra de forvaltningsorganene som utreder sakene i tiden fremover. Målsetningen er at behandlingen i faginstansene alene, ikke skal overstige ett år. I faginstansene Utdanningsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet var saksbehandlingstiden i 2025 henholdsvis 15 måneder, 18,4 måneder, og 11 måneder i 2025, mot 12 måneder, 20,2 måneder og 22 måneder i 2024. Rettferdsvederlagsutvalget behandler sakene i underkant av to måneder etter at de er ferdigstilt av sekretariatet.

At saksbehandlingstiden øker i perioder med høye søknadstall er ikke unaturlig, og kan ikke uten videre tas til inntekt for at ordningen ikke fungerer. Jeg vil likevel sørge for at Statens sivilrettsforvaltning fortsetter å se på hvilke muligheter som finnes for å få til ytterligere effektivisering av saksbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 2330

Innlevert 11. april 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen
Besvart 20. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener helse- og omsorgsministeren at dagens praksis, hvor pasienter med mistanke om ADHD må være rusfrie før utredning kan gjennomføres, er faglig og etisk forsvarlig, sett i lys av at mange pasienter med udiagnostisert ADHD selvmedisinerer seg med rusmidler og dermed i praksis utestenges fra nødvendig diagnostikk og behandling?

Begrunnelse:

Det rapporteres om betydelige utfordringer knyttet til utredning av ADHD hos personer med samtidig rus-

problematikk. I praksis opplever mange pasienter at de ikke får tilgang til utredning fordi det stilles krav om rusfrihet over tid før diagnostisk vurdering kan gjennomføres.

Dette skaper en særlig krevende situasjon for personer som i utgangspunktet kan ha og mest sannsynlig har udiagnostisert ADHD, og som benytter rusmidler som en form for selvmedisinering. For disse pasientene kan kravet om rusfrihet utgjøre en barriere som i realiteten hindrer tilgang til nødvendig helsehjelp.

Problemstillingen er spesielt alvorlig i barnevernsinstitusjoner, hvor det rapporteres at barn og unge med tydelige symptomer på ADHD ikke blir utredet nettopp på grunn av rusbruk. Dette kan føre til at de i stedet tyr til selvmedisinering, noe som ytterligere forsterker en negativ utvikling og øker risikoen for langvarige rusproblemer.

Flere fagpersoner har pekt på at det ikke nødvendigvis er et absolutt faglig krav om full rusfrihet for å kunne stille en ADHD-diagnose, og at dagens praksis i større grad kan være styrt av rigide tolkninger av regelverk fremfor individuell medisinsk vurdering.

På denne bakgrunn bes det om en vurdering av om dagens praksis er hensiktsmessig, og om det er behov for å gjennomgå retningslinjer og praksis for å sikre at denne pasientgruppen får tilgang til nødvendig utredning og behandling.

Svar:

I den nåværende nasjonale, faglige retningslinjen for utredning og behandling av ADHD fra Helsedirektoratet fremgår det at utredning skal inkludere kartlegging av samtidige tilstander, herunder rusmiddelbruk. Videre vurderes det som forsvarlig at personer som har fått diagnosen og i tillegg har en rusmiddelavhengighet, inkludert personer under legemiddelassistert rehabilitering (LAR), kan gis tilbud om behandling med sentralstimulerende legemidler. Direktoratet presiserer her at kombinasjonsbehandling krever tett oppfølging av spesialisthelsetjenesten for å lykkes, men at enkelte ganger fungerer pasienter så godt i hverdagen at det kan vurderes om behandlingen skal overføres til fastlegen/kommunale tjenester.

Departementet mottok like før påske svar på oppdraget gitt til Helsedirektoratet i tildelingsbrevet for 2026 om å vurdere revidering av nasjonal faglig retningslinje og behov for andre tiltak knyttet til problemstillinger ved mistanke om ADHD, diagnostisering, behandling og oppfølging. Det vises her til et nasjonalt fagmøte om ADHD i juni 2025, hvor det bl.a. ble fremhevet som problematisk å praktisere et absolutt krav om rusfrihet for utredning av ADHD. Direktoratet bekrefter i leveransen at retningslinjen vil bli revidert. Blant de øvrige anbefalinger til departementet er å få på plass mer standardiserte prosedyrer og en harmonisering av praksis i henvisning, utredning og behandling. Særlig pekes det på behovet for å utrede om det bør innføres felles funksjonsmål og systematisk funksjonskartlegging. Dette vil kunne bidra til mer likebehandling og til redusert uønsket variasjon, ifølge Helsedirektoratet.

Departementet har nå startet med å gjennomgå rapporten og anbefalingene om videre oppfølging av feltet. Siden problemstillingene favner mange områder av samfunnet vil vi samarbeide tett med andre sektordepartementer om tiltak for å sikre at mennesker med nevrovariasjon og ADHD får riktig hjelp på rett nivå. Samtidig må vi se på hvordan vi kan tilpasse og utvikle ulike deler av samfunnet gjennom bedre forståelse og økt kunnskap om temaet, slik at færre personer skal oppleve å falle utenfor viktige sosiale arenaer for livsutfoldelse og samfunnsdeltakelse.

SPØRSMÅL NR. 2331

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 16. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Etter en rekke advarsler og bekymringsmeldinger, mener justisministeren at Vest politidistrikt er tilstrekkelig prioritert for å kunne løse sitt viktige samfunnsoppdrag, og mener statsråden er der forsvarlig at det de siste årene er kuttet kraftig i politidekningen i Bergen og at de nå vurderes å kutte i patruljering?

Begrunnelse:

Over lang tid har politiet advart mot at man ikke i tilstrekkelig grad prioriterer og satser på dem i budsjettene.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen, økende alvorlig kriminalitet og et skjerpet trusselbildet, er alle gode grunner for å ta politiets bekymringer på største alvor. Vest politidistrikt er stort og har krevende geografi, logistikk samtidig som distriktet også har svært viktig og kritisk infrastruktur. Politidekningen i Bergen som Norges nest største by er alt kraftig redusert, og mye av f.eks. forebyggende arbeid er kuttet til benet. Nå varsles det om at situasjonen er så alvorlig at politiet vurderer å slutte med patruljering. Trygghet for Innbyggere, lokalsamfunn og ikke minst Norge i sin helhet Skal sikres av et godt rustet politi. Den etterlengtede langtidsplanen for politiet som Fremskrittspartiet fikk gjennomslag for har imidlertid latt vente på seg for å nevne noe. Ressursene Arbeiderparti regjeringen gir til politiet på budsjettene er overhodet ikke tilstrekkelig, og situasjonen må betegnes som uakseptabel.

Svar:

Politidirektoratet opplyser at Vest politidistrikt sine utfordringer med bemanning i geografisk driftsenhet Bergen, Askøy og Øygarden er løst ved hjelp av bruk av overtid og at kutt i patruljering ikke har blitt diskutert som et alternativ.

Vest politidistrikt har i likhet med de andre politidistriktene fått en betydelig økning i sine budsjetter siden regjeringen overtok. Fra 2021 til i dag har Vest politidistrikt sitt budsjett hatt en nominell økning på over 500 mill. kroner, en økning på 37 prosent.

Politidirektoratet har ansvaret for å fordele midler mellom politidistrikter og andre enheter i tråd med føringene som er gitt av Stortinget eller som er gitt av departementet gjennom tildelingsbrevet. Politimesteren i hvert distrikt har ansvar for å fordele midler innenfor politidistriktets budsjett, og prioritere etter lokale forhold og behov.

Regjeringen er opptatt av å få mest mulig kriminalitetsbekjempelse, beredskap og gode tjenester ut av pengene. Regjeringen styrer derfor på effekt og resultater, ikke antall ansatte i ulike stillingskategorier. Det gir politiet rom til å prioritere hvilke ressurser de har mest behov for i de ulike distriktene.

Politibetjenter er viktig, men for å bekjempe kriminalitet trenger politiet en bredde i sin kompetanse. Politiet er helt avhengig av for eksempel kodere og økonomer for å kunne gå etter de kriminelles økonomi.

SPØRSMÅL NR. 2332

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen
Besvart 20. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at felles vurderingsenheter for tverrfaglig spesial rusbehandling (TSB) i helseforetakene informerer pasienter om retten til fritt sykehusvalg og tar i bruk kapasitet i ideell sektor?

Begrunnelse:

I Helsetalen 2026 ble viktigheten av fritt sykehusvalg fremhevet, og som statsråden ganske riktig påpekte er det alt for få som vet om muligheten for å velge behandlingssted.

Blant pasienter i TSB er kunnskapen om dette særlig lav. Ifølge en undersøkelse fra Blå Kors vet bare 35 prosent av pasientene om muligheten for å velge behandlingssted. 74 prosent mente likevel det var viktig å kunne velge.

De siste årene har signalene fra helseforetaket og Arbeiderpartiets helsepolitikere vært at det offentlige skal ta over mer av behandlingen i TSB, på tross av at flere organisasjoner på feltet har uttrykt bekymring for mangfoldet i rusbehandlingen og hvordan det slår ut for pasienten at tilbudet strømlinjeformes. Denne utviklingen er også i strid med signalene fra statsråden om å ta i bruk alle gode krefter for å få ned helsekøene og økt bruk av fritt sykehusvalg.

Flere har erfaringer med at felles vurderingsenheter ikke informerer godt nok om valgmuligheten og i stedet, nesten på automatikk, henviser til et tilbud i offentlig regi.

Når det offentlige «henter hjem» tjenester i stedet for å bruke ideelle og private, trues pasientenes valgfrihet. Å kunne velge behandlingssted kan bidra til økt motivasjon og dermed bedre relasjoner til behandler og større vilje til å gjennomføre behandlingsforløpet.

Svar:

Pasienter som trenger rusbehandling skal få god hjelp, både i sykehusene og av private med avtale. Innen rusfeltet er det et stort innslag av private aktører som sikrer mangfold i tilbudene. Regjeringen ønsker å videreutvikle det gode samarbeidet med ideelle aktører innenfor helse og omsorgssektoren, og utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet.

Fritt sykehusvalg er en viktig pasientrettighet som ble innført i 2001. Jeg er enig med spørsmålsstiller i at det å kunne velge behandlingssted kan bidra til økt motivasjon og mulighet for å gjennomføre et behandlingsforløp. Dette kan ha stor betydning for personer med rus- og avhengighetslidelser.

I forbindelse med spørsmålet har jeg bedt de regionale helseforetakene om status for vurderingsenhetene innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), og om deres rolle i å informere pasientene om sin rett til fritt sykehusvalg. Jeg gjengir hovedtrekk i tilbakemeldingene.

Helse Midt-Norge RHF

Helse Midt-Norge RHF har egne TSB-vurderingsinstanser i sine tre sykehusforetak. Alle pasienter som gis rettighetsstatus og som har behov for døgnbehandling innen TSB, orienteres om retten til fritt sykehusvalg, i tråd med gjeldende regelverk. Vurderingsinstansene orienterer både muntlig og skriftlig, og det sendes informasjonsbrev til pasienten om at retten til nødvendig helsehjelp er innfridd, herunder opplysninger om retten til fritt sykehusvalg, inkludert mulighet til å velge mellom offentlige og ideelle avtaleleverandører.

Helse Midt-Norge RHF følger utviklingen og behovet for døgnkapasitet tett og ser at kapasiteten hos private ideelle med driftsavtale i Helse Midt-Norge blir utnyttet. Dette dokumenteres gjennom beleggstall og regional pasientstrømoversikt for TSB. Dette indikerer at tilbudene er en integrert og aktivt brukt del av det samlede TSB-tilbudet i regionen.

St. Olavs hospital har en regional funksjon som bistår helseforetakene og pasienter som benytter seg av retten til fritt sykehusvalg.

Helse Midt-Norge RHF har i tillegg avtaler med to private ideelle avtaleleverandører lokalisert i regionen, og helseforetakene samt den regionale seksjonen har et tett samarbeid med disse, blant annet gjennom bistandsteam og felles fagledernettverk TSB. Avtaleleverandørenes helsetjenester anses som et viktig supplement til helseforetakenes egne behandlingstilbud, for å sikre at regionen i størst mulig grad kan tilby differensierte TSB-tjenester tilpasset den enkelte pasients behov.

Helse Nord RHF

Universitetssykehuset Nord-Norge HF er bedt om å kommentere spørsmålet og opplyser blant annet at pasienter, de som henviser, pårørende eller andre samarbeidspartnere som kontakter vurderingsinstansen for TSB ved UNN, blir informert om ulike behandlingsalternativer dersom de tar kontakt for råd eller veiledning i forbindelse med henvisning til rusbehandling.

Dersom pasienter uttrykker ønske om behandling ved et konkret navngitt behandlingssted, skal det foreligge særlige grunner for at ønsket ikke kan imøtekommes. I praksis innebærer dette at de fleste pasienter som ønsker et spesifikt behandlingssted, vil få dette innvilget dersom de får rett til døgnbehandling.

Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF har innhentet informasjon fra helseforetakene. Jeg gjengir hovedtrekk fra svarene:

Akershus universitetssykehus HF

Ved Akershus universitetssykehus HF er det etablert rutiner for å sikre at pasienter innen TSB mottar informasjon om sine rettigheter, herunder retten til å velge behandlingssted. Informasjon om pasientrettigheter, inkludert valg av behandlingssted, formidles skriftlig i forkant av oppstart av utredning og behandling, blant annet gjennom henvisning til relevante ressurser på helsenorge.no. For pasienter som vurderes for døgnbehandling gis det i tillegg særskilt informasjon om valgmuligheter knyttet til behandlingssted.

Oslo universitetssykehus HF

Oslo universitetssykehus HF har et felles henvisningsmottak for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) som arbeider kontinuerlig for å bedre kvaliteten på den helhetlige behandlingen fra henvisning mottatt til avsluttet behandling i spesialisthelsetjenesten.

Oslo universitetssykehus HF har som et satsingsområde å bedre samhandlingen med så vel Oslo kommune som de private samarbeidspartnerne Helse Sør-Øst RHF har avtale med. Dette bidrar til å optimalisere den samlede kapasitetsutnyttelsen. Informasjon til pasientene om valgmulighetene i hele behandlingsforløpet inngår i dette arbeidet. Helseforetakets erfaring er at mange av pasientene kjenner godt til valgmulighetene når det gjelder døgnbehandling.

Pasientens rett til å velge behandlingssted sikres gjennom proaktiv veiledning i brev og direkte kontakt med pasient og henviser. Forventet ventetid rapporteres kontinuerlig til den nasjonale tjenesten "Velg behandlingssted" på helsenorge.no.

Vestre Viken HF

Vestre Viken HF har én sentral vurderingsenhet for TSB for alle henvisninger til inneliggende opphold for avgiftning og døgnbehandling. Henvisninger til poliklinisk

behandling i TSB vurderes ved de fem lokale distriktspsykiatriske sentrene (DPS).

Vurderingsenheten for døgnplasser har god samarbeidspraksis med de 22 private avtaleinstitusjonene i Helse Sør-Øst og tilstreber jevnlige samarbeidsmøter for å sikre oversikt over konsept, kompetanse og faglig innhold i tilbudene.

Vestre Viken HF etablerte i 2023 at det ved vurdering av døgnopphold for TSB brukes en journalmal hvor henvisers og pasientens ønske for valg av behandlingssted dokumenteres i et eget punkt. I svarbrev til pasient og henviser journalføres om pasientens ønske for valg av sted er tatt høyde for. I svarbrevet ligger det lenke til helsenorge.no om pasientrettigheter, hvor det bl.a. opplyses om rett til valg av behandlingssted.

Sykehuset i Vestfold HF

Sykehuset i Vestfold HF har etablert ett felles tverrfaglig inntaks- og vurderingsteam for hele TSB-området for foretaket som omfatter rus- og LAR-poliklinikker, avgiftningsposter, samt utrednings- og behandlingspost. Vurderingsteamet vurderer både nye henvisninger og behov for endring i behandlingsnivå.

Pasientens rett til å velge behandlingssted ivaretas gjennom etablerte rutiner for informasjon og medvirkning. Pasientene mottar skriftlig informasjon om valgmulighetene ved tildeling av time og ved henvisning til døgnopphold. Når døgnbehandling vurderes som aktuelt, har poliklinisk behandler dialog med pasienten om aktuelle behandlingsalternativer. I dialogen benyttes nettressurser som helsenorge.no og tsbnorge.no hvor behandlingssteder og ventetider kan undersøkes.

Sykehuset i Østfold HF

Sykehuset Østfold HF har totalt fem poliklinikker som er vurderingsenheter innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Poliklinikkene har god kunnskap om pasientens rettigheter til fritt å velge behandlingssted, og når det vurderes at det foreligger indikasjon for langtids døgnbehandling, har poliklinikkene rutiner for at pasientene mottar informasjon tilpasset deres situasjon og behov. Informasjonen gis i hovedsak muntlig, ved at behandler går i dialog med pasienten om aktuelle behandlingsalternativer, og informasjon om pasientens rett til fritt valg av behandlingssted er en sentral del av denne dialogen.

Pasientene er sårbare, og det kan noen ganger være vanskelig å motivere til behandling. Ofte foregår derfor denne dialogen over tid, gjennom flere pasientmøter og samtaler, og vi anser derfor at pasientene mottar grundig og adekvat informasjon. Pasienten informeres samtidig om sin rett til fritt valg av behandlingssted. Pasientene får også informasjon om bruk av ressurser som helsenorge.no for å få oversikt over aktuelle behandlingssteder og ventetider.

Sykehuset Telemark HF

I stor grad inneholder henvisninger til TSB i Telemark et ønske om hvor behandlingen skal gjennomføres. Kommunene i Telemark har god oversikt over tilbudet til både helseforetaket og de ideelle/private avtalepartnerne i regionen, og har drøftet sykehusvalg med pasienten på forhånd.

TSB vurderingsteam i Telemark er rigget slik at de har kapasitet til å kontakte pasienten der henvisningen har vært svak med tanke på tydelig behandlingsbehov og/eller behandlingssted. Det gis alltid informasjon om rett til å velge behandlingssted når vi er i kontakt med henviste pasienter, samt informasjon om hvilke tilbud/forskjeller som finnes hos de forskjellige avtalepartnerne. TSB vurderingsteam skal etterstrebe å innvilge rusbehandling i tråd med nasjonale retningslinjer og prioriteringsveileder. Å finne rett behandlingssted er en viktig del av å lykkes med behandlingen.

Sykehuset Innlandet HF

Sykehuset Innlandet HF har over tid hatt et godt samarbeid med private og ideelle samarbeidspartnere. Behandler og pasient drøfter alternativer, og vurderer sammen hvilken behandling som har størst sannsynlighet for best mulig resultat.

Sykehuset Innlandet har fram til nå hatt fire vurderingsenheter, et i hvert av de fire DPS-ene. Felles vurderingsenhet organisert i avdeling TSB med deltakere fra hvert av de fire DPS-ene, etableres i løpet av de nærmeste månedene. Vurderingsenheten vil i samarbeid med behandlerne i TSB poliklinikk videreføre den gode praksisen som er etablert.

I Innlandet tilbys majoriteten av døgnbehandling hos private og ideelle behandlingstilbydere. Alle pasienter rettighetsvurderes ut fra nasjonal veileder.

Sørlandet sykehus HF

Sørlandet Sykehus HF har et felles henvisningsmottak for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) som arbeider kontinuerlig for å sikre og bedre kvaliteten på den helhetlige behandlingen.

Pasientens rett til å velge behandlingssted sikres gjennom proaktiv veiledning i brev og direkte kontakt med pasient og henviser. I brev til pasient er det et eget avsnitt med «Bli kjent med dine rettigheter som pasient», hvor det også er kontaktinformasjon til veiledningstjenesten. Forventet ventetid rapporteres kontinuerlig til den nasjonale tjenesten "Velg behandlingssted" på helsenorge.no.

Helse Vest RHF

Alle helseforetak i Helse Vest, med unntak av Helse Førde HF, har sentrale vurderingsenheter for vurdering av henvisninger innen TSB. I Helse Førde er vurdering av henvisninger lagt til de tre DPS-ene: Nordfjord, Indre Sogn psykiatrisenter og Psykiatrisk klinikk Førde.

Det er utarbeidet en regional mal for brev som sendes ut til alle pasienter som får innvilget en pasientrettighet. Her opplyses om en rekke rettigheter.

I Helse Vest er kapasiteten hos private ideelle leverandører med avtale med Helse Vest utnyttet fullt ut de siste årene. Private leverandører er tett koblet opp mot det nærmeste helseforetaket for å ta en naturlig del av pasientstrømmen innen TSB.

De private behandlingstilbudene er sidestilt med de offentlige, alle private har både poliklinisk, ambulant og døgnbehandling, og vurderingsenheten sender pasienter der det er ledig plass og kapasitet. Tidligere år, når det har vært for få henvisninger til å fylle alle TSB-behandlingstilbud, har beskjeden til vurderingsenheten vært at de skal fordele pasienter jevnt, i forhold til størrelse, mellom offentlig og privat.

Det er positivt at det rapporteres om at pasientene innen TSB i stor grad orienteres om sine pasientrettigheter og at det er betydelig oppmerksomhet rundt ordningen med fritt sykehusvalg, slik jeg også var tydelig på i oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2026.

Samtidig mener jeg at det trolig er for få som kjenner til ordningen med fritt sykehusvalg og at muligheten for å velge behandlingssted må bli mer tilgjengelig og enklere å benytte enn i dag. Dette er også bakgrunnen for at jeg i helsetalen i januar i år varslet at vi skal styrke denne ordningen, og jeg vil komme tilbake til hvordan dette skal gjøres. Jeg viser til mitt svar til representanten Hauan på spørsmål nr. 1500 som gir et mer utfyllende svar om fritt sykehusvalg og arbeidet med ny pasient- og brukerrettighetslov.

SPØRSMÅL NR. 2333

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen
Besvart 20. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak, utenom å justere faktorbruken, vil statsråden iverksette innenfor gjenkjøpsordningen for å bringe relevant industri i Nord-Norge i kontakt med internasjonale forsvarsbedrifter som har gjenkjøpsforpliktelser i Norge?

Begrunnelse:

Jeg viser til at statsråden i sitt svar på mitt spørsmål Dokument nr. 15:799 (2025-2026) beskriver et pågående arbeid med å revidere vår forsvarsindustrielle strategi, og at det i den forbindelse også vil bli foretatt en gjennomgang av faktorbruken i industrisamarbeidsavtalene for å klarlegge om justeringer i disse faktorene, eller andre tiltak, kan bidra til blant annet å stimulere næringslivet i regionene bedre.

Gjenkjøp for bedrifter i Nord-Norge er tilnærmet null. Jeg har sett det fylkesvise gjenkjøpsregnskapet for perioden 2015-2024. Faktorene må justeres vesentlig for landsdelen. Det kan ikke være hverken riktig eller bra at det er de samme faktorer i Nord-Norge som det er for Buskerud.

Næringslivet i landsdelen er godt motivert for å arbeide med utenlandsk forsvarsindustri. Imidlertid har det vist seg å være tilnærmet umulig å få kontakt med de utenlandske forsvarsbedriftene som har gjenstående gjenkjøpsforpliktelser. Talløse henvendelser og invitasjoner blir ikke besvart.

De utenlandske bedriftene som har gjenkjøpsforpliktelser, må styres til å etablere kontakt med landsdelens forsvarsindustri. Forsvarsdepartementet bør iverksette konkrete tiltak overfor anskaffelsesmyndigheten slik at et samarbeide etableres mellom utenlandske forsvarsbedrifter og bedrifter i landsdelen som en konsekvens at det er motiverende tiltak og endrede faktorer gjeldende for landsdelen.

Nordområdene omtales av regjeringen som Norges viktigste strategiske satsingsområde. I en stadig mer alvorlig og uforutsigbar geopolitisk situasjon, er tiden overmoden for å gjennomføre tiltak i landsdelen – med tydelige prioriteringer for hvordan næringslivet i landsdelen kan bistås i å komme i tett kontakt med utenlandsk forsvarsindustri med gjenkjøpsforpliktelser.

Ambisjonene i regjeringens nordområdestrategi og i Langtidsplanen for Forsvaret må følges opp i praksis ved at næringslivet i landsdelen aktiveres og blir en del av gjenkjøpsregimet på lik linje som resten av landet.

Vi trenger sterke og stabile ordninger for samarbeid mellom sivile og militære aktører, inkludert deling av infrastruktur og en leverandørutvikling som også sikrer mindre, lokale aktører muligheten til å vinne anbud fra forsvaret. Lange logistikklinjer er ikke forenlig med høy beredskap.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 23.12. 2025 til Stortinget på spørsmål nr. 799 (2025-2026) fra representant Eilertsen, hvor jeg ga en redegjørelse for prinsippene regjeringen har lagt til grunn for industrisamarbeidsavtaler (tidligere omtalt som gjenkjøp).

Som jeg peker på der, anser jeg at de etablerte rammene for industrisamarbeid tjener norsk forsvarsindustri og nasjonale sikkerhetsinteresser godt.

Representanten uttrykker at bedrifter i Nord-Norge har fått liten uttelling for samarbeids-prosjekter, eller annen aktivitet, med basis i industrisamarbeidsavtaler mellom forsvarssektoren og internasjonal industri med gjenkjøpsforpliktelser, samt at nordnorske bedrifter har vanskeligheter med å oppnå kontakt med de internasjonale leverandørene.

I Meld. St. nr. 17 (2020-2021), som er siste gang Stortinget behandlet ordningen med industrisamarbeidsavtaler, legges det vekt på at internasjonal industri finner norske samarbeidsparter og underleverandører som de vurderer konkurransedyktige mht. pris og kvalitet. Alternativt at samarbeidsprosjektet representerer et teknologiområde som faller innenfor teknologiske kompetanseområder som er redegjort i Meld. St. nr. 17 (2020 – 2021) for å styrke den norske forsvarsindustrielle basen innenfor disse områdene.

Med bakgrunn i denne praksisen er det derfor et ansvar for de internasjonale leverandørene å finne norske samarbeidspartnere. Det gis informasjon fra Forsvarsmateriell om måter industrien kan finne hverandre, blant annet ved hjelp av kontaktnettet til Forsvars- og sikkerhetsindustriens forening (FSJ), men den konkrete kontakten må gå industrien i mellom.

I de tilfeller deler av industrisamarbeidsforpliktelsen ivaretas gjennom myndighet-til-myndighetsavtaler har Forsvarsdepartementet en mer direkte rolle i å finne aktuelle norske leverandører som kan kobles med den utenlandske myndigheten, slik som det for tiden arbeides med oppfølging av fregattsamarbeidet med Storbritannia. Det er for tidlig å si noe konkret om hva dette vil resultere i.

Som redegjort i tidligere refererte svar til Stortinget er Forsvarsdepartementet i gang med å revidere vår forsvarsindustrielle strategi, inkludert modellen for industrisamarbeid, men dette arbeidet er ikke konkludert.

Regjeringen arbeider kontinuerlig med å realisere målene i nordområdestrategien herunder å legge til rette for at industrien i Nord-Norge kan bidra i å realisere langtidsplanen.

SPØRSMÅL NR. 2334

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund
Besvart 16. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil statsråden trekke instruksen av 19. september 2022 (GI-15/2022) i lyset av Høyesteretts ferske dom i saken til Merharvit Teklia, der det blir slått fast at praksisen instruksen legger opp til ikke er i tråd med norsk lov og flyktningkonvensjonen, og hvilke følger vil dommen få for avslag på asylsøknader som utlendingsmyndighetene har gitt med bakgrunn i instruksen?

Begrunnelse:

Fredag før påske kom nyheten om at Merharvit Teklia vant fram i Høyesterett. Hun og hennes barn fikk oppholdstillatelse gjennom familiegjenforening i 2022. Hun søkte senere, i 2023, om asyl i Norge for henne selv og hennes barn, på bakgrunn av at hun risikerte forfølgelse og fengsling i Eritrea. Hun fikk avslag på søknaden, som følge av at hun alt hadde oppholdstillatelse gjennom familiegjenforening. Utlendingsmyndighetene la til grunn at søkere som allerede har oppholdstillatelse i Norge, ikke risikerer forfølgelse i hjemlandet fordi de ikke kan sendes tilbake dit.

Avslagene var i samsvar med en instruks fra september 2022. Før september 2022 kunne personer med oppholdstillatelse gjennom for eksempel familiegjenforening, også få innvilget asyl. Denne praksisen ble endret i 2022 som følge av instruksen, om slår fast at asylsøker med oppholdstillatelse i Norge som kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse, som utgangspunkt ikke vil ha en velbegrunnet frykt for forfølgelse eller overgrep etter utlendingsloven § 28 første ledd, fordi søkeren ikke trenger å returnere til hjemlandet.

Nå har Høyesterett slått fast at avslagene i Teklias sak var ugyldige, og konkludert med at praksisen instruk-

sen la opp til ikke er i tråd med norsk lov eller FNs flyktningkonvensjon. Retten slår fast at det ikke er adgang til å legge vekt på at søkeren har en annen oppholdstillatelse i Norge, og at den som risikerer forfølgelse i hjemlandet etter FNs flyktningkonvensjon artikkel 1 A, har krav på asyl i Norge etter utlendingsloven § 28. Dommen avklarer altså at det ikke er relevant i asylvurderingen om søkeren allerede har oppholdstillatelse i Norge på annet grunnlag.

Klassekampen skriver 7. april at minst 157 personer har fått avslag på sine søknader etter endret praksis som følge av instruksen.

Svar:

Instruks GI-15/2022, om vurdering av utlendingsloven § 28 første ledd når søkeren allerede har oppholdstillatelse i Norge, er opphevet som følge av Høyesteretts dom av 27. mars 2026 (HR-2026-726-A). Videre oppfølging av dommen er nå til vurdering i Justis- og beredskapsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2335

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund
Besvart 20. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Leieprisene fortsetter å øke, og igjen sitter over en million leietakere med stadig økende boutgifter, samtidig som vi ser en generell prisvekst for andre områder. En av årsakene til at prisene øker, er at vi mangler boliger, og at for mange boliger står tomme. Andre grupper har fått kompenserende tiltak når prisene øker.

Hva vil regjeringa gjøre for å styrke tiltak for leiemarkedet, og hvor mange flere boliger kan man få av å øke låneramma til Husbanken med hhv 6,7, 10 og 20 mrd., og hva er budsjettkonsekvensene av dette?

Begrunnelse:

Et av de meste effektive tiltakene vi har for å øke takten i boligbygging er å øke Husbankens låneramme. Det gir i tillegg til flere boliger, også en viktig satsing inn i byggebransjen, som er i en svært vanskelig situasjon.

Å øke låneramma til Husbanken er ikke en utgift for staten, siden lånene betales tilbake med renter. Konsekvensen for staten er derfor positiv. Et eksempel fra budsjettforhandlingene for 2026, der SV fikk forhandlet inn en økning på 2 mrd. til Husbanken, er at man kunne budsjetter med en økt inntekt til staten på 3 millioner kroner.

Dersom regjeringen er bekymret for hvordan økte investeringer i boligmarkedet slår ut i budsjettimpuls, så er SV selvsagt åpne for å se på kompenserende økning i skattlegging av boliger, særlig boliger som står tomme og ikke er i bruk.

Svar:

Regjeringen følger utviklingen i leiemarkedet tett, og vurderer kontinuerlig behov for tiltak og justering av virkemidler. Som representanten viser til, har leieprisene økt de siste årene. Økte bokostnader og leiepriser gjør at mange opplever boutgiftene som krevende å håndtere. Jeg deler bekymringen for økte boutgifter for husholdninger som leier, og regjeringen jobber bredt med tiltak for et trygt og forutsigbart leiemarked.

Økt boligbygging vil bidra til å lette trykket i leiemarkedet. Regjeringen har et ambisiøst mål om igangsetting av 130 000 nye boliger innen 2030. Dette er høyt prioritert og forankret i regjeringens plan for Norge. Flere boliger, både til leie og til eie, vil kunne bidra til å dempe konkurransen om leieboliger, og kan dermed ha en positiv effekt på leieprisutviklingen. Regjeringen tar en rekke grep for å nå målet om igangsetting av 130 000 nye boliger. Vi har blant annet satt i gang arbeid med forenkling og digitalisering av byggteknisk forskrift og lov- og forskriftsendringer som skal bidra til færre byggesøknader med mangler og mer forutsigbar tidsfristberegning. I tillegg har vi satt i gang et arbeid som skal bidra til innovasjon og produktivitetsvekst i byggenæringen.

Det skal være trygt og forutsigbart å leie bolig. I Meld. St. 13 (2023-2024) Bustadmeldinga Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet er leiemarkedet ett av fire innsatsområder. Som en del av innsatsen for leiemarkedet lanserte regjeringen i 2025 fem hovedgrep for leiemarkedet. De fem hovedgrepene samler den strat-

egiske innsatsen som allerede gjøres for et trygt og forutsigbart leiemarked:

1. Vi styrker botryggheten og bidrar til at folk har råd til husleien - Vi vil legge frem en ny boligleielov som skal styrke leieres rettigheter og samtidig gi utleiere insentiv til å leie ut. Bostøtten er et viktig virkemiddel for husholdninger med lav inntekt og høye boutgifter. Ni av ti bostøttemottakere leier boligen de bor i. Siden regjeringen tiltrådte har de årlige utbetalingene av bostøtte økt fra 2,7 mrd. kroner i 2021 til 4,1 mrd. kroner i 2025, og regjeringen har nå satt ned et utvalg som skal se på bostøttens rolle og formål.
2. Vi styrker tilbudet og sikrer fleksibiliteten for utleiere - Det har aldri blitt bygget flere studentboliger. I 2025 ble det gitt 3050 tilsagn og 2 366 tilskudd til bygging av studentboliger, og 5 000 studentboliger er under bygging. Fra 1. juli 2025 kan kommuner nå sette av spesifikke arealer til studentboliger i arealplanene sine. Vi demper også presset i leiemarkedet ved å styrke Husbanken. Vi har nesten doblet lånerammen til Husbanken. Vi jobber også med flere tiltak knyttet til korttidsutleie. Jeg viser til redegjørelsen for dette i svar til representant Hanne Beate Stenvaag på spørsmål nr. 1872.
3. Vi styrker håndhevingen av husleieloven og demper konflikter – Vi styrker Husleietvistutvalget og Leieboerforeningen, og bidrar til økt kapasitet i rådgivning og informasjon. Husleietvistutvalget og Husbanken er slått sammen for å samle og styrke virkemidlene på leiemarkedet.
4. Vi styrker arbeidet mot bostedsløshet - Vi prioriterer utvikling og utprøving av nye boligløsninger for bostedsløse og andre utsatte grupper på boligmarkedet gjennom målrettede tiltak. Husbanken følger utviklingen for utsatte grupper på boligmarkedet tett og skal i 2026 kartlegge bruk, tilbud og erfaringer med botilbudet til ROP-gruppen. Vi gjør det også enklere å søke om og tildele kommunal bolig gjennom Kobo og vi styrker innsatsen for å gjøre den boligsosiale loven bedre kjent blant kommuner.
5. Vi styrker innsatsen for dem som ønsker å gå fra å leie til å eie – Startlån prioriteres høyest innenfor Husbankens låneramme. Vi har økt lånerammen og vi gjør det enklere å kjøpe bolig.

Lån fra Husbanken skal være et supplement til private kredittinstitusjoner, og bidra til å nå boligpolitiske mål som ellers ikke ville blitt nådd. Husbanken gir startlån, lån til utleieboliger, lån til boligkvalitet og lån til studentboliger. I 2026 er Husbankens låneramme 34 mrd. kroner. Dette er et svært høyt nivå, og en økning i lånerammen på 15 mrd. kroner siden vi overtok i 2021.

I 2025 ga Husbanken tilsagn om lån til boligkvalitet for 13,8 mrd. kroner til oppføring, kjøp, ombygging og oppgradering av 3 545 boliger. Dersom vi legger disse tallene til grunn, vil en i økning lånerammen på henholdsvis 6 mrd. kroner, 7 mrd. kroner, 10 mrd. kroner og 20 mrd. kroner kunne bidra til anslagsvis 1 550, 1 800, 2 550 og 5 100 boliger. Anslagene er beheftet med usikkerhet, og avhenger blant annet av både størrelse på boligene og lokasjon.

I beregningen av budsjetteffekter, har jeg lagt til grunn at hele økningen går til lån til boligkvalitet, lån til utleieboliger og lån til studentboliger. Ettersom det tar flere år å ferdigstille boligprosjekter som Husbanken lånefinansierer, vil en økning i lånerammen ha effekt over flere år. Jeg har forutsatt en varig økning fra og med 2027 og at hele økningen blir disponert. Provenyeffektene av å øke lånerammen med henholdsvis 6, 7, 10 og 20 mrd. kroner fremgår av tabellene nedenfor.

(beløp i mill. kroner)

Effekt av å øke lånerammen med 6 mrd. kroner

	2027	2028	2029	2030
2412.90 Nye lån	422	2 232	4 055	4 513
5312.90 Avdrag	2	33	152	355
5615.80 Renter	8	53	158	328

Effekt av å øke lånerammen med 7 mrd. kroner

	2027	2028	2029	2030
2412.90 Nye lån	492	2 604	4 731	5 265
5312.90 Avdrag	3	39	177	414
5615.80 Renter	10	62	184	382

Effekt av å øke lånerammen med 10 mrd. kroner

	2027	2028	2029	2030
2412.90 Nye lån	703	3 720	6 758	7 521
5312.90 Avdrag	4	55	253	592
5615.80 Renter	14	88	263	547

Effekt av å øke lånerammen med 20 mrd. kroner

	2027	2028	2029	2030
2412.90 Nye lån	1 406	7 439	13 517	15 044
5312.90 Avdrag	8	110	508	1 189
5615.80 Renter	27	176	526	1 099

SPØRSMÅL NR. 2336

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen
Besvart 21. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren klargjøre hvorfor Forsvarsmateriell (FMA) utlyser viktige rammeavtaler i hele EØS-området, når det åpenbart ikke er påkrevd etter EØS-avtalen?

Begrunnelse:

Det vises til forsvarsministerens svar i dokument nr. 15:2061 (2025-2026).

Det fremstår fremdeles uklart, ubegrunnet og unødvendig hvorfor FMA utlyser viktige rammeavtaler i hele EØS-området, da EØS-avtalen åpner for unntak som kan begrunnes med å beskytte nasjonal sikkerhet, forsyningssikkerhet og forsvarsinteresser. Dette er vilkår som bør kunne anvendes i en anbudskonkurranse om å anskaffe fisk og fiskeprodukter til Forsvaret.

Spørsmålsstiller har stor forståelse for at det er et omfattende, ressurskrevende og tidskrevende arbeid å gjenoppbygge Forsvaret. Da fremstår det ytterligere uforståelig at FMA velger å bruke tid på unødvendige prosesser, som å utlyse og gjennomføre en omfattende anbudskonkurranse om å anskaffe fisk og fiskeprodukter i hele EØS. Både fordi Forsvaret åpenbart trenger korte forsyningslinjer i kriser eller krig, men også fordi Norges fremste produsenter av fisk ligger i umiddelbar nærhet til Forsvarets kjerneområde.

Videre styrker det ikke fornuften bak en slik rammeavtale, i hele EØS-området, at det samtidig skal kombineres med lokale avtaler. Det gjør at hele prosessen fremstår formålsløs.

Etter spørsmålsstillers syn fremstår dette som nok et eksempel på unødvendige prosesser i forsvarsbyråkratiet som forsinker opprustningen av Forsvaret.

Svar:

Som tidligere meddelt tar regjeringen sikte på å ha større grad av lokale innkjøp fra små- og mellomstore bedrifter, som er viktig for beredskaps- og forsyningssikkerheten i et totalforsvarsperspektiv. Jeg deler representantens syn på at det er viktig å bruke lokale leverandører og at vi ikke er kommet langt nok på dette området.

I henhold til EØS-regelverket er man pliktig til å kunngjøre konkurranser i hele EØS dersom den anslåtte verdien er over 1,49 mill. kroner , så lenge ikke noen av unntaksbestemmelsene i EØS-avtalen eller anskaffelsesregelverket gjør seg gjeldende. Ett hovedprinsipp er at man ikke kan favorisere norske leverandører. Bruk av unntaksbestemmelser, som EØS artikkel 123, er kun aktuelt dersom det foreligger behov eller krav som ikke kan ivaretas innenfor disse regelverkene. Unntak skal brukes restriktivt.

I den aktuelle saken med anskaffelse av fisk og fiskeprodukter ble det i våre underliggende etater vurdert at anskaffelsen kunne gjennomføres fullt ut i tråd med anskaffelsesforskriften (FOA) og at det ikke var hjemmel til unntak. Avtalen ble utlyst i EØS-området i samsvar med EØS-avtalen. Likevel er lokale leverandører, først og fremst i nordområdene, ivaretatt gjennom at rammeavtalen vil være såkalt ikke-eksklusiv, som vil si at det åpner for egne avtaler med lokale leverandører. Dette er en mulighet jeg forventer at Forsvaret vil benytte der det er et lokalt eller regionalt marked som dekker Forsvarets behov og der det ellers anses fordelaktig.

Jeg vil som sagt følge opp arbeidet videre både gjennom rapportering på omfang og se nærmere på om det kan settes inn flere tiltak for å sikre lokale og regionale innkjøp. Enkelte tiltak vil kunne kreve ytterligere utredning og klargjøring av hensiktsmessigheten, og hvordan det eventuelt skal innrettes, slik at dette ikke går på bekostning at Forsvarets kjerneoppgaver.

SPØRSMÅL NR. 2337

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad
Besvart 20. april 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en selvstendig gjennomgang av bruken av konsulenttjenester i bistanden?

Begrunnelse:

Panorama Nyheter har gjennom en rekke artikler dokumentert at eierne i konsulentselskapet Abyrint, som tar bistandsoppdrag på vegne av Verdensbanken, har tatt ut svært store utbytter de siste årene. Etter Panoramas beregninger har de to eierne til sammen tatt ut nær 67 millioner kroner i utbytte før skatt, samt årlig millionlønn siden 2014. Overskuddet kommer i all hovedsak fra bistandsfinansierte oppdrag i Somalia, først betalt av Norge og senere av det norskstøttede Verdensbank-fondet for Somalia, ifølge nettstedet.

Når eiere i Abyrint kan ta ut titalls millioner i utbytte fra bistandsfinansierte oppdrag, er det et tydelig tegn på at systemet ikke fungerer som det skal. Det kan i verste fall bidra til å svekke den allerede skjøre tilliten til norsk bistand. Det bør bekymre alle som er opptatt av at Norge skal fortsette å bidra med betydelige midler til internasjonalt humanitært arbeid.

Svar:

Jeg viser til spørsmål 2337 fra representanten Hermstad som omhandler konsulenttjenester i bistanden.

Som representanten er kjent med, har jeg tatt initiativ til prosjekt Vendepunkt, som er en bred gjennomgang av norsk utviklingspolitikk med formål å sørge for at den er tilpasset til en ny tid. Vendepunkt skal gi grunnlag for en langsiktig norsk utviklingspolitikk. Resultatet skal legges fram for Stortinget i form av en Stortingsmelding våren 2027.

I forbindelse med prosjekt Vendepunkt har jeg sagt at jeg ønsker meg en mer kritisk debatt om hva vi bruker penger på. Det er naturlig å også se på bruk av konsulenttjenester i bistanden. Kampen om hver budsjettkrone kommer til å bli tøffere i Norge. Vi som er tilhengere av norsk bistand, må også være de som er mest kritiske. Konsulenttjenester kan dekke behov for spisskompetanse og kapasitet som det er dyrt og unødvendig å bygge opp internt. Konsulenter kan også bidra til å utvikle og øke kompetanse i organisasjonen. Konsulentbruk i bistanden kan altså være både viktig og riktig i gitte tilfeller. Men konsulentbruken skal være målrettet og hensiktsmessig.

Vi skal lære av tidligere erfaringer og gjøre justeringer ved behov. Etter Riksrevisjonens gjennomgang av bruk av konsulenttjenester i staten i 2017, ble det utarbeidet retningslinjer for konsulentbruk i staten. Disse reflekteres i statsbudsjettet fra 2021-2022, og fra og med 2022 fikk alle statlige virksomheter instruks om å redusere konsulentbruken på områder der det er mulig å benytte egne ansatte. DFØ har utarbeidet nye retningslinjer, som ligger til grunn for konsulentbruken også i utenriksdepartementet.

Regjeringen har siden 2022 hatt fellesføringer for alle statlige virksomheter om konsulentbruk i staten. Fellesføringene er omtalt i alle tildelingsbrev til UDs underliggende virksomheter siden 2022, og de har rapportert på konsulentbruk i sine årsrapporter siden årsrapporten for 2022.

For meg er allikevel det aller viktigste å se framover, for å sørge for at bistanden styres og måles slik at vi får best mulig kontroll, innretning og kostnadseffektivitet.

SPØRSMÅL NR. 2338

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen
Besvart 20. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Vil statsråden redegjøre for hvorfor Kulturdepartementet, i motsetning til de fleste andre departementer, ikke har en egen utsendt medarbeider ved EU-delegasjonen i Brussel, og om statsråden vurderer at dagens ordning gir tilstrekkelig kapasitet til å følge opp EØS-relevante prosesser på kultur-, medie- og kreativt område?

Begrunnelse:

Norge er tett integrert i europeisk samarbeid på kultur-, medie- og kreativt område, både gjennom EØS-avtalen, deltakelse i EU-programmer som Creative Europe og gjennom løpende politiske prosesser i EU som påvirker rammevilkårene for norske kulturaktører. Samtidig er Kulturdepartementet ett av få departementer som ikke har egen utsendt fagråd ved EU-delegasjonen i Brussel.

De fleste andre departementer har etablert faste stillinger i Brussel nettopp for å sikre tidlig innsikt i politikkutforming, styrket påvirkning i prosesser som berører Norge, og bedre koordinering mellom departementene og EU-institusjonene. På kulturfeltet er det flere utviklingstrekk som gjør dette særlig relevant: EU arbeider stadig mer med mediepolitikk, digital kulturarv, opphavsrett, plattformregulering, kunstig intelligens, kulturell og kreativ næring, samt tiltak for demokrati og ytringsfrihet. Mange av disse områdene har direkte konsekvenser for norske institusjoner, kunstnere, mediehus og kulturarbeidere.

Fraværet av en egen utsendt kan innebære at Norge får svakere tilstedeværelse i tidlige faser av EU-prosesser, der påvirkningsmulighetene er størst. Det kan også føre til at kulturfeltet i større grad må ivaretas av andre departementers utsendte, som naturlig nok har hovedansvar for sine egne fagområder.

På denne bakgrunn er det viktig å få klarhet i hvilke vurderinger (annet enn kostnadsvurderinger) som ligger til grunn for at Kulturdepartementet ikke har egen representasjon i Brussel, og om statsråden mener at dagens organisering er tilstrekkelig for å ivareta norske interesser i et felt som er i rask utvikling og stadig mer preget av europeisk samarbeid.

Svar:

Prosessen med å etablere en stilling som spesialutsending og rekruttere en utsendt medarbeider for kultur og likestilling ved EU delegasjonen er allerede igangsatt. Kultur- og likestillingsdepartementet mener det er viktig med tilstedeværelse i Brussel for å følge og påvirke EUs politikk på områder av betydning for kultur- og likestillingsfeltet. KUD arbeider allerede aktivt med EU gjennom blant annet deltagelse på EUs uformelle kultur- og medieministermøter, Norges deltakelse i Kreativt Europa og vurdering av deltakelse i nytt AgoraEU-program, samt gjennom løpende oppfølging av EUs politikkutvikling og EØS relevante prosesser.

SPØRSMÅL NR. 2339

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati
Besvart 20. april 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva var Norges posisjon om de nylige FN-valgene av Cuba og Nicaragua til komiteen for ikke-statlige organisasjoner og Iran til komiteen for program og koordinering, og mener regjeringen at disse landene som fortsetter å undertrykke sine borgere og deres sivilsamfunn, og i Iran sitt tilfelle fortsetter å true sine naboer og nylig på brutalt vis has drept flere tusener av sine egne innbyggere som har deltatt i demonstrasjoner, er egnet til å rådgi andre om temaer som sivilsamfunn, NGOer og program/budsjettspørsmål?

Begrunnelse:

Jeg viser til de nylige FN-valgene til komiteene for henholdsvis ikke-statlige organisasjoner og program og koordinering.

Svar:

La meg først understreke at regjeringen er tydelig i sin støtte til menneskerettigheter, demokrati, det uavhengige sivilsamfunnets viktige rolle, og folkeretten. Norge tar opp bekymringer knyttet til disse spørsmålene i FN og andre multilaterale fora, og i direkte dialog med aktuelle land. Vårt engasjement for å fremme menneskerettigheter og støtte et fritt og uavhengig sivilsamfunn ligger fast, uavhengig av hvilke land som til enhver tid innehar verv i FN-systemets organer.

Det er et grunnleggende trekk ved FN-systemet at det bygger på bred geografisk representasjon og prinsippet om rotasjon mellom medlemsland. Dette innebærer at også land som Norge har betydelige politiske og prinsipielle uenigheter med, jevnlig innehar verv i ulike FN-organer og -komiteer. Rotasjon og bred representativitet sikrer FN-systemets nær universelle legitimitet som mellomstatlig organisasjon. Når det gjelder vurderinger av enkeltlands egnethet til å inneha spesifikke verv, avgjøres dette gjennom valg blant FNs medlemsland, hvor Norge utgjør én stemme.

I begge de to omtalte komiteene er setene fordelt mellom de regionale valggruppene i FN. Cuba og Nicaragua tilhører Latin-Amerika- og Karribien-gruppa, og Iran tilhører Asia- og Stillehavsgruppa. De hadde ingen motkandidater i sine valggrupper, og i slike tilfeller er tradisjonen at de velges/nomineres uten at avstemning gjennomføres. Det var tilfellet i det to omtalte valgene.

Norge har for øvrig som fast praksis å ikke kommentere eller redegjøre for stemmegivning eller posisjoner i enkeltstående valg til FN-organer. Dette er i tråd med etablert praksis i FN-systemet, hvor valg i hovedsak skjer ved hemmelig avstemning, og hvor medlemsland normalt ikke offentliggjør detaljer om sine vurderinger i slike prosesser.

SPØRSMÅL NR. 2340

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati
Besvart 16. april 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Hva innebærer det at en mislighetssak blir avsluttet uten reaksjon?

Begrunnelse:

I svar på mitt skriftlige spørsmål datert 23.03.26 fremkommer det at Sentral kontrollenhet har registrert 1 717 mislighetssaker og at 1 557 av disse sakene er avsluttet. Av disse er 763 saker avsluttet med reaksjon.

Følgelig betyr det at 794 saker er avsluttet uten reaksjon. Det bes om en avklaring på hva dette innebærer.

Svar:

Det er to hovedårsaker til at en sak i Utenriksdepartementet om påstått mislighet blir avsluttet uten reaksjon.

For det første kan grunnen være at man ikke har funnet mistanken om at det har skjedd misligheter bekreftet, med andre ord at det er vurdert at det ikke har skjedd brudd på avtale, regelverk eller andre bestemmelser. I denne vurderingen legges alminnelig sannsynlighetsovervekt til grunn. I slike tilfeller vil en sak bli lukket uten reaksjon, men departementet kan likevel beslutte videre oppfølging i form av læringspunkter til organisasjonen.

Det kan også være at misligheter blir avdekket uten at dette avstedkommer en reaksjon siden forholdene som avdekkes vil være av svært ulik art og alvorlighetsgrad. Den konkrete oppfølgingen, herunder omfang av undersøkelser og valg av reaksjonsform, vil avhenge av hva som er blitt avdekket i den konkrete saken og hva som er hjemlet i den aktuelle avtalen. Det legges vekt på at reaksjonen i hver sak bør være forholdsmessig, det vil si at den står i forhold til blant annet avvikets karakter, hvor store midler det er snakk om og hvor ressurskrevende det vil være å følge opp reaksjonen.

Det at en sak avsluttes uten reaksjon betyr derfor ikke nødvendigvis at man ikke har avdekket et avtale-

brudd, siden det vil forekomme at avvikets karakter tilsier at en reaksjon ikke vil være hensiktsmessig eller på sin plass. Vanligvis betyr det imidlertid at departementet ikke har avdekket brudd på tilskuddsavtalen.

Jeg ser frem til videre diskusjoner knyttet også til disse spørsmål i forbindelse med kommende møter i prosjekt Vendepunkt, den brede debatt om norsk utviklingspolitikk våren 2026 som skal lede frem til at jeg legger frem en stortingsmelding for Stortinget i vårsesjonen 2027.

SPØRSMÅL NR. 2341

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan
Besvart 20. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Korleis kan statsråden forsvara at det framleis skjer alvorlege svikt i bruk av tvang i norsk psykiatri, slik Sivilombudet dokumenterer ved Sykehuset i Vestfold HF, kva konkrete tiltak vil statsråden setja i verk for å rydda opp, når vil dei vera på plass, og kva meiner statsråden er årsaka til at det i dag er eit aukande gap mellom det ein seier politisk og det pasientar og tilsette faktisk opplever?

Grunngjeving:

Rapporten frå Sivilombudet viser alvorlege forhold ved bruk av tvang i psykisk helsevern ved Sykehuset i Vestfold HF, mellom anna langvarig beltelegging, manglande dokumentasjon og sviktande løpande vurderingar av om tvangen skulle halda fram eller stoppast. Dette gjeld eitt av dei mest inngripande tiltaka staten kan setja inn mot enkeltmenneske, og stiller særleg strenge krav til kontroll og rettstryggleik. Når dette sviktar, er det alvorleg.

Fremskrittspartiet meiner bruk av tvang i enkelte situasjonar kan vera nødvendig og forsvarleg for å ta vare på liv og helse. Nettopp derfor er det avgjerande at regelverket blir følgt, og at bruken av tvang blir tett følgd opp. Når det ikkje skjer, er det ikkje tvangen i seg sjølv som er hovudproblemet, men svikt i styring, kapasitet og organisering.

Dei tilsette i psykisk helsevern står i svært krevjande situasjonar, og må ta vanskelege avgjerder overfor alvorleg sjuke pasientar. Bruk av tvang er ei stor belastning også for tilsette. Når slike forhold skjer over tid, peikar det på systemsvikt, ikkje feil hos enkeltpersonar.

Manglande dokumentasjon handlar ikkje berre om formelle krav, men om tid, kapasitet og struktur. Dersom det ikkje er rom for løpande faglege vurderingar og dokumentasjon, er tenesta ikkje tilstrekkeleg rigga til å handtera så inngripande tiltak.

Det er over tid stilt mange spørsmål om kapasitet, døgnplassar og høg terskel i psykisk helsevern. Når pasientar kjem seint inn i behandling og er meir alvorleg sjuke når dei først får hjelp, aukar også risikoen for bruk av tvang. Det bidreg til eit gap mellom politiske mål og det pasientar og tilsette faktisk opplever i kvardagen.

Dette reiser grunnleggjande spørsmål om statleg styring og prioritering av psykisk helsevern. Det er derfor nødvendig med klare svar på kva som faktisk skal gjerast for å retta opp avdekte forhold, når dette skal skje, og korleis ein vil sikra at regelverket blir etterlevd i praksis.

Svar:

Det er bekymringsfulle funn Sivilombudet har gjort ved Sykehuset i Vestfold HF (SiV). Jeg forutsetter at dette følges nøye opp både lokalt og fra det regionale helseforetaket sin side. Bruk av mekaniske tvangsmidler er et svært alvorlig og inngripende tiltak som bare skal benyttes når det vurderes å være akutt fare for at pasienten kan skade seg selv eller andre eller for å avverge betydelig materiell skade. Hovedfunnene i rapporten handler særlig om svakheter i dokumentasjonen knyttet til tvangsvedtak.

Departementet har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF i saken. Foretaket viser til opplysninger fra SiV hvor det fremgår at bakgrunnen for vedvarende og gjentatte vedtak er at noen pasienters utfordringer knyttet til psykotisk uro, angst og utagering kan vare over tid. Dette er pasienter som kan ha høy og vedvarende voldsrisiko. Videre vises det til Sivilombudets pressemelding og det omtalte tilfellet der en pasient fikk vedtak om mekaniske tvangsmidler i 18 dager. Ifølge SiV skiller tilfellet seg betydelig ut fra øvrige krevende tilfeller der tvangsmidler må benyttes. Sykehuset opplyser at det i den spesifikke saken ble forsøkt lempeligere midler ved flere anledninger, og å redusere og avvikle bruk av tvangsmidler, men

at resultatet ble alvorlige skader på helsepersonell. Saken viser at dette er faglig svært krevende situasjoner både å vurdere og håndtere, og er i seg selv et viktig læringspunkt for tjenesten.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at det allerede før publisering av Sivilombudets rapport var igangsatt et forbedringsarbeid ved SiV blant annet knyttet til opplæring og kvalitet i dokumentasjonen av vedtak. En intern gjennomgang for hele 2025 viser at den aktuelle avdelingen hadde en nedgang i bruk av mekaniske tvangsmidler, hvor forekomst skal være mer enn halvert fra året før, samtidig som avdelingen har hatt en markant økning i antall innleggelser. Ifølge Helse Sør-Øst RHF iverksetter helseforetaket flere tiltak fremover for å øke dokumentasjons- og vedtakskompetanse, samt tiltak for internkontroll og monitorering. Det er blant annet planlagt revisjon ut fra Sivilombudets funn om dokumentasjon for å sikre at igangsatte tiltak har tilstrekkelig effekt på avvikene. Et annet viktig grep er at sykehuset skal etablere en tydelig plan for å kunne hurtigere flytte pasienter med stor voldsrisiko til høyere omsorgsnivå.

Det er avgjørende for rettssikkerheten og tilliten til tjenesten at tvang praktiseres strengt og konsekvent i henhold til lovens ordlyd. Det er derfor svært viktig at det ikke får utvikle seg en aksept lokalt for å tøye lovkravene begrunnet i at enkelte pasienter er svært krevende å håndtere for den enheten som er gitt behandlingsansvaret. Med bakgrunn i saken vil departementet gå i dialog med Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene om hvordan tjenesten bedre kan forebygge slike alvorlige hendelser.

Til slutt viser jeg til at de regionale helseforetakene i oppdragsdokumentet for 2025 er blitt bedt om, i samarbeid og under ledelse av Helse Sør-Øst RHF, å gjennomgå bruk av tvangsmidler og tvangsinnleggelser i psykisk helsevern som grunnlag for å forebygge tvang bedre, og sørge for at alle tvangsvedtak registreres i EPJ etter gjeldende mal. Arbeidet som omhandler tvungne innleggelser skal gjøres i samarbeid med kommunene, herunder legevakt. Den foreløpige rapporteringen fra foretakene viser at arbeidet er kommet godt i gang. Departementet følger dette arbeidet i dialog med de regionale helseforetakene, hvor Sivilombudets rapporter inngår som viktig del av kunnskapsgrunnlaget.

SPØRSMÅL NR. 2342

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug
Besvart 20. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden dagens diskonteringsrate for fremtidige helseeffekter i helseøkonomiske vurderinger, og er den hensiktsmessig med tanke på avanserte terapier og engangsbehandlinger som kan ha langvarig eller potensielt kurerende effekt?

Begrunnelse:

Alternativkostnaden i Norge blir av mange vurdert som for lav, og kan bidra til å hemme innovasjon. Diskonteringsraten i norske helseøkonomiske analyser er i dag 4 prosent for både kostnader og helseeffekter. Stadig flere nye avanserte behandlinger gis som engangsbehandlinger med potensielt langvarig eller livslang effekt. En høy diskonteringsrate reduserer nåverdien av helsegevinster, noe som kan bidra til at behandlinger med varig effekt fremstår mindre kostnadseffektive enn deres samlede helsegevinst tilsier. Med den medisinske utviklingen vi nå ser, der avanserte terapier i økende grad erstatter livslang kronisk behandling, fremstår det som relevant å sikre at prioriteringssystemet i tilstrekkelig grad fanger opp den langsiktige helsegevinsten.

Svar:

Jeg viser til Direktoratet for medisinske produkters retningslinjer for metodevurdering av legemidler: Retningslinjer for dokumentasjonsgrunnlag for metodevurdering av legemidler - Direktoratet for medisinske produkter.

I retningslinjene fremkommer det at sammenligninger av gevinster og kostnader som oppstår i ulike tidsperioder i en kost-nytteanalyse diskonteres til nåverdi. Årlige gevinster og kostnader skal diskonteres med samme diskonteringsrente. Diskonteringsrenten, også omtalt som kalkulasjonsrenten, er fastsatt av Finansdepartementet, jf. Rundskriv R-109 - Prinsipper og krav ved

utarbeidelse av samfunnsøkonomiske analyser mv. 2021. Tilnærmingen er i tråd med vurderinger i St. meld. 34 (2015-2016). I Rundskriv R-109 fremgår det at:

«For å kunne sammenligne og summere nytte- og kostnadsvirkninger som oppstår på ulike tidspunkt, er det behov for en kalkulasjonsrente. Diskontering med bruk av en kalkulasjonsrente er en systematisk og transparent metode for å omregne alle prissatte virkninger til den verdien de vil ha i et bestemt år (henføringsåret). Når henføringsåret er i starten av tiltakets levetid, kalles dette nåverdiberegninger.

For statlig forretningsdrift i direkte konkurranse med private aktører skal en kalkulasjonsrente tilsvarende den som private bedrifter står ovenfor benyttes.

For øvrige statlige tiltak skal den risikojusterte kalkulasjonsrenten som angitt i tabellen under benyttes.»

Tabell: Valg av kalkulasjonsrente for statlige tiltak. Tall i prosent.

	0-40 år	40-75 år	etter 75 år
Risikojustert rente	4,0	3,0	2,0

SPØRSMÅL NR. 2343

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug
Besvart 17. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvor mange studieplasser er det for barsel- og barnepleie i Norge, hvor er de lokalisert og hvor mange søkere har disse plassene (Ønsker en oversikt over utviklingen de ti siste årene)?

Begrunnelse:

Helsefagarbeidere med videreutdanning i barsel- og barnepleie er svært viktige på norske føde- og barselavdelinger. Fremskrivninger viser at vi vil mangle helsepersonell i fremtiden, og det er i allerede i dag svært presset bemanning på mange sykehus og ved mange fødeavdelinger. Ønsker derfor en oversikt over utviklingen av antall plasser, lokalisering og søkertall til denne utdanningen over de ti siste årene (2015-2025).

Svar:

Videreutdanning i barsel- og barnepleie for helsefagarbeidere tilbys av fagskoler. Høyere yrkesfaglig utdanning ligger under mitt ansvarsområde som forsknings- og høyere utdanningsminister. Det er derfor jeg som svarer på spørsmålet fra representanten.

Fylkeskommunene har det kompetansepolitiske ansvaret i regionene, og har ansvaret for å dimensjonere høyere yrkesfaglig utdanning. Siden vi har kommet i regjering i 2021, har vi satt av midler til 2900 nye studieplasser til høyere yrkesfaglig utdanning. Vi forventer at blant annet utdanninger i helse- og velferdsfag blir prioritert når fylkeskommunen tildeler nye studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning.

Fagskolenes portefølje tilpasses etter behovene i arbeidslivet, og flere fagskoler har hatt tilbud i barsel- og barnepleie siden 2000-tallet. Det er tidvis store svingninger i hvilke utdanninger som etterspørres. Det har ført til svingninger i antall studenter på barsel- og barnepleieutdanninger i perioden 2017–2025.

De seks fagskolene som tilbyr videreutdanning i barsel- og barnepleie i dag, har tilrettelagt utdanningene for helsefagarbeidere som står i jobb. De fleste utdanningstilbudene er nettbasert med samlinger og studentene tar utdanningen på deltid. Nettbaserte utdanninger med samlinger er til en viss grad tilgjengelig for studenter som bor i andre fylker enn der fagskolene er lokalisert. Kunnskapsdepartementet har ikke informasjon om hvor studentene som tar utdanningene er bosatt.

Oversikt over planlagte studieplasser i barsel- og barnepleieutdanninger ved fagskoler per studiested (2023–2025)				
Lærested	**Studiested**	**2023**	**2024**	**2025**
Fagskolen Diakonova	Bodø			15
	Drammen			15
	Lillestrøm			15
	Tromsø			15
	Trondheim			15
Fagskolen i Agder	Grimstad		15	
Fagskolen Innlandet	Gjøvik	20		20
Fagskolen Rogaland	Stavanger	30	30	30
Fagskolen Viken	Fredrikstad	30	30	29
Folkeuniversitetets Fagskole (inngått i Fagskolen Diakonova i 2025)	Lillestrøm	18	15	
	Trondheim	15	15	
	Drammen	18	15	
	Bodø	18	15	
	Tromsø	15	15	
Trøndelag høyere yrkesfagskole	Levanger	15	18	18

Kilde: Samordna opptak, HK-dir

I perioden 2020–2025 har antall planlagte studieplasser og førstevalgssøkere per ledig studieplass i barsel- og barnepleie holdt seg stabilt, som vist i tabellen under. Dette tilsier god søkning til utdanningen over tid. Kunnskapsdepartementet har ikke tall på planlagte studieplasser eller søkere til ledige plasser for perioden før fagskoleutdanning ble med i Samordna opptak i 2020.

	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Planlagte studieplasser for utdanning i barsel- og barnepleie	146	201	189	179	168	172
Antall søkere førstevalg	413	533	477	412	425	415
Søkere førstevalg per studieplass	2,8	2,7	2,5	2,3	2,5	2,4

Kilde: Samordna opptak, HK-dir

Siden 2017 har det vært 2 452 studenter på barsel- og barnepleieutdanning ved fagskoler. Det tilsvarer 1209 fulltidsstudenter (heltidsekvivalenter). Studenttallet har variert fra 205 til 334 per år i perioden fra 2017 til 2025. I 2025 deltok 244 studenter på fagskoleutdanning i barsel og barnepleie og av disse var 127 nye studenter på høsten.

År	**Antall studenter på barsel- og barnepleieutdanninger ved fagskoler**	**Antall heltidsekvivalenter (tilsvarende fulltidsstudenter)**
2017	205	98
2018	212	98
2019	249	120
2020	316	158
2021	324	162
2022	334	167

2023	305	153
2024	263	132
2025	244	122
Total	**2 452**	**1 209**

Kilde: DBH-HYU, HK-dir

Kunnskapsdepartementet har ikke detaljert og kvalitetssikret data for årene 2015 og 2016.

SPØRSMÅL NR. 2344

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 16. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan mener justisministeren det er forsvarlig at politiet på Vestlandet i dag må vente i flere timer på helikopterbistand ved væpnede og livstruende hendelser, samtidig som regjeringen velger å utsette beslutningen om å utløse opsjonen på nye politihelikoptre, til tross for klare faglige råd og nylige hendelser som tydelig viser behovet for permanent helikopterberedskap i vest?

Begrunnelse:

Politiets tilgang på luftressurser er avgjørende for å kunne håndtere alvorlige hendelser raskt og sikkert, særlig i store politidistrikter med utfordrende topografi og lange avstander. På Vestlandet har det ved flere anledninger blitt dokumentert at politiet har måttet vente i flere timer på helikopterbistand ved væpnede og livstruende situasjoner, fordi samtlige politihelikoptre er stasjonert på Østlandet. Dette innebærer en vesentlig svekkelse av beredskapen for innbyggerne i vest sammenlignet med andre deler av landet.

Politidirektoratet har over tid anbefalt å styrke politiets helikopterkapasitet gjennom etablering av nye baser i blant annet Vest politidistrikt, og det foreligger allerede en opsjonsavtale fra 2017 som gir staten mulighet til å kjøpe nye politihelikoptre til en gunstig pris innen 2027. Til tross for dette har regjeringen valgt å utsette beslutningen og igangsatt ytterligere utredninger, uten å presentere en klar tidsplan for når saken skal avgjøres.

I lys av endret trusselbilde, økende organisert kriminalitet og konkrete hendelser som har vist mangelfull responstid på Vestlandet, fremstår det som uforståelig at regjeringen fortsatt ikke har tatt stilling til om opsjonen skal benyttes. Spørsmålet er derfor høyst relevant for å avklare hvordan regjeringen vurderer beredskapssituasjonen på Vestlandet, og om den mener dagens ordning gir innbyggerne i vest et forsvarlig og likeverdig polititilbud.

Svar:

Helikoptre utgjør en sentral del av samfunnets beredskap og kan spille en viktig rolle i håndtering av ulike hendelser. Forskjellige typer helikoptre egner seg til ulike oppdrag, og derfor har politiet flere ordninger som sikrer tilgang til helikopterressurser: politiets egen helikoptertjeneste, avtaler med sivile operatører og samarbeid med andre offentlige aktører som Hovedredningssentralen og Forsvaret.

Politidirektoratet har oversendt departementet sin utredning av om det er hensiktsmessig å utløse opsjonen på tre nye politihelikoptre. Utredningen er nå til behandling i departementet. Dersom det blir aktuelt å utløse opsjonen vil det håndteres ifm. de årlige budsjettfremleggelsene.

SPØRSMÅL NR. 2345

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth
Besvart 16. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Alle politifolk som bærer våpen i Norge må, ha IP-godkjennelse. Kategorien IP3 er kravet for politidistriktenes utrykningsenheter, mens IP4 er minimumsnivået for andre politifolk som utfører operativ tjeneste.

Hva er status for antall IP-godkjente (IP3 og IP4) i dag sammenliknet med andre kvartal 2025, er det i lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen satt nasjonalt minimumskrav og settes det inn tiltak for å nå disse?

Begrunnelse:

Nedgangen på IP-godkjent politifolk i Norge har vært på over 11 % mellom 2020 og 2025. Jeg viser til spørsmål om temaet fra Helene Røsholt (H) som ble besvart 26.01.2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen.

I 2020 var det 5 414 politifolk med IP4-godkjenning. Ved utgangen av andre kvartal i 2025 var antallet redusert med over 630, til 4 783 ifølge NRK-artikkel; https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/faerre-politifolk-med-vapengodkjenning_-_-svekker-folks-trygghetsfolelse-1.17742886

Det ble i artikkelen i 2025 uttalt av hovedtillitsvalgt for Politiets Fellesforbund i Telemark, Kristian Myhra, at politiet er i ferd med å miste reserven av personer som kan utføre alle typer operativ tjeneste.

Svar:

Under følger antall innsatspersonell innenfor kategoriene 3 og 4 i 2025:

År	IP3	IP4
2025 andre tertialrapportering	921	4783
31.12.2025	907	4934

Politiets innsatspersonell er tjenestepersoner som regelmessig utfører døgnkontinuerlig vakt- og beredskapstjeneste. Dette gjelder også tjenestepersoner som normalt gjør annen tjeneste, men som regelmessig gjør ordenstjeneste i helger eller ferieperioder. Politiets innsatspersonell er delt inn i kategorier basert på kompetanse, og det stilles krav til gjennomføring av årlig trening i henhold til sertifiserings- og vedlikeholdsprogrammer. Det finnes i dag ikke nasjonale minimumskrav som angir hvor mange av innsatspersonellet som skal ha kompetanse tilsvarende kategori 3 og 4. Et minimumskrav gir ikke bedre resultater eller økt beredskap, men det begrenser politiets handlingsrom til å styre sitt behov og sine ressurser. Politiet må selv vurdere hvilket antall innsatspersonell de trenger innen hver kompetansekategori. En økning eller reduksjon i antall innsatspersonell reflekterer ikke nødvendigvis en økning eller reduksjon i antall patruljer i distriktene.

For øvrig viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 2045 stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth og spørsmål nr. 1242 og spørsmål nr. 1148 fra stortingsrepresentant Helene Røsholt.

SPØRSMÅL NR. 2346

Innlevert 12. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan
Besvart 20. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I svar på skriftleg spørsmål nr. 15:2103 viser statsråden til auka henvisningar og kapasitetsauke, men svarar ikkje på kvifor ventetidene framleis kan vera opp mot 80 veker, eller kva konkrete tiltak som er sette inn for dei som ventar no.

Kan statsråden svara direkte på dette?

Grunngjeving:

I svar på skriftleg spørsmål nr. 15:2103 viser statsråden til at talet på henvisningar har auka kraftig, og at kapasiteten er styrka. Samtidig står det fast at ventetidene enkelte stader framleis er opp mot 80 veker.

Statsråden svarar ikkje konkret på kvifor forskjellane er så store, eller kva som blir gjort for pasientar som i dag står i kø og ventar på utgreiing.

Når helsemyndigheitene legg til grunn at utgreiing bør starta innan om lag 12 veker, inneber slike ventetider eit betydeleg avvik frå det som er fagleg anbefalt. Dette kan få konsekvensar for utvikling, tilrettelegging og livskvalitet.

Det er difor behov for eit konkret svar på kva som er årsaka til dei store variasjonane, og kva tiltak som faktisk er sette i verk for å få ned ventetidene for dei som ventar no.

Svar:

I mitt svar til representanten Hauan 7. april, viste jeg til informasjon mottatt fra de regionale helseforetakene, som viser at ventetiden til utredning av autismespekterforstyrrelse er sterkt redusert, og at de fleste sykehus klarer å etterleve anbefalingene i Helsedirektoratets prioriteringsveileder. Enkelte sykehus klarer ikke helt å holde den anbefalte fristen på 12 uker, men også disse sykehusene har ifølge helseforetakene mye kortere ventetid enn 80 uker, slik representanten refererer til.

Ventetiden til utredning av autisme har vært altfor lang på enkelte sykehus. Bakgrunnen er meget en sterk økning i henvisninger av barn hvor det er mistanke om autisme. Noen sykehus har brukt mer tid enn andre på å bygge opp kapasiteten for å håndtere alle barna som trenger hjelp.

Utredning av barn med autisme tar tid, og det er behov for høy og tverrfaglig kompetanse. Utredningen kan ta flere måneder og krever mange timer tverrfaglig arbeid for hvert enkelt barn og barnets familie. Utredningen er et redskap for at tjenestene skal kunne gi god og sammenhengende hjelp til familier som har barn med autisme, i overgangen fra diagnose til veiledning, tilrettelegging og opplæring. Det er derfor nødvendig at utredningen er nøye, slik at tiltakene i barnehage, skole og i familien blir adekvate og virkningsfulle.

Prioriteringsveilederne angir anbefalinger om ventetider og god faglig praksis, og reduksjonen i ventetider viser at sykehusene tar dette arbeidet alvorlig. For barn med autisme er det viktig å komme i gang med tiltak så raskt som mulig. Men utredningen må også ha høy faglig kvalitet, for at tiltakene som blir iverksatt skal komme barna til gode i et livsløp med en så alvorlig tilstand som autisme.

SPØRSMÅL NR. 2347

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen
Besvart 17. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden at det er fornuftig å sentralisere bort deler av tilbudet ved Kvinneklinikken i Stavanger fra SUS, eller vil statsråden sikre at tilbudet i det minste forblir slik det er i dag slik at det stabile og kompetente fagmiljøet som er bygget opp over tid, ikke bygges ned og at SUS mister flere ressurser?

Begrunnelse:

Aftenbladet skriver 16. mars 2026 om «SUS-lege» som advarer mot sentralisering til Bergen og hvordan Helse Vest kan sentralisere bort viktige deler av Kvinneklinikken.

Svar:

Det er Helse Vest RHF som har ansvar for funksjons- og oppgavefordeling mellom sykehusene i regionen som sikrer kvalitet i behandlingen og god pasientsikkerhet. Jeg har i forbindelse med representantens spørsmål innhentet nærmere informasjon fra Helse Vest RHF om hvordan de vil sikre et godt og likeverdig tilbud innen gynekologisk kreftbehandling i regionen.

Helse Vest RHF opplyser at behandlingstilbudet til pasienter med gynekologisk kreft i en årrekke har vært organisert i et tett samarbeid mellom de fire helseforetakene i regionen.

I 2025 valgte Helse Vest RHF, i samråd med de fire helseforetakene i regionen, å be om en fagfellevurdering av tilbudet til pasienter med gynekologisk kreft. Fagfellevurderingen slår fast at organiseringen av behandlingstilbudet til pasienter med gynekologisk kreft i Helse Vest slik det er i dag, er sårbart. Helse Vest viser til at vurderingen var aktuell etter at Helse Bergen HF over tid hadde hatt problemer med å fylle den regionale rollen innen gynekologisk kreft på grunn av mangel på nøkkelpersonell. Nasjonale kvalitetsindikatorer viste også at det kunne være potensial for forbedring av tilbudet i regionen.

Helse Vest RHF har fått bistand til å gjennomføre den uhildede eksterne fagfellevurderingen, og har mottatt rapporten med fagfellevurderingen. Helse Vest RHF har nå satt i gang et regionalt arbeid for å vurdere videre tiltak. Fagfellevurderingen kom med tilrådinger om sentralisering, noe som har ført til debatt. Disse spørsmålene vil bli drøftet i den regionale arbeidsgruppa, der alle relevante fagmiljøer er representert. Helse Vest RHF opplyser at tidligere styrevedtak og nasjonale føringer om organisering av tilbudet skal legges til grunn for arbeidet, sammen med den eksterne fagfellevurderingen. Arbeidsgruppa, under ledelse av Helse Vest RHF, har deltagere fra de fire sykehusforetakene i Helse Vest, tillitsvalgte, vernetjenesten og brukerrepresentanter.

Arbeidsgruppa skal vurdere tiltak som kan innføres på kort og lang sikt for å styrke tilbudet for gynekologisk kreftbehandling i regionen, vurdere andre forhold som det bør tas hensyn til i gjennomgangen og foreslå en overordnet regional handlingsplan for når tiltakene skal settes i verk og ansvarlige for tiltakene. Arbeidsgruppa skal levere en samlet rapport med vurderinger og forslag. Rapporten blir lagt fram for styrene i helseforetakene i regionen og i Helse Vest RHF tidlig høsten 2026.

Helse Vest RHF er tydelige på at prosjektet skal vurdere tiltak som skal sikre et godt, bærekraftig og likeverdig tilbud innen gynekologisk kreftbehandling, med utgangspunkt i hele regionen på Vestlandet.

SPØRSMÅL NR. 2348

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen
Besvart 17. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil statsråden gripe inn og sørge for at IKEA får flere parkeringsplasser til bil og kraftig redusere antall sykkelparkeringsplasser?

Begrunnelse:

Statsforvalteren i Vestland besluttet 17. mars 2026 å gjøre om Stavanger kommunes dispensasjonsvedtak. Det innebærer et krav om 1 099 sykkelparkeringsplasser for en møbelforhandler og et lavt antall parkeringsplasser for bil.

IKEA og Stavanger kommune har gjennom mer enn 10 år forsøkt å finne en løsning som ivaretar handel, innbyggere og utvikling av Forus og den aktuelle tomten. Både fylkeskommunen og kommunen mener det er riktig å gi dispensasjon. Likevel overkjører statsforvalteren lokaldemokratiet med en ekstrem tolkning av klimål - her nullvekstmålet.

IKEAs samlokalisering, som nå ikke er mulig, vil medføre en signifikant reduksjon i biltrafikk med unødvendig kjøring mellom dagens varehus og dagens eksterne varelager.

Vedtaket undergraver innbyggernes tillit til offentlige myndigheter og medfører at Stavanger kommune og IKEA står igjen med en tomt som ikke er mulig å utvikle.

Vedtaket kommer på toppen av at Statsforvalteren i Rogaland har hatt innsigelser mv. som førte til færre parkeringsplasser for nye SUS og at Biltema ikke får selge bildeler.

Svar:

Saken som representant Kristoffer Sivertsen tar opp, er endelig avgjort ved en klagebehandling. I en slik klagesak har statsforvalteren delegert myndighet til å avgjøre klager på enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven, se pbl. § 1-9. Statsforvalterens juridiske vurdering av saken er at vilkårene for å gi dispensasjon i pbl. § 19-2 ikke er oppfylt. Dette innebærer at hvis man lokalt ønsker å endre parkeringsdekningen, så må dette gjøres gjennom en planendring.

Jeg viser også til mitt svarbrev til Stortinget til representantforslag 8:216 S (2025-2026) som er til behandling i Kommunal- og forvaltningskomiteen nå. Der svarer jeg Stortinget blant annet at:

> «Jeg vil derfor invitere ordfører og fylkesordfører til et møte for å undersøke om det er mulig å finne løsninger på denne saken gjennom planendring eller forenklet planendring».

SPØRSMÅL NR. 2349

Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve
Besvart 17. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan statsråden klare å leggje fram ordrett kva som står i Bernkonvensjonen, dvs. rett kopi, som legg til grunn at hjorten her i landet er utryddings truga og såleis kjem inn under denne konvensjonen, som grunnlag for at statsråden IKKJE forholder seg til Stortinget sin behandling av dette området i Viltlova ang. termisk bruk på hjortejakt, og vedtaket i Stortinget ang. denne saka, og med kva rett eller grunnlag departementet har til å finne på nye ting, i sin høyring ang. termisk, som er i strid med Stortinget si behandling av saka?

Grunngjeving:

Eg har stilt fleire spørsmål ang vedtaket i Stortinget om fortsatt lovleg bruk av termiske kikkertsikter for utøving av jakt på hjort, utan at svara frå Statsråden har gjort meg eller andre noko særlig klokare.

Eg minner om at statsråden skal svare på spørsmål frå Stortinget, og at statsråden har med å følge vedtak som er gjennomført av Stortinget sitt fleirtal.

Jamf. grunnlova skal det også gjevast rett informasjon til Stortinget.

Stortinget har i sak ang ny Viltlov, vedteke at det fortsatt skal vere lov å nytte termisk kikkertsikter til jakt på hjort. I vedtaket er der inga begrensningar slik som muligheit for enkelt kommunar til å forby dette eller at det blir forbud om bruk i enkelte områder under jakta på hjort.

Vedtaket bør være greit å kunne forstå, forstår ikkje statsråden dette vedtaket og intensjonene som ligg i vedtaket, så får statsråden gå attende til Stortinget og avklare dette.

I departementet sitt grunnlag for saka til Stortinget, forsøkte dei seg på fleire begrensninga, som Stortinget altså ikkje har slutta seg til. Merknadane i behandlinga i komiteen slår klart fast at termisk kikkertsikter til bruk på jakt av hjort, skal fortsatt vere lovleg her i landet.

Statsråden har forvilla seg inn istaden i Bern-konvensjonen, som har sitt grunnlag for å verne utryddings truga dyreartar, ikkje dyreartar som blir beskatta etter kvoter her i landet og ei dyreart hjorten som har store skade potensialer landet over pga. skyhøg og ukontrollert bestand mange stadar.

Statsråden unnlater å svare på mine spørsmål, eg har kravd framlagt dokumentasjon frå statsråden på kva som gjer at nokon har forvilla seg inn i Bernkonvensjonen og kva logisk forklaring ikring dette, utan svar.

Eg har bedt om å få kopi av utdraga av konvensjonen, utan å få dette, eg har vore i kontakt med departementet, utan å få dette, og begynner å lure på om dette her bunnar ut i ein eller anna fanatisk dyrevernere som har sine eigne meininger i departementet som styrer statsråden sine svar i denne saka.

Får eg ikkje skikkelege svar, får eg kalle inn statsråden til Stortinget kvar onsdag framover, til eg får dei svara som eg har stilt ang denne saka, som svært mange jegere i hjortekommunane landet rundt mildt sagt er grundig fortørna over.

Svar:

Dette er det tredje spørsmålet fra representanten om temaet. Jeg har i utfyllende svar på spørsmål nr. 1592 og nr. 1801 forklart bakgrunnen for hvorfor høringsforslaget om bruk av termiske siktemidler er utformet slik det er, og hvordan våre folkerettslige forpliktelser gjennom Bernkonvensjonen gir rammer for hvordan regelverket kan utformes. Konvensjonen er ratifisert med samtykke av Stortinget. Jeg kjenner meg derfor ikke igjen i representantens begrunnelse for sitt spørsmål. Gitt at jeg har forklart representanten om bakgrunnen for høringsforslaget i tidligere svar, avgrenses dette svaret til informasjon om Bernkonvensjonen og lenker til relevante dokumenter.

Som jeg tidligere har nevnt i svar på spørsmål nr. 1801, ble Bernkonvensjonen vedtatt av Europarådet 19. september 1979. Konvensjonen ble ratifisert av Norge 27. mai 1986, jf. St.prp. nr. 12 (1985–86) og Innst. S. nr. 92 (1985–1986) om samtykke til ratifikasjon av en konvensjon av 19. september 1979 vedrørende vern av ville europeiske planter og dyr og deres naturlige leveområder (Bernkonvensjonen), med visse forbehold, og under avgivelse av erklæring. Konvensjonen trådte i kraft for Norge 1. september 1986.

I mitt svar på spørsmål nr. 1592 redegjorde jeg for at Bernkonvensjonen artikkel 8 blant annet forbyr bruk av metoder beskrevet i konvensjonens vedlegg IV. Den norske oversettelsen av artikkel 8 lyder:

«Med hensyn til fangst eller dreping av arter av vill fauna som er angitt i Vedlegg III og i tilfeller der det i samsvar med Artikkel 9 er gjort unntak for arter som er angitt i Vedlegg II, skal de Kontraherende Parter forby bruken av alle ikke-selektive fangstmetoder og bruken av alle metoder som kan forårsake at den lokale bestand av en art forsvinner eller forstyrres alvorlig, og især de metoder som er angitt i Vedlegg IV.»

Som jeg også har vist i tidligere skriftlige svar om dette temaet, er blant annet «Kunstige lyskilder», «Innretninger for å belyse byttet» og «Sikter for nattjakt, bestående av innretninger for elektronisk forstørrelse eller overføring» listet opp i vedlegg IV som metoder som er forbudt ved jakt og fangst.

Eventuelle unntak fra forbudet mot bruk av metoder i vedlegg IV, må oppfylle vilkårene som følger av Bernkonvensjonen artikkel 9. Bruk av termiske siktemidler i forslaget som nå er på høring, bygger på unntak etter Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1 strekpunkt to. Etter denne bestemmelsen, kan det gis unntak fra forbudet «for å avverge alvorlig skade på avling, husdyr, skog, fiske, vann eller andre former for eiendom».

Til St.prp. nr. 12 (1985–86) ligger både engelsk versjon og norsk oversettelse av konvensjonen som vedlegg. Også konvensjonens vedlegg er inntatt i dette dokumentet.

- St.prp. nr. 12 (1985–86) kan leses i sin helhet på Stortingets hjemmeside: St.prp. nr. 12 (1985–86)
- Innst. S. nr. 92 (1985–1986) kan leses i sin helhet på Stortingets hjemmeside: Innst. S. nr. 92 (1985–1986)
- Bernkonvensjonen med vedlegg kan også leses på Europarådets hjemmeside: Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats (ETS No. 104)

Jeg vil for ordens skyld også vise til at Bernkonvensjonen omfatter de fleste viltarter som lever i Norge, herunder hjortevilt. De konkrete viltartene som omfattes følger av vedlegg II og III til konvensjonen. I den norske oversettelsen av konvensjonen fremgår det av vedlegg III under kategorien «Klovdyr» at «hjortefamilien» er omfattet.

SPØRSMÅL NR. 2350

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 17. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Med bakgrunn i statsråden sin påstand om tilstrekkelig tilgang på strøm, kan ministeren leggje fram kva tilgjengelig kapasitet der finnes i strømnettet i Geiranger og i Hellesylt som den viktigaste delen av verdsarvområdet som er omfatta av kravet til nullutslipp skipstrafikk, og dei andre strømbehova i området?

Grunngjeving:

I eit svar frå ministeren på eit tidligare spørsmål frå underteikna ang. kraftsituasjonen i verdsarvområdet Geirangerfjorden med omland, etter eit vedtak i Stortinget som påla regjeringa å ta fatt i denne kraftsituasjonen, svarar ministeren at der er tilstrekkelig med straum til å kunne elektrifisere dette området slik det er stilt krav om ang nullutslipp for transporten på verdsarvfjorden i dette området frå 1/1 2026 for mindre skip og seinere for alt av skipstrafikk.

Fakta ang dette blir relativt annerledes då det rett og slett ikkje finnes tilstrekkeleg med kraft til verken landstraum for cruiseskipa i Geiranger eller Hellesylt, eller grunnlag for nok strøm til lading og anna nødvendig strøm til resten av samfunnet i dette området, gitt full elektrifisering av området.

Svar:

Representanten viser til mitt svar av 11. februar 2026 på spørsmål nr. 1515 til skriftlig besvarelse om gjennomføring av vedtak – Dokument 8: 30 S (2021-2022) – Næringsutvikling og kraftbehov i Geiranger. Vedtaket representanten viste til er vedtak 385, 15. februar 2022:

> «Stortinget ber regjeringa vurdere kva kraftbehov som fylgjer av målet om næringsutvikling i verdsarvområda Geiranger og Nærøyfjorden og ferjesambanda der, utan klimagassutslepp, og kome attende til Stortinget med ei sak om korleis regjeringa kan medverke til at kraftbehovet vert dekt.»

I mitt svar av 11. februar 2026 uttaler jeg meg ikke om tilgjengeligheten av nettkapasitet i verdsarvområdet. Jeg redegjør for at regjeringen har innført krav om nullutslipp fra passasjerskip i verdensarvfjordene. Det framkommer i svaret at det ikke er oppstilt krav om bruk av strøm for å oppfylle kravene. Unntaket er kravet om at passasjerskipene skal bruke landstrøm der det er tilgjengelig. Jeg redegjør også for unntaket for fylkeskommunale rutebåter, samt muligheten for dispensasjon for passasjerskip med bruttotonnasje under 10 000. Dispensasjonen er blant annet er knyttet til manglende tilgang til landstrøm.

Som opplyst i mitt forrige svar, er det nettselskapene som håndterer forespørsler om ny og økt kapasitet i nettet. Tilgjengelig kapasitet for tilknytning av mer forbruk vil avhenge av nettforholdene i området, både lokalt og regionalt, egenskapene ved det nye forbruket, samt omfanget og egenskapene til forbruk og produksjon som allerede er tilknyttet nettet. Nettselskapene må gjøre en konkret vurdering i den enkelte sak om en tilknytning er driftsmessig forsvarlig. Dersom tilknytning ikke er driftsmessig forsvarlig plikter nettselskapet uten ugrunnet opphold å utrede, omsøke og gjennomføre nødvendige tiltak for å kunne gi tilknytning.

Energidepartementet har også oppstilt krav om at nettselskapene skal holde av kapasitet i regional- og transmisjonsnettet til kunder med et begrenset effektuttak. I regionalnettet gjelder dette kunder med et samlet uttak under 1 MW, og i transmisjonsnettet kunder med et samlet uttak under 5 MW og et årlig energiforbruk under 20 GWh.

Geiranger og Hellesylt tilhører budområdet NO3. Statnett har satt et tak for hvor mye nytt og økt forbruk som kan tilknyttes i NO3, gitt dagens begrensninger i nettkapasiteten inn til budområdet. Statnett har reservert mye nettkapasitet til næringsutvikling i NO3 og har også holdt av kapasitet til vanlig forbruk, men det står også mange prosjekter i kapasitetskø. For å kunne reservere nettkapasitet utover det taket som er satt, må Statnett øke nettkapasiteten inn til området. Samtidig kan også økt kraftproduksjon legge til rette for økt forbruk. Dersom forbruk som har fått reservere kapasitet faller bort eller ikke opprettholder tilstrekkelig framdrift, vil frigitt kapasitet omfordeles til modne prosjekter i kapasitetskøen.

SPØRSMÅL NR. 2351

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 20. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

På Veisikringskonferansen ble det av Statsråden gitt inntrykk av at statsbudsjettet for 2026 har en betydelig satsing på fylkesveier.

Kan statsråden legge frem tall for Samferdselsdepartementets øremerkede midler til fylkesveier i 2026 budsjettet, samt at dette sammenlignes med statsbudsjettene tilbake til 2005, i både nominelle og reelle tall?

Svar:

Forvaltningsreformen, som trådte i kraft 1. januar 2010, innebar en vesentlig endring i ansvars- og finansieringsfordelingen mellom staten og fylkeskommunene. Et betydelig omfang av det daværende riksveinettet ble overført til fylkeskommunene og omklassifisert til fylkesveier. Sammenligningsperioden i dette svaret er derfor avgrenset til perioden 2010–2026. Representantens spørsmål dreier seg om øremerkede midler til fylkesveier. Jeg vil innledningsvis minne om at fylkeskommunene hovedsakelig finansierer fylkesveiene med frie inntekter. De frie inntektene består av rammetilskudd og skatteinntekter. I 2025 brukte fylkeskommunene nærmere 26 mrd. kr på drift, vedlikehold og investering på fylkesveinettet.

Det er den samlede veksten i de frie inntektene som er avgjørende for fylkeskommunenes økonomi. Veksten i fylkeskommunenes frie inntekter for 2026 er historisk høy, over 2,2 mrd. kr mer enn i 2025. En mindre del av rammetilskuddet gis etter særskilt fordeling (tabell C-fk). I statsbudsjettene for 2025 og 2026 har det vært flere økninger av de særskilte fordelingene knyttet til fylkesvei. Midler fordelt over tabell C-saken «Opprusting og fornying av fylkesvegnettet» ble økt med 300 mill. kr i statsbudsjettet for 2025. Dette ble økt med ytterligere 250 mill. kr ifm. revidert nasjonalbudsjett for 2025. Midler fordelt over tabell C-saken «Ras- og skredsikring fylkesvei» ble økt med 100 mill. kr i statsbudsjettet for 2025. Vedlagte tabell 3 og 4 gir en oversikt over midler fordelt over tabell C relatert til fylkesvei for årene 2014–2026. Tidsserien starter med 2014, siden tabell C-saken «Opprusting og fornying av fylkesvegnettet» ble opprettet dette året.

Øremerking av midler er som hovedregel forbeholdt enkelte tjenester for en avgrenset tidsperiode, og utgjør således bare en liten andel i forhold til totalen av midler som kan benyttes til drift, vedlikehold og utbygging av fylkesveinettet. Av vedlagte tabell 1 og 2 framgår øremerkede tilskudd til fylkesveier på Samferdselsdepartementets budsjett i perioden 2010–2026. Postene 62 Skredsikring fylkesveier, 63 Tilskudd til gang- og sykkelvei og 65 Tilskudd til fylkesveier ble omgjort fra øremerkede midler til frie midler i hhv. 2020, 2020 og 2025. Midlene fra postene 62 og 65 er i dag en del av fylkeskommunenes rammetilskudd. Midlene fra post 63 ble fordelt mellom kommunenes og fylkeskommunenes rammetilskudd.

Jeg vil understreke at regjeringen ser fylkesveinettet som en sentral del av transportsystemet, særlig for næringstransport, beredskap og daglig mobilitet i hele landet.

I Nasjonal transportplan 2025–2036 har regjeringen derfor valgt å prioritere fylkesveiene tydelig, med litt over 30 mrd. kr i første seksårsperiode og 34 mrd. kr i andre seksårsperiode. Som det framgår av Nasjonal transportplan 2025–2036, må ressursbruken i det enkelte budsjettår tilpasses det samlede økonomiske opplegget i statsbudsjettet, og det vil derfor være variasjoner fra år til år.

Vedlegg:

Tabell 1 Øremerkede bevilgninger til fylkesveier over kap. 1320 Statens vegvesen, 2010–2026 (løpende mill. kr)

Kap.Post	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1320 Statens vegvesen									
61 Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene	25,0	90,0	125,0	140,0	225,0	221,5	192,5	170,7	272,5
62 Skredsikring fylkesveier*		526,3	538,4	550,8	564,0	580,4	671,0	743,8	758,7
63 Tilskudd til gang- og sykkelveier*/**						95,0	162,5	122,5	76,4
64 Utbedring på fylkesveier for tømmertransport									
65 Tilskudd til fylkesveier*									
66 Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljøer**									
67 Militær mobilitet på fylkesveier									

68 Tilskudd for Tretten bru									
Sum øremerkede tilskudd på kap. 1320	**25,0**	**616,3**	**663,4**	**690,8**	**789,0**	**896,9**	**1 026,0**	**1 037,0**	**1 107,6**

Kap.Post	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
1320 Statens vegvesen								
61 Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene	264,5	254,3	96,0	15,2	414,0	501,3	450,7	400,0
62 Skredsikring fylkesveier*	776,9							
63 Tilskudd til gang- og sykkelveier*/**	78,5							
64 Utbedring på fylkesveier for tømmertransport	22,5	34,3	20,0	10,5	14,5	17,8	0,0	0,0
65 Tilskudd til fylkesveier*		491,5	12,0	418,6	398,7	510,4		
66 Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljøer**				20,0	22,6	23,6	40,0	41,5
67 Militær mobilitet på fylkesveier							50,0	102,0
68 Tilskudd for Tretten bru								14,0
Sum øremerkede tilskudd på kap. 1320	**1 142,4**	**780,1**	**128,0**	**599,3**	**849,8**	**1 053,1**	**540,7**	**557,5**

* Posten er innlemmet i rammetilskuddet, som er en del av de frie midlene fylkeskommunene kan disponere.
**Tilskudd rettet mot både kommunale veier og fylkesveier

Tabell 2 Øremerkede bevilgninger til fylkesveier over kap. 1320 Statens vegvesen, 2010–2026 (faste mill. 2026-kr)

Kap.Post	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
1320 Statens vegvesen									
61 Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene	41,6	144,4	193,5	209,9	326,5	312,0	265,0	229,6	359,1
62 Skredsikring fylkesveier*		844,2	833,4	825,9	818,5	817,6	923,8	1 000,3	999,8
63 Tilskudd til gang- og sykkelveier*/**						133,8	223,7	164,7	100,7
64 Utbedring på fylkesveier for tømmertransport									

65 Tilskudd til fylkesveier*									
66 Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljøer**									
67 Militær mobilitet på fylkesveier									
68 Tilskudd for Tretten bru									
Sum øremerkede tilskudd på kap. 1320	**41,6**	988,6	**1 026,9**	**1 035,9**	**1 145,0**	**1 263,5**	**1 412,6**	**1 394,7**	**1 459,6**

Kap.Post	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
1320 Statens vegvesen								
61 Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene	338,9	316,4	117,7	176,6	461,7	535,4	464,7	400,0
62 Skredsikring fylkesveier*	995,5							
63 Tilskudd til gang- og sykkelveier*/**	100,6							
64 Utbedring på fylkesveier for tømmertransport	28,8	42,7	24,5	12,3	16,2	19,0	0,0	0,0
65 Tilskudd til fylkesveier*		611,5	14,7	492,2	444,6	545,2		
66 Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljøer**				23,5	25,2	25,2	41,2	41,5
67 Militær mobilitet på fylkesveier							51,6	102,0
68 Tilskudd for Tretten bru								14,0
Sum øremerkede tilskudd på kap. 1320	**1 463,8**	**970,5**	**156,9**	**704,6**	**947,6**	**1 124,8**	**557,5**	**557,5**

* Posten er innlemmet i rammetilskuddet, som er en del av de frie midlene fylkeskommunene kan disponere.
**Tilskudd rettet mot både kommunale veier og fylkesveier

Tabell 3. Midler over tabell C-fk over kap. 572 Rammetilskuddet til fylkeskommuner, 2014–2026 (løpende mill. kr)

Kap.Post	2014	2015	2016	2017	2018	2019
572 Rammetilskudd til fylkeskommuner						
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Opprusting og fornying av fylkesvegnettet	780,0	1 003,4	1 190,5	1 320,3	1 354,6	1 492,5
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Kompensasjon forskrift om tunnelsikkerhet		272,0	279,3	286,3	293,8	302,0
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Ras- og skredsikring fylkesvei						
Sum tabell C-fk fylkesvei	780,0	1 275,4	1 469,8	1 606,6	1 648,4	**1 794,5**

Kap.Post	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
572 Rammetilskudd til fylkeskommuner							
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Opprusting og fornying av fylkesvegnettet	1 538,8	1 580,3	1 619,8	1 679,8	1 752,0	2 805,3	2 644,8*
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Kompensasjon forskrift om tunnelsikkerhet	311,4	319,8	558,8	579,4	604,4	629,1	651,2
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Ras- og skredsikring fylkesvei	796,3	817,8	870,8	903,0	941,8	980,4	1114,7
Sum tabell C-fk fylkesvei	**2 646,5**	**2 717,9**	**3 049,4**	**3 162,2**	**3 298,2**	**4 414,9**	**4 669,4**

*Opprusting og fornying av fylkesvegnettet ble økt med 250 mill. kr ifm. revidert nasjonalbudsjett 2025. Midlene ble i statsbudsjettet for 2026 flyttet til det generelle rammetilskuddet. Disse 250 mill. kr framgår derfor ikke av tallet for opprusting og fornying i 2026, men er fremdeles en del av rammetilskuddet.

Tabell 4 Midler over tabell C-fk over kap. 572 Rammetilskuddet til fylkeskommuner, 2014–2026 (faste mill. 2026-kr)

Kap.Post	2014	2015	2016	2017	2018	2019
572 Rammetilskudd til fylkeskommuner						
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Opprusting og fornying av fylkesvegnettet	1128,2	1409,0	1627,8	1761,2	1761,2	1887,7
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Kompensasjon forskrift om tunnelsikkerhet		382,0	382,0	382,0	382,0	382,0
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Ras- og skredsikring fylkesvei						
Sum tabell C-fk fylkesvei	**1128,2**	**1791,0**	**2009,7**	**2143,1**	**2143,1**	**2269,6**

Kap.Post	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
572 Rammetilskudd til fylkeskommuner							
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Opprusting og fornying av fylkesvegnettet	1887,7	1887,7	1887,7	1887,7	1887,7	2903,5	2644,8*
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Kompensasjon forskrift om tunnelsikkerhet	382,0	382,0	651,1	651,1	651,1	651,1	651,2
60 Innbyggertilskudd, Tabell C-fk: Ras- og skredsikring fylkesvei	976,9	976,9	1014,7	1014,7	1014,7	1014,7	1114,7
Sum tabell C-fk fylkesvei	**3246,5**	**3246,5**	**3553,6**	**3553,6**	**3553,6**	**4569,4**	**4669,4**

*Opprusting og fornying av fylkesvegnettet ble økt med 250 mill. kr ifm. revidert nasjonalbudsjett 2025. Midlene ble i statsbudsjettet for 2026 flyttet til det generelle rammetilskuddet. Disse 250 mill. kr framgår derfor ikke av tallet for opprusting og fornying i 2026, men er fremdeles en del av rammetilskuddet.

SPØRSMÅL NR. 2352

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud
Besvart 17. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statsråden viser ofte til planene i NTP og hevder å være «i rute» med oppfølgingen.

Kan statsråden legge frem tall som viser hvordan han beregner at regjeringen er i rute med å innfri NTP?

Svar:

Regjeringens overordnede mål for transportpolitikken er: Et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i hele landet i 2050, jf. Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036. Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for Samferdselsdepartementet tar utgangspunkt i hovedmålene i Nasjonal transportplan 2025–2036:

- Enklere reisehverdag og økt konkurranseevne for næringslivet
- Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål
- Nullvisjon for drepte og hardt skadde
- Effektiv bruk av ny teknologi
- Mer for pengene

Regjeringen vil snu en utvikling der kritisk transportinfrastruktur ikke blir vedlikeholdt i takt med behovet, ved å prioritere drift, vedlikehold og utbedringer høyere enn tidligere. Manglende vedlikehold øker risikoen for ulykker, reduserer fremkommeligheten og gir næringslivet lite forutsigbare rammer. Svikt i infrastrukturen utfordrer samfunnssikkerheten, og klimaendringene øker utfordringene for fremkommelighet og trafikksikkerhet. Transportsystemet i hele landet skal bli sikrere og mer motstandsdyktig mot ekstremvær, ras, skred og flom. Drift og vedlikehold skal sørge for at infrastrukturen i større grad kan holdes åpen, også når den settes under press.

Den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen gjør at trussel- og risikobildet må forstås på en annen måte enn før. Regjeringen vil ta hensyn til militær mobilitet i vurdering og prioritering av tiltak i transportinfrastrukturen.

Nye investeringsprosjekter skal gjennomføres der det er nødvendig. Samtidig skal klimagassutslippene reduseres, og vi skal unngå nedbygging av verdifull natur og dyrket mark. For å nå nullvekstmålet i de største byområdene prioriterer regjeringen tiltak for kollektivtransport og for å sykle og gå. Visjonen om null drepte og hardt skadde ligger til grunn i arbeidet for å nå etappemålet om maksimalt 350 drepte og hardt skadde i veitrafikken i 2030.

Regjeringen har i Nasjonal transportplan 2025–2036 lagt opp til en statlig ramme på 1 302,7 mrd. 2026-kroner for hele perioden. I tillegg er det lagt til grunn 108,5 mrd. 2026-kroner i bompenger. Samlet utgjør dette 1 411,2 mrd. 2026-kroner i planperioden.

Statsbudsjettet for 2026 er det andre i oppfølgingen av Nasjonal transportplan 2025–2036. Ressursbruken i det enkelte budsjettåret vil tilpasses det samlede økonomiske opplegget i statsbudsjettet. Det er i saldert budsjett for 2026 bevilget 95,9 mrd. kroner til formål under Nasjonal transportplan, som er 0,2 mrd. kroner lavere enn regjeringens budsjettforslag, jf. Prop. 1 S (2025–2026) for Samferdselsdepartementet og Innst. 13 S (2025–2026). I tråd med prioriteringene i transportplanen er drift, vedlikehold og fornying av jernbanen prioritert i 2026. Det høye nivået på drift og vedlikehold av riksvei videreføres og styrkes reelt i 2026.

I statsbudsjettet for 2026 legges det til grunn rasjonell gjennomføring av igangsatte prosjekter og oppstart av flere mindre investeringsprosjekter på vei, jernbane og i de største byområdene. I Fellesprosjektet Vossebanen/E16 Arna–Stanghelle i Vestland er det lagt opp til anleggsstart på den første av de store entreprisene i 2026.

SPØRSMÅL NR. 2353

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle
Besvart 20. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Matvarer utgjør en betydelig andel av husholdningenes konsum og har dermed stor vekt i KPI.

Hvordan vurderer Finansdepartementet at en halvering av merverdiavgiften på matvarer vil påvirke konsumprisindeksen (KPI), og kan departementet anslå den samlede KPI-effekten i prosentpoeng?

Svar:

Merverdiavgiften er en betydelig inntektskilde for staten. I 2026 anslås inntektene fra avgiften til om lag 420 mrd. kroner. Det finansierer om lag en femdel av statsbudsjettet. Merverdi-avgiften er en effektiv skatt. Det samfunnsøkonomiske tapet ved å hente inn inntekter fra merverdiavgiften er lavt sammenlignet med mange andre skatter og avgifter.

Merverdiavgiften er ikke et egnet virkemiddel for å støtte dem som sliter med høye matvarepriser. En redusert sats for matvarer vil gjelde for alle, og støtten ved en satsreduksjon vil være størst for husholdninger som ikke har problemer med å håndtere høye matvarepriser. For hver krone som gis i støtte til de med lavest inntekt, må det gis to kroner i støtte til de med høyest inntekt. Støtte til husholdningene som ønskes tilgodesett, kan gis mer målrettet på utgiftssiden.

Redusert matmoms vil i hovedsak kunne påvirke prisnivået på tre måter. Den første er en direkte effekt på prisene konsumenter står overfor i butikken, så lenge avgiftsendringen veltes over i prisene. Den andre er annenrunde-virkninger av lavere KPI-vekst i seg selv. Den tredje er virkningen på underliggende press i norsk økonomi, som følge av mer ekspansiv økonomisk politikk. Den vil avhenge både av hvordan avgiftslettelsen dekkes inn og det økonomiske utgangspunktet, som tilstanden i økonomien og prisveksten.

Halvert merverdiavgift på mat er anslått å gi et årlig provenytap på om lag 16 mrd. 2026-kroner påløpt. De direkte og indirekte virkningene av disse midlertidige avgiftslettelsene beregnes ved hjelp av den makroøkonomiske modellen KVARTS. Beregningsteknisk er det forutsatt at avgiftslettelsen ikke dekkes inn, dvs. den antas å være finansiert av økt bruk av fondsmidler. Videre er det beregningsteknisk antatt uendret styringsrente og kronekurs.

Beregningen tilsier at halvert matmoms kan redusere konsumprisindeksen med om lag 0,7 pst. det første året, og at effekten øker til 0,8 pst. året etter. Underliggende prisvekst, som ikke påvirkes direkte av avgiftsendringer, påvirkes langt mindre enn samlet prisvekst. Avgiftslettelsene innebærer en overføring av penger til husholdninger og bedrifter. På mellomlang sikt bidrar det til økt aktivitet i økonomien. Det kan føre til økt press på priser og lønninger, og dermed gi økt prisvekst over tid.

Beregningene er beheftet med stor usikkerhet. Eksempelvis forutsetter de full overvelting av avgiftslettelsene til matvarepriser. Effektene vil bli mindre dersom overveltingen er mindre. I et slikt tilfelle vil mer av avgiftslettelsen gå til økte overskudd i dagligvarebransjen. I tillegg kan de økonomiske mekanismene i virkeligheten virke annerledes enn i KVARTS. Effekten av ekspansiv økonomisk politikk vil også kunne avhenge av det økonomiske utgangspunktet.

SPØRSMÅL NR. 2354

Innlevert 10. april 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg
Besvart 15. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Mener statsråden det er akseptabelt at kommuner kan bruke boplikt som et politisk tvangsmiddel mot folk som har kjøpt det som har vært en hytte i flere tiår, og som kommunen også opplyste om at var en fritidsbolig, og vil regjeringen nå endre et regelverk som åpner for så urimelige inngrep i den private eiendomsretten?

Begrunnelse:

Fredriksstad Blad har omtalt en sak på Hvaler der et ektepar kjøpte en eiendom for 13,3 millioner kroner i den tro at de kjøpte en fritidsbolig, men i stedet ble møtt med krav om boplikt fordi eiendommen formelt er registrert som bolig. Dette til tross for at eiendommen etter det opplyste har vært brukt som fritidsbolig siden 1980-tallet, og at det ved forrige salg i 2011 ble gitt konsesjon til fritidsformål.

Saken illustrerer på en svært tydelig måte hvor urimelig, uforutsigbart og inngripende dagens boplikt- og konsesjonsregler kan slå ut for vanlige folk. Når en eiendom i praksis har vært brukt som hytte i flere tiår, bør det være åpenbart at det er den faktiske bruken som må tillegges betydelig vekt. I stedet ser man her at kommunen bruker et stivt og gammeldags regelverk til å overkjøre sunn fornuft.

Det er også oppsiktsvekkende at kommunen vil håndheve boplikt på en eiendom uten bilvei helt frem, der adkomsten skjer via parkeringsplass et stykke unna og videre over sti i kupert terreng. Likevel velger kommunen å presse frem helårsbruk. Dette fremstår ikke som praktisk boligpolitikk, men som ideologisk motivert symbolpolitikk.

Videre reises det spørsmål om forskjellsbehandling, når det ble gitt konsesjon til fritidsformål ved forrige overdragelse, mens dagens kjøpere får avslag. Resultatet er at både kjøper og selger havner i en urimelig situasjon, og tilliten til forvaltningen svekkes.

Statsråden bør derfor avklare om regjeringen mener dette er en ønsket utvikling, eller om tiden nå er inne for å rydde opp i et regelverk som gir kommunene for stor adgang til å gripe inn i hvordan folk bruker egen eiendom.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet er det vist til at et ektepar har kjøpt en eiendom på Hvaler for å bruke den til fritidsformål, men at kommunen krever boplikt fordi eiendommen er registrert som bolig. Det er videre vist til at eiendommen har vært brukt som fritidsbolig siden 1980-tallet, og at forrige eier fikk konsesjon på erverv av boligen til fritidsformål. Det er videre opplyst at eiendommen ikke har bilvei fram til huset. Representanten ber om avklaring i regjeringen av om reglene bør endres slik at kommunene ikke lenger kan gripe inn i hvordan folk bruker egen eiendom.

Konsesjonsloven § 7 åpner for at en kommune kan be om å innføre lokal forskrift der dette er nødvendig for å sikre at helårsboliger blir brukt til helårsbruk. Forskriften fastsetter bl.a. at den som erverver en eiendom som er eller har vært brukt som helårsbolig har plikt til å søke konsesjon hvis formålet med ervervet ikke er å bruke den som helårsbolig. Konsesjonsplikten gjelder ikke hvis erververen forplikter seg til at eiendommen skal brukes til helårsbolig i den tiden han eier eiendommen, enten av ham selv eller andre. I slike tilfeller fyller erververen ut et egenerklæringsskjema som følger skjøtet til tinglysing. Hvis eiendommen skal brukes til fritidsformål, tar kommunen stilling til om den skal bebos eller ikke i forbindelse med behandlingen av konsesjonssøknaden. Kommunens vedtak kan påklages til statsforvalteren.

Hvaler kommune har innført lokal forskrift om konsesjonsplikt, og jeg ser av oppslag i Fredrikstad blad 25. mars 2026 at formannskapet i dette tilfellet har gitt avslag på søknad om konsesjon. Det framgår videre av artikkelen at kommunens vedtak i den aktuelle saken er påklaget.

Jeg ønsker ikke å kommentere en sak som er til behandling i forvaltningen, men vil si litt om reglene i konsesjonsloven som denne saken er knyttet til. Loven har siden 1974 åpnet for å fastsette lokal forskrift. Ved en lovendring i 1983 initiert av regjeringen Willoch, ble bestemmelsen endret til å gjelde for eiendom som er eller har vært i bruk til helårsbolig.

Regelen gir kommuner som ønsker det et lokalt handlingsrom for å ta stilling til hvilke eiendommer som bør ha fast bosetting, og hvilke eiendommer som kan nyttes til fritidsformål. Reglene har nær sammenheng med kommunalt selvstyre. Det er opp til kommunene å ta stilling til om det er nødvendig med lokal forskrift i deres kommune. Det er videre opp til kommunene å ta konkret stilling til om den eiendommen som er på salg bør brukes som helårsbolig, eller om den kan brukes til fritidsformål. Denne vurderingen kan variere over tid, bl.a. ut fra utviklingen og behovene i det konkrete området der eiendommen ligger. Bebyggelsens tilstand og adkomstforhold er momenter som også har betydning i den forbindelse.

Jeg oppfatter at løsningen i loven er tilpasset de behovene kommunene har i dag. Konsesjonsloven ble sist endret 6. juni 2025. Høringsnotat av 24. april 2024 kapittel 5 som lå til grunn for endringen inneholdt en drøfting av om reglene burde endres. I høringen kom det ikke inn innspill som førte til at regjeringen fremmet forslag til endringer.

Når det gjelder hensynet til den som erverver eiendom som krever konsesjon etter disse reglene, er risikoen for et eventuelt konsesjonsavslag noe erververen selv er nærmest til å vurdere og ta stilling til ved avveiningen av om man vil legge inn bud på eiendommen.

SPØRSMÅL NR. 2355

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide
Besvart 21. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan det nå ikke er mulig å svare på et spørsmål som daværende justis- og beredskapsminister besvarte to ganger i perioden 2022-2023, og innebærer dette at statsråden har mindre oversikt enn sin forgjenger over utstyrssituasjonen i landets politidistrikter?

Begrunnelse:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål av 30.03.26 som ble besvart av statsråden den 13.04.26, jf. Dokument nr. 15:2258 (2025-2026). Det konkrete spørsmålet om hvor mange av landets politibiler som nå er utstyrt med ANPR-teknologi besvares ikke, og det hevdes at departementet ikke mottar data som muliggjør en slik oversikt. Denne besvarelsen og begrunnelsen er veldig pussig, da statsrådens forgjenger besvarte tilsvarende spørsmål to ganger i perioden 2022-2023. Statsrådens forgjenger besvarte tilsvarende spørsmål den 08.09.22, jf. Dokument nr. 15:2777 (2021-2022) – og den 25.05.23, jf. Dokument nr. 15:2268 (2022-2023). Disse spørsmålene ble det også vist til i begrunnelsen for mitt spørsmål, som statsråden nå ikke kan besvare fordi departementet ikke mottar data som muliggjør en slik oversikt. Det bes på dette bakgrunn om at statsråden redegjør for hvordan det nå ikke er mulig å svare på et spørsmål som daværende justis- og beredskapsminister besvarte to ganger i perioden 2022-2023. Det bes videre besvart om dette innebærer at statsråden har mindre oversikt enn sin forgjenger over utstyrssituasjonen i landets politidistrikter.

Svar:

Detaljerte rapporteringskrav, som for eksempel oversikter over antall kjøretøy med ulike teknologier, kan bidra til økt byråkrati ved at politiet må bruke ressurser på å sammenstille, kvalitetssikre og vedlikeholde informasjon som har begrenset verdi for overordnet styring. Ettersom regjeringen er opptatt av å få mest mulig kriminalitetsbekjempelse igjen for de midlene som bevilges, er rapporteringen derfor innrettet mot effekter og resultater fremfor detaljerte innsatsfaktorer. Politiets rapportering til departementet skjer dermed på et overordnet og aggregert nivå som gir nødvendig og relevant styringsinformasjon. Et slikt rapporteringsnivå legger til rette for bedre mål- og resultatstyring, tydeligere prioriteringer og mer effektiv bruk av tid og ressurser i etaten, samtidig som departementets informasjonsbehov ivaretas.

Dette er bakgrunnen for mitt svar av 17. april. Jeg oppfatter at representanten likevel ønsker informasjonen, og jeg har derfor innhentet tall fra Politidirektoratet (POD). POD opplyser at politiet i dag disponerer totalt 70 ANPR-apparater. Om lag 55 av disse benyttes av UP, mens resterende er montert i politipatruljer i politidistriktene.

SPØRSMÅL NR. 2356

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 20. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor stor trafikkvekst anslår staten det vil bli gjennom Etne og Ølen når prosjekta Rogfast og E134 Seljestad - Røldal er ferdig?

Grunngjeving:

Desse to prosjekta medfører at fleire vil kjøre over E134 enn i dag. Eg lurer derfor på kva trafikkvekst staten ser for seg desse to investeringane vil bety.

Svar:

Statens vegvesen har gjennomført trafikkberekningar for prosjekta E39 Rogfast og E134 Røldal-Seljestad. Berekningane er utførte i planleggingsfasen for dei respektive prosjekta, på ulike tidspunkt i planarbeidet, og byggjer difor på ulike modellar og føresetnader. Mellom anna er det i berekningane lagt til grunn at prosjekta opnar for trafikk i 2030, som vil avvike frå faktisk opning. Rogfast er venta å opne for trafikk i 2033, medan Røldal–Seljestad er venta å opne ved årsskiftet 2030-2031. Det er likevel ikkje venta vesentlege endringar i trafikken fram til prosjekta opnar.

Trafikkberekningar for E39 Rogfast viser ein auke i årsdøgntrafikken (ÅDT) på E134 ved Ølen og Etne på om lag 250 køyretøy i det berekna opningsåret 2030. I berekninga for 2050, utan bompengar, er auken i ÅDT om lag 500 køyretøy.

Berekningar for E134 Røldal-Seljestad, der E39 Rogfast ligg inne som ferdig utbygd, viser ein beskjeden auke i ÅDT ved E134 ved Ølen og Etne i det berekna opningsåret 2030 på mindre enn 50. Berekninga for 2060, utan bompengar, viser ein auke i ÅDT på rundt 100.

Til saman kan ferdigbygd Rogfast og Røldal-Seljestad gje ein auke i ÅDT på E134 ved Ølen og Etne på rundt 300-400 køyretøy 2030. I referanseåret 2060, utan bompengar, kan auken i ÅDT bli rundt 600-700.

Eg vil understreke at tala er behefta med betydeleg usikkerheit. Tala som viser auke i ÅDT er henta frå ulike berekningar; dei er gjennomført på ulike tidspunkt, med ulike modellversjonar, som igjen har ulike innebygde føresetnader. Døme på slike føresetnader er anslag for framtidig trafikkvekst og forventa utvikling i folketal. Tala gjer difor berre ein indikasjon på mogleg trafikkutvikling.

SPØRSMÅL NR. 2357

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen
Besvart 20. april 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Mener statsråden at dagens praksis for offentlige anskaffelser av rådgivertjenester er i tråd med regjeringens mål om seriøst arbeidsliv, bekjempelse av sosial dumping og styrking av regionale fagmiljøer, og vil regjeringen vurdere endringer i regelverk, veiledning eller praksis som sikrer at kvalitet, kompetanse, bærekraft og regional verdiskaping i større grad får reell betydning i konkurransene?

Begrunnelse:

Offentlige anskaffelser av rådgivertjenester gjennomføres i dag ofte på en måte som i praksis gir lav pris avgjørende vekt, selv der kompetanse, erfaring og kvalitet formelt inngår som kriterier. Mange aktører i rådgiverbransjen mener dette skaper et press mot urealistisk lave timepriser, bidrar til strategisk prising, svekker seriøse fagmiljøer og i praksis motvirker politiske mål om å styrke regionale arbeidsplasser, kompetansebygging og bærekraft.

Samtidig opplever flere leverandører at kvalifikasjonskrav og evalueringsmodeller utformes slik at mindre og regionale fagmiljøer systematisk stilles svakere enn store nasjonale og internasjonale aktører, og at miljø- og bærekrafthensyn ofte får liten faktisk betydning i tildelingen. Det reises også spørsmål om manglende transparens i evalueringsmodeller og om disse fungerer etter intensjonen.

Svar:

Regjeringen fører en aktiv politikk for å legge til rette for at arbeidslivet i Norge skal bestå av seriøse aktører. Regelverket for offentlige anskaffelser inneholder flere bestemmelser som skal bidra til at de seriøse aktørene vinner frem i konkurransen om offentlige kontrakter. Stortinget har også nylig vedtatt endringer i anskaffelsesloven som samler og lovfester bestemmelser om seriøsitet i offentlige anskaffelser. Regjeringen har iverksatt konkrete tiltak, for eksempel endringer i regelverk og oppdatert veiledning, i bransjer hvor det er identifisert utfordringer med useriøse aktører og sosial dumping. Eksempler på slike bransjer er bygg, anlegg og renholdstjenester. Jeg er på nåværende tidspunkt ikke kjent med at det finnes tilsvarende utfordringer i rådgivertjenester.

Jeg deler representantens oppfatning om at det er viktig med regionale fagmiljøer. Slike miljøer kan bidra til økt konkurranse om de offentlige kontraktene. Anskaffelsesregelverket bygger på en forutsetning om konkur-

ranse om kontraktene, og gir handlingsrom til oppdragsgivere knyttet til hvordan en konkurranse skal utformes.

Det er viktig at de ulike elementene i en konkurranse, som for eksempel kvalifikasjonskrav og evalueringsmodeller, som representanten trekker frem i sin begrunnelse, er utformet på en måte som legger til rette for at flere leverandører kan konkurrere om kontrakter. Når det gjelder rådgivertjenester står kvalitet og kompetanse sentralt, og regelverket legger til rette for at oppdragsgiver kan sikre ønsket kvalitet – enten gjennom kvalifikasjonskrav eller evaluering av tilbudene.

SPØRSMÅL NR. 2358

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune
Besvart 20. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Har statsråden, i tillegg til å vurdere de rettslige og økonomiske konsekvensene av å følge Stortingets vedtak om rehabiliteringsanskaffelsene, også vurdert de rettslige konsekvensene av å ikke følge vedtaket i Helse Midt-Norge, herunder om de forhold statsråden gjennom tidligere spørsmål er gjort kjent med, kan være av en slik karakter at oppdragsgiver etter anskaffelsesregelverket kan være rettslig forpliktet til å avlyse konkurransen?

Begrunnelse:

Statsråden har i sine tidligere svar lagt betydelig vekt på de rettslige og økonomiske konsekvensene av å følge Stortingets vedtak om å stanse rehabiliteringsanskaffelsene og videreføre dagens avtaler. Det er vist til at departementet ikke mener det foreligger saklig grunn til å avlyse konkurransen, og at en videreføring av dagens avtaler kan reise spørsmål etter anskaffelsesregelverket og utløse økonomisk og rettslig risiko.

Det som fortsatt fremstår uavklart, er om statsråden også har vurdert de rettslige konsekvensene av det motsatte handlingsvalget, med å la konkurransen fortsette. Dette er særlig relevant i Helse Midt-Norge, hvor det gjennom en rekke tidligere spørsmål er reist alvorlige innvendinger knyttet til anskaffelsens utforming, gjennomføring og grunnlag.

Etter anskaffelsesretten er det ikke bare et spørsmål om en oppdragsgiver har adgang til å avlyse en konkurranse. I enkelte tilfeller kan feil eller svakheter ved konkurransegrunnlaget eller gjennomføringen være av en slik art at konkurransen ikke lovlig kan fullføres. Det sentrale spørsmålet er derfor ikke bare hvilke rettslige konsekvenser det kan få å følge Stortingets vedtak, men også om unnlatelse av å gjøre det kan innebære at en konkurranse videreføres til tross for forhold som kan tilsi at den rettslig sett både kunne og skulle vært avlyst.

Svar:

Helse Midt-Norge RHF er et eget rettssubjekt som selv står ansvarlig for de rettslige vurderinger og disposisjoner de gjør knyttet til den pågående anskaffelsen av rehabiliteringstjenester i regionen. Departementet har derfor innhentet en orientering fra Helse Midt-Norge RHF om deres vurdering av saken. De opplyser følgende:

«Dersom det i en anskaffelsesprosess foreligger brudd på anskaffelsesregelverket kan dette, avhengig av feilens art, medføre en rett eller plikt for oppdragsgiver til å avlyse konkurransen. For at det skal foreligge en avlysningsplikt må det være begått en feil i anskaffelsen (i konkurransegrunnlaget eller i gjennomføringen av konkurransen) som kan ha virket inn på utfallet av eller deltakelsen i konkurransen. Videre må feilen være av en slik art at den ikke lar seg rette på annen måte enn ved avlysning. De innvendinger som er fremsatt i tidligere spørsmål til statsråden og i mottatte klager til oppdragsgiver vurderes av Helse Midt-Norge RHF ikke å være av en slik art at de, verken enkeltvis eller samlet sett, medfører en plikt til å avlyse konkurransen.»

SPØRSMÅL NR. 2359

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune
Besvart 20. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan begrunner statsråden at anskaffelsesregelverket nå skal være til hinder for ytterligere utsettelse eller midlertidig videreføring av dagens avtaler i Helse Midt-Norge, når samme prosess allerede har vært holdt i live gjennom gjentatte forlengelser av eksisterende avtaler, utsatt karensperiode og forlengelser av vedståelsesfristen?

Begrunnelse:

Statsråden har lagt til grunn at ytterligere videreføring av dagens avtaler eller ytterligere utsettelse av rehabiliteringsanskaffelsen i Helse Midt-Norge vil kunne komme i konflikt med anskaffelsesregelverket og medføre rettslig og økonomisk risiko.

Samtidig er det et faktum at prosessen i Helse Midt-Norge allerede over tid er blitt holdt gående gjennom flere grep som nettopp har hatt som formål å håndtere forsinkelser og unngå avbrudd. Eksisterende avtaler er tidligere blitt forlenget som følge av at anskaffelsen ikke ble ferdigstilt innen opprinnelig tidsplan, og prosessen er senere blitt videreført blant annet gjennom utsatt karensperiode og forlengelser av vedståelsesfristen.

Det som derfor trenger en nærmere forklaring, er hvorfor anskaffelsesregelverket nå fremstilles som et avgjørende hinder mot ytterligere midlertidige tiltak, når det samme regelverket tidligere ikke synes å ha vært til hinder for gjentatte prosessuelle og kontraktsmessige grep for å holde konkurransen i live. Spørsmålet er ikke om slike tiltak er uten rettslig risiko, men hvordan statsråden rettslig skiller mellom de løsningene som allerede er brukt for å opprettholde prosessen, og en midlertidig videreføring som skulle tjene til å følge opp Stortingets vedtak.

For den som følger saken fremstår dette som et spørsmål om konsekvent rettsanvendelse. Når handlingsrommet tidligere synes å ha vært tilstrekkelig for å forlenge og utsette, er det behov for en tydelig redegjørelse for hvorfor tilsvarende handlingsrom nå ikke lenger anses å foreligge.

Svar:

Departementet har innhentet opplysninger fra Helse Midt-Norge RHF for å svare på spørsmålet. Deres svar og vurdering er som følger:

«Dersom en kontrakt videreføres etter utløpsdato, vil dette være en endring av kontrakten. En endring vil kunne innebære en ulovlig direkteanskaffelse dersom den ikke kan hjemles i anskaffelsesregelverket. Avgjørende både for om det vil foreligge en ulovlig direkteanskaffelse og eventuelle konsekvenser av dette, vil blant annet være hva som er bakgrunnen for endringen (begrunnelsen for den aktuelle forlengelsen), hvor stor endringen er (lengden på forlengelsen) og verdien av endringen (forlengelsen). Hver enkelt forlengelse som foretas, må vurderes i lys av ovennevnte.»

Helse- og omsorgsdepartementet har vurdert dette spørsmålet konkret, og jeg vil her vise til min skriftlige besvarelse til stortingsrepresentant Margret Hagerup (Dokument nr. 15:2014 (2025-2026)). Departementet legger til grunn at mer enn en kortvarig forlengelse av dagens avtaler vil være å anse som en ulovlig vesentlig endring i strid med anskaffelsesregelverket. Det innebærer også at domstolen eller KOFA vil kunne ilegge helseforetakene

overtredelsesgebyr hvis de eventuelle forlengelsene skulle bringes inn til avgjørelse der.

Jeg vil for øvrig også minne om at det aktuelle stortingsvedtaket ba «...regjeringen straks stanse alle kontraktsinngåelser når det gjelder rehabiliteringsanskaffelser i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge, avlyse anskaffelsen der kontrakt ikke er inngått og videreføre dagens avtaler fram til det er etablert faglig gode kvalitetskrav basert på et solid kunnskapsgrunnlag, pasientens behov og en langsiktig plan for ulike typer rehabilitering er lagt fram for Stortinget». Både Helse Midt-Norge RHF og Helse Sør-Øst RHF har tidligere overfor Helse- og omsorgsdepartementet opplyst at en realistisk tidshorisont, gitt de forutsetninger som ligger i det foreslåtte vedtaket i denne saken, minst er fire år. Dette fremgår også av mitt brev sendt til Helse- og omsorgskomiteen før voteringen i saken:

https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/annullering-av-rehabiliteringsanskaffelser-i-helse-sor-ost-og-helse-midt-norge/id3148742/

SPØRSMÅL NR. 2360

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide
Besvart 20. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvordan har statsråden kommet frem til at opplysningene om at regjeringen i Prop 34 LS benytter et tallgrunnlag som inneholder tall fra Sentios innbyggerundersøkelse som ikke er kvalitetssikret og at det finnes to utvalg med forskjeller i kvalitetssikring og resultat, ikke er nødvendige for Stortingets behandling av saken, og hvilke vurderinger gjør statsråden seg av om dette er en villedende fremstilling av tallene fra innbyggerundersøkelsen, jf. Grunnloven § 82?

Begrunnelse:

Det vises til regjeringens forslag om å overføre Gran kommune fra Innlandet til Akershus, jf. Prop. 34 LS. Der presenteres tallene fra Sentios innbyggerundersøkelse, uten at det omtales at undersøkelsen hadde to utvalg – og at bare ett av disse utvalgene faktisk er kvalitetssikret av Sentio. Det hitsettes fra Sentios rapport fra undersøkelsen:

«Hovedutvalg

Det ble sendt ut invitasjon til undersøkelsen på SMS til alle innbyggere i Gran kommune med tilgjengelig mobilnummer. Vi sendte ut invitasjon til 6 787 innbyggere. Av disse svarte 3 518. Dette gir en svarprosent på 52 prosent.

Ekstrautvalg

For at de som ikke har tilgjengelig mobilnummer skulle få mulighet til å delta i undersøkelsen, åpnet Gran kommune for at de kunne kontakte kommunen og legge igjen sitt mobilnummer. I alt var det 723 mobilnummer som ble innhentet. Etter at vi fjernet dubletter og nummer som var med i hovedutvalget, ble det sendt invitasjon til 635 mobilnummer. Av disse svarte 543. Dette gir en svarprosent på 85 prosent.

Hovedutvalget og ekstrautvalget inngår begge i det samlede resultatet, men vi har i tillegg sett på forskjeller i resultatene i de to utvalgene.

Resultatene bør ses i lys av at utvalgene har forskjellige egenskaper. Vi har lite kontroll på hvordan rekrutteringen til ekstrautvalget har foregått.»

I hovedutvalget svarte 51 % av respondentene Innlandet og 42 % svarte Akershus på spørsmål om fremtidig fylkestilhørighet. I ekstrautvalget var tallene 35 % for Innlandet og 61 % for Akershus. Ved å legge sammen de to utvalgene – som regjeringen har gjort i Prop 34 LS – blir tallene 49 % for Innlandet og 45 % for Akershus.

De kvalitetssikrede tallene i hovedutvalget viser et signifikant og absolutt flertall for å bli i Innlandet. Legges disse tallene til grunn så er innbyggerne klart og tydelig mot et fylkesbytte. Dette står i sterk kontrast til departementets formulering i Prop 34 LS om at:

«Etter departementets vurdering foreligger det ikke et klart og tydelig ønske fra innbyggerne om et fylkesbytte.»

Det bes derfor besvart hvorfor statsråden har vurdert at disse opplysningene ikke er nødvendige for Stortingets behandling av saken, og hvilke vurderinger statsråden gjør seg av om det i Prop 34 LS gis en villedende fremstilling av tallene fra innbyggerundersøkelsen, jf. Grunnloven § 82.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar på spørsmål fra representanten Krokeide om gjennomføringen av innbyggerhøringen i Gran kommune, hvor departementets vurderinger i Prop. 34 LS er gjort rede for. Temaet er også debattert i ordinær spørretime ved tre anledninger. Ut over det har jeg ikke noe å tilføre om vurderingene som er gjort.

Spørsmålet om et eventuelt fylkesbytte for Gran kommune er det nå opp til Stortinget å ta stilling til.

SPØRSMÅL NR. 2361

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen
Besvart 20. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I dag er det siste dag med to daglige persontog i hver retning mellom Narvik-Luleå/Stockholm. Et så dårlig togtilbud for persontog fra Narvik til Sverige har det nok ikke vært siden 2. verdenskrig. Man skulle tro verden hadde gjort fremskritt siden den gang, men det gjelder tydeligvis ikke Ofotbanen.

Vil statsråden ta initiativ for å iverksette et bedre tilbud?

Svar:

Det offentlig kjøpte persontogtilbudet på Ofotbanen er en forlengelse av svenske myndigheters kjøp av nattogtjenester mellom Stockholm og øvre Norrland. Trafikverket, som er kjøpsmyndighet i Sverige, har en trafikkavtale med SJ AB om kjøring av to daglige avganger mellom Stockholm og Kiruna/Narvik.

Kostnadene ved å kjøre nattogtilbudet har økt betydelig de seneste årene som følge av eldre togmateriell med høyt vedlikeholdsbehov, samt en nedgang i trafikkinntektene. Trafikverket har konkludert med at nedskalering av rutetilbudet fra to til én daglig avgang er nødvendig. Endringen ble gjennomført fra midten av april i år. I høytrafikkperioder kan det avtales en videreføring av to daglige avganger.

Beslutningen om å redusere togtilbudet mellom Stockholm og øvre Norrland får konsekvenser for rutetilbudet på Ofotbanen, med en tilsvarende reduksjon fra to til én avgang. Det gjenværende togtilbudet vil fortsatt dekke lokale reisemarkeder på norsk side mellom Narvik og Riksgränsen. Det vil også fortsatt være mulig å reise mellom Narvik og Kiruna/Stockholm, men med noe mindre fleksibilitet i reisetidspunkt. Jernbanedirektoratet har hatt dialog med Trafikverket for å gi innspill til rutetider for gjenværende togtilbud slik at det så langt det lar seg gjøre, tar hensyn til reisebehovene til befolkningen i Nordland og Troms. Direktoratet vil holde en fortløpende dialog med Trafikverket for å vurdere hvilke høytrafikkperioder det er behov for å opprettholde to avganger daglig.

Den norske stat har ikke mulighet til å bidra med finansielle midler på svensk side for å videreføre togtilbudet, og må dermed legge til grunn den svenske beslutningen, og konsekvenser dette får for togtilbudet på Ofotbanen.

SPØRSMÅL NR. 2362

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg
Besvart 16. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har statsråden mottatt noen faglige, praktiske, økonomiske eller andre motforestillinger, innvendinger eller advarsler mot hans lovnader knyttet Haug-Seut før statsråden gikk ut med lovnaden mars 2024 eller i tiden etter?

Begrunnelse:

Viser til mitt spørsmål Dokument nr. 15:2032 (2025-2026) som statsråden ikke besvarer. Ber statsråden derfor om et tydelig svar, og hva eventuelle motforestillinger, innvendinger eller advarsler gikk ut på.

Svar:

Arbeidet med Nasjonal transportplan, også den som ble lagt fram i mars 2024, bygger på et omfattende kunnskapsgrunnlag utarbeidet av transportvirksomhetene samt et stort antall innspill fra bl.a. kommuner, fylkeskommuner, næringsliv og organisasjoner, jf. informasjon om dette kunnskapsgrunnlaget og disse innspillene som er tilgjengelig på departementets nettside.

Prioriteringen i NTP 2025-2036 av tilbudsforbedringen som gir to tog i timen til Fredrikstad, inkludert dobbeltsporparsellen mellom Haug-Seut, er basert på faglige råd og i tråd med jernbanestrategien mot 2050. Strategien går blant annet ut på å styrke jernbanetilbudet inn og ut av de største by-områdene der behovet for effektiv kollektivtransport er stort.

Prioriteringen er også i tråd med InterCity-strategien fra NTP 2014-2023, som legger til grunn en trinnvis utbygging av infrastrukturen. På Dovrebanen og Østfoldbanen er utbyggingen godt i gang mot Hamar og Moss, og på Vestfoldbanen nærmer utbyggingen mot Tønsberg seg ferdig. På Østfoldbanen tilsier kostnadsestimatene for ny infrastruktur sør for Moss at det i den videre planleggingen må jobbes med optimalisering av løsningene som gir to tog i timen i grunnrute til Fredrikstad.

Ut over dette svaret, gjentar jeg at videre fremdrift for tilbudsforbedringen vil, som for andre store samferdselsprosjekter, avhenge av fremtidige bevilgninger og prioriteringer innenfor de samlede rammene.

SPØRSMÅL NR. 2363

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein
Besvart 22. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

I forbindelse med lønnsoppgjøret har arbeidsministeren uttalt at regjeringen er innstilt på å iverksette nødvendige tiltak for å redusere refusjonskrav til arbeidsgivere ved sykepengeutbetalinger.

Omfatter dette også tiltak for å redusere den lange saksbehandlingstiden på sykepengesøknader, som i dag er på fem uker og opptil fire måneder ved bestridelser, og vil statsråden eventuelt sette inn ekstra ressurser for å redusere behandlingstiden?

Svar:

Partene i frontfagsoppgjøret har uttrykt en bekymring over saksbehandlingstidene for arbeidsgiveres refusjonskrav, og regjeringen er innstilt på å iverksette nødvendige tiltak for å sikre at saksbehandlingstiden for slike krav reduseres. Tiltakene som er varslet fra regjeringen etter lønnsoppgjøret gjelder de sakene der arbeidsgiver forskutterer sykepenger og får en refusjon fra Arbeids- og velferdsetaten.

Saksbehandlingstidene stortingsrepresentanten har vist til, gjelder saker der utbetaling gjøres direkte til den sykmeldte og saker der arbeidsgiveren har bestridt en sykmelding. Jeg viser i denne sammenhengen til mitt svar av 11. mars 2026 på representantforslag 125 S (2025-2026), og forslag om henholdsvis økt kapasitet for saksbehandling av sykepengesøknader og bestridelser av sykmeldinger.

Saksbehandlingstidene er for lange i mange tilfeller, også for sykepenger. Jeg forstår godt at dette kan være krevende for de brukerne det gjelder.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ansvar for å utvikle Arbeids- og velferdsetaten slik at den kan nå sine mål for saksbehandlingstider for ulike ytelser. Dette innebærer løpende vurderinger og prioriteringer mellom ulike ytelsesområder, som vil være viktige for mange personer i ulike livssituasjoner. Direktoratet er de som har best forutsetninger for å foreta disse vurderingene og avveiingene.

Departementet har i tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet gitt tydelige føringer om at det forventes økt effektivitet i ytelsesforvaltningen, blant annet gjennom reduserte saksbehandlingstider og/eller reduserte restanser. Samtidig skal etaten sikre en god balanse mellom kvalitet og produktivitet i saksbehandlingen. For å bidra blant annet til å avhjelpe utfordringene med lange saksbehandlingstider, ble Arbeids- og velferdsetatens driftsbevilgning varig styrket med 100 millioner kroner fra 2025. Regjeringen er opptatt av et velfungerende Nav, derfor har vi satt ned en ekspertgruppe som skal gi konkrete råd til hvordan Nav bør organiseres fremover for å gi folk bedre tjenester. Disse anbefalingene vil gi et godt grunnlag for å utvikle fremtidens arbeids- og velferdsforvaltning til det beste for innbyggerne og for Norge.

Arbeids- og velferdsetaten har systemløsninger som innebærer at flertallet av sykepengesakene behandles automatisk. I tilfeller der saksbehandlingen kan gjøres helautomatisk, vil det store flertallet få raskt svar på søknaden. For eksempel blir 80 prosent av de søknadene som gjelder sykepenger til arbeidstakere som behandles

automatisk, behandlet i løpet av én dag. Når Arbeids- og velferdsetaten opplyser om en saksbehandlingstid på fem uker på nav.no, er dette basert på den tiden etaten forventer det tar å behandle en søknad om sykepenger manuelt.

Det går i riktig retning med økt automatisering og raskere saksbehandling, men det er også mange som opplever lang saksbehandlingstid. Departementet følger utviklingen i saksbehandlingstidene i styringsdialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet. I denne dialogen er jeg blant annet orientert om at direktoratet økte antallet saksbehandlere på området gjennom 2025 med mål om å få ned saksbehandlingstidene.

I bestridelsessakene må Arbeids- og velferdsetaten innhente ytterligere informasjon fra lege, den sykmeldte og arbeidsgiver, og sakene innebærer som regel mer krevende faglige og medisinske vurderinger enn ordinære saker. Dette er med på å forklare at dette er saker med lang saksbehandlingstid. Selv om bestridelsessakene er få, er hver sak av stor betydning for dem det gjelder, siden det dreier seg om inntektssikring. Gjennom 2025 har etaten prioritert området og redusert saksbehandlingstidene betydelig. Arbeids- og velferdsetaten har ellers gode rutiner for å behandle hastesaker for personer som blir stående uten livsopphold. Når etaten mottar en henvendelse fra for eksempel et Nav-kontor om at en bruker står i fare for å stå uten penger til livsopphold, blir saken prioritert umiddelbart. Dette gjelder også i saker om bestridelser og uavhengig av hvor gammel saken er.

Jeg mener det er behov for bedre kunnskap om utviklingen av antall og andel bestridelser av sykemeldinger. I tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2026 er derfor etaten bedt om å rapportere på dette tertialvis.

SPØRSMÅL NR. 2364

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Morten Stordalen
Besvart 17. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Dagens regelverk tillater kjøring på utenlandske skilt i inntil 30 dager etter import. Statens vegvesen er nå ikke i stand til å tilby kontrolltime innenfor denne fristen.

Vil statsråden på denne bakgrunn vurdere å midlertidig utvide adgangen til å kunne kjøre på utenlandske skilt frem til kontrolltime hos Statens vegvesen faktisk er tilgjengelig?

Svar:

Gjennomsnittlig ventetid for behandling av lette kjøretøy importert fra EU/EØS har så langt i år ligget på noe over seks virkedager, og Statens vegvesen er ikke gjort kjent med problemstillingen reist i spørsmålet. Det er imidlertid betydelige variasjoner mellom trafikkstasjonene. Den enkelte lokasjon følger løpende med på utviklingen og tilpasser kapasitet og tilbud i tråd med etterspørselen. Ventetidene er derfor dynamiske, og kan endres raskt over tid.

Dersom ventetiden vil overstige 30 dager kan man henvende seg til Statens vegvesen og søke om dispensasjon etter forskrift om bruk av kjøretøy § 6-2, forutsatt at det er forhold på Statens vegvesen sin side som forårsaker unormalt lang ventetid.

SPØRSMÅL NR. 2365

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug
Besvart 20. april 2026 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Hvorfor var Norge - som medlem av FNs økonomiske og sosiale råd - med på å nominere Iran som står bak drap på egen befolkning, som undertrykker sine kvinner og står bak terror i Midtøsten og verden, til FNs program- og koordineringskomité som skal bistå FNs politikkforming på kvinners rettigheter, menneskerettigheter, nedrusting og terrorismeforebygging?

Begrunnelse:

Onsdag forrige uke nominerte medlemslandene i FNs økonomiske og sosiale råd (ECOSOC) terrorregimet Iran til FNs program- og koordineringskomité for en treårs periode. Komitéen skal møtes neste måned for å forme FN-politikk og rådgi ECOSOC på områder som menneskerettigheter, kvinners- og jenters rettigheter, nedrusting og terrorismeforebygging.

Terrorregimet Iran står i sterk kontrast til verdiene som Norge står for, inkludert synet på grunnleggende menneskerettigheter, ytringsfrihet og likestilling. Menneskerettighetssituasjonen i landet har forverret seg betraktelig de siste 6 årene. I fjor henrettet terrorregimet 1600 personer, ofte uten grunn eller en rettferdig rettssak, og drepte titusener av sin egen befolkning som demonstrerte mot regimet før USA og Israel gikk til angrep.

Terrorregimet støtter og finansierer terrororganisasjoner i Midtøsten, og driver proxykriger som truer regionens stabilitet - og er en direkte trussel mot verdensfreden forøvrig. Den mektige revolusjonsgardens blokade og rapporterte minelegging av Hormuzstredet har skapt en energikrise i verden som har stor påvirkning på Norge.

Terrorregimet har også ambisjoner om utvikling av atomvåpen og landet er rapportert om å ha det største arsenalet av ballistiske missiler i Midtøsten.

Irans nominasjon til FNs program- og koordineringskomité er derfor vanskelig å forstå, og jeg ber statsministeren redegjøre hvorfor Norge var med på å nominere regimet til komitéen.

Svar:

La meg først understreke regjeringens sterke engasjement for menneskerettighetene i Iran. Norge har fordømt Irans gjentatte brudd på folkeretten, også direkte overfor iranske myndigheter. Regjeringen er tydelig i sitt forsvar av menneskerettigheter, demokrati og kvinners rettigheter, og tar opp alvorlige bekymringer knyttet til disse spørsmålene i relevante FN-fora og i direkte dialog med aktuelle land. Dette engasjementet ligger fast, uavhengig av sammensetningen av de enkelte FN-organene.

Sammensetningen av FNs komite for program- og koordinering er basert på geografisk fordeling, med totalt 34 medlemsland fordelt mellom de ulike regionale valggruppene. I dette tilfellet var Iran én av Asia- og stillehavsgruppens fire kandidater til gruppens fire ledige seter i komiteen. Når antall kandidater tilsvarer antall plasser, blir kandidatene normalt nominert samlet uten votering, ved såkalt akklamasjon. Dette er standard praksis i FNs økonomiske og sosiale råd (ECOSOC), og FN-systemet for øvrig.

Norge ber ikke om votering i FN-valg når det ikke foreligger konkurrerende kandidater. USA var det eneste av ECOSOCs 54 medlemsland som valgte å dissosiere seg fra nominasjonen av Iran i etterkant av konsensusbeslutningen.

Det er et gjennomgående trekk ved FN-systemet at medlemskap i ulike organer bygger på geografisk representasjon og rotasjon. Dette innebærer at også land Norge har betydelige politiske og verdimessige uenigheter med, deltar i og innehar verv i FN-systemets organer. Dette er en del av grunnlaget for FNs brede representativitet og legitimitet.

SPØRSMÅL NR. 2366

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Morten Stordalen
Besvart 20. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for oppfølging av stortingsvedtak 1062 om å sørge for at 98 oktan bensin forblir etanolfri, jf. Dokument 8:188 S (2024-2025) og Dokument 8:252 S (2024-2025) samt Innst. 449 S (2024-2025)?

Svar:

Vedtaket er overført til klima- og miljøministeren som er ansvarlig for å følge opp anmodningsvedtaket som spørsmålet viser til. Vedtaket er fulgt opp gjennom at Klima- og miljødepartementet har gitt et oppdrag til Miljødirektoratet. Oppdraget er tredelt. I del en bes Miljødirektoratet om å utarbeide et kunnskapsgrunnlag om motor- og drivstofftekniske forhold. I del to er direktoratet bedt om å beskrive dagens virkemidler for tilbud og etterspørsel etter bioetanol i bensin. Del tre handler om å vurdere sikkerhets og beredskapshensyn. Frist for oppdraget er 30. september 2026. Jeg vil vurdere hvordan Stortingets vedtak kan følges opp på best mulig måte når jeg har mottatt kunnskapsgrunnlaget fra Miljødirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2367

Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup
Besvart 23. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvordan har ekstern kvalitetssikring (KS-ordningen) påvirket risikoen for staten i prosjekter med statlig finansiering?

Begrunnelse:

Statsråden må gjerne gi et pedagogisk svar, slik at det også kan brukes til opplæring.

Svar:

Jeg takker for anledningen til å redegjøre for hvordan Statens prosjektmodell og den eksterne kvalitetssikringen av prosjektene bidrar til å redusere risikoen i store statlige investeringsprosjekter. Målet med statens prosjektmodell er nettopp å unngå feilinvesteringer og holde god kontroll med kostnader og nytte gjennom planlegging og gjennomføring av de største statlige investeringene. Modellen stiller krav til hvordan de største investeringsprosjektene skal utredes, organiseres og kvalitetssikres. Det skal bidra til lavere risiko og mest mulig effektiv bruk av fellesskapets ressurser.

Nedenfor redegjør jeg for hvordan ordningen skal redusere risikoen for feilinvesteringer, kostnadsoverskridelser og manglende realisering av nytten i prosjekter, og hva forskningen på området sier. Til slutt redegjør jeg for hvordan valg av kontraktsstrategi kan bidra til å avgrense statens risiko.

Samtidig vil jeg understreke at et godt rammeverk i seg selv ikke er tilstrekkelig for å oppnå gode statlige investeringsprosjekter. Gode resultater krever også god prosjektorganisering, aktiv styring og oppmerksomhet om risiko blant beslutningstakerne.

Ekstern kvalitetssikring

Statens prosjektmodell stiller krav til utredning og ekstern kvalitetssikring av statlige investeringsprosjekter med anslått samlet kostnadsramme over 300 millioner kroner for digitaliseringsprosjekter og over 1 milliard kroner for øvrige prosjekter. Hensikten med ekstern kvalitetssikring er at informasjonen og analysene som er gjort i prosjektet skal gjennomgås av en uavhengig tredjepart.

Lavere risiko for å velge dyre investeringer som ikke møter samfunnsproblemet Statens prosjektmodell stiller krav til at det utredes ulike måter å løse et problem på, for eksempel kan en vei bygges i ulike traseer eller man kan vurdere vedlikehold opp mot nybygg. Dis-

se ulike konseptuelle alternativene utredes grundig i en konseptvalgutredning (KVU). I konseptvalgutredningen settes det samfunnsmål for prosjektet som de konseptuelle alternativene vurderes mot, og det gjennomføres en samfunnsøkonomisk analyse som skal vise hvor godt de ulike alternativene bidrar til måloppnåelse. Gjennom den samfunnsøkonomiske analysen kartlegges alle relevante kostnader og nyttevirkninger over prosjektets levetid (se rundskriv R-109 om samfunnsøkonomiske analyser) for hvert alternativ. Det utarbeides informasjon om investeringskostnader, levetidskostnader og nyttevirkninger, og hvor usikre anslagene er. Det stilles videre krav til en vurdering av hva som er viktige usikkerheter og risiko ved konseptene som må følges opp i det videre arbeidet.

Konseptvalgutredningen og kvalitetssikringen av denne (KS1) bidrar til at regjeringen får et valg mellom flere godt belyste alternativer når en investering skal vurderes (konseptvalg). Concept rapport nr. 72, om toppolitikeres bruk av beslutningsgrunnlag for store statlig investeringsprosjekter, framhever at denne prosessen gir høyere kvalitet på prosjektene som til slutt blir gjennomført. Det framheves også at prosessen «virker skjerpende på aktørene som er involvert, gjennom at prosjektforslagene blir grundig drøftet av blant annet eksterne, uavhengig konsulenter.» Statens prosjektmodell reduserer på denne måten risikoen for feilinvesteringer og legger til rette for at beslutningstaker kan velge den mest samfunnsøkonomisk lønnsomme løsningen på problemet (det vil si det alternativet som gir mest nytte fratrukket kostnader).

Krav om usikkerhetsanalyse for å kartlegge og redusere risiko

Når regjeringen har valgt en konseptuell løsning, planlegges prosjektet videre gjennom en forprosjektfase som også kvalitetssikres (KS2). I forprosjektfasen utarbeides det en plan for gjennomføring og styring av prosjektet og et oppdatert kostnadsestimat med en tilhørende usikkerhetsanalyse. Gjennom usikkerhetsanalysen kartlegges det hvilke faktorer som bidrar til usikkerheten i prosjektet og mulige tiltak for å redusere usikkerheten. Risikoen i prosjektet omfatter både risiko for at kostnadene blir høyere enn forventet, risiko for at prosjektet ikke blir ferdigstilt i tide og risiko for at nytten fra prosjektet ikke blir realisert.

Basert på usikkerhetsanalysen beregnes en kostnadsramme som fremmes for Stortinget. Kostnadsrammen (P85) er den øvre rammen prosjektet må gjennomføres innenfor. Den anslås slik at det skal være 85 prosent sannsynlig for at prosjektet lykkes med å holde rammen. I tillegg beregnes en lavere styringsramme (P50) som legges til grunn for den daglige styringen av prosjektene i etatene. Det er krav til grundige vurderinger før midler utover styringsrammen kan benyttes.

Det gjøres jevnlige gjennomganger av kostnadsutviklingen og sluttkostnaden for prosjekter innenfor statens prosjektmodell. Systematisering av krav, metodikk og innsamling av data gir mulighet til å iverksette tiltak dersom det er systematiske utfordringer.

Lavere risiko kostnadsvekst i tidlig fase og for kostnadsoverskridelser

Arbeidet med god kostnadskontroll i prosjektene har to hovedfaser. Det er krav til oppfølging og måling av resultater både i forprosjektfasen, fra regjeringen tar et konseptvalg og fram til prosjektet er planlagt for investeringsbeslutning, og i gjennomføringsfasen, fra Stortinget fatter investeringsbeslutning og frem til ferdigstilt prosjekt. I Norge har vi gjennom tiltak oppnådd relativt lav kostnadsvekst samlet sett for porteføljen av store prosjekter etter at Stortinget har vedtatt en kostnadsramme. Samtidig har vi de senere årene hatt høy kostnadsvekst i forprosjektfasen.

For å redusere kostnadsveksten i forprosjektfasen innførte Finansdepartementet i 2017 krav til fastsetting av styringsmål og endringslogg for investeringsprosjekter. Styringsmålet settes til P50 og endringsloggen skal synliggjøre utvikling i prosjektets nytte, omfang og kostnader etter at dette styringsmålet er satt.

Før krav om styringsmål og endringslogg ble innført, var det en gjennomsnittlig kostnadsvekst på rundt 40 prosent i forprosjektfasen (se Concept sine arbeidsrapporter om kostnadsutvikling i store statlige investeringsprosjekter fra KS1 til KS2 og om kostnads og nytteutvikling i tidligfasen). Innføring av styringsmål og endringslogg har trolig redusert risikoen for kostnadsvekst i forprosjektfasen vesentlig (se Concept rapport nr. 79 om kostnadskontroll i prosjekters tidligfase). Selv om utvalget av prosjekter etter innføringen er lite, er det en tydelig positiv utvikling.

Planleggingen gjennom forprosjektfasen og den eksterne kvalitetssikringen bidrar til lavere kostnadsusikkerhet etter investeringsbeslutningen er tatt. Avvikene mellom sluttkostnaden for prosjektene og kostnadsrammene som vedtas i Stortinget, er samlet sett lave sammenlignet med andre land. Mens gjennomsnittlig kostnadsoverskridelser ifølge internasjonal litteratur ligger rundt 30 prosent, viser forskning på prosjektene under statens prosjektmodell at de i gjennomsnitt leveres 5 prosent under vedtatt kostnadsramme (se Concept arbeidsrapport Kostnadsoverskridelser og forsinkelser i store statlige prosjekter – en oppdatering). Dette er relativt gode resultater selv om det fortsatt er rom for forbedring. Det er alvorlig og utfordrende for de enkeltprosjektene som opplever store kostnadsoverskridelser og det er mål ha færre slike tilfeller.

Samlet sett underbygger dette at statens prosjektmodell bidrar til bedre risikooppfølging og kostnadskontroll både i forprosjektfasen og gjennomføringen av investeringsprosjektene.

Lavere risiko for manglende nytte fra prosjektet gjennom gevinstrealiseringsplaner

Statens prosjektmodell legger også føringer for å redusere risikoen for at nytten i prosjektene ikke realiseres. Gjennom forprosjekt og KS2 skal endringer som påvirker nytten av tiltaket dokumenteres og ved større endringer skal det vurderes tiltak for å bedre lønnsomheten. Det skal presenteres et oppdatert anslag for den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av tiltaket for å vurdere om den valgte løsningen fortsatt er egnet. Det skal også lages en plan for å følge opp at gevinstene fra prosjektet blir realisert (se også DFØs veileder Gevinstrealisering – planlegging for å hente ut gevinster fra offentlige prosjekter).

Avgrensning av statens risiko gjennom valg av kontraktsstrategi

Hvordan risikoen i et investeringsprosjekt påvirker statens risiko avhenger blant annet av hvilken kontraktsstrategi som velges for prosjektet. Kontraktsstrategien påvirker blant annet om det er staten eller entreprenøren som skal bære kostnadsusikkerheten i prosjektet.

Ansvaret for usikkerheten bør plasseres hos den parten som er best egnet til å påvirke usikkerheten og har størst evne til å håndtere usikkerheten. Entreprenøren har i noen tilfeller større mulighet til å påvirke usikkerheten, og i slike tilfeller bør det inngås kontrakter der entreprenøren holdes ansvarlig for kostnadsoverskridelser. Samtidig har staten større evne til å håndtere kostnadsusikkerhet enn private entreprenører. Dersom entreprenøren får ansvar for kostnadsusikkerhet han i liten grad kan påvirke og styre, vil staten normalt måtte betale for at entreprenøren tar denne risikoen. Det vil normalt medføre en høyere pris for anskaffelsen.

Hva som er riktig kontraktsstrategi og ansvarsdeling vil derfor variere fra prosjekt til prosjekt. De siste årene har totalentreprisekontrakter, hvor ansvaret for prosjektering og utførelse overføres til entreprenøren, blitt mer vanlig i bygg- og anleggsprosjekter. Slike entrepriser kan i noen tilfeller være et godt virkemiddel for å oppnå mer kostnadseffektive prosjekter, men det empiriske kunnskapsgrunnlaget er ikke tilstrekkelig til å gi klare svar på når slike entrepriseformer er mest vellykket (se Concept rapport nr. 75 om erfaring med totalentrepriser i bygg- og anleggsprosjekter).

Statens prosjektmodell setter krav til at minst to ulike kontraktstrategier vurderes, slik at man har et best mulig grunnlag for å velge en kontraktstrategi som er best tilpasset risikoen i det enkelte prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 2368

Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal
Besvart 21. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Vil statsråden nå vurdere å styrke eller målrette strømstøtten og andre relevante støtteordninger for idretten og frivilligheten, slik at flere barn og unge sikres et stabilt aktivitetstilbud og færre lag må kutte i tilbudet som følge av høye energikostnader?

Begrunnelse:

13. april 2026 kunne man lese på TV2.no at norske idrettsanlegg bare i januar og februar i år måtte betale hele 1,4 milliarder kroner i energikostnader. Ifølge saken advarer idrettspresidenten om at kostnadsnivået ikke er bærekraftig, samt at midler som kunne gått til aktivitet, inkludering og lavere kostnader for familier, i stedet går til strømregninger. Det vises også til at idrettslag, eksempelvis Konnerud IL i Drammen, må redusere aktivitetstilbudet eller holde anlegg stengt som følge av høye energikostnader.

Fremskrittspartiet var i sin tid en pådriver for å få på plass strømstøtte også til idretten og frivilligheten, nettopp fordi disse aktørene spiller en avgjørende rolle i lokalsamfunn over hele landet. Mange lag og foreninger opplever nå fortsatt store kostnadsutfordringer.

Svar:

Strømstøtteordningen for frivillig sektor ble innført i 2022 som et direkte svar på de ekstraordinært høye strømprisene vinteren 2021-2022, og for å hindre at dette skulle gå utover aktivitet og tilbud i frivillige organisasjoner. Formålet med strømstøtteordningen for frivillig sektor er å bidra til forutsigbarhet og stabile rammer, særlig i perioder med store svingninger i energimarkedet. Regjeringen er opptatt av at barn og unge skal ha tilgang til trygge og inkluderende fritids- og aktivitetstilbud uavhengig av familienes økonomi eller kostnadsutfordringer i idretten eller frivilligheten.

Jeg er ikke enig med representanten i at dagens strømstøtteordning ikke er målrettet. Forskriften gir klare avgrensninger for hvem som omfattes og hva det gis støtte til. Ordningen er i all hovedsak for frivillige organisasjoner registrert i Frivillighetsregisteret. Støttenivået er knyttet direkte til faktisk strømforbruk, og til strømprisene. På denne måten sikrer vi at midlene går direkte til aktører som faktisk er rammet av høye strømpriser. For frivilligheten innebærer dette at lag og organisasjoner med egne anlegg, haller og klubbhus får kompensasjon der strøm utgjør en reell og uforholdsmessig kostnad.

Videre er forskriften innrettet slik at støtten er automatisk og regelstyrt, noe som gir både forutsigbarhet og likebehandling. Kompensasjonsgraden og terskelverdiene er fastsatt på forhånd, og utløses når strømprisen overstiger et gitt nivå. Fra og med 1. januar 2026 ble terskelverdien justert til 77 øre per kWt, jfr. § 3. Forskriften er målrettet aktivitet, og ikke organisasjonenes øvrige økonomi.

Når det gjelder representantens spørsmål om styrking av strømstøtteordningen for frivillig sektor er dette til oppfølging hos regjeringen i tråd med Stortingets anmodningsvedtak 1092 (2024-2025) der regjeringen bes om å utrede en Norgespris for bedrifter og frivilligheten. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget så snart forslaget er utredet. Justeringer i støtteordningene må sees i sammenheng med helheten i energipolitikken og samlede virkemidler rettet mot frivilligheten og idretten. De har også anledning til å søke støtte til energieffektiviseringstiltak gjennom Enova. Flere av Enovas støtteprogrammer krever registrering i Enhetsregisteret, dermed er idrettslag og frivillige organisasjoner støtteberettiget.

Jeg vil til sist minne representanten om at regjeringen har prioritert målrettet støtte til idretten gjennom Ekstrainnsatsen til idrettslag. Siden våren 2023 er det fordelt i overkant av 700 mill. kroner til idrettslag i kommuner hvor det er et høyt antall barn fra familier med vedvarende lavinntekt. I tillegg til de målrettede tiltakene har vi siden regjeringsskiftet i 2021 økt bevilgningen til merverdiavgiftskompensasjonen til frivillige organisasjoner med over 1 mrd. kroner. Dette er den viktigste tilskuddsordningen vi har for frivillig sektor. Regjeringens mål om at barn og unge skal ha mulighet til å delta i fellesskapet som idretten og frivilligheten representerer står fast og følges godt opp.

SPØRSMÅL NR. 2369

Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Alexander Papas
Besvart 17. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er statsråden einig i at effektive trafikktryggingstiltak på eksisterande vegar som gul midtstripe, bør prioriterast før nye motorvegprosjekt, og vil statsråden prioritera gul stripe på E39 i kommande Nasjonal transportplan?

Grunngjeving:

I samband med framlegginga av Nasjonal transportplan 2025–2036 viste regjeringa til at hovudstrategien for transportpolitikken er å ta vare på det me har, utbetra der me kan og byggja nytt der me må. Regjeringa har òg uttrykt at ein vil byggja «gode nok» vegar og prioritera vedlikehald og oppgradering av eksisterande infrastruktur framfor nye motorvegar.

Samstundes er det framleis om lag 50 kilometer av kyststamvegen E39 mellom Stavanger og Trondheim utan gul midtstripe. Vedlikehaldsetterslepet på fylkesvegane er dessutan enormt, særleg i Vestland. Eit breitt samarbeid mellom miljøorganisasjonar og transportnæringa i vest har no teke til orde for å prioritera ein trygg og farbar kyststamveg og Bybanen, framfor nye og kostbare motorvegprosjekt. Gul stripe på heile E39 gjev farbar og trafikksikker veg, samstundes slik 0+-planlegging gjev meir vern av natur og klima.

Svar:

Å ta vare på det vi har, utbetre der vi kan og byggje nytt når vi må er regjeringas hovudstrategi for transportpolitikken og for riksvegnettet i Nasjonal transportplan 2025–2036. Regjeringa vil snu ei utvikling der kritisk transportinfrastruktur ikkje blir halden ved like i takt med behovet, ved å prioritere drift, vedlikehald og utbetringar høgare enn tidlegare. Statsbudsjetta for 2025 og 2026 viser at regjeringa følgjer hovudstrategien. Samstundes er det av og til behov for å gjennomføre store prosjekt. Til dømes gjennomfører vi prosjektet Fellesprosjektet Vosse-

bana/E16 Arna–Stanghelle i Vestland for å kunne erstatte ei skred- og ulykkesutsett strekning med ny og trafikksikker veg. Vi gjennomfører prosjektet E134 Oslofjordforbindelsen, byggetrinn 2 i Akershus for å kunne gi ei sikker kryssing av Oslofjorden og auke oppetida på vegen.

Hovudstrategien med å ta vare på det vi har, utbetre der vi kan og bygge nytt når vi må skal bli vidareført og lagt til grunn for arbeidet med Nasjonal transportplan 2029–2040. Det vil vere relevant for det seinare arbeidet med å vurdere ressursbruken i transportplanen, men eg vil ikkje forskottere prioriteringar i kommande transportplan ved å prioritere konkrete tiltak no.

SPØRSMÅL NR. 2370

Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø
Besvart 21. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Vil regjeringa ta initiativ til konkrete endringar i innkjøpsordninga og ein meir aktiv omsetjingspolitikk, med mål om å styrkje tilgangen på nynorske barnebøker og ungdomsbøker, særleg serielitteratur, slik at nynorskelevar får eit reelt likeverdig tilbod?

Begrunnelse:

Det er eit nasjonalt mål at born og unge skal lese meir, og tiltak som skulebibliotek og Sommarles har vist kor viktig tilgang på relevant litteratur er for å skape leselyst. Samstundes etterspør mange foreldre og elevar fleire barnebøker på nynorsk, men tilfanget er avgrensa, særleg innan serielitteratur som vi veit at born i stor grad føretrekkjer. Tal frå Sommarles viser at dei mest lesne bøkene i stor grad er del av seriar, medan tilsvarande tilbod på nynorsk er langt svakare.

Dagens innkjøpsordning bidreg til denne skeivheita. Avgrensinga på ei barnebok og ungdomsbok per forfattar per år gjer det vanskeleg å utvikle serielitteratur innanfor ordninga, sjølv om nettopp slike bøker når breitt ut til unge lesarar. For nynorsk litteratur, som i stor grad er avhengig av offentlege verkemiddel for å vere økonomisk berekraftig, får dette særleg store konsekvensar. Erfaringar frå mellom anna lettlesseriar viser at øyremerkte midlar kan fungere, men slike satsingar er i dag unntak heller enn hovudregel.

I tillegg kjem utfordringa med omsetjingar. Berre ein svært liten del av omsette barnebøker og ungdomsbøker vert tilgjengelege på nynorsk, noko som ytterlegare avgrensar tilgangen til aktuell og populær litteratur på elevane sitt eige hovudmål. Når staten samstundes har eit ansvar for å sikre reell jamstelling mellom bokmål og nynorsk, reiser dette spørsmål om verkemiddelbruken i dagens litteraturpolitikk er tilstrekkeleg målretta.

Samla sett kan dette bidra til at nynorskelevar i praksis får eit dårlegare tilbod av bøker for lystlesing, noko som både kan påverke leselyst og språkleg utvikling.

Svar:

Språk, litteratur og lesing heng tett saman. Det handlar både om å bli trygg i eige språk og om å møte nye språk og kulturar. Gjennom litteraturen vert språk- og skriftkulturar haldne ved like og utvikla. Norske litteraturpolitiske verkemiddel legg til rette for produksjon, tilgjengeleggjering og formidling av bøker på språk staten har ansvar for, det vil seie bokmål, nynorsk, samiske språk og nasjonale minoritetsspråk.

I regjeringas Plan for Noreg 2025–2029 er eit leseløft ei viktig prioritering. Det handlar om å styrkje lesinga både i skulen og i samfunnet elles. Regjeringa har ein ambisjon om at norske barn skal bli verdas beste lesarar. I 2024 la regjeringa fram leselyststrategien Saman om lesing. Denne har barn og unge som målgruppe og gjeld fram til 2030. Ett av tiltaka i leselyststrategien er å styrkje Kulturrådet sitt arbeid med litteratur på nynorsk, samiske språk og nasjonale minoritetsspråk.

Litteraturordningane til Kulturrådet bidreg til å fremje litteratur på bokmål, nynorsk, samiske språk og nasjonale minoritetsspråk. Kulturdirektoratet forvaltar prosjektmidlar som skal bidra til å styrkje språket og kulturen til dei nasjonale minoritetane. Eit årleg statstilskot til Det Norske Samlaget er eit sentralt tiltak for å sikre barne- og ungdomslitteratur på nynorsk. I 2026 er tilskotet på 24,9 millionar kroner.

Det er viktig at det vert skapt, gitt ut, gjort tilgjengeleg og formidla litteratur på bokmål, nynorsk, dei samiske

språka og dei nasjonale minoritetsspråka. Det aller meste av barne- og ungdomslitteraturen som vert gitt ut i Noreg, er på bokmål, medan delen utgivingar på nynorsk har lege på rundt 5 prosent dei siste åra.

Det er viktig at vi har eit breitt tilbod nynorsk litteratur innanfor eit mangfald av sjangrar. Dette er viktig både for dei som har nynorsk som hovudmål og skal bli trygge i språket sitt, og for dei som har nynorsk som sidemål. Delen bøker som vert gjevne ut og omsette til nynorsk, er låg. Eg vil arbeide for å styrkje litteraturordningane til Kulturrådet som bidreg til å fremje litteratur på nynorsk. Samstundes er eg open for å sjå nærare på verkemiddelapparatet vi allereie har, og vurdere om nynorsk litteratur kan fremjast på ein endå betre måte.

SPØRSMÅL NR. 2371

Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi
Besvart 21. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan finansministeren redegjøre for det konkrete beregningsgrunnlaget, herunder hvilke modeller, forutsetninger og anslag som ligger til grunn for vurderingen av hvordan reduksjoner i drivstoffavgiftene påvirker inflasjon og rentenivå, og særlig hvordan effekten av et begrenset avgiftskutt isolert sett er beregnet?

Begrunnelse:

Finansministeren uttalte i stortingsdebatten om kutt i drivstoffavgiftene at «vi må unngå at noen hundrelapper i redusert drivstoffavgift spises opp av tusenlapper som skyldes økt rente», og advarte mot at slike avgiftskutt kan øke presset i økonomien og bidra til høyere inflasjon og rente.

Denne vurderingen innebærer at selv et relativt begrenset avgiftskutt kan gi målbare utslag i inflasjon og dermed i husholdningenes renteutgifter. Samtidig viser analyser fra Statistisk sentralbyrå (Økonomiske analyser 3/2024) at selv skattelettelser i størrelsesorden flere titalls milliarder kroner har begrensede eller ikke målbare effekter på inflasjonen.

På denne bakgrunn er det behov for å få tydeliggjort hvilke faglige forutsetninger og beregninger departementet legger til grunn, og hvordan disse vurderingene avviker fra eller kan forenes med SSBs analyser.

Svar:

I spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2317 beskrives en beregning utført ved hjelp av Finansdepartementets modellapparat for å fastslå effekten på konsumprisene av reduksjonen i veibruksavgift og CO_2-avgift Stortinget vedtok før påske. Vedtaket gir en engangsreduksjon i prisene, som i dette tilfellet motsvares av en oppgang når avgiftslettelsen opphører 1. september. På lengre sikt avhenger de økonomiske effektene av hvordan avgiftslettelsen dekkes inn. Når de reduserte avgiftene ikke er finansiert med enten økning av andre inntekter eller kutt i utgifter, vil det innebære økt oljepengebruk. Økt oljepengebruk øker etterspørselen etter varer og tjenester i økonomien, som bidrar til økt prisstigning. Dette er størrelser Norges Bank ser på når de fastsetter renten.

Den langsiktige effekten av mer ekspansiv finanspolitikk kan være vanskelig å fastslå, og kan avhenge av det økonomiske utgangspunktet. Det er riktig at analyser fra SSB antyder større inflasjons- og renteeffekt på kort sikt av økt oljepengebruk når det brukes på økte offentlige utgifter enn når det brukes på skattelettelser. Det skyldes i hovedsak at store deler av skattelettelsen blir spart, og dermed ikke umiddelbart fører til høyere aktivitet i økonomien. Det er verdt å merke seg at dersom husholdningenes og næringslivets behov for lettelser i drivstoffavgiftene var såpass prekært som Fremskrittspartiet argumenterte, vil avgiftslettelsen ikke bli spart. Virkningene på prisstigningen og aktiviteten i økonomien kan da bli større enn SSB anslår i Økonomiske analyser 3/2024, og kan likne mer på effektene av økt offentlig forbruk. Ifølge andre SSB-analyser (Økonomiske analyser 4/2025) vil også varigheten av tiltak påvirke hvor stor effekt ekspansiv finanspolitikk har på prisvekst og renter, og utslagene er betydelige. Det kan altså legges til grunn en klart større virkning dersom de midlertidige avgiftslettelsene blir forlenget eller varige.

Det er Norges Bank som fastsetter renten, og jeg kan ikke postulere presist hvor grensen for mer ekspansiv finanspolitikk går før det får innvirkning på rentenivået. Da er det viktig å se avgiftsreduksjonen vedtatt før påske inn i en større helhet. Et begrenset enkeltvedtak trenger

ikke være avgjørende, men det kan fort være starten på en rekke slike avgiftslettelser uten inndekning. Da risikerer vi å gjøre vondt verre ved å øke presset i norsk økonomi og dermed bidra til å forsterke prisstigningen og risikoen for økt rente. For den enkeltes privatøkonomi kan da noen hundrelapper i redusert drivstoffavgift spises opp av tusenlapper som skyldes økt rente.

SPØRSMÅL NR. 2372

Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Alexander Papas
Besvart 21. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Meiner finansministeren at det er i tråd med god forvaltning av rolla som leiar for Oljefondet å bidra i marknadsføringa av eit selskap fondet både er investert i og brukar teknologi frå?

Grunngjeving:

I juli 2025 stilte Oljefondet sin leiar Nicolai Tangen med sitat i marknadsføringa av eit nytt KI-program frå Anthropic, slik det blir vist til i Morgenbladet 13. april 2026.

Jussprofessor Hans Petter Graver, som leia utvalet som utforma Oljefonde sitt etiske regelverk i 2003, seier til avisa at slik medverknad «... kan innebære bruk av en offentlig stilling til å fremme kommersielle interesser, noe som generelt bør unngås ...». Fleire andre ekspertar har også vore inne på at dette er rolleblanding.

Svar:

Eg er gjennom artikkelen i Morgenbladet, som stortingsrepresentanten Papas viser til, gjort kjend med at Norges Bank Investment Management (NBIM) samtykte i at Anthropic, som leverer ei KI-programvare NBIM nyttar, kunne bruke eit sitat frå NBIM i si marknadsføring. Det går fram av artikkelen at NBIM ikkje har fått nokon fordelar eller motytingar for å gi løyve til bruk av sitatet. For ordens skuld nemner eg at Statens pensjonsfond utland ikkje er investert i Anthropic.

Eg har merka meg at det går fram av artikkelen at NBIM har opplyst journalisten om at førespurnaden om bruk av sitatet ikkje vart vurdert grundig nok, og at NBIM uttalar at dei burde ha sagt nei. Eg har òg merka meg utsegna om at fondet ikkje skal nyttast i marknadsføring for tredjepartar. NBIM bad difor Anthropic om å fjerne sitatet. Eg er samd med NBIM i at pensjonsfondet ikkje bør nyttast i marknadsføring.

SPØRSMÅL NR. 2373

Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse
Besvart 17. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hva vil arbeids- og inkluderingsministeren nå gjøre for å følge opp Stortingets anmodningsvedtak 147/23 om å gjennomgå og forbedre regelverket for pårørendes permisjonsmuligheter i arbeidslivet for å fremme likestilling og sikre at alle pårørende har like vilkår for å kunne kombinere arbeid og omsorg, og når kan Stortinget forvente en konkret oppfølging, all den tid Stortinget for over tre måneder siden avviste regjeringens forslag om å oppheve vedtaket?

Begrunnelse:

Stortinget vedtok 12. desember 2023 at regjeringen skulle gjennomgå og forbedre regelverket for pårørendes permisjonsmuligheter i arbeidslivet for å sikre likestilling og bedre mulighetene til å kombinere arbeid og omsorg uten å pådra seg økonomiske problemer eller falle ut av arbeidslivet. Regjeringen opplyste senere at vedtaket fortsatt var til behandling og at den ville komme tilbake til Stortinget på et senere tidspunkt. Regjeringen foreslo deretter å oppheve vedtaket, men Stortinget sluttet seg ikke til dette. Når vedtaket fortsatt gjelder, og det nå er gått over tre måneder uten kjent konkret oppfølging, er det naturlig å etterlyse hva regjeringen faktisk gjør. Dette er særlig viktig for å fremme likestilling, sikre at pårørende har like vilkår, og gjøre det mulig å kombinere arbeid og omsorg i en tid der både IA-arbeidet og innsatsen for å redusere sykefravær står høyt på dagsorden. Målet som stod i pårørendestrategien 2021–2025 om at pårørende skal kunne leve gode egne liv og kombinere pårørenderollen med arbeid og utdanning understreker også behovet for dette.

Svar:

Stortinget avga anmodningsvedtak 147 (2023–2024) 12. desember 2023. I Innst. 112 S (2023–2024) ble det i begrunnelsen for forslaget vist til at det må legges bedre til rette for at man kan være pårørende samtidig som man er aktiv i arbeidslivet, og til at omsorgsbyrden kan utgjøre en trussel både mot kvinners helse i form av økt belastning, og deres økonomiske situasjon ved at omsorgsarbeidet presser dem ut av arbeidslivet.

AID og HOD satte i fellesskap i gang et utredningsarbeid for å følge opp vedtaket. Vi gjennomgikk permisjonsregelverket for pårørende til voksne, og utredet behovet for endringer i dette. Vi vurderte ulike mulige endringer, samt fordeler og ulemper ved disse mulighetene. I denne prosessen så vi også på foreliggende forskning om pårørende og deres tilknytning til arbeidslivet. Arbeidet konkluderte med at forskningen ikke gir grunnlag for å si at pårørende får økonomiske problemer eller faller ut av arbeidslivet som følge av omfattende pårørendeinnsats. Regjeringen anbefalte derfor i Prop. 1 S (2025-2026) at anmodningsvedtaket skulle oppheves.

Regjeringen mener det er viktig at så mange som mulig av de som er i arbeidsfør alder faktisk er i arbeid og gjør det de har kompetanse til. Det er bra for samfunnet og for den enkelte. Dette innebærer også at yrkesaktive skal ha mulighet til å ha en god balanse mellom arbeid og fritid, herunder omsorgsoppgaver.

Jeg har merket meg at Stortinget ikke ønsket å oppheve vedtaket, og vurderer nå, i samråd med helse- og omsorgsministeren, hvordan vi skal arbeide videre med dette spørsmålet. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når utredningene er gjennomført og regjeringen har tatt stilling til videre oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 2374

Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse
Besvart 20. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden forklare at Norge, i motsetning til alle andre nordiske land, fortsatt ikke tilbyr CAR-T-behandlingen Carvykti til pasienter med myelomatose, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at flere relevante fageksperter involveres i Beslutningsforum?

Begrunnelse:

Beslutningsforum har i mars 2026 på nytt sagt nei til å innføre CAR-T-behandlingen Carvykti, med henvisning til pris opp mot dokumentert nytte. Dette til tross for at behandlingen omtales av fagmiljøene som den mest effektive tilgjengelige behandlingen for enkelte pasienter med myelomatose, og at den allerede er tatt i bruk i både Sverige og Danmark.

Saken er aktualisert gjennom historien om John Harris-Christensen fra Haugesund delt i NRK 08.04.26, som har få behandlingsalternativer igjen og ikke har tid til å vente på langvarige prisforhandlinger. Når pasienter i sammenlignbare land får tilgang til behandlingen, stiller undertegnede seg undrende til prioriteringene som foreligger.

Svar:

Jeg har stor forståelse for den krevende situasjonen pasienter med langtkommen myelomatose kan stå i, og for pårørendes og fagmiljøenes engasjement i saken.

Carvykti er vurdert av Beslutningsforum for nye metoder til behandling av pasienter med myelomatose som har forsøkt annen behandling. Dette er alvorlig syke pasienter som i klinisk praksis behandles med en rekke ulike kombinasjoner av metoder.

Metodevurderingen viser at Carvykti kan gi pasientene lengre progresjonsfri overlevelse, og i gjennomsnitt om lag to ekstra gode leveår sammenliknet med tidligere standardbehandling. Samtidig har de regionale helseforetakene vurdert at den prisen som er tilbudt for behandlingen, ikke står i forhold til den dokumenterte nytten, sett i lys av prioriteringskriteriene Stortinget har fastsatt.

Dersom metoden skulle vært innført til maksimalpris, ville kostnadene for spesialisthelsetjenesten vært anslått til mellom 200 og 700 millioner kroner årlig, avhengig av hvor stort pasientgruppen blir. På denne bakgrunn besluttet Beslutningsforum i mars 2026 at behandlingen ikke innføres nå. Samtidig er Sykehusinnkjøp HF bedt om å gjenoppta prisforhandlingene med leverandøren, med mål om å komme frem til en løsning som oppfyller prinsippene for prioritering, slik at behandlingen kan tilbys norske pasienter.

Når det gjelder sammenligning med andre europeiske land, viser oversikten i Myeloma Patients Europe sitt Medicines Access Portal at Carvykti per i dag er innført i 9 av 53 land som inngår i oversikten. Datagrunnlaget er beheftet med en viss usikkerhet og kan ha tidsforsinkelser eller nasjonale variasjoner i faktisk tilgang, men gir likevel en indikasjon på at bruken av metoden foreløpig ikke er utbredt i Europa. Ifølge samme oversikt er behandlingen blant annet ikke innført i flere store europeiske land, som Storbritannia, Frankrike, Italia, Nederland og Finland. Dette illustrerer at også andre land står overfor tilsvarende prioriteringsutfordringer knyttet til dokumentert nytte og ressursbruk, selv om enkelte nordiske land har kommet til andre beslutninger. Beslutningene i systemet Nye metoder bygger på Stortingets føringer om å vurdere nye metoder opp mot de tre prioriteringskriteriene nytte, ressursbruk og alvorlighet. At Norge i noen tilfeller fatter andre beslutninger enn våre naboland, kan blant annet skyldes forskjeller i prisforhandlinger, avtalevilkår og hvordan prioriteringer samlet sett slår ut innenfor nasjonale rammer.

Når det gjelder involvering av fagekspertise, er klinisk kompetanse allerede en viktig del av arbeidet i Nye metoder. Klinikere bidrar blant annet i metodevurderingene og gjennom faglige innspill fra de regionale helseforetakene. Regjeringen har i tillegg tatt initiativ til å innføre klinikerrepresentasjonen i Beslutningsforum, nettopp for å sikre at beslutningene er best mulig faglig forankret og reflekterer klinisk erfaring i møte med rask medisinsk utvikling.

Regjeringen vil fortsatt arbeide for at pasienter i Norge skal få tilgang til nye og effektive behandlinger så raskt som mulig, samtidig som prioriteringene er åpne, kunnskapsbaserte og i tråd med de rammene Stortinget har fastsatt.

SPØRSMÅL NR. 2375

Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 23. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Tilbud om abort i primærhelsetjenesten vil redusere unødvendig bruk av ultralyd, gi flere kvinner mulighet til å gjennomføre abort tidligere i svangerskapet og bidra til kortere reisevei. Dette er i tråd med prinsippet om beste effektive omsorgsnivå.

Hvordan vil regjeringen sikre at dette prinsippet, og målet om at oppgaver som kan utføres i den kommunale helse- og omsorgstjenesten faktisk utføres der, blir ivaretatt i utformingen av et framtidig aborttilbud?

Begrunnelse:

I NOU 2023: 29 ble abort i primærhelsetjenesten løftet fram. Det ble understreket at prinsippet om beste effektive omsorgsnivå tilsier at oppgaver som kan utføres i den kommunale helse- og omsorgstjenesten skal utføres der, samt at et tilbud i primærhelsetjenesten vil øke mulighetene til abortsøkende.

I høringen støttet en rekke instanser et enklere abortforløp utenfor sykehus. Blant dem Helsedirektoratet, Kvinnebevegelsens abortutvalg, Norske Kvinners San-

itetsforening, Kvinnefronten, Sex og samfunn, Folkehelseinstituttet, Kvinnemuseet, Helse Stavanger HF, Amathea, Rådet for legeetikk, Likestillings- og diskrimineringsombudet, JURK, Helse Bergen HF, Den norske jordmorforening, Center for Reproductive Rights, Kvinnegruppa Ottar, Bergen kommune, Oslo Universitetssykehus HF og Oslo kommune. Nå har Helsedirektoratet konkludert med at de ikke anbefaler abort utenfor sykehusene, men at aborttilbudet fortsatt skal beholdes på spesialistnivå.

Kvinner som ikke trenger ultralyd, kan ta abort allerede i uke 4-5. Kvinner som må få utført ultralyd må vente lenger med å gjennomføre aborten. Så lenge ultralyd er et krav, kan ingen aborter utføres før etter sjette svangerskapsuke, noe som fører til at mange svangerskap forlenges unødvendig. Verktøy som skiller mellom hvem som trenger ultralyd og hvem som ikke gjør det, er kostnadseffektive, tidsbesparende og bidrar til at kvinner slipper unødvendige medisinske prosedyrer, samtidig som helsepersonell ikke behøver å utføre dem. Dette er også i tråd med praksis og målsettinger ellers i helsetjenesten.

Svar:

Helsedirektoratet har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet utredet forutsetninger for abort i kommunene og hos avtalespesialister.

Reisevei og tilgjengelighet samt faglige spørsmål som bruk av ultralyd blir behandlet i direktoratets utredning. Utredningen har vært på offentlig høring til 17. april og høringsinnspillene blir nå behandlet i Helsedirektoratet.

Prinsippet om beste effektive omsorgsnivå gjelder aborttilbudet slik som andre helsetjenester. Spesialisthelsetjenesten og kommunene deler i dag på oppgavene innen aborttjenestene. Kommunale helse- og omsorgstjenester har i dag viktige roller i aborttilbudet blant annet gjennom rådgiving, oppfølgingssamtaler, prevensjonsveiledning og psykisk helseoppfølging. Uavhengig av eventuelle endringer i kommunale helse- og omsorgstjenesters rolle i et framtidig aborttilbud, må disse oppgavene ivaretas og utvikles.

SPØRSMÅL NR. 2376

Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen
Besvart 16. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan sikrer regjeringen at regelverket for fornyelse og gyldighet av midlertidig oppholdstillatelse praktiseres på en forutsigbar og korrekt måte i tilfeller der søknad om permanent oppholdstillatelse er til behandling hos UDI, slik at søkere ikke blir stående over lang tid uten gyldig oppholdskort eller reisedokument, med betydelige praktiske og humanitære konsekvenser?

Begrunnelse:

Jeg er blitt gjort kjent med en sak der en person med lovlig og langvarig opphold i Norge, og som har søkt permanent oppholdstillatelse innenfor gjeldende regelverk, har stått uten gyldig oppholdskort i mange måneder mens søknaden behandles. Personen har i denne perioden verken hatt mulighet til å reise ut av landet eller fått informasjon om når behandling kan forventes ferdigstilt. Politiets egne nettsider og muntlig veiledning oppga vesentlig kortere forventet saksbehandlingstid enn det som i praksis har vist seg å gjelde.

Når midlertidig oppholdstillatelse utløper samtidig som søknad om permanent opphold fortsatt er under behandling, reiser dette spørsmål om samhandlingen mellom politiet og UDI, om ansvar for fornyelse av oppholdskort, og om regelverket praktiseres likt og i tråd med intensjonen. Langvarig manglende dokumentasjon kan gi alvorlige konsekvenser for den enkelte, blant annet knyttet til familieliv, yrkesutøvelse og mulighet til å håndtere akutte eller tungtveiende humanitære forhold i utlandet.

Spørsmålet stilles for å få avklart hvordan regelverket er ment å fungere i slike situasjoner, og hvilke tiltak regjeringen eventuelt vil vurdere for å sikre bedre forutsigbarhet, rettssikkerhet og korrekt praksis, uten å gripe inn i enkeltsakers utfall.

Svar:

Jeg viser til mine svar på spørsmål nr. 472 (2024–2025), nr. 1171 (2024–2025), nr. 1189 (2024–2025) og nr. 2098 (2025–2026) om samme tematikk.

Det høye antallet fordrevne fra Ukraina som har kommet til Norge, i tillegg til andre ekstraordinære hendelser de senere årene, har satt utlendingsforvaltningen under et stort press over tid. Dette har ført til høyere restanser og lengre saksbehandlingstid enn det som er ønskelig i en del saker.

Utlendingsdirektoratet (UDI) har imidlertid gjennom 2025 oppnådd en rekke positive resultater, og de har bl.a. redusert antallet restanser i saker om familieinnvandring, statsborgerskap, visum og permanent opphold. Totalt ble antallet som venter på svar på søknaden sin redusert med 15 000 i løpet av fjoråret. Videre arbeider utlendingsforvaltningen aktivt for å få på plass et mer digitaliseringsvennlig regelverk, som på sikt vil gi gevinster.

Jeg forstår at saksbehandlingstiden er lengre enn det som er ønskelig for søkerne. Jeg har tillit til at UDI jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling samlet sett, innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementet. Justis- og beredskapsdepartementet vil i styringsdialogen med UDI fortsette å ha fokus på saksbehandlingstider.

SPØRSMÅL NR. 2377

Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed
Besvart 23. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å styrke Norges håndheving overfor skyggeflåten og samordne innsatsen med allierte, for å hindre sanksjonsomgåelse og redusere finansieringen av Russlands angrepskrig mot Ukraina?

Begrunnelse:

De siste månedene har våre europeiske allierte skjerpet innsatsen mot skyggeflåten. Sverige har bordet fartøy og arrestert besetning, Belgia har stanset skip i Nordsjøen, og Storbritannia og Frankrike følger en lignende linje.

Norge har inntatt en mer tilbakeholden linje. Statsråden har vist til gjeldende praksis og havrettens rammer, men det er nettopp disse rammene våre allierte nå bruker mer aktivt enn oss. Det er vanskelig å forstå at handlingsrommet i havretten skulle være vesentlig annerledes for Norge enn for Sverige eller Belgia.

Skyggeflåten finansierer Russlands angrepskrig mot Ukraina. Den frakter olje i strid med sanksjonene, og gjør det med aldrende skip uten tilstrekkelig forsikring. Dette er skip som også utgjør en reell risiko for miljøet og sjøsikkerheten i norske farvann.

Svar:

Norge samarbeider tett med andre land om skyggeflåten, og har gjennomført flere tiltak for å øke presset på russisk økonomi og begrense russisk handlingsrom. Tiltakene vi gjennomfører i Norge sees i sammenheng med hvilke tiltak som iverksettes i andre land. Dette var for eksempel tilfellet når det gjelder ordningen som ble iverksatt i Norge i august 2025 hvor utenlandsregistrerte oljetankere kalles opp og bes om å på frivillig basis oppgi opplysninger om forsikring. Flere land rundt Nordsjøen og Østersjøen har tilsvarende ordninger. Dette gjør at tiltaket får større samlet effekt og blir vanskeligere å omgå.

Norge har sluttet opp om alle EUs sanksjoner mot skyggeflåten, og vi var med på å etablere en nordeuropeisk ekspertgruppe som nå også har et tett samarbeid med G7-landene om felles tiltak mot skyggeflåten. Norge deltar også aktivt i FNs internasjonale skipsfartsorganisasjon IMO, der det pågår flere prosesser som knytter seg til utfordringer ved skyggeflåten. Vi har god innsikt i hvordan andre land jobber med aktuelle tiltak, og Norge arrangerte nylig et internasjonalt møte om skyggeflåten.

Regjeringen jobber fortløpende med å vurdere effektive tiltak mot skyggeflåten. Vi kjenner godt til bakgrunnen for at enkelte av våre allierte den siste tiden har intervenert overfor utenlandskregistrerte fartøy. Dette var aksjoner som hadde bakgrunn i enkeltstående situasjoner av noe ulik art, men utgangspunktet var mistanke om at fartøyene var statsløse. Forekomsten av slike fartøy er bekymringsfull. Det er vesentlig å vite hvem som tar ansvar om det skjer en hendelse på havet. Når et fartøy er statsløst innebærer dette at det ikke er en flaggstat som kan hevde rettigheter og har ansvar for skipet etter havretten.

Regjeringen ser nå konkret på aktuelle tiltak mot statsløse fartøy, og har tett kontakt med våre samarbeidspartnere om hvilke vurderinger som gjøres når det

iverksettes tiltak overfor slike fartøy. Vi ser at det er viktig å vurdere ulike tiltak for å svekke handlingsrommet til skyggeflåten og øke risikoen ved å operere utenfor det regulerte systemet.

Vi er samtidig opptatt av at havretten må respekteres, og at tiltak rettet mot skyggeflåten ligger innenfor det handlingsrommet Norge og andre kyststater har etter dette regelverket. Vi er en skipsfartsnasjon og er avhengig av at internasjonale spilleregler overholdes. Langs kysten av Norge seiler skyggeflåten i norsk økonomisk sone, dvs. utenfor territorialfarvannet. Norge har, i likhet med andre kyststater, begrenset myndighet til å kontrollere skipsfarten utenfor territorialfarvannet.

SPØRSMÅL NR. 2378

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik
Besvart 23. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Befolkningen har enorme kostnader i vente når det skal bygges ut nye renseanlegg rundt om i landets kommuner. Det er snakk om økte VA- gebyrer på flere titusener per husstand som skal finansiere utbygging av de nye renseanleggene. Det er flere folkevalgte som ikke ønsker å pålegge innbyggerne sine ekstra kostnader i hverdagen.

Hva ville konsekvensen vært om kommunene nektet å bygge ut nye renseanlegg før de fikk statlig garanti om støtte til utbyggingen?

Svar:

Jeg vil understreke at utbygging og oppgradering av renseanlegg er helt sentralt for å beskytte mennesker og miljø mot negative virkninger fra forurensende utslipp av for dårlig renset avløpsvann. Det er en negativ utvikling i forurensningssituasjonen i flere fjorder i Norge, og særlig i Oslofjorden er tilstanden alvorlig. En av de største påvirkerne er kommunalt avløp. Lav fornyelsesgrad av avløpsanlegg og betydelig etterslep fører til dårlig rensing, fare for forurensning og negativ påvirkning av vannforekomster.

Miljømyndighetene har i flere år jobbet med å snu denne utviklingen. For å snu utviklingen kreves det en felles innsats fra alle aktører med ansvar og myndighet på avløpsområdet. Blant annet sendte Klima- og miljødepartementet, sammen med Kommunal- og distriktsdepartementet ut et brev 28. juli i fjor til alle norske kommuner, Statsforvaltere og Miljødirektoratet med dette budskapet.

Det er av grunnleggende betydning for samfunnet at kravene i forurensningsloven og tillatelser på avløpsområdet overholdes. Kravene som følger av tillatelser og regelverk er bindende. Anleggseiere (normalt kommunene) skal sikre etterlevelse for å beskytte vannmiljøet og ivareta befolkningens helse. En del av dette ansvaret innebærer å sikre at avløpsanleggene drives og vedlikeholdes i tråd med forurensningsregelverket.

I avløpssektoren gjelder prinsippene om selvkost og forurenser betaler, og dette skal også gjelde fremover. Det er vi som bruker avløpstjenestene som betaler for dem. Kommunene kan dekke kostnadene til avløpsrensing gjennom avløpsgebyret, innenfor dagens selvkostordning.

Samtidig er det iverksatt flere tiltak som kan bidra til å dempe gebyrutviklingen over tid. Avskrivningstiden for vann- og avløpsinfrastruktur er justert, slik at investeringer kan fordeles over lengre tid. Dette bidrar til å jevne ut kostnadene og redusere den årlige gebyrbelastningen. Regjeringen har også redusert merverdiavgiften på vann- og avløpstjenester fra 25 til 15 prosent, noe som gir lavere gebyrer for husholdningene.

Jeg legger til grunn at kommunene vurderer ulike løsninger, innenfor gjeldende regelverk, som kan gi best mulig kost-nytte, herunder regionalt samarbeid og kombinasjoner av tekniske og naturbaserte tiltak der dette er faglig og miljømessig forsvarlig. Slike vurderinger må gjøres lokalt og regionalt, basert på konkrete analyser.

Dersom kommuner utsetter eller ikke gjennomfører utbygging eller nødvendig oppgradering av renseanlegg i tråd med tillatelse vil dette kunne få flere konsekvenser. Manglende etterlevelse av forurensningsregelverket vil innebære en risiko for sanksjoner fra forurensningsmyndighetene. I brevet som ble sendt ut juli 2025 har Klima- og miljødepartementet bedt forurensningsmyndigheten skjerpe håndheving av kravene i forurensningsregelverket. Dette betyr at myndighetene skal bruke alle virkemidler i forurensningsloven, noe som kan inkludere bruk av tvangsmulkt, overtredelsesgebyr og eventuell anmeldelse. Det kan også være aktuelt at det treffes vedtak

om pålegg, for eksempel pålegg om tilknytningsstopp til renseanlegget, der det anses nødvendig. En tilknytningsstopp vil i praksis begrense kommuners adgang til å gi nye byggetillatelser, noe som vil begrense kommunenes mulighet til videreutvikling og utbygging av ny bebyggelse.

Kravene til avløpsrensing i kommunene er satt for å hindre at vannforekomstene våre ødelegges. Det er i alles interesse at kommunene har avløpsanlegg som bidrar til dette. Staten stiller krav og følger opp de kommunene som ikke er kommet langt nok i fornyelse av anleggene. Samtidig har staten de senere årene bidratt med omfattende støttet til kommunenes planlegging i Oslofjord-området. Videre er den nevnte reduksjonen i merverdiavgiftene med på å redusere kostnadene for alle abonnenter, også der anleggene ikke er oppgradert.

SPØRSMÅL NR. 2379

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Kathy Lie
Besvart 23. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Til tross for at statsbudsjettet omtaler pilotering av medikamentell abort utenfor sykehus, og strategi for seksuell helse blant annet fastslår at abort utenfor sykehus skal prioriteres, har Helsedirektoratet nå stanset støtten til Sex og samfunns aborttilbud, som i dag er det eneste aborttilbudet utenfor sykehus.

Hvordan vil statsråden sikre at formuleringene i det vedtatte statsbudsjettet og strategi for seksuell helse blir fulgt og hva vil han si til de som nå mister et unikt tilbud hos Sex og Samfunn?

Begrunnelse:

I NOU 2023: 29 ble abort i primærhelsetjenesten løftet fram. Det ble understreket at Prinsippet om beste effektive omsorgsnivå tilsier at oppgaver som kan utføres i den kommunale helse- og omsorgstjenesten skal utføres der, samt at et tilbud i primærhelsetjenesten vil øke valgfriheten til abortsøkende. I høringen støttet en rekke instanser et enklere abortforløp utenfor sykehus. Blant dem Helsedirektoratet, Kvinnebevegelsens abortutvalg, Norske Kvinners Sanitetsforening, Kvinnefronten, Sex og samfunn, Folkehelseinstituttet, Kvinnemuseet, Helse Stavanger HF, Amathea, Rådet for legeetikk, Likestillings- og diskrimineringsombudet, JURK, Helse Bergen HF, Den norske jordmorforening, Center for Reproductive Rights, Kvinnegruppa Ottar, Bergen kommune, Oslo Universitetssykehus HF og Oslo kommune. Regjeringen vært tydelig på at arbeidet skal følges opp. Blant annet understrekes det i tiltakspakken for ny strategi for seksuell helse at arbeidet med regelverk og rammer for abort utenfor sykehus skal prioriteres og med formulering i Statsbudsjettet: Pilotere medikamentell abort utenfor sykehus - Abortutvalget foreslo å utrede tilbud om medikamentell abort hjemme før uke 10. Dette kan føre til at flere gjennomfører abort tidligere i svangerskapet, følge WHO-retningslinjer og sikre et mer likeverdig tilbud. Helsedirektoratet skal utrede faglige, juridiske og økonomiske forhold, før regjeringen vurderer regelverk og rammer.

Helsedirektoratets peker i sin rapport, i hovedsak på økonomi, der de peker at det vil bli for dyrt med full omstilling. Det begrunner ikke hvorfor det ikke er mulig å fortsette gode tilbud der det eksisterer, som i dag er hos Sex og samfunn, og åpne for tilbud hos andre som ønsker det. Ved å legge til rette for abort på laveste omsorgsnivå, og sikre at aborten utføres tidlig, er det både mulig å redusere presset på spesialisthelsetjenesten og gjør tidlig abort mer tilgjengelig. Ved Sex og Samfunn utføres 50 av abortene uten ultralydapparat, 30 prosent av disse før uke 6.

Nå har Helsedirektoratet konkludert med at de ikke anbefaler abort utenfor sykehusene, men at aborttilbudet fortsatt skal beholdes i spesialisthelsetjenesten. Helsedirektoratet har stanset støtten til Sex og samfunns aborttilbud, som i dag er det eneste aborttilbudet utenfor sykehus.

Svar:

Pilotprosjektet ved Sex og samfunn, som startet i august 2025, har mottatt tilskudd over tilskuddsordningen for seksuell helse, som forvaltes av Helsedirektoratet. Helsedirektoratet har i møte med Sex og samfunn opplyst at det ikke vil bli tildelt midler til videre drift av pilotprosjektet i 2026. Forvaltningen av den aktuelle tilskuddsordningen ligger til Helsedirektoratet. Departementet griper ikke inn i direktoratets tilskuddsforvaltning. Helse- og omsorgsdepartementet er klageinstans for ordningen.

I Prop. 117 L (2023-2024) Lov om abort skrev regjeringen:

«Samtidig foreslår departementet å oppheve kravet etter gjeldende abortlov om at aborter skal utføres på sykehus. Loven bør ikke stenge for et eventuelt fremtidig tilbud om abort utenfor sykehus, for eksempel hos avtalespesialister. Abortutvalget mener loven bør legge til rette for at de regionale helseforetakene kan inngå avtale med kommuner om gjennomføring av abort i regi av den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Departementet følger ikke opp dette forslaget. Et eventuelt fremtidig tilbud om abort i den kommunale helse- og omsorgstjenesten må utredes nærmere før det eventuelt kan etableres».

Helsedirektoratet fikk i tildelingsbrevet for 2025, med frist 31.desember, i oppdrag å utrede «hvilke forutsetninger som må være til stede for å kunne etablere tilbud om medikamentell abort hos avtalespesialister og for et eventuelt fremtidig tilbud om abort i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Utredningen må inkludere en vurdering av hvordan ansvar og oppgaver bør fordeles mellom de regionale helseforetakene og kommuner, hvordan slik tjenesteyting kan finansieres og behov for endringer i regelverk.»

Regjeringen la i september 2025 fram Strategi for seksuell helse hvor følgende framgår:

«Regjeringen vil følge opp Helsedirektoratets utredning og pågående prosjekter om tidlig medikamentell abort utenfor sykehus, og begynne arbeidet med regelverk og rammer for abort utenfor sykehus. Utredningen, pilotprosjektet, tidligere studier og erfaringer fra andre land vil danne grunnlag for utforming av en felles nasjonalfaglig retningslinje som kan brukes på tvers av fagområder og tjenestenivåer. Basert på et solid faglig grunnlag vil regjeringen videreutvikle et trygt og tilgjengelig aborttilbud i hele landet».

Helsedirektoratets utredning om tidlig medisinsk hjemmeabort i de kommunale helse- og omsorgstjenestene har vært på høring fram til 17.april. Høringsuttalelsene blir nå gjennomgått i Helsedirektoratet. Helse- og omsorgsdepartementet har ikke konkludert når det gjelder oppfølging av rapporten.

SPØRSMÅL NR. 2380

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø
Besvart 22. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan vil energiministeren øke forutsigbarheten og fremdriften i konsesjonsprosessen til demonstrasjonsanlegg for havvind, med formål om mer teknologiutvikling, større aktørmangfold og reduserte kostnader?

Begrunnelse:

I havenergiloven er det lagt opp til at det skal være mulig å få unntak fra prosessen om å først åpne et areal for havvind, og deretter konkurrere om arealet. Unntaket er ment for mindre pilotprosjekter og elektrifiseringsanlegg, slik at disse kan etableres uten konkurranse.

Ut fra mine opplysninger har flere slike pilotprosjekter den siste tiden vært til behandling hos NVE og Energidepartementet, men blitt utsatt for lange saksbehandlingstider og manglende avklaringer og fremdrift.

Enovas program for utvikling av flytende havvind har fra før varslet støtte til prosjekter.

Nylig kunne vi samtidig lese at de trakk tilbake en tildeling til GoliatVIND, på grunn av mangel på fremdrift. En av grunnene til at man ikke har kommet videre i gjennomføringen er slik jeg forstår det nettopp manglende koordinering og fremdrift internt i statsapparatet og departementene. Dette virker dermed som et eksempel på at statens virkemiddelapparat tidvis arbeider i mot hverandre, og i all fall ikke godt nok med hverandre.

Aktører melder at avklaring om konsesjon i dag er uforutsigbare prosesser uten tidslinjer og uten klarhet i unntak om åpning av areal (ref. brev fra NVE til ED 9. desember 2025). Disse usikkerhetene øker kostnaden betydelig i prosjektene og reduserer sannsynligheten for at de blir gjennomført.

Svar:

Regjeringen prioriterer arbeidet med havvind høyt og har gjennomført en rekke tiltak for å legge til rette for utvikling av havvind på norsk kontinentalsokkel. Regjeringen har også prioritert å øke saksbehandlingskapasiteten gjennom å styrke NVE med nye årsverk og digitale løsninger.

Det viktigste vi kan gjøre for å sikre forutsigbarhet og framdrift for havvind og havvindindustrien i Norge, er

forutsigbarhet i det regulatoriske og finansielle rammeverket for de utlyste prosjektene Sørlige Nordsjø II og Utsira Nord. Forutsigbarhet er viktig for at selskap skal ønske å satse i Norge, for at bransjen skal kunne utvikle og skalere opp ny teknologi og få ned kostnadene.

Norges Rederiforbund, Norsk Industri og en rekke andre aktører i industri og næringsliv peker på at havvind allerede har blitt et viktig område for norsk industri. Det skjer fordi norske bedrifter vinner kontrakter i et voksende internasjonalt marked. Videre er havvind avgjørende for å skaffe tilstrekkelig kraft til Norge til en konkurransedyktig pris gjennom 2030-tallet. Det vil være svært bra for næringen og for norsk kraftbalanse om representanten bidrar til forutsigbarhet for havvindsatsingen vedtatt av Stortinget.

Utvikling og demonstrasjon av ny havvindteknologi er viktig for å redusere kostnader og legge til rette for innovative løsninger. Dette kommer til uttrykk både i regelverket og gjennom andre statlige tiltak. Havenergiloven inneholder en bestemmelse om at departementet i særlige tilfeller kan gjøre unntak fra hovedregelen at områder til havs må åpnes av Kongen i statsråd før tildeling av konsesjon. Unntaket er særlig rettet mot demonstrasjons- og elektrifiseringsprosjekter. Samtidig er det viktig at myndighetene har et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag i konsesjonsbehandlingen, og at demokratiske hensyn ivaretas også for demonstrasjonsprosjekter. Kravet om at det skal utarbeides en konsekvensutredning som er gjenstand for offentlig høring, gjelder derfor også for demonstrasjonsanlegg.

Demonstrasjonsprosjekter kan også velge å teste sin teknologi i områder som er spesielt tilrettelagt for dette. Energidepartementet ga i desember 2023 Marin Energi Testsenter AS utenfor Karmøy konsesjon til å etablere et utvidet demonstrasjonsanlegg med seks plasser og med samlet effekt på inntil 82,7 MW samt en tillatelse til å etablere en 66 kV kabel fra anlegget. Ved å benytte etablerte testsentre der konsesjonsprosessen allerede er gjennomført, vil demonstrasjonsprosjekter kunne etableres raskt og med lav risiko. Dette legger til rette for mer teknologiutvikling og reduserte kostnader.

Avslutningsvis minner jeg om at havvind og leverandørindustrien for havvind, som alle andre næringer, er avhengig av stabile og forutsigbare rammevilkår. Når en beslutning er tatt, er det viktig at myndighetene står ved sine ord.

SPØRSMÅL NR. 2381

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Rune Midtun

Besvart 23. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Norske helsetopper er bekymret for at Norge ikke har en helhetlig plan for biologiske trusler.

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen jobber med å forstå, forebygge, oppdage og håndtere biologiske trusler i dag, om hvorvidt hun mener det bør utvikles en egen strategi for dette, og gi et anslag på ressursene som i dag brukes på dette feltet fordelt på berørte etater?

Begrunnelse:

I Aftenposten 1. mars slår flere norske helsetopper alarm om biologiske trusler. Helsedirektør Lofthus, sjef for Forsvarets sanitet Iversen og Mattilsynets direktør Godal er blant dem som peker på et økende trusselbilde, mens molekylærbiolog Sigrid Bratlie fremhever at Norge mangler en helhetlig plan. Lofthus viser til at Norges CBRNE-strategi skal revideres i år, og at et relevant spørsmål er om det også bør utvikles en egen strategi for biosikkerhet.

Bekymringen har bakgrunn i en vesentlig endring i trusselbildet. Utviklinger innen bioteknologi og kunstig intelligens gjør det stadig enklere å utvikle og bruke farlige smittestoffer. E-tjenestens trusselvurdering for 2026 slår fast at "Avansert bioteknologi kombinert med kunstig intelligens (KI) og stordata revolusjonerer mulighetsrommet for biologiske våpen". Eksperter innen kunstig intelligens er bekymret for KIs potensial til misbruk innen biologiske våpen, særlig ved å senke terskelen for hvem som kan utvikle dem, fremhevet iblant annet International Safety AI report 2026.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen forsterker alvoret. Russlands invasjon av Ukraina har aktualisert biologiske trusler som del av hybrid krigføring. Russland har beviselig løyet om sine aktiviteter og bygget ut flere biovåpenfasiliteter, blant annet Sergiyev Posad. Dette er i direkte brudd med biovåpenkonvensjonen (BWC), som

i dag består av en håndfull ansatte og uten kapasitet eller mandat til å gjennomføre inspeksjoner.

Land som USA og Storbritannia satser nå betydelig på biosikkerhet, blant annet gjennom utarbeidelsen av egne biosikkerhetsstrategier. Storbritannia lanserte sin Biological Security Strategy i 2023 og har etablert et system med konkrete mål, dedikerte ansvarspersoner og kvartalsvise oppfølgingsmøter på høyt nivå. USA har hatt en nasjonal bioforsvarsstrategi siden 2022. Norge har ingen tilsvarende strategi og ansvaret for biologiske trusler er i dag spredt på tvers av helse-, justis- og forsvarssektoren. Det finnes ifølge fagmiljøene få tverrsektorielle arenaer for koordinering. CBRNE-strategi skal revideres i år, og et relevant spørsmål hvorvidt det også bør utvikles en egen strategi for biosikkerhet, og hvor store ressurser brukes på forståelse, forebygging, overvåkning og beredskap knyttet til biologiske trusler.

Svar:

Spørsmålet er oversendt fra finansministeren til meg som ansvarlig statsråd.

Biologiske trusler omfatter både sykdomsfremkallende mikroorganismer og biologiske giftstoffer. Slike stoffer kan i ytterste konsekvens misbrukes mot både sivile og militære mål. Arbeidet med å møte slike trusler bygger på det løpende smittevern- og beredskapsarbeidet, i tett samarbeid mellom sektorer og med en én-helse-tilnærming, der helse hos mennesker, dyr og miljø ses i sammenheng.

Det etablerte smittevernarbeidet er grunnmuren i beredskapen mot biologiske hendelser. Folkehelseinstituttet overvåker den epidemiologiske situasjonen i Norge og internasjonalt, er nasjonalt varslingspunkt for utbrudd og internasjonale folkehelsetrusler, og har et nasjonalt beredskapslaboratorium for høypatogene agens og agens som kan brukes i bioterror. Instituttet bistår også med ekspertise, analyser og risikovurderinger ved lokale og nasjonale utbrudd. Mattilsynet og Veterinærinstituttet er sentrale i den samlede beredskapen og håndteringen, blant annet når det gjelder zoonoser, matbårne hendelser, drikkevann og smitte i skjæringspunktet mellom dyr og mennesker.

Arbeidet er også forankret i planverk og samordningsstrukturer. Den oppdaterte nasjonale helseberedskapsplanen ble publisert i mai 2025. Planen er det overordnede rammeverket for helse- og omsorgssektorens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, og legger vekt på forebygging, beredskap, håndtering, gjenoppretting og læring, samt samarbeid innen sektoren, mellom sektorer og internasjonalt. Helse- og omsorgsdepartementet ga i 2024 Helsedirektoratet, i samarbeid med Folkehelseinstituttet, i oppdrag å starte arbeidet med å oppdatere den nasjonale pandemiplanen. Bakgrunnen var blant annet utviklingen knyttet til fugleinfluensa og behovet for å oppdatere planverket i lys av erfaringene fra koronapandemien.

FHI videreutvikler infeksjonsovervåkingen, og skal i 2026 fortsette arbeidet med en overvåkingsfunksjon for biologiske trusler, oppsummere potensialet for misbruk av syntetisk biologi og beskrive biosikrings- og risikoreduserende tiltak.

Arbeidet skjer også i tett samvirke med andre sektorer. Justis- og beredskapsdepartementet har gitt DSB i oppdrag å lede revisjonen av CBRNE-strategien. I dette arbeidet skal Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet særlig vektlegge biologiske hendelser. Dette er et viktig tverrsektorielt arbeid for å styrke den samlede beredskapen.

Internasjonalt samarbeid er avgjørende. Norge deltar i internasjonalt samarbeid om overvåking, varsling, analyse og tiltak for å forebygge, oppdage og håndtere hendelser. Vi samarbeider nært med EU om helseberedskap, blant annet gjennom ECDC og HERA, og deltar også i nordisk samarbeid og WHO-samarbeidet. Det er viktig fordi biologiske trusler ikke stanser ved landegrensene. Norge deltar også i eksportkontrollmekanismen Australia-gruppen (AG), som omfatter kjemiske og biologiske våpen som er en viktig møteplass for utveksling av informasjon om blant annet biologiske trusler.

Trusselbildet er i endring. Etterretningstjenesten peker i Fokus 2026 på at avansert bioteknologi, også genteknologi i feil hender, kombinert med kunstig intelligens og stordata, kan utvide mulighetsrommet for biologiske våpen. Det understreker behovet for god situasjonsforståelse, løpende trusselvurderinger og tett samarbeid mellom ansvarlige myndigheter.

Norge støtter også flere globale initiativ som bidrar til utviklingslands evne til å forebygge og tidlig oppdage biologiske trusler. Det er en økende internasjonal erkjennelse av behovet for å styrke biologivåpenkonvensjonen (BWC). Norge deltar aktivt i dette arbeidet, blant annet gjennom å støtte BWCs Implementation Support Unit som bidrar til global kompetanseheving. Støtte til folkehelseinitiativ og styrking av biosikkerhet i utviklingsland bidrar indirekte til norsk biosikkerhet ved å redusere risikoen for grensekryssende smitte, pandemier og biologiske hendelser.

Når det gjelder det andre spørsmålet, om behovet for en egen strategi, mener jeg det er viktig at arbeidet med biologiske trusler er godt forankret i eksisterende beredskapsstrukturer og i det tverrsektorielle arbeidet som allerede pågår. Den pågående revisjonen av CBRNE-strategien er et godt eksempel på dette. Samtidig er det naturlig å vurdere hvordan dette arbeidet bør videreutvikles i lys av et mer sammensatt trusselbilde. Regjeringen følger utviklingen i andre land, herunder Storbritannias arbeid med biologisk sikkerhetsstrategi. Slike erfaringer er relevante i det videre arbeidet.

Regjeringen har videre besluttet at det skal utarbeides en strategi for global helsesikkerhet som skal synliggjøre hvordan utviklings- og utenriksvirkemidler samlet skal benyttes for å styrke global pandemiberedskap og respons, som del av Norges egen helseberedskap. Det er naturlig å se innsatsen mot biologiske våpen og arbeidet med biosikkerhet og helsesikkerhet i sammenheng, da en alvorlig biologisk hendelse, naturlig, utilsiktet eller villet, vil kreve håndtering fra et bredt spekter av nasjonale og internasjonale aktører.

Når det gjelder det tredje spørsmålet, om ressursbruk, er det ikke mulig å gi et presist og samlet anslag fordelt på berørte etater. Det skyldes at arbeidet med biologiske trusler i stor grad er en del av det løpende smittevern-, overvåkings-, beredskaps- og sikkerhetsarbeidet i flere sektorer og virksomheter. Dette omfatter blant annet Folkehelseinstituttet, Helsedirektoratet og Direktoratet for medisinske produkter i helseforvaltningen, samt Mattilsynet og Veterinærinstituttet på landbruks- og matområdet, i tillegg til relevante fagmiljøer i andre sektorer. Arbeidet er derfor ikke samlet i én egen budsjettpost eller én avgrenset innsats.

Regjeringen tar problemstillingen på alvor og prioriterer arbeidet med å styrke Norges evne til å forstå, forebygge, oppdage og håndtere biologiske trusler.

SPØRSMÅL NR. 2382

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Hilde Grande
Besvart 20. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden dagens beredskap for veterinærtjenester i Norge, særlig utenom arbeidstid og i distriktene, og hvordan vurderer statsråden dette forslaget i lys av den pågående veterinærkrisen og allerede dokumentert mangel på veterinærberedskap i deler av landet?

Begrunnelse:

Fra mange distriktskommuner, Veterinærforeningen og Bondelaget kommer det stadig meldinger om en veterinærtjeneste under press. Både dyrevelferd, dyrehelse, matsikkerhet og mattrygghet står på spill.

Kommunekommisjonen foreslår å fjerne øremerkingen av statlige midler til veterinærdekning. Dette er både Veterinærforeningen, Bondelaget og mange kommuner svært kritiske til.

Svar:

Som det vises til i spørsmålet er det mangelfull veterinærdekning i enkelte områder i landet. Det er særlig utfordrende å organisere gode vaktordninger. Jeg synes dette er bekymringsfullt, da tilstrekkelig tilgang på veterinærer er avgjørende for å ivareta dyrehelse, dyrevelferd, mattrygghet og beredskap. Det er en forutsetning for aktivt landbruk og matproduksjon i hele landet.

Kommunene har siden 2008 hatt et lovpålagt ansvar for veterinærdekningen. Behovene for veterinærtjenester i kommunene varierer med en rekke forhold, blant annet dyretetthet, geografi, næringsstruktur, beredskapsbehov og hvor mange veterinærer man bør ha tilgang til i et vaktområde for at ordningen med døgnvakt skal være forsvarlig. Interkommunalt samarbeid kan være aktuelt for noen kommuner. KS er også en sentral medspiller i arbeidet med veterinærdekningen.

Staten bidrar til å sikre veterinærdekning gjennom øremerkede tilskudd til vaktordninger og stimuleringstiltak i næringssvake områder. Stortinget har i statsbudsjettet for 2026 bevilget 237 millioner kroner. Dette omfatter tilskudd til vaktordning, stimuleringstilskudd i områder med svakt næringsgrunnlag for veterinærtjenester, samt en mentorordning. Mange kommuner supplerer i tillegg med egne midler, og flere har valgt å opprette kommunale veterinærstillinger for å dekke behovet.

Landbruks- og matdepartementet oppnevnte en bredt sammensatt arbeidsgruppe for å se på mulige tiltak og gruppens rapport fra mars 2023 viste at utfordringene er kompliserte og sammensatte, og at det ikke finnes en enkelt løsning.

Jeg har fulgt opp rapporten fra arbeidsgruppen med målrettede tiltak, blant annet en mentorordning. Mentorordningen, gjennomført i regi av Den norske veterinærforening, har fått gode tilbakemeldinger. Den gjør overgangen fra studier til praksis tryggere og senker terskelen for produksjonsdyrpraksis og vaktdeltakelse. Departementet har gitt tilsagn om en videreføring og sty-

rking av mentorordningen i 2026 med et tilskudd på 6 millioner kroner.

Kommunekommisjonens rapport har vært på høring med frist 16. april 2026. Regjeringen vil ta stilling til de foreslåtte tiltakene etter at høringsinnspillene er vurdert.

SPØRSMÅL NR. 2383

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle
Besvart 23. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å kompensere drivstoffbransjen for dokumenterte lagertap som følge av avgiftsreduksjonene 1. april og 1. mai 2026, og hvordan vil regjeringen sikre at fremtidige avgiftsendringer ikke påfører små, private aktører uforholdsmessige kostnader?

Begrunnelse:

Gjennomføringen av avgiftsreduksjonene på drivstoff våren 2026 har i praksis medført at kostnadene ved tiltaket er blitt belastet drivstoffbransjen, ettersom drivstoff som allerede var kjøpt inn før ikrafttredelse var ilagt høyere avgift. Særlig små, selvstendige bensinstasjoner har dermed måttet bære differansen frem til nytt drivstoff er kjøpt inn til lavere avgift.

Ifølge bransjeaktører har dette gitt betydelige økonomiske tap, svekket likviditet og redusert investeringskapasitet, blant annet innen ladeinfrastruktur, sikkerhet og vedlikehold. For enkelte aktører øker dette risikoen for nedleggelser, særlig i distriktene hvor bensinstasjoner ofte utgjør en viktig del av lokal infrastruktur og beredskap.

Det fremstår som prinsipielt problematisk at statlige avgiftsvedtak med umiddelbar virkning kan påføre private aktører betydelige kostnader, uten tilsvarende mekanismer for kompensasjon. Dersom avgiftene hadde blitt økt, ville staten i praksis krevd inn differansen, noe som reiser spørsmål om likebehandling og forutsigbarhet.

Det er derfor behov for å vurdere både kompensasjonsordninger ved brå avgiftsendringer og mekanismer som sikrer mer gradvis innfasing, slik at utilsiktede økonomiske konsekvenser ikke bæres av små næringsdrivende.

Svar:

For særavgifter på varer, såkalte vareavgifter, skal det beregnes avgift for varer som produseres i og varer som innføres til særavgiftsområdet. Avgiften skal beregnes av henholdsvis produsent og importør. Produsenter av avgiftspliktige varer skal registreres hos skattemyndighetene, mens importører av avgiftspliktige varer kan registreres.

Den som er registrert, skal registrere lokaler som brukes til produksjon eller lagring av avgiftspliktige varer. For varer som produseres og innføres og deretter legges på et registrert lokale, skal avgiften beregnes når varene tas ut av lokalet. De satser og regler som gjelder på det tidspunkt avgiften skal beregnes, legges til grunn for avgiftsberegningen. Se nærmere omtale av særavgiftsregelverket i Prop. 55 L (2025 – 2026) Lov om særavgifter (særavgiftsloven) som er til behandling i Stortinget.

Veibruksavgiften på drivstoff er en vareavgift. Drivstoff, enten det raffineres på Mongstad eller importeres, vil som regel bli lagt inn på et tankanlegg (registrert lokale). Veibruksavgiften på drivstoff skal derfor beregnes når det avgiftspliktige drivstoffet tas ut av tankanlegget for videre distribusjon. Avgift skal beregnes etter de regler som gjelder på det tidspunktet drivstoffet ble tatt ut av tankanlegget. Den avgiftspliktige virksomheten kan velte avgiften over i prisen på drivstoffet når det selges videre i forsyningskjeden, f.eks. til en energistasjon.

Onsdag 25. mars 2026 ble det i Stortinget fremmet et representantforslag om midlertidig suspensjon av veibruksavgiften på drivstoff (Dokument 8:222 S (2025–2026)). Stortinget bestemte samme dag at forslaget skulle hastebehandles neste dag. Representantforslaget ble derfor ikke behandlet i finanskomitéen eller sendt til finansministeren for uttalelse, slik vanlig praksis er for representantforslag. Ved en slik rask behandling av saken, kan det være forhold som ikke er tilstrekkelig belyst før Stortinget fatter sitt vedtak.

Torsdag 26. mars 2026 vedtok Stortinget at «fra 1. april, eller dersom strengt nødvendig fra den tid regjeringen bestemmer, men ikke senere enn 1. mai, til 1. september 2026» settes alle satsene i veibruksavgiften på drivstoff

til null (vedtak 599. Det var ikke «strengt nødvendig» å utsette iverksettelsen av Stortingets vedtak. Alle satsene i veibruksavgiften på drivstoff ble derfor redusert til null med virkning fra 1. april 2026.

Drivstoff som var tatt ut av tankanleggene før 1. april, er det derfor beregnet avgift for etter de satser som gjaldt før 1. april. Følgelig var det allerede beregnet avgift for det drivstoffet som var på energistasjonene før 1. april. Det er kun drivstoff som er tatt ut av tankanleggene 1. april eller senere, hvor det skal beregnes avgift etter de satser som gjelder fra 1. april.

Stortinget vedtar avgiftssatsene, men pumpeprisene på drivstoff bestemmes av aktørene i drivstoffmarkedet. Hvorvidt energistasjonene fikk et tap eller ikke, avhenger av om de 1. april valgte å redusere prisen under kostnadsdekkende pris eller å selge til kostnadsdekkende pris. Konkurransen i drivstoffmarkedet har betydning for energistasjonenes prissetting.

Stortingets vedtak innebærer at avgiften økes fra 1. september. Drivstoff som tas ut av tankanleggene før 1. september, vil derfor ikke ilegges veibruksavgift, selv om drivstoffet selges fra energistasjonene til sluttbruker 1. september eller senere. Dersom energistasjonene 1. september velger å øke prisen over kostnadsdekkende pris, så vil de få en gevinst. Dette er symmetrisk med endringen 1. april.

Endringene i veibruksavgiften 1. april trådte i kraft kort tid etter at forslaget var blitt fremmet og vedtatt av Stortinget. I tillegg behandlet Stortinget saken torsdag før påske og endringene trådte i kraft onsdag i påsken. Påsken er en periode med stor trafikk, høy etterspørsel etter drivstoff og fridager. Det er derfor rimelig å anta at mange energistasjoner fikk store forsyninger av drivstoff like før 1. april. Dette ga energistasjonene lite mulighet til å tilpasse seg de nye avgiftssatsene, for eksempel gjennom å utsette forsyning av drivstoff til etter at avgiftsreduksjonen hadde trådt i kraft.

Endringene 1. mai og 1. september er vedtatt i god tid før de trer i kraft, og aktørene vil ha god tid til å tilpasse seg endringene.

Det er Stortinget som vedtar skatter og avgifter, jf. Grunnloven § 75 bokstav a. Dersom Stortinget vedtar at en avgiftssats skal endres fra en gitt dato, kan ikke regjeringen endre dette.

SPØRSMÅL NR. 2384

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther
Besvart 20. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å sikre tilstrekkelig havnekapasitet i Norge til Sørlig Nordsjø II og fremtidige havvindutbygginger?

Begrunnelse:

Ifølge rapporten HavnERGI, lansert i 2025 av Kompetansesenteret for havvind, er en kritisk utfordring for havvindsatsingen i Norge, mangel på havneinfrastruktur. Rapporten peker på at ingen norske havner er klare for å håndtere kommersielle havvindprosjekter, og havnekapasiteten er en vedvarende flaskehals for å realisere Norges ambisjon for havvind. Rapporten er også tydelig på at offentlig støtte er nødvendig for å utvikle norske havner for havvind.

Særlig kritisk er mangelen på egnede havner i Sør-Norge. Her er utfordringen at dagens kapasitet enten er spist opp av annen aktivitet som olje og gass, eller at aktuelle installasjonshavner ikke er klare og har behov for å komme i gang med investeringer.

Mangelen på havnekapasitet kan utfordre norske bedrifters tilgang på markedsfordelene knyttet til havvindutbyggingene. Og for Sørlig Nordsjø II er ikke dette en regionkamp, men en landskamp. Hvis ikke havneproblematikken løses, frykter havvind-miljøet at installasjonshavnen vil ende i utlandet, sannsynligvis i Danmark. Dette vil få store konsekvenser for norsk verdiskapningen, ringvirkninger i Norge og norske arbeidsplasser knyttet til vårt første, storskala havvindprosjekt.

Svar:

Regjeringen prioriterer arbeidet med havvind høyt og har blant annet tildelt tre prosjektområder for havvind. En viktig del av arbeidet har også vært å sikre forutsigbare rammevilkår som legger til rette for private investeringer og effektiv gjennomføring av prosjektene.

Det er selskapene som tildeles prosjektområder, som innenfor gjeldende rammevilkår og konsesjoner, tar de kommersielle beslutningene om hvilke leverandører, herunder havner, som benyttes i de enkelte prosjektene. Regjeringens rolle er å legge til rette for gode, stabile og konkurransedyktige rammebetingelser som gjør det attraktivt å investere i havnekapasitet og industriell infrastruktur i Norge, slik at norske havner og leverandører kan konkurrere om oppdragene i et internasjonalt marked.

Det er Nærings- og fiskeridepartementet som forvalter havnepolitikken i Norge. I dag er det eierne av industriområdet som er ansvarlige for å sikre nødvendig areal og investeringer for utvikling og utvidelse av virksomheten. Som regjeringen fremhever i vår strategi for leverandørindustrien til havvind, kan sammenstillings- og installasjonshavner benytte relevante ordninger i det næringsrettede virkemiddelapparatet. På bakgrunn av dette fikk Innovasjon Norge og Siva en føring i oppdragsbrevene for 2026 om å bidra til regjeringens havvindsatsing gjennom å fortsette å legge til rette for at aktuelle ordninger for leverandørindustrien er godt kjent, og at ordningene er tilgjengelige for et bredt spekter av prosjekter i norsk næringsliv inkludert utvikling av sammenstillings- og installasjonshavner.

Regjeringen er også opptatt av å styrke samarbeidet rundt Nordsjøbassenget, blant annet gjennom North Seas Energy Cooperation (NSEC), der behovet for havnekapasitet og industriell infrastruktur for havvind er et sentralt tema. Tett europeisk samarbeid er viktig for å sikre effektiv utbygging, kostnadseffektivitet og skalerbarhet i havvindmarkedet.

SPØRSMÅL NR. 2385

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal
Besvart 21. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å redusere eller fjerne merverdiavgiften på videresalg av brukte gull- og sølvvarer?

Begrunnelse:

Prisene på gull og sølv har økt kraftig de siste årene, og dette gjør viktige livsbegivenheter som dåp, konfirmasjon og bryllup vesentlig dyrere for mange familier. Særlig har prisveksten på sølv bidratt til at både nytt og brukt bunadssølv har blitt langt mer kostbart.

Undertegnede har tidligere besøkt Arven Sølvvareverksted i Bergen, hvor man fikk innblikk i hvordan økte råvarepriser, avgiftsregler og svekket kjøpekraft påvirker både kunder og tradisjonshåndverkere. Der ble det også understreket hvilken betydning gjenbruk og videresalg av brukte sølv- og gullvarer har for å gjøre bunadssølv og andre tradisjonsprodukter tilgjengelig for flere.

I dag må virksomheter beregne merverdiavgift på fortjenesten ved videresalg av brukte gull- og sølvvarer. Dette bidrar til å gjøre gjenbruk dyrere, selv om varen allerede tidligere har vært avgiftsbelagt.

Svar:

Utgangspunktet i merverdiavgiftsloven er at det skal beregnes merverdiavgift ved omsetning av alle varer og tjenester. Av hensyn til nøytralitet skal aktørene som selger varer og tjenester likebehandles.

Formålet med merverdiavgiften er å skaffe inntekter til staten. Det gjøres mest effektivt når avgiften legges på et bredest mulig grunnlag med en lik sats for alle. Da kan avgiftssatsen holdes lavere enn når noen varer og tjenester favoriseres ved reduserte satser og fritak fra merverdiavgift. Slike tiltak reduserer inntektene til staten, skaper avgrensingsproblemer og øker de administrative kostnadene for både de næringsdrivende og myndighetene. Ved reduserte satser på gull- og sølvvarer ville det oppstå spørsmål om ikke andre typer varer også bør få en gunstigere avgiftsbehandling. Slikt press på og økt lobbyisme mot merverdiavgiftssystemet bidrar til å uthule merverdiavgiftsgrunnlaget. Det er heller ikke gitt at den reduserte merverdiavgiftssatsen veltes over til forbrukeren, i dette tilfellet i form av lavere priser på brukthandel. Omfanget av særordninger som fritak og reduserte satser bør derfor begrenses.

Særregler for gjenbruksvarer vil skape utfordringer med å skille mellom brukte og nye varer. For eksempel vil det oppstå grensespørsmål ved returvarer, varer med

brutt emballasje, reparerte eller oppgraderte varer, og varer som har vært i noens eie, men aldri blitt brukt. Slike avgrensningsproblemer vil kunne føre til økte kostnader både for den næringsdrivende og skattemyndighetene.

Derimot er det innbakt i merverdiavgiftssystemet at brukthandlere bare trenger å beregne merverdiavgift av avansen av bruktsalg. Som stortingsrepresentant Hjemdal nevner, har vi særregler i merverdiavgiftssystemet om at bruktselgere ikke trenger å beregne merverdiavgift på hele salgssummen av for eksempel brukt bunadssølv. På nærmere vilkår kan bruktselgere velge å kun beregne merverdiavgift på avansen. Hensikten med avansemetoden er å ilegge avgift på merverdien som oppstår i bruktsalget. Dette bidrar til at brukthandleren må innbetale mindre merverdiavgift, heller enn at bruktsalg blir dyrere.

Merverdi som skapes i det enkelte ledd i en verdikjede, skal ilegges merverdiavgift. Det gjelder uavhengig av hvordan merverdien skapes. Brukthandel, som annen varehandel, skaper merverdi. Det skjer ikke nødvendigvis noen fysisk endring av produktene som tilbys. Verdiskapingen ligger for eksempel i selgers formål eller anseelse, eller i selve formidlingen av varer mellom vareprodusent og konsument og mellom konsumenter. At denne verdiskapningen avgiftsbelegges, er i tråd med merverdiavgiftens prinsipper og formål.

SPØRSMÅL NR. 2386

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen
Besvart 23. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Å ha helsetilbud der folk bor er viktig for å opprettholde en spredt bosetting i hele Norge, noe som er et uttalt mål. I tillegg har regjeringen påpekt at Nord-Norge er regjeringens og Norges viktigste strategiske område. Nylig ble ambulansen på Sømna nedlagt.

Kan statsråden i det minste garantere for at fødetilbudet opprettholdes fysisk i Brønnøysund?

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF. De har kommet med følgende innspill som jeg gjengir i sin helhet:

«Nærhet til fødetilbud er et gode, men fødetilbudet må også være faglig forsvarlig. På fødestuen i Brønnøysund har det de senere årene vært cirka 25 fødsler årlig. Driftssituasjonen på fødestuen har over flere år vært krevende. Selv med et lavt antall fødsler, krever forsvarlighet i tilbudet at fødestuen er bemannet for full beredskap med to jordmødre og en helsefagarbeider/barnepleier i hjemmevakt.

Trass i gjentatte forsøk på å rekruttere og beholde personell, har Helgelandssykehuset HF ikke lyktes i å sikre en robust og bærekraftig bemanning. Tiltak som har vært iverksatt, er gjentatte stillingsutlysninger, utlysninger av utdanningsstilling i jordmorfaget, mulighet for videreutdanning i ultralyd, tilgang til pendlerbolig og dekning av reiser for søkere utenfor Brønnøysund. Ansatte har strukket seg langt for å avhjelpe situasjonen med overtidsarbeid.

Av forsvarlighetshensyn stengte Helgelandssykehuset HF fødestuen i Brønnøysund midlertidig, med virkning fra og med 20. mars. Helgelandssykehuset så dette som nødvendig for å sikre at nasjonale faglige retningslinjer for fødselsomsorgen etterleves.

Bemanningsutfordringene og forsvarlighetsvurderingene er de samme i dag som da den midlertidige stengningen ble innført. Det er ikke bestemt hvordan tilbudet fremover skal innrettes. De fødende på Helgeland har gode tilbud ved fødeavdelingene i Sandnessjøen og Mo i Rana, og Helgelandssykehuset tilbyr følgetjeneste og transport når det er behov for det.»

I Nasjonal helse- og sykehusplan 2024–2027 er det en føring om at fødetilbudet skal opprettholdes innenfor planperioden, gitt forsvarlig drift. Jeg har forståelse for at endringer i fødetilbud i Brønnøysund skaper reaksjoner. Det er samtidig Helgelandssykehuset som har ansvaret og som må ta grep når dagens driftsmodell ikke lenger er forsvarlig. Jeg legger til grunn at driften blir videreført hvis Helgelandssykehuset klarer å løse bemanningssituasjonen slik at driften blir forsvarlig.

SPØRSMÅL NR. 2387

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Martin Virkesdal Jonsterhaug
Besvart 21. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er den totale kostnaden på arbeidet med å utvikle en ny verdivurderingsmodell, hvor det bes om kostnad både fordelt på administrative ressurser i det offentlige og hos innleide konsulenter, samt en samlet oversikt?

Begrunnelse:

I en artikkel i E24/Aftenposten fremkommer det at Finansdepartementet har gitt konsulentselskapet PwC i oppdrag å utvikle en ny verdivurderingsmodell for fritidseiendom med planlagt innføring fra 2027. Skatteetaten, med faglig støtte fra SSB, utreder modellen.

Med 7 127 ansatte i Skatteetaten, 969 i SSB og ca. 300 i Finansdepartementet skulle man tro at noen av disse dyktige medarbeiderne kunne utført arbeidet som PWC er innleid for å gjøre. For spørsmålsstiller fremstår det noe underlig at det brukes skattepenger på å leie inn konsulenter som skal se på hvordan man kan hente inn enda mer skattepenger.

Svar:

I Prop. 1 S (2022-2023) for Finansdepartementet ble det opplyst at de samlede engangskostnadene for Kartverket og Skatteetaten var beregnet til 236 mill. kroner (om lag 265 mill. 2026-kroner) i perioden 2023–2025. Det fremgår av Prop. 1 S (2022–2023) for Kommunal- og distriktsdepartementet at 156 mill. kroner av dette var avsatt til Kartverket.

Kartverket har brukt totalt om lag 186 mill. kroner på arbeidet. Av dette er om lag 30 mill. kroner egeninnsats og dekket over Kartverkets interne budsjetter og kommer på toppen av beløpet som ble estimert i 2023-budsjettet. Det resterende er benyttet til kjøp av ekstern bistand. Skatteetaten har til nå brukt om lag 69 mill. kroner, hvorav om lag 39 mill. kroner er gått til kjøp av ekstern bistand. Det er i tillegg brukt om lag 13 mill. kroner over Finansdepartementets eget budsjett, hvorav 6 mill. kroner har gått til arbeid i SSB og det resterende til kjøp av ekstern bistand.

SPØRSMÅL NR. 2388

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 23. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når vil regjeringa følgje opp Stortingets anmodningsvedtak ved å vedta og setje i kraft forskriftsendringa som opnar for fastlegetenester i studentsamskipnadene?

Grunngjeving:

Stortinget vedtok før sommaren å be regjeringa endre forskrifta om helsetenester i studentsamskipnadene, slik at alle samskipnader – ikkje berre i Oslo – kan etablere eigne fastlegetenester for studentar. Bakgrunnen er at dagens fastlegeordning i liten grad er tilpassa studentar, som ofte står utan fastlege på studiestaden og difor må nytte legevakt eller private helsetenester. Studentorganisasjonar, samskipnader og kommunar melder no om stort behov for rask avklaring, og fleire førebur etablering av slike ordningar så snart regelverket er på plass.

Svar:

Ved behandlingen av Meld. St. 23 (2024-2025) Fornye, forsterke, forbedre. Framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus om de kommunale allmennlegetjenestene, fattet Stortinget vedtak 910 (2024-2025) som lød:

«Stortinget ber regjeringen å endre forskrift om helsetjeneste ved samskipnadene slik at alle studentsamskipnader kan opprette fastlegetjenester slik Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) kan i dag, for å sikre at forskriften gjelder alle landets studenter.»

Helse- og omsorgsdepartementet arbeider med oppfølgingen av Stortingets vedtak, og endringen som vil gjelde forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen. Jeg har over tid prioritert arbeidet med å styrke fastlegeordningen, slik at innbyggerne sikres tilgjengelige fastlegetjenester med god kvalitet og tilstrekkelig kapasitet.

Fastlegeordningen er utformet med utgangspunkt i at den skal være universell og lik for alle.

Før det kan gjennomføres endringer som svarer ut Stortingets vedtak, er det nødvendig å utrede hvordan en slik ordning bør innrettes. Allmennlegetjenestetilbudet ved Studentsamskipnaden i Oslo var allerede etablert da fastlegeordningen ble innført i 2001, og ble videreført i forbindelse med innføringen. Stortingets vedtak åpner for endringer som vil berøre studentsamskipnader og studiesteder av ulik størrelse og karakter i hele landet, og som også vil ha betydning for kommunene der studiestedene ligger. Det er derfor nødvendig å utrede både de praktiske og de økonomiske konsekvensene nærmere.

Jeg vil sende forslag til forskriftsendringer på offentlig høring når de nødvendige utredningene er gjennomført. Målet er å sikre studenter ved norske studiesteder tilgjengelige og gode fastlegetjenester.

SPØRSMÅL NR. 2389

Innlevert 15. april 2026 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 23. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Når får Haram kommune svar på saken som ligger til behandling hos KDD om kommunedelingsmidler?

Begrunnelse:

Ålesund kommune 2020-2023 ble oppløst av Stortinget og to nye kommuner opprettet – Haram og Ålesund. Haram kommune har ført 35 million kroner i delingskostnader, men kun fått overført 24 million kroner av totalt 200 mill. til dekning av kostnader ved kommunedeling. Dette dekker ikke kommunens faktiske kostnader. Søknad fra kommunene har ligget hos kommunaldepartementet siden september 2025 og det er enda ikke gitt et svar om fordeling av midlene, eller tilføring av ekstra midler.

Svar:

Tidligere Ålesund kommune søkte 3. november 2022 om kompensasjon for engangskostnader ved kommunedeling. I brev 10. februar 2023 fra departementet fremgår det at tidligere Ålesund kommune skal motta 200 mill. kroner i tilskudd. Tilsagnsbrev om 200 mill. kroner i tilskudd til tidligere Ålesund kommune for dekning av engangskostnader ved deling av kommunen, ble sendt fra departementet 2. august 2023. Tilskuddet ble gitt for å dekke nødvendige engangskostnader ved delingen av kommunen, i tråd med budsjettet som lå til grunn for søknaden. Midlene ble utbetalt til tidligere Ålesund kommune. Departementet har ikke hatt en rolle i den nærmere fordelingen av midlene mellom de to kommunene.

Departementet kan ikke se å ha mottatt en søknad om kommunedelingsmidler fra Haram kommune fra september 2025. Departementet mottok 3. oktober 2025 rapportering på mottatt tilskudd til engangskostnader ved kommundeling fra nye Ålesund kommune. Sammen med rapporteringen ligger det blant annet et vedlegg fra Haram kommune som heter «Utgreiing – omprioritering av midlar eller tiltak – nye Haram kommune». Departementet oppfatter dette som en del av rapporteringen om det mottatte tilskuddet til engangskostnader. Dersom det er dette representanten henviser til som søknaden som ligger hos departementet, kan jeg opplyse om at departementet ikke har lest dette som en søknad om ytterligere midler som skal besvares. Departementet har ingen gjenstående utbetalinger vedrørende kompensasjon for engangskostnader ved kommunedelingen av Ålesund.

SPØRSMÅL NR. 2390

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvberg
Besvart 23. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at innbyggere over hele landet fortsatt får tilgang til fjernlån og effektiv boktransport etter konkursen i Norsk bibliotektransport, og vil statsråden ta initiativ til en ny nasjonal ordning for bibliotektransport?

Svar:

Lånesamarbeidet mellom bibliotekene er en viktig del av bibliotekenes tjenester og skal gi best mulig utnyttelse av felles bibliotekressurser. Gjennom fjernlånsordningen kan lokale folkebibliotek gi innbyggere i hele landet adgang til bibliotekmateriale fra andre bibliotek. Bibliotekdrift er et kommunalt ansvar, og transportordninger for bibliotekene er en del av de kommunale og regionale driftsoppgavene.

Norsk bibliotektransport (NBT) var et datterselskap under Biblioteksentralen som eies av kommunene. Selskapet har vært den viktigste aktøren for transport av bøker og annet materiell mellom bibliotek i Norge, særlig knyttet til fjernlånsordningen. Konkursen i NBT har berørt store deler av transporten mellom bibliotekene.

Konkursen innebærer imidlertid ikke at bibliotekenes lånesamarbeid opphører. Kommunene har fortsatt ansvar for å opprettholde lånesamarbeidet, og det er jeg overbevist om at de også vil gjøre. Mange kommuner og bibliotek har de siste dagene jobbet med å finne midlertidige løsninger for å kunne transportere bøker mellom bibliotek.

Ett eksempel er folkebibliotekene i Haugesundstraktene som har fått på plass en ny regional transportordning som gir innbyggerne mulighet til å låne og levere bøker på tvers av bibliotekene i de gjeldende kommunene.

Biblioteksentralen på sin side har fått på plass en ny transportør for leveranser av bøker som kjøpes fra Biblioteksentralen og for kulturfondbøker som distribueres på oppdrag fra Kulturdirektoratet. Spørsmål knyttet til NBTs fjernlånstransport og konkursen konkret, må rettes til bostyrer for NBTs konkursbo.

Nasjonalbiblioteket har tidligere kjøpt transporttjenester fra NBT til blant annet utsendelser av materiale fra den flerspråklige samlingen og fjernlån fra depotbiblioteket i Mo i Rana. Etter konkursen fikk de raskt på plass en midlertidig avtale med ny transportør. Fjernlån fra det flerspråklige bibliotek og depotbiblioteket blir dermed sendt ut som normalt igjen, men leveringen kan ta noe lenger tid.

Per 23. april opplyser Bok og Bibliotek at Norsk Bibliotektransport er kjøpt opp av transportselskapet Nor-log, som planlegger å være i full drift fra onsdag 29. april. Jeg følger utviklingen tett, og er glad for at problemene knyttet til bibliotektransporten nå ser ut til å løse seg.

Spørsmålet om staten bør overta ansvaret for en ny nasjonal transportordning for bibliotekene kommer opp fra tid til annen. Jeg vil minne representanten om at Stortinget så sent som i fjor vår behandlet Representantforslag om en helhetlig bibliotekpolitikk og et biblioteksløft for hele landet, ref. Dokument 8:115 S (2024-2025) og Innst. 367 S (2024-2025). Representantforslaget inneholdt blant annet et forslag om statlig finansering av transportordning for bibliotekene. Forslaget ble den gang avvist av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2391

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen
Besvart 29. april 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at teknologiselskaper holdes ansvarlige når barn eksponeres for skadelig innhold på digitale plattformer?

Begrunnelse:

Norske barn er blant de mest aktive på nett i Europa. Nær 90 % av 9-18 åringer bruker sosiale medier. Altså er norske barn og unge blant de som oppholder seg mest i det digitale rom på ulike teknologiplattformer. I dag er dette tilnærmet en uregulert arena. NRK har vist til at bl.a. YouTube utsetter barn for videoer som Medietilsynet mener kan være skadelig.

Hvis en barnehage eller skole hadde eksponert barn for voldelig, seksualisert, ekstremistisk eller manipulerende innhold eller læring, ville det vært klare og alvorlige lovbrudd, med umiddelbare konsekvenser.

Det ville det vært et brudd på Barnehageloven og Opplæringsloven. Begge lovene pålegger institusjonene å gi barna et trygt og godt psykososialt miljø. Å utsette barn for skadelig eller manipulerende innhold vil være et klart brudd på denne omsorgs- og aktivitetsplikten.

Videre kan det utløse ansvar etter Skadeserstatningsloven, dersom barna påføres psykisk eller fysisk skade. Kommunen eller eier kan da bli erstatningsansvarlig for uaktsom drift eller svikt i oppfølging.

I mer alvorlige tilfeller kan også Straffeloven komme til anvendelse. Eksponering for seksualisert innhold kan innebære brudd på bestemmelser om skadelig påvirkning av barn. Systematisk eksponering for vold eller ekstremisme kan også vurderes som omsorgssvikt eller psykisk skade.

Konsekvensene ville vært betydelige:

- Tilsyn fra statsforvalteren eller andre myndigheter
- Pålegg om retting og mulige dagbøter
- Suspensjon eller oppsigelse av ansatte
- Tap av godkjenning eller i ytterste fall stenging av institusjonen
- Erstatningsansvar overfor barna og deres familier
- Eventuell straffeforfølgelse av ansvarlige personer

Poenget er at i den fysiske verden er dette ikke gråsoner. Regelverket er tydelig, ansvaret er plassert, og reaksjonene er reelle. Det er nettopp denne tydeligheten som mangler når de samme barna eksponeres for tilsvarende innhold gjennom digitale plattformer. Regjeringa har gang på gang sagt at teknologiselskapene selv må ta ansvar for å fjerne skadelig innhold fra sine plattformer, men realiteten er jo at barn allikevel eksponeres for utrolig mye skadelig innhold, uten at det får noen konsekvenser for teknologiselskaper som samtidig tjener penger på den samme eksponeringen.

Svar:

Jeg deler representanten Høyer-Berntsens bekymring for at barn og unge kan bli eksponert for skadelig innhold på digitale plattformer. Dette er et område som har høy prioritet i regjeringens arbeid, og vi arbeider målrettet for å sikre barn bedre når de bruker digitale tjenester.

Regjeringen arbeider med et lovforslag om aldersgrenser for barn på sosiale medier. Formålet er å gi barn et sterkere vern mot skadelig innhold og uønsket påvirkning. Et sentralt element i lovarbeidet er mer pålitelig aldersverifisering. Med en lovfestet aldersgrense vil plattformene måtte ta i bruk teknologiske løsninger som faktisk fungerer. Loven vil dermed være et viktig verktøy for å redusere barns eksponering for skadelig innhold og for å ansvarliggjøre teknologiselskapene i større grad enn i dag.

Representanten Høyer-Berntsen påpeker at i den fysiske verden oppstår ikke de samme gråsoner som når barn utsettes for voldelig, seksualisert, ekstremistisk eller manipulerende innhold i den digitale verden. Regelverket er tydelig, ansvaret er klart plassert, og reaksjonene er umiddelbare dersom barn ikke får et trygt og godt miljø i barnehage eller skole. På digitale plattformer er situasjonen en annen. Mange av de største tjenestene er etablert i andre land og underlagt andre staters lovgivning. Dette gjør regulering og håndheving betydelig mer krevende, og vi kan ikke alene løse utfordringene.

Internasjonalt samarbeid er avgjørende for at vi skal lykkes med å beskytte barn på en god måte. Regjeringen har de siste årene styrket dette samarbeidet betydelig. Vi har et godt samarbeid med europeiske land, både gjennom EØS-samarbeidet og i dialog med EU-kommisjonen om regelverk som Digital Services Act, som stiller tydelige krav til plattformenes håndtering av skadelig og ulovlig innhold. I fjor signerte jeg Jutlanderklæringen, sammen med en rekke andre europeiske land. Erklæringen forplikter partene til å samarbeide tettere om å beskytte barn på digitale plattformer og å stille tydeligere krav til teknologiselskaper. Videre inngikk regjeringen i fjor et strategisk partnerskap med Frankrike, hvor beskyttelse av barn på sosiale medier er ett av samarbeidsområdene. Vi skal jobbe sammen for bedre beskyttelse av barn og for et euro-

peisk forbud mot at barn bruker sosiale medier. I tillegg har jeg hatt samtaler med myndigheter i Australia, for å høste erfaringer om deres lov om aldersgrenser på sosiale medier.

Jeg har også hatt møter med flere av de store teknologiselskapene, hvor jeg har vært tydelig på at jeg forventer at de tar sin del av ansvaret for å trygge barn og unge på nett. I disse møtene har jeg også understreket selskapenes ansvar for å sørge for effektive mekanismer som beskytter barn mot skadelig innhold på egne tjenester. I tillegg til aldersgrenser med effektiv aldersverifisering, er det viktig med andre tiltak, slik som innholdsmoderering og større åpenhet om hvordan algoritmer påvirker hva barn eksponeres for.

Regjeringen vil fortsette å arbeide for at teknologiselskaper tar et større ansvar, både gjennom nasjonale tiltak og gjennom styrket internasjonalt samarbeid. Målet er at barn og unge skal kunne bruke digitale tjenester på en trygg og forsvarlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2392

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen
Besvart 22. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Nordic Wind og Statkraft har lansert planer om utbygging av vindkraft i tre områder i Hattfjelldal kommune. I forslaget fra NVE til Nasjonal ramme for vindkraft fra 2019, ble det sterkt frarådet å bygge vindkraft, av hensyn til reindrifta, i disse områdene. Konsekvensene vil bli svært alvorlige. Nå skaper planene om vindkraft pånyt stor uro i reindrifta og utmarksnæringene.

Skjønner statsråden denne uroen og er dette en sak hvor tidlig avslag på vindkraftsøknadene kan komme til anvendelse?

Begrunnelse:

I NVEs forslag til Nasjonal ramme for vindkraft fra 2019 kan vi lese følgende fra Fylkesmannen i Nordland om evt. etablering av vindkraft i fjellområdene i Hattfjelldal kommune:

«SAMLET VURDERING FOR HELE ANALYSEOMRÅDET

Reindriftsinteressene i mesteparten av analyseområdet er av svært stor verdi. Etablering av et vindkraftverk i området vil kunne ødelegge/sterkt forringe reindriftsinteressene, fordi det potensielt kan stenge flyttleier, gjøre kalvingsland, parringsland, luftingsområder og gjerdeanlegg ubrukelige, og ved å avskjære beiteområder, herunder minimums beite, for framtidig bruk. Vindkraft i analyse området vil dermed få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene. Ut fra en vurdering av samlet belastning vil vindkraftverk i analyse området sannsynligvis få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene. Fylkesmannen i Nordland kan ikke se at det kan komme vindkraftverk i analyse området uten at dette vil gå utover nasjonale- eller vesentlige regionale reindriftsinteresser. Fylkesmannen i Nordland anbefaler at analyse området utgår som et aktuelt område prioritert for søknad om vindkraftverk.»

Det aktuelle området ble dermed foreslått ekskludert fra videre arbeid med etablering av vindkraft.

Svar:

All utbygging av ny fornybar kraft vil kunne medføre fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. Hvor store fordelene og ulempene vil være vil variere fra prosjekt til prosjekt, og må vurderes konkret. Det at et prosjekt kan medføre arealkonflikter betyr ikke i seg selv at man ikke skal vurdere prosjektet. Jeg forstår at planer om vindkraft og andre inngrep kan skape uro hos de som er berørt, men er samtidig opptatt av at vi har en konsesjonsprosess som bidrar til medvirkning og til at hver sak blir forsvarlig opplyst.

Vindkraftprosjektene som representanten viser til, er etter det departementet er kjent med, for tiden til behandling på kommunalt nivå. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er kjent med planene gjennom å ha mottatt kopi av to planinitiativ om områderegulering av vindkraft i Hattfjelldal kommune.

Energiloven § 2-1 gir hjemmel for å avslutte behandlingen av en melding med forslag til utredningsprogram i nærmere angitte tilfeller. NVE har ikke mottatt melding med forslag til utredningsprogram for vindkraftanlegg i Hattfjelldal, og det er dermed uansett ikke grunnlag for å bruke bestemmelsen på nåværende tidspunkt.

Dersom NVE på et senere tidspunkt mottar meldinger med forslag til utredningsprogram, må NVE gjøre en faglig og konkret vurdering. Siden saken på nåværen-

de tidspunkt ikke er til behandling hos energimyndighetene, og Energidepartementet vil være klageinstans for en eventuell beslutning om tidlig saksavslutning, kan jeg ikke å uttale meg nærmere om disse prosjektene.

SPØRSMÅL NR. 2393

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Simen Velle
Besvart 21. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Spørsmålsstiller viser til Kunnskapsdepartementets vedtak om at Udirs avslag på søknad om etablering av ny videregående skole fra Solør private videregående skole AS datert 16. desember 2025 oppheves. Det er av stor betydning for skolen og for elevene som ønsker å gå på skolen at søknaden blir hurtig behandlet.

Vil statsråden legge til rette for en hurtig godkjennelse av søknaden til Solør private vgs.?

Begrunnelse:

23 oktober 2024 valgte Innlandet Fylke å legge ned Solør vgs. avdeling studiespesialisering. Dette skapte stort engasjement i Solør, og PVIS – Privat videregående skole i Solør ble dannet. Dette er planlagt å være en humanistisk privatskole med internat for elever fra hele landet. De sendte inn søknad om godkjennelse til Udir, men denne fikk avslag. Avslaget ble grunngitt med at «det skal legges vesentlig vekt på vertsfylkets uttalelse», og instruks fra Kunnskapsdepartementet den 16. desember 2024 om livssynsskoler. I ettertid er reguleringene blitt endret, og Kunnskapsdepartementet kunngjorde den 13. april at avslaget på søknaden oppheves.

Svar:

Departementet opphevet ved vedtak 13. april 2026 Utdanningsdirektoratets avslag på fem søknader om godkjenning av private skoler på grunnlag av livssynshumanisme, herunder søknaden fra Solør private videregående skole. Sakene er sendt tilbake til direktoratet for ny søknadsbehandling. Bakgrunnen for vedtaket var at departementet etter en konkret vurdering fant det sannsynliggjort at skolene vil drive sin virksomhet på grunnlag av livssynshumanisme, og at skolene dermed oppfyller grunnvilkåret om å skulle drive på grunnlag av livssyn.

Departementet har ikke foretatt noen realitetsvurdering av om skolene oppfyller de øvrige vilkårene for godkjenning, eller av om godkjenning bør gis. Jeg viser i denne forbindelse til at godkjenning av en livssynsskole etter privatskoleloven forutsetter at samtlige vilkår i loven er oppfylt. Dette innebærer blant annet at det i tillegg til at grunnvilkåret om å skulle drive på grunnlag av livssyn må være oppfylt, skal foretas en helhetlig vurdering av hvilken betydning en eventuell etablering vil ha for det offentlige skoletilbudet i vertsfylket. I samsvar med privatskoleloven § 2 1 skal vertsfylkets uttalelse tillegges vesentlig vekt i denne vurderingen.

Disse vurderingene ligger nå til direktoratet. Departementet har bedt direktoratet om å prioritere behandlingen av sakene av hensyn til søkerne, slik at søknadene kan ferdigbehandles i forvaltningen før sommeren 2026.

Departementet er klageinstans for direktoratets vedtak. Jeg kan derfor ikke på nåværende tidspunkt gå nærmere inn i den konkrete saken.

SPØRSMÅL NR. 2394

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Simen Velle
Besvart 23. april 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

I regjeringens nylig fremlagte strategi for forskning og høyere utdanning på Svalbard står det at «Forskningssikkerhet og ansvarlig internasjonalt kunnskapssamarbeid innebærer at åpen forskning avveies mot sikkerhetshensyn på alle nivåer i kunnskapssektoren.» Samtidig har Kina en forskningsstasjon på Svalbard, noe blant annet flere fra Institutt for forsvarsstudier har kritisert.

Mener statsråden at sikkerhetshensynet er ivaretatt når Norge tillater så sterk kinesisk tilstedeværelse og forskningsaktivitet?

Begrunnelse:

Kina har siden begynnelsen av 2000-tallet hatt en etablert forskningsinfrastruktur på Svalbard gjennom Yellow River Station i Ny-Ålesund. Stasjonen ble åpnet i 2003 av det kinesiske Polar Research Institute of China (PRIC), og er Kinas viktigste forskningsbase i Arktis.

Kinas tilstedeværelse på Svalbard inngår i landets uttalte ambisjon om å bli en «near-Arctic state» og styrke sin posisjon i nordområdene. Den norske Etterretningstjenesten og PST har de siste årene rapportert om økende kinesisk interesse for forskning, infrastruktur og potensielle eiendomskjøp på Svalbard.

Kinas forskningsstasjon blir etter spørsmålsstillers mening ekstra problematisk når man tar den kinesiske Militær-sivil fusjon (MCF) med i betraktningen. Dette er Kinas nasjonale strategi som skal sikre at kinesisk forsvarsindustri får direkte tilgang til den nyeste sivile forskningen, inkludert forskning fra utlandet.

Kina kan bli en enda større trussel mot Norge i Nordområdene enn Russland er, ifølge Katarzyna Zysk og Kåre Dahl Martinsen, professorer ved Institutt for forsvarsstudier. (Aftenposten 15.11.2024)

Svar:

Forskning og høyere utdanning er en viktig del av norsk Svalbard-politikk. Som vertskap for all forskningsvirksomhet på Svalbard, legger Norge til rette for og koordinerer internasjonalt samarbeid om miljø-, klima- og polarforskning. Den sikkerhetspolitiske utviklingen får implikasjoner for hvordan vi organiserer denne forskningsaktiviteten. Regjeringens utgangspunkt er at forskningssystemet må være så åpent som mulig og så lukket som nødvendig. Dette er og blir en forutsetning for norsk konkurransekraft og for å sikre norske bidrag til å løse globale utfordringer. Dette gjelder også for Svalbard og for den norske forskningsstasjonen i Ny-Ålesund.

Regjeringen er godt kjent med sikkerhetstjenestenes vurderinger av risiko forbundet med kinesisk forskningsaktivitet på Svalbard. Dette er spørsmål både jeg og regjeringen tar på høyeste alvor. Regjeringens innsats for å fremme forskningssikkerhet og ansvarlig internasjonalt kunnskapssamarbeid er grundig redegjort for i Meld. St. 14 (2024-2025) om forskningssystemet, Sikker kunnskap i en usikker verden. Når det gjelder forskningssamarbeid med Kina, er regjeringens tilnærming at dette skal baseres på norske interesser og verdier. Som på alle andre områder legges det avgjørende vekt på å redusere risiko og norsk avhengighet av kinesiske aktører. Av hensyn til den nasjonale sikkerheten skal det utvises økt forsiktighet og på visse sensitive områder skal samarbeid unngås. Med dette følger regjeringen en nordisk og europeisk linje i sin tilnærming til Kina.

Disse føringene ligger også til grunn for kinesisk tilstedeværelse og forskningsaktivitet på Svalbard. Kina står for en stor og økende del av verdens kunnskapsproduksjon, inkludert på områder som bygger opp under grønn omstilling. Innenfor klima- og miljøforskning er Kina en betydelig aktør med sterke fagmiljøer som er relevante partnere for norske institusjoner. Fortsatt samarbeid med Kina på disse områdene er i Norges interesse – også innenfor rammen av Ny Ålesund forskningsstasjon. Det forutsetter imidlertid gode systemer for å håndtere og redusere risiko, slik at forskningen skjer innenfor trygge rammer. Regjeringen jobber langs flere spor for å sikre dette.

Svalbardpolitikken bygger på målet om å opprettholde norsk suverenitet og stabilitet på øygruppen i tråd med Svalbardtraktaten, svalbardloven og øvrig norsk regelverk. I Meld. St. 26 (2023–2024) Svalbard slår regjeringen fast at forskning og høyere utdanning utgjør viktige virkemidler både for kunnskapsutvikling og for å understøtte norsk tilstedeværelse. Dette ligger også til grunn for den nylig oppdaterte Strategi for forskning og høyere utdanning på Svalbard. Den reviderte strategien fra mars 2026 slår fast at all forskning og utdanning på Svalbard skal skje innenfor norske lover og rammer. Den tillegger også et endret sikkerhetspolitisk landskap og hensynet til forskningssikkerhet enda større vekt enn tidligere.

Svalbardtraktaten gir Norge full og uinnskrenket suverenitet over Svalbard, men denne suvereniteten er begrenset av likebehandlingsprinsippet overfor borgere og selskaper fra traktatstatene. Det er i dag 49 signatarsta-

ter. Kina tiltrådte allerede i 1925. Dette gir Kina de samme traktatbaserte rettighetene som andre signatarstater på Svalbard til å delta i økonomisk og vitenskapelig aktivitet innenfor norsk lov og traktatens rammer.

Ny-Ålesund er etablert og forvaltes som en norsk forskningsstasjon. Infrastruktur, bygninger og grunn eies og forvaltes av Kings Bay AS, et statlig eid selskap under Klima- og miljødepartementet. Kings Bay har ansvar for drift av lokalsamfunnet, tildeling av arealer og forvaltning av infrastruktur, og opptrer som utleier overfor alle forskningsinstitusjoner i Ny-Ålesund. Dette gjelder både norske og utenlandske aktører. Internasjonale forskningsaktører i Ny-Ålesund, herunder kinesiske institusjoner, inngår 5-årige leieavtaler for bruk av bygg i Ny-Ålesund som setter rammer for aktiviteten og bruk av bygg. Aktiviteten reguleres blant annet av svalbardloven, svalbardmiljøloven, vedtatt arealplan for Ny-Ålesund 2024–2034 og øvrige vilkår fastsatt av norske myndigheter.

Følgelig er det ikke riktig å si at Kina har en egen forskningsstasjon i Ny Ålesund. Den kinesiske forskningsinfrastrukturen i Ny-Ålesund, kjent som Yellow River Station, er lokalisert i bygningen Ungkarsheimen. Denne leies ut av Kings Bay AS, opererer innenfor de samme regelverkene som andre utenlandske forskningsmiljøer i Ny-Ålesund, og har ikke særskilte rettigheter utover dette.

Norsk Polarinstitutt leder Ny-Ålesund forskningsstasjon og har en sentral rolle i oppfølgingen av forskningsaktiviteten i Ny Ålesund. For å styrke norsk forskningsledelse og myndighetsutøvelse har regjeringen i tillegg etablert Svalbard forskningskontor. En sentral oppgave er å sikre bedre oversikt og oppfølging av forskningsaktiviteten på Svalbard. Regjeringen tar med dette konkrete grep for å styrke forskningssikkerheten og tilrettelegge for ansvarlig internasjonalt samarbeid innenfor gjeldende regelverk og nasjonale rammer.

Internasjonalt samarbeid – også med Kina og andre ikke-allierte land – er og blir avgjørende for å sikre Norge tilgang på strategisk kunnskap, kompetanse og teknologi. Derfor må behovet for skjerpet sikkerhet og risikostyring balanseres med prinsippet om åpen forskning, som fortsatt skal og må være normen for vitenskapelig virksomhet.

De komplekse sikkerhetsutfordringene vi står i må møtes med mest mulig presise tiltak for håndtering av ulike former for risiko. Svalbard forskningskontor vil ytterligere styrke norsk innsats for å sikre helhetlig koordinering, tydeligere rammer for samarbeid og forskningsaktivitet samt bedre ivaretakelse av både faglige og sikkerhetsmessige hensyn.

SPØRSMÅL NR. 2395

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Monica Molvær
Besvart 21. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Politi, brann og ambulansetjenesten advarer om at kø, smal vei og stengninger på E39 mellom Volda sentrum og Ekset gjør at utrykningskjøretøy bruker unødig lang tid frem. En stadig mer trafikkert strekning med krevende veistandard svekker fremkommeligheten for nødetatene, folk og næringsliv, og dermed også totalberedskapen. Når sekunder kan skille mellom liv og død, må slike advarsler tas på største alvor. Voldatunnelen er ferdig regulert.

Vil regjeringen nå prioritere prosjektet?

Svar:

Prosjektet E39 Volda–Furene ligger i Statens vegvesens planportefølje i Nasjonal transportplan 2025–2036, jf. Meld. St. 14 (2023–2024). Prosjektet vil gi ny E39 i tunnel mellom Volda sentrum og knutepunktet Furene. I Statens vegvesens forslag til porteføljeprioritering av mai 2025 ligger prosjektet som nr. 22 av 29. Porteføljeprioritering blir gjennomgått og vurdert årlig, og ny vurdering vil være klar i mai 2026.

Statens vegvesen vurderer gjennom budsjettåret hvilke mindre tiltak som gjennomføres, f.eks. for framkommelighet og trafikksikkerhet. I 2026 skal Statens vegvesen arbeide videre med å konkretisere prioriteringene med sikte på effektiv utnyttelse av ressursene og best mulig måloppnåelse. Det er viktig at etaten har fleksibilitet gjennom budsjettåret til å gjøre nødvendige prioriteringer, for å sikre effektiv ressursbruk og for å håndtere uforutsette hendelser.

Ved stenging av E39 går lokal omkjøring i dag via fv. 655 og fv. 5894. Langtransporten blir anbefalt omrutet via fv. 60 (trafikkmeldinger og skilting). Møre og Romsdal

fylkeskommune som er veimyndighet på fylkesveier prioriterer eventuelle tiltak på disse strekningene.

Justis- og beredskapsdepartementet stiller krav til responstid til brann- og redningsvesen og til politiet. Helse- og omsorgsdepartementet stiller krav til ambulansetjenesten. Nødetatene planlegger sin innsats og tar høyde for sårbare punkter lokalt, og skal være godt forberedt på å håndtere ulike situasjoner.

SPØRSMÅL NR. 2396

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth
Besvart 21. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Jeg merker meg at statsministeren sier til Stortinget i muntlig spørretime 15. april at politiets driftsbudsjett er økt med om lag 30 % på hans vakt. I skriftlig spørsmål nr. 2276 svarer justisministeren meg at den reelle økningen i politiets budsjett er rett i overkant av 6 %. Lønns- og prisveksten har vært høy de siste årene.

Hvorfor velger statsministeren å bruke et tall for vekst i politiet som gir Stortinget et unøyaktig bilde av utviklingen i politiets handlingsrom?

Svar:

Spørsmålet er overført til Justis- og beredskapsministeren for besvarelse.

I regjeringen Solbergs forslag til budsjett for 2022, Prop. 1 S (2021-2022), var politiets driftsbudsjett på 20 670 mill. kroner. Regjeringen tok over i oktober 2021 og har styrket politiet hvert år siden dette. I saldert budsjett 2026 er politiets driftsbudsjett (kap. 440 og kap. 443) på 27 222 mill. kroner. Dette utgjør en økning på 6,5 mrd. kroner, om lag 31 prosent, i regjeringsperioden.

I spørsmål nr. 2276 ba stortingsrepresentanten om å få oppgitt tall fra saldert budsjett og regnskap for 2021-2026 i 2026-kroner. Dersom man omregner saldert budsjett for politiets driftsbudsjett i 2021 til 2026-kroner og sammenligner dette med saldert budsjett 2026, er økningen på 6,2 prosent.

Regjeringen tar utgangspunkt i budsjettfremleggelsene som vedtas av Stortinget. Økningen på 6,5 mrd. kroner er derfor nominell, og inkluderer kompensasjon for prisvekst, lønn, pensjon og arbeidsgiveravgift.

SPØRSMÅL NR. 2397

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Trond Helleland
Besvart 23. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren vurdere å sende tog som skal fases ut på Østlandet i 2027 til Trøndelag, slik at disse kan inngå i et bytogprosjekt i Trondheim, og hva tenker statsråden om et slikt prosjekt?

Svar:

Jernbanedirektoratet har overfor departementet opplyst om at når nye tog er på plass på Østlandet vil det etter planen frigjøres noen togsett til bruk andre steder i landet. Hvor mange togsett som eventuelt kan overføres til andre banestrekninger og når, avhenger av når de nye lokal- og regiontogene fases inn og hvor mange tog som

trengs i nytt rutetilbud på Østlandet fra desember 2027 når tilbringertjenesten til Oslo lufthavn integreres i det ordinære togtilbudet. Dette er forhold som skal avklares i tiden fremover.

Når det gjelder lokaltog i Trondheim ble dette utredet av Jernbanedirektoratet i 2024. Utredningen pekte blant annet på at den forventede etterspørselen i et slikt tilbud er lav og kostnadene høye. I tillegg vil kapasiteten på infrastrukturen bli høyt utnyttet, noe som gir dårligere driftsstabilitet for det totale togtilbudet. Direktoratet anbefalte derfor ikke å utvikle et slikt tilbud.

SPØRSMÅL NR. 2398

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Erna Solberg
Besvart 23. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvilke konkrete endringer vil departementet gjøre på reguleringsforslaget, og vil dette være til hinder for at planen blir sendt på høring før sommeren?

Begrunnelse:

Viser til spørsmål 15:2079 (2025-2026) om reguleringsplanen for E39 Ådland-Svegatjørn.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har bedt om at det gjøres endringer i planbestemmelsene på noen punkter. Dette dreier seg om justeringer for å sikre at bestemmelsene blir entydige og juridisk holdbare. Et eksempel på endringer vi har bedt om i planen er fjerning av henvisninger til annet lovverk som uansett gjelder, eller egne saksbehandlingsregler som det ikke er anledning til å ha planbestemmelser om. Det er vanlig i plansaker med en dialog mellom forslagsstiller og planmyndigheten om utforming av bestemmelsene.

Endringene er ikke til hinder for at planen skal kunne bli sendt på høring før sommerferien. Mitt departement mottok 17. april et justert planforslag fra Statens Vegvesen. Departementet går nå gjennom forslaget, og målet er å gi tilslutning så raskt som mulig til at vegvesenet kan sende forslaget på høring.

SPØRSMÅL NR. 2399

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Anna Molberg
Besvart 24. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over det totale antallet saker om sykepenger som per april 2026 er til behandling i kategoriene "refusjon arbeidsgiver dag 1-16", "refusjon arbeidsgiver fra dag 17", "søknad om unntak i arbeidsgiverperioden" og "bestridelse", så videre opplyse om hvor mye norske arbeidsgivere totalt har forskuttert av sykepenger de siste tre år i tillegg til å gi en oversikt over utviklingen i saksbehandlingstiden for forskutteringssaker de siste 10 årene?

Svar:

Representanten har spurt om totalt antall saker for flere sakstyper, hvor mye norske arbeidsgivere har forskuttert de siste tre årene, og en oversikt over utviklingen

i saksbehandlingstiden for forskutteringssaker de siste ti årene. Det har dessverre ikke vært mulig å fremskaffe all informasjon som stortingsrepresentanten etterlyser. Enten fordi Arbeids- og velferdsdirektoratet ikke har den nødvendige informasjonen, eller fordi det ikke har vært mulig å fremskaffe informasjonen innen tidsfristen.

Antall saker for forskjellige sakstyper

Det er viktig å være oppmerksom på at en og samme arbeidsgiver kan ha flere saker inne til behandling samtidig. Antallet saker gir derfor ikke nødvendigvis et direkte bilde av hvor mange unike arbeidsgivere som er involvert.

Saksbehandlingen av sykepenger foregår fremdeles i to forskjellige fagsystemer. De fleste sakene behandles i den nye, moderniserte løsningen. Samtidig er det enkelte sakstyper som fremdeles behandles i det gamle fagsystemet.

Antall saker på «søknad om unntak i arbeidsgiverperioden»

Nav har totalt 6 086 saker til behandling per 17. april 2026 i kategorien «søknad om unntak i arbeidsgiverperioden». Disse sakene gjelder tilfeller der arbeidsgivere søker Nav om fritak fra å betale sykepenger i arbeidsgiverperioden hvis en ansatt har langvarig/kronisk sykdom som gir hyppige fravær, eller ved svangerskapsrelatert sykefravær. Dette er saker som behandles i det gamle saksbehandlingssystemet.

Antall saker på «Refusjon arbeidsgiver dag 1-16»

Arbeids- og velferdsetaten har 6 021 saker til behandling per 17. april 2026 i kategorien «Refusjon arbeidsgiver dag 1-16».. Dette gjelder refusjoner til arbeidsgivere som enten har søkt om fritak eller fått fritak fra å utbetale sykepenger i arbeidsgiverperioden. Sakene behandles i det gamle fagsystemet.

Antall søknader om sykepenger utover dag 17

I ny saksbehandlingsløsning for sykepenger er antall ubehandlede saker om lag 200 000. For ubehandlede søknader kan ikke Arbeids- og velferdsetaten skille fullt ut mht. hvem som skal motta utbetalingen av sykepenger, men det er et klart flertall som gjelder refusjon av sykepenger som arbeidsgiver forskutterer.

Antall saker som gjelder bestridelser

Bestridelsessakene behandles i den gamle saksbehandlingsløsningen. Dette er ikke godt nok tilrettelagt for å hente ut statistikk. En manuell gjennomgang viser at det har vært en økning i antall bestridelser fra om lag 1 300 i 2022 til om lag 1 900 saker i 2024. Antall bestridelser er likevel på et svært lavt nivå sett opp mot det totale antall sykmeldinger.

I den pågående utviklingen av ny saksbehandlingsløsning vil det legges til rette for å føre oversikt over antall bestridelser.

Hvor mye norske arbeidsgivere har forskuttert av sykepenger de siste tre år

Stortingsrepresentanten har spurt om hvor mye som blir forskuttert av norske arbeidsgivere. I 2024 utbetalte Arbeids- og velferdsetaten 40 milliarder kroner i refusjoner til arbeidsgivere. Dette utgjorde i overkant av 67 prosent av utbetalingene av sykepenger i 2024. Direktoratet har ikke innen fristen vært mulig å fremskaffe tall for refusjoner for tidligere år eller 2025.

Oversikt over saksbehandlingstid i forskutteringssaker siste 10 år

Grunnet overgang til nytt fagsystem for sykepenger, og at det nye systemet ennå ikke gir et representativt bilde av helheten på området, har det ikke vært mulig å framskaffe statistikk tilbake 10 år i tid, slik representanten spør om.

SPØRSMÅL NR. 2400

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 24. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kystverket har gitt Forsvarets forskingsinstitutt (FFI) i oppdrag å modellere og berekne risikoen for detonasjon og brist i vraket av den tyske ubåten U-864 utanfor Fedje. Bakgrunn for oppdraget kom som følgje av motstridande vurderingar mellom FMA, FFI og FOH om eksplosjonsfaren, i rapportane som kom i 2025. FFI hadde frist til 1. mars 2026 med å levere denne rapporten.

Vil statsråden sørge for at rapporten blir gjort offentleg?

Begrunnelse:

Det er viktig for den vidare prosessen at offentlegheita tidleg får kjennskap til FFI sine vurderingar i denne saka.

Svar:

Kystverket har gitt Forsvarets forskingsinstitutt (FFI) i oppdrag å gjennomføre ulike modelleringar og utrekningar for å kunne seie meir om risikoen knytt til torpedoane i vrakdelane av U-864. På grunn av omfanget av arbeidet er rapporten frå FFI forseinka, og Kystverket ventar å motta rapporten seinast 1. mai.

Kystverket har i samband med den pågåande utgreiinga bestilt fleire vurderingar innan ulike område for å redusere uvissa i ein plan for eit endeleg tiltak. Desse rapportane vil bli lagt ved Kystverket si vurdering og tilråding til Nærings- og fiskeridepartementet, og vil etter planen vere offentlege når tilrådinga blir oversendt i slutten av mai 2026.

Svanemerket trykksak, 2041 0654